

15
TEMmuz

ERDOĞAN'IN DARBESİ

JULY, 2017

www.stockholmcf.org

Bu sayfa boş bırakılmıştır.

Stockholm Center for Freedom hakkında

Stockholm Center for Freedom (SCF- Stockholm Özgürlük Merkezi), Türkiye’de hukukun üstünlüğü, demokrasi, temel hak ve özgürlükler konusundaki gelişmeleri yakından takip etmek ve bu konularda raporlama yapmak amacıyla, İsveç yasaları çerçevesinde kurulmuş bir sivil toplum örgütü ve bir izleme grubudur.

SCF, otoriter Erdoğan rejimi tarafından yönetilen Türkiye’de, bağımsız medyaya yönelik benzeri görülmedik hapis, kapatma, sansür, baskı ve yasaklamalar sonucu yurtdışında sürgünde yaşamak zorunda kalmış bir grup tecrübeli gazeteci tarafından kurulmuştur. Merkezi, ifade ve basın özgürlüğü konusunda 250 yıllık çok köklü ve güçlü bir geleneği olan İsveç’in başkenti Stockholm’de bulunmaktadır

SCF, 80 milyonluk nüfusuyla Avrupa ile Asya arasında uzanan bir ülke olan Türkiye’de hak ve özgürlükler, hukukun üstünlüğü ve demokratik değerler alanında, hızlı kötüye gidişten ciddi endişe duymaktadır. SCF, Türkiye’de olup bitenlerin, Ortadoğu’dan Orta Asya’ya, Kuzey Amerika’dan Güneydoğu Asya’ya kadar uzanan geniş bir coğrafyada olumsuz etkileri ve önemli sonuçları olacağına inanmaktadır.

Bağımsız ve tarafsız bir sivil toplum örgütü olarak SCF, Türkiye’de ilgi alanına giren gelişmeler hakkında haberler yaparak günlük izleme yapmakla beraber, bu alanlarda irdelenmesinin önemine inandığı konularda derinlikli analizler ve kapsamlı periyodik raporlar hazırlamaktadır. Şimdiye kadar medya özgürlüğü, işkence ve kötü muamele, şüpheli ölüm ve intiharlar, kaçırılmalar, kadın ve çocukların cezaevlerinde mağdur edilmesi, hukukun üstünlüğü, Erdoğan’ın nefret söylemleri ve Erdoğan’ın yurt dışına uzanan kolları gibi konularda detaylı çalışmalar yapıp, yayınlamıştır.

Yönetici Özeti	6
Giriş	10

1. BÖLÜM: DARBE GİRİŞİMİNİN KISA KRONOLOJİSİ (11 TEMMUZ-15 TEMMUZ 2016)

1.1. Pazartesi - 11 Temmuz 2016	20
1.2. Salı - 12 Temmuz 2016	21
1.3. Çarşamba - 13 Temmuz 2016	22
1.4. Perşembe - 14 Temmuz 2016	23
1.5. Cuma - 15 Temmuz 2016	23
1.6. İddianamedeki İfadeler Bu Kronolojiyi Teyid Ediyor	26
1.7. 'Genelkurmay'a IŞİD Saldırısı Olacak' Denildi	28
1.8. Halen Cevap Bekleyen Sorular	30

2. BÖLÜM: 15 TEMMUZ DARBE GİRİŞİMİNİN YAŞANDIĞI KRİTİK MEKANLAR

2.1. Genelkurmay Karargahı	33
2.2.1. Darbe Girişiminin Personel, Araç-Gereç Envanteri ve Bilançosu	39
2.2.2. Halen Cevap Bekleyen Sorular	40
2.2. Darbe Girişiminin Merkez Üssü: Akıncı	44
2.2.1. Özel Kuvvetler'den 33 Asker Akıncı Üssü'nde Toplanıp Genelkurmay'ı Bastı	46
2.2.2. Genelkurmay Başkanı Akar'ın ve Komutanların Akıncı Üssü'ne Getirilmesi	47
2.2.3. Akar'dan Başbakan ve MİT Müsteşarı'na 'Teslim Olacaklar' Telefonu	51
2.2.4. MİT'e Yapılan İnbar	52
2.2.5. Akıncı Üssü Komutanı, Adil Öksüz İddialarını Yalanladı	54
2.2.6. Darbe Girişimi: Mantık Dışı Bir Garabetler Manzumesi	59
2.2.7. 'Akar'a Gülen'le Görüşürme Teklifi Yapmadım'	60
2.2.8. Darbe Gecesi Görevlendirme Listelerini Önceden Kimler, Nasıl Hazırladı?	61
2.2.9. Genelkurmay Başkanı Akar Canını Darbecilere Mi Emanet Etti?	62
2.3. Moda Deniz Kulübü	61
2.3.1. Baskın Anı ve Sonrası	62
2.3.2. MAK Timi'nin Hedefi Sabah Saatlerinden Beri Moda'daki Dügündü	67
2.3.3. Halen Cevap Bekleyen Sorular	68
2.4. Boğaziçi Köprüsü	69
2.4.1. Askeri Hareketliliğin Başlaması	70
2.4.2. Tankların Gelmesiyle Olaylar Büyüdü	71
2.4.3. Komutanların TV'lere Bağlanmasıyla Rüzgar Döndü	72
2.4.4. Boğaziçi Köprüsü'nde Yaşanan Kanlı Olaylar	73
2.4.5. Boğaziçi Köprüsü'nde Sniper Var Mıydı?	75
2.4.6. Halen Cevap Bekleyen Sorular	76
2.5. Marmaris	77
2.5.1. Askerler Geliyor	83

3. BÖLÜM: DARBE GİRİŞİMİNDE ROL OYNAYAN KRİTİK KARAKTERLER

3.1. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan	87
3.1.1. Erdoğan Darbenin Neresinde?	87
3.1.2. Darbe Girişimi Erdoğan İçin Neden Allah'ın Bir Lütufu?	89
3.1.3. Erdoğan'ın 15 Temmuz Çelişkileri	91
3.1.4. Erdoğan'ın Soruşturmaları Engelleme Çabası	93
3.1.5. Kontrollü Darbe Tezi	94

3.2. Genelkurmay Başkanı Hulusi Akar	96
3.2.1. Akar, Tehdit Analizini Doğru Yapabildi Mi?	96
3.2.2. Akar, Tehditle Doğru Orantılı, İsbetli ve Yeterli Tedbir Geliştirebildi Mi?	97
3.2.3. Emir Takibi Yapıp Tedbirlerin Beklenen Sonucu Doğurmasını Sağladı Mı?	100
3.2.4. Akar'ın İfadelerindeki Çelişkiler	102
3.2.5. Akar'ın Darbedeki Rolü Ne?	104
3.2.6. Halen Cevap Bekleyen Sorular	106
3.3. MİT Müsteşarı Hakan Fidan: 15 Temmuz'un 'Sır Küpü'	106
3.3.1. 15 Temmuz'un 'Sır Küpü'	107
3.4. Zekai Aksakallı ve Semih Terzi	113
3.4.1. İki Rakip Özel Harekatçı	113
3.4.2. Halen Cevap Bekleyen Sorular	123
3.5. Hava Kuvvetleri Eski Komutanı, YAŞ Üyesi Akın Öztürk	128
3.5.1. Darbe Girişiminin 1 Numarası Mı?	128
3.5.2. Akın Öztürk'ün 15 Temmuz'daki Rolü	129
3.5.3. Engelleme Çabasına Rağmen Darbenin 1 Numarası Olarak Neden Gösterildi?	133
3.6. Birinci Ordu Komutanı Ümit Dündar	134
3.6.1. Dündar'ın Darbe Girişimi Gecesi Oynadığı Rol	134
3.6.2. Erdoğan'ı İstanbul'a Davet Ettiğini Yalanladı	136
3.6.3. "Gülencilerin Bir Darbe Yapacağı Kanaati Hiç Yoktu"	137
3.6.4. Dündar'ın Emriyle Hareket Eden Korgeneral 'Darbeci' Diye Tutuklandı	138
3.6.5. Halen Cevap Bekleyen Sorular	140
3.7. Hava Kuvvetleri Komutanı Abidin Ünal	142
3.7.1. Ünal, Darbe Girişimini İlk Ne Zaman Haber Aldı?	143
3.7.2. Ünal'ın Milli Savunma Bakanlığı'na Gönderdiği Rapor	146
3.7.3. Abidin Ünal Gözaltına Alındıktan Sonra Yaşananlar	148
3.7.4. Darbe Gecesi Abidin Ünal'ın Ruh Hali	150
3.7.5. Yalova'da, 'Çocukları Yormayın, Akşama Yorulacaklar' Dedi Mi?	152
3.8. Adil Öksüz	154
3.8.1. Darbeyi Gülen Hareketi İle İlişkilendirmekte Kullanılan Sivil Aparat	155
3.8.2. Devlet Tarafından Kullanılan Bir Kişi Olabilir'	155
3.8.3. Öksüz'ün MİT Tarafından Kullanıldığı Kanaati Neden Pekişti?	157
4. BÖLÜM: 15 TEMMUZ'UN KAZANANLARI VE AVRASYACILIK	
4.1. Darbe Girişimi Avrasyacılar İçin de 'Allah'ın Bir Lütfu' Oldu	160
4.1.1. Avrasyacı Perinçek: 'Tayyip Erdoğanlar Bizim Yanımıza Geldi'	163
4.1.2. Tasfiye ve Tutuklama Süreci Darbe Girişiminden Çok Önce Başladı	167
4.1.3. Perinçek ve Erdoğan 15 Temmuz Darbesini Önceden Biliyordu	169
4.2. Kontrolsüz Bir Dikta Uğruna Kontrollü Darbe	170
4.3. Eymür: "15 Temmuz Raydan Çıkış Bir MİT Çalışmasıdır"	171
5. BÖLÜM: DARBE GİRİŞİMİNİN HEDEFİ: DEMOKRASİ VE GÜLEN HAREKETİ	
5.1. Gülen Hareketi 15 Temmuz Darbe Girişimi'nin Neresinde?	175
5.2. Darbe Girişimini Gülen Hareketi Sempatizanı Askerler Mi Yaptı?	176
5.3. 15 Temmuz Asıl Gülen Hareketi'ne Bir Darbe	180
5.4. Fethullah Gülen'le Mülakat	
"Hulusi Akar'ın Darbe Niyeti Olduğunu Duymuştum"	183
Sonuç	187

YÖNETİCİ ÖZETİ

15 Temmuz 2016 darbe girişimi, Erdoğan’ın, kendine bağlı istihbarat ve askeri kadrolar ile gücünü konsolide etmek, başkanlık sistemini garantilemek, muhaliflerini bertaraf etmek, Suriye’ye girmek için kurguladığı, yönettiği bir false-flag (sahte bayrak-kumpas), operasyonudur. Başarısız olması garantilenmiş ancak sonuçları itibariyle amacına ulaşmış darbe girişimini Erdoğan, “Allah’ın bir lütfu olarak” şeklinde tanımlamıştır.

Her türlü baskı, tehdit, işkence, sansür ve propaganda çalışmalarına rağmen, Erdoğan ve hükümetin söylemleri ile gerçekler arasında derin bir uçurum olduğu ortaya çıkmıştır. Şüpheli ifadeleri ve ortaya çıkan diğer deliller bu darbe girişiminin kurgu olduğu iddiasını daha da güçlendirmiştir.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın darbe günü yaşadıkları ile ilgili çelişkili açıklamaları, kontrolündeki yargının hazırladığı iddianamelerle bile uyumlayan ifadeleri, darbe sonrası demokrasi dışı icraatları, darbe ile hiç alakası olmayan binlerce kuruluşun kapatılması ve on binlerce kişinin hapsedilmesi 15 Temmuz ile ilgili kuşkuvarın daha da artmasına yol açmıştır.

MİT Müsteşarı Hakan Fidan’ın resmi söylem itibariyle ‘darbeyi önceden haber almasına rağmen’, bağlı bulunduğu başbakanlığa bilgi vermemesi, Cumhurbaşkanı Erdoğan’a bilgilendirmemesi de darbe girişiminin kurgu olduğu iddialarını güçlendirmektedir. Darbe girişimini engellemekle yükümlü olanların, güya birbirlerine ulaşamaması ve rutin programlarını takip etmeleri izah edilememiştir.

Fidan’ın görevinden alınmaması, yargısal süreçlerde ifade vermemesi, Meclis komisyonuna gelmemesi, Erdoğan’ın konunun gerçekten araştırılmasını istemediğini ve kurguladığı hikayeye herkesin sorgusuz inanmasını beklediğini göstermektedir.

Hakan Fidan’ın bir gün önce ve 15 Temmuz’da saatlerce üst düzey komutanlarla görüşmesi, cunta tarafından derdest edileceği bilgisine rağmen, Genelkurmay’a gitmesi ve darbecilerin arasından rahatlıkla karargahtan ayrılması ve darbenin onun ayrılmasından sonra başlaması izah edilememiştir.

15 Temmuz'un tartışmalı isimleri Erdoğan, Fidan ve Akar, o günden sonra ayrılmaz üçlü haline geldi. Bu kare birlikte çıktıkları gezilerin birinde Semerkant'ta çekildi.

Genelkurmay Başkanı Hulusi Akar'ın darbe gecesini ile ilgili çelişkili ifadeleri dikkat çekmektedir. Şahitlerin ifadeleri de Akar'ı teyit etmemektedir. SCF'nin görüştüğü askeri uzmanlar, ihbarı alınan darbe girişiminin basit ve acil tedbirlerle önlenmesinin mümkün olduğunu dile getirmektedir. Akar'ın bu basit tedbirlere başvurmaması kurgu iddialarını güçlendirmektedir.

Darbe gibi ciddi bir ihbarın alındığı gecede, kuvvet komutanlarının ve üst düzey askeri erkanın düğünlere gitmeleri, hareketlenmeden bilgileri olduğu halde rutinlerini uzun süre değiştirmemeleri de askeri teamüllerle açıklanamamaktadır.

Genelkurmay verilerine göre darbe girişimine ordunun yaklaşık yüzde 1.5'i, yani toplam 8 bin 651 askeri personel katılmıştır. Bunların bin 676'sı erbaş ya da er, bin 214'ü askeri öğrencidir. Subay ve astsubay sayısı 5 bin 761 olarak iddia edilmişti. Ancak bu resmi rakamlar bile o gece sahaya yansıyan gerçeklerle örtüşmemektedir. Askeri uzmanlar, 168 generalin ve binlerce subayın darbeden yargılandığı düşünüldüğünde bu kadar küçük bir katılımın askeri hiyerarşiyle açıklanmasının mümkün olmadığını söylemektedir. Bu generallerin emri altında yaklaşık 200 bin asker olduğu tahmin edilmektedir.

Köprü'nün tek taraflı trafiğe kapatılması, gerçek bir darbenin amacına hizmet etmeyecek hedeflerin bombalanması, ilk hedef olması beklenen siyasilere

dokunulmaması, sivillerin öldürülmesi, bazı kurumların çok az sayıda askerle teslim alınmaya çalışılması izah edilememektedir. Bir kaç il dışında ciddi bir askeri faaliyetin olmaması, Erdoğan'ın otelinden ayrıldıktan saatler sonra kendisini almaya bir ekibin gitmesi gibi garip olaylar, kamuoyuna darbe görüntüsü vermek amacıyla yapıldığı izlenimi vermektedir.

Aradan bir yıl geçmesine rağmen, darbenin arkasında olmakla suçlanan Hizmet Hareketi'nin darbenin planlayıcısı, organizatörü ve icracısı olduğuna yönelik ikna edici ve somut kanıtlar kamuoyuna sunulmamıştır. İşkence altında zorla imzalatılan ifade tutanakları ise mahkeme safahatında bizzat şüpheliler tarafından yalanlanmıştır.

Uluslararası raporlarda da vurgulandığı gibi, darbeye katıldığı iddia edilen tutuklu askerler arasında her görüş ve ideolojiden asker olduğu ortaya çıkmıştır. Bu askerlerin de emir-komuta zinciri içerisinde harekete geçirildiği, bir kısmının terör tehdidi ve tatbikat emirleri ile sahaya çekildiği görülmektedir.

Erdoğan'ın suçladığı Fethullah Gülen, SCF'ye yaptığı özel açıklamada, 15 Temmuz'u "Erdoğan ve avanesi tarafından kurgulanmış, haince bir senaryo" olarak nitelendirmektedir. "Bu girişimin içinde yer alanlar arasında Hizmet Hareketine sempati duyanlar varsa Hizmet'in temel değerlerine ihanet etmiş olduğunu" belirtmekte ve uluslararası komisyon çağrısını ısrarla yenilemektedir. Erdoğan, bu çağrıya olumlu cevap vermekten kaçınmaktadır.

Sivil ve asker ölüm ya da yaralanmalarına yol açan silahların balistik incelemeleri ile ilgili belirsizlik hala devam etmektedir. 15 Temmuz gecesi sokaklarda oldukları kendi yayınladıkları videolar ve katıldıkları televizyon programları ile kesinlik kazanan paramiliter güçlerin kimler olduğu ve nasıl organize olduğu açıklığa kavuşturulmamıştır. Polisin o gece bazı sivillere silah dağıttığına dair ortaya çıkan kanıtlara ikna edici cevaplar verilememiştir.

Türkiye, demokratik ve hukuk devleti olma vasfını tamamen yitiren, sürekli Olağanüstü Hal şartlarında yaşayan, meclis ve yargı denetimi dışındaki kanun hükmündeki kararnamelerle yönetilen bir ülke haline gelmiştir. Yargı tümüyle iktidarın denetimi altına girmiştir. Basın özgürlüğü başta olmak üzere temel hak ve hürriyetler askıya alınmıştır. Meclis devre dışı kalmakta ve muhalif siyasiler tutuklanmaktadır.

Muhalif oldukları iddiasıyla 150 binden fazla devlet çalışanının görevine son verilmiştir. Ordu, yargı, dışişleri ve emniyet teşkilatındaki tasfiyeler vahim boyutlara ulaşmıştır. Toplu gözaltı ve tutuklamalar neticesinde çoğunluğu Hizmet

Hareketi ile ilişkilendirilen ev hanımı, öğretmen, öğrenci, doktor, esnaf, memur, gazeteci başta olmak üzere 51 bin 889 vatandaş darbeye karışıklarına dair bir kanıt gösterilmeksizin aylardır cezaevinde tutulmaktadır.

Uluslararası gözlemcilerin teyit ettiği işkence, faili meçhuller ve zorla adam kaçırma, keyfi tutuklamalar, suç icat etme iddialarına her gün yenileri eklenmekte, mağdurların başvuruları iktidar tarafından cevapsız bırakılmaktadır.

SCF, Birleşmiş Milletler, NATO, Avrupa Konseyi, Avrupa Birliği ve AGİT gibi uluslararası kuruluşlar ve başta ABD olmak üzere Türkiye'nin müttefiklerini, Türkiye'nin bütün vatandaşlarının temel hak ve özgürlüklerinin korunması adına duyarlı olmaya davet etmektedir. SCF, totaliter Erdoğan rejiminin anti demokratik icraatlarına son vermesine yönelik somut ve sonuç alıcı tedbirlerin bir an önce hayata geçirilmesi gerektiğine inanmaktadır.

GİRİŞ

Türkiye, 15 Temmuz 2016 tarihinde tartışmalı bir darbe girişimine tanık olmuştur. Kısa sürede bastırılan girişim, etkisi uzun yıllar sürecektir. Siyasi iktidar darbe girişiminden hemen sonra olağanüstü hal ilan etmiş ve birçok temel hak ve hürriyeti askıya almıştır. Anayasaya aykırı bir şekilde amacı dışında kullanılan kanun hükmünde kararnamelerle (KHK); Meclis ve Anayasa Mahkemesi denetiminden muaf tutulan keyfi bir yönetim kurulmuştur.

Ordu, yargı, bürokrasi ve üniversitelerde ülke tarihinin en büyük tasfiyesi gerçekleştirilmiş, yaklaşık 150 bin devlet çalışanı hiçbir soruşturmaya tabii tutulmadan terör ve darbe ile ilişkilendirilerek işinden edilmiştir. On binlerce ordu mensubu, devlet memuru, gazeteci, sendikacı, akademisyen ve diğerleri tutuklanmıştır. Tasfiyeden en büyük payı yargı almış, toplam hakim ve savcılarının yaklaşık yüzde 30'u (4,424 kişi) mesleklerini kaybederken bir çoğu da demir parmaklıklarla tanışmıştır. Aynı şekilde Dışişleri Bakanlığı kadrolarında yer alan kariyer memurlarının yaklaşık yüzde 30'unun bakanlıkla ilişkisi kesilmiş, kıdemli büyükelçiler tutuklanmıştır.

Darbe ile ilintili olduğu iddia edilen Gülen Hareketi'ne mensup evhanımı, öğretmen, öğrenci, doktor, esnaf, gazeteci başta olmak üzere 51,889 kişi tutuklanmıştır. 2,099 üniversite, lise, ortaokul, ilkokul, ve öğrenci yurdu kapatılmıştır. 947 özel şirkete uydurma gerekçelerle devlet tarafından el konulmuştur. 200'e yakın muhalif medya organı kapatılmıştır, 263 gazeteci hapse atılmış, 105 gazeteci hakkında da yakalama kararı çıkarılmıştır. Yüzlerce dernek, vakıf ve sivil toplum kuruluşunun kapısına kilit vurulmuştur. Halkın Demokratik Partisi (HDP)'nin eşbaşkanları Selahattin Demirtaş ve Figen Yüksekdağ ile aynı partiye mensup 11 milletvekili halen cezaevinde bulunmaktadır. CHP Milletvekili ve Hürriyet gazetesi eski Genel Yayın Yönetmeni Enis Berberoğlu da tutuklama furiasının son önemli kurbanı olmuştur. Erdoğan, CHP Lideri Kemal Kılıçdaroğlu'nu da tutuklanmakla tehdit etmektedir.¹

15 Temmuz darbe girişiminden bir ay sonra Türk ordusu, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın uzun süredir gündemde tuttuğu ve askerlerin karşı çıktığı bilinen kara operasyonuna başlayarak tanklarla Suriye'ye girmiştir. 6 ay süren operasyonda 67 asker hayatını kaybetmiştir.

Muhalefetin baskı altına alındığı Olağanüstü Hal (OHAL) döneminde yapılan ve AGİT tarafından adaletsiz ve kanunlara aykırı olarak nitelendirilen 16 Nisan 2017 başkanlık referandumuna seçim hileleri tartışmaları damgasını vurmuş ve az bir farkla Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın desteklediği başkanlık sistemine geçilmiştir. Üç Yüksek Seçim Kurulu (YSK)

1] Erdoğan'dan adalet yürüyüşü başlatan Kılıçdaroğlu'na yargı tehdidi. Cumhuriyet, 17 Haziran 2017 http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/763100/Erdogan_dan_Adalet_Yuruyusu_baslatan_Kilicdaroglu_na

üyesi darbe safsatası ile tutuklanmış ve baskı altına alınan YSK, referandum sürecinde son dakika değişikliği ile mühürsüz oyların, yasaya aykırı bir şekilde, kabul edilmesi kararı da dahil olmak üzere Erdoğan yanlısı bir dizi garip karar almıştır.

Cumhurbaşkanı Erdoğan referandumdan hemen sonra iktidar partisi AKP'nin Genel Başkanı olmuş, parti ile devlet tek çatı altında toplanmıştır. Denge ve denetleme mekanizmaları yok edilmiş, yargı tamamen siyasi iradenin kontrolüne girmiştir. Türkiye Cumhuriyeti'nin 1961 Anayasasıyla terk ettiği parti devleti uygulaması yeniden tedavüle girmiştir.

Bu dönemde, Türkiye, uluslararası insan hakları kuruluşlarının yayınladığı raporlarda faili meçhullerin yaşandığı, sistematik ve yaygın işkence iddialarının ayyuka çıktığı, kadın ve çocuklara bile sistematik kötü muamelenin yapıldığı bir ülke olarak yer almaktadır. 80 şüpheli ölüm ve intiharın gerçekleştiği, 13 kişinin güvenlik birimlerince kaçırıldığı tespit edilmiştir. Bu konulardaki şikayetler hakkında inceleme yapmak isteyen BM gözlem heyetlerine Ankara ziyaret izni vermemiş, İşkenceyi Önleme Komitesi (CPT) raporunun yayınlanmasını da bloke etmiştir.

15 Temmuz darbe girişimi ve sonrasındaki hukuksuz gelişmeler Türkiye demokrasisi üzerinde başarıya ulaşmış klasik bir askeri darbeden çok daha ağır tahribata yol açmıştır. Erdoğan'ın mutlak otoritesini pekiştirdiği 15 Temmuz'u kimlerin planladığı, tam olarak nasıl gerçekleştiği, darbe öncesi Cumhurbaşkanlığı'nın, MİT'in ve Genelkurmay'ın şüphe çeken faaliyetleri ve icraatları aradan bir yıl geçmesine rağmen halen tam bir netliğe kavuşmamıştır. Bununla beraber, bu süreçte ortaya çıkan bilgi ve belgeler, 15 Temmuz darbe girişiminin muhaliflerini ezmek ve yok etmek, kendi güç ve iktidarını ise artırarak konsolide etmek amaçlı olarak Erdoğan'ın bilgisi dahilinde ve kontrolünde hazırlandığı iddialarına güç kazandırmıştır.

Özgür ve bağımsız medyanın yok edilmiş olması, muhalefetin tehditlerle sindirilmesi ve etkisizleştirilmesi, bağımsız yargılanmanın tamamen imkansız hale gelmesi gibi hayati sorunlardan dolayı 15 Temmuz üzerindeki sis perdesi hala tam anlamıyla kalkmamıştır. Buna rağmen, ortaya çıkan ifadeler ve deliller Erdoğan'ın ve kontrolündeki hükümetin resmi tezinin inanırlığını daha da zayıflatmış, 'kontrollü' ve 'kendi kendine darbe' iddialarını güçlendirmiştir.

Öte yandan, 15 Temmuz'da yaşananlar ile ilgili sistematik bir karartma da gözlenmektedir. Darbeden bir ay sonra, ortaya çıkan bazı ifadelerin rahatsızlık vermesi üzerine İzmir 7. Sulh Ceza Hâkimliği tarafından darbe girişimine ilişkin yürütülen soruşturma kapsamında, şüpheli ifadeleri ve gizli tanık beyanlarının medyada yayınlanmasına yasak getirildiği duyurulmuştur. Bununla birlikte, bizzat devletin resmi ajansının servis ettiği görüntülerle işkence altında alındığı kesinleşen ifadeler üzerinden resmi bir 15 Temmuz söylemi geliştirilmiştir. Bu ifadeler, ağır işkenceler altında alındıkları gerekçesiyle, mahkeme safhasında şüpheliler tarafından ret edilmiştir.

Neredeyse tamamı Erdoğan'ın kontrolüne giren Türk medyasında, Erdoğan'ın kamuoyuna sistematik olarak pompaladığı resmi söyleme uymayan 15 Temmuz haberlerine

rastlamak hemen hemen imkansız hale gelmiştir. Bağımsız gazetecilerin ve gözlemcilerin davaları takip etmelerine izin verilmemektedir. Avukat-müvekkil ilişkisine OHAL sebebiyle ciddi sınırlamalar getirilmekte, davalarda savunma hakları kısıtlanmakta, sanıkların işkence gördüklerine dair beyanlatları mahkeme tutanaklarına ve kayıtlara geçirilmemektedir. Sanıkların mahkemelere getirilip götürülürken dışarıda bekleyen gruplar tarafından taciz

Stockholm Center for Freedom (SCF) bu raporu hazırlarken, darbe ile ilintilendirilen Gülen Hareketi'nden birçok kişi ile görüşmeler yapmış, hareketin öncüsü Fethullah Gülen'e de cevaplaması talebiyle yazılı sorular göndermiştir.

edilmesine uygun ortam oluşturulmaktadır. Sanıkların savunmalarına yönelik her türlü engelleme ve karartma yapılırken, hükümetin kontrolündeki medyada yer verilen haberlerle mahkeme heyetlerine baskılar yapılmakta, bakanlar ve iktidar milletvekilleri bizzat davaları takip ederek mahkemeler üzerinde siyasi baskı kurmaktadır.

Stockholm Center for Freedom uzun süren çalışmalar neticesinde 15 Temmuz ile ilgili bulgularını ve tespitlerini raporlaştırdı. Askeri uzmanlarla yapılan görüşmelerden ve görgü tanıklarının anlattıklarından birçok yeni bilgiye ulaşıldı. İddianamelerin ve komisyon raporlarının incelenmesi, üst düzey

devlet görevlilerinin açıklamaları ve darbecilikten yargılanan askerlerin duruşmalardaki ifadelerinin titizlikle karşılaştırılması sonrasında Türkiye hükümetinin resmi darbe söyleminin altının boş olduğu, bir dizi tutarsızlık ve çelişkiler içerdiği ortaya çıkarıldı. 15 Temmuz'un gerçek bir darbe planlamasından ziyade Erdoğan, istihbarat örgütü ve üst düzey generallerden oluşan bir ekip tarafından "false flag" denilebilecek tarzda planlanmış ve mutlak başarısızlığı garanti altına alınmış büyük bir komplo olduğu kanaatine ulaşıldı.

Erdoğan yönetimindeki Türkiye'de yaşanan kanlı komplo girişimlerinin ilki maalesef 15 Temmuz 2016 başarısız darbe girişimi de değildir. 30 Mart 2014'te yapılan yerel seçimler öncesinde sosyal medyaya sızdırılan ve gerçekliği bizzat dönemin yetkilileri tarafından kabul edilen bir ses kaydında, dönemin Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu, MİT Müsteşarı Hakan Fidan, Dışişleri Bakanlığı Müsteşarı Feridun Sinirlioğlu ve Genelkurmay 2. Başkanı Orgeneral Yaşar Güler'in yaptığı bir toplantıda Suriye'ye saldırmak için nasıl bahane üreteceklerini konuştukları bütün detaylarıyla deşifre olmuştu. Söz konusu ses kaydında, MİT Müsteşarı Fidan, "Gerekirse Suriye'ye dört adam gönderirim. Türkiye'ye 8 füze atırıp savaş gerekçesi üretirim. Süleyman Şah Türbesi'ne de saldırtırız," şeklinde konuşmuştu. Dışişleri Bakanı Davutoğlu'nun ise "Başbakan [Erdoğan], bu (Süleyman Şah Türbesi'ni) bir imkan gibi değerlendirilmeli bu konjonktürde," şeklindeki sözleri de yer almıştı.

SCF bu raporu hazırlarken, darbe ile ilintilendirilen Gülen Hareketi'nden birçok kişi ile görüşmeler yapmış, hareketin öncüsü Fethullah Gülen'e de cevaplaması talebiyle yazılı sorular göndermiştir. SCF'nin sorularını cevaplayan Gülen'in kamuoyuna ilk kez aktardığı ifadeler raporda yer almaktadır. Gülen'in, yazılı cevapları arasında, 15 Temmuz'dan önce Genelkurmay Başkanı Hulusi Akar'ın darbe planladığına dair bazı duyumlar aldığını söylemesi özellikle dikkat çekicidir.

**15 Temmuz
Darbe girişimi
ile ilgili Akar
ve Fidan'ın
şimdiye kadar
herhangi bir
komisyon ya
da mahkeme
huzurunda
ifadesi
alınamamıştır.**

15 Temmuz darbe girişiminin artık bütün taraflarca kabul edilen en temel özelliği bu darbe girişiminin olacağının önceden biliniyor olmasıdır. Havacı bir binbaşının 15 Temmuz günü Milli İstihbarat Teşkilatı'na (MİT) giderek saat 14:20'de darbeyi ihbar ettiği resmi kayıtlara girmiştir. Daha sonra MİT Müsteşarı Fidan ile Genelkurmay Başkanı Akar'ın Genelkurmay'da toplantılar yaptığı ve bazı önlemlerin alındığı bilinmektedir. Ancak, bu önlemlerin yeteri kadar işe yaramadığı görülmektedir. SCF'nin görüştüğü askeri uzmanlar, istihbaratı alınmış bir darbe girişimini başlamadan sonlandıracak basit ve sonuç alıcı tedbirlerin alınmadığı konusunda birleşmektedirler.

Bu durum Genelkurmay Başkanı Akar ile MİT Müsteşarı Fidan'ı 15 Temmuz'un kritik pozisyonundaki en tartışmalı iki devlet görevlisi haline getirmektedir. Kendi resmi söylemleri bile esas alınacak olsa, darbeden bir gün önce saatlerce görüşen bu ikiliden birisi, neticede haber aldığı halde emrindeki askerlerin darbeye kalkışmasını engelleyememiş, diğeri de darbe ile ilgili istihbaratı önceden alamamış, aldığı anda ise gerekli siyasi ve bürokratik otoritelere ulaştırmamıştır. Bu iki görevlinin 249 kişinin hayatını kaybettiği bir olaydaki bu bariz başarısızlıklarına rağmen görevde kalmaları manidar bulunmaktadır. Otoriter Cumhurbaşkanı Erdoğan, her nedense bu iki ismi ısrarla görevde tutmaktadır. Erdoğan'ın, kendisine karşı yapılmış gibi sunduğu bir darbeye rağmen bu iki ismi kamuoyundan saklaması ve resmen koruma altına alması 15 Temmuz ile ilgili soru işaretlerini çoğaltmaktadır. Şimdiye kadar Akar ve Fidan'ın herhangi bir komisyon ya da mahkeme huzurunda ifadesi alınamamıştır. Yazılı açıklamalar ve ifadeler haricinde hiç bir soruya da cevap vermemişlerdir.

15 Temmuz günü yaşananlara dair Genelkurmay Başkanı Akar'ın yaptığı çelişkili açıklamalar ve şahitler tarafından yalanlanan ifadeleri, darbenin önce emir-komuta zinciri içerisinde planlandığı izlenimi verilerek sadece hedefe konulmuş bazı askerlerin öne sürülüp ortada bırakılması yoluyla, kısa sürede bastırılan bir cunta görüntüsü oluşturulduğu tezini güçlendirmektedir. Akar ve benzeri komutanların raporda sıklıkla değinilen çelişkileri, sanık ve tanıkların ifadeleri komuta kademesinin de içinde olduğu bir kumpas iddiasını daha da inandırıcı hale getirmektedir.

Skandal bir açıklama olarak değerlendirilerek yoğun şekilde eleştirilere muhatap olan Genelkurmay Başkanı Akar'ın, 'darbe saatini erkene almaya zorlayarak darbecileri akamete uğrattık,' şeklindeki sözlerinin de ortaya çıkan deliller ışığında gerçeği yansıtmadığı görülmektedir. İstanbul Kadıköy'deki Moda Deniz Kulübü'nde yapılan bir düğünü basarak komutanları derdest edip Ankara'daki Akıncı Üssü'ne götürecek askerlerin

bu görev için Cuma sabahı 6'da Konya'dan yola çıkarak görev muhitine geldikleri ve akşam saatlerinde Moda'da icraat gerçekleştirilecek şekilde emir aldıkları, tamamen hükümet kontrolünde yazılan iddianamelerde bile yer almaktadır.

Erdoğan adeti olmadığı şekilde medyadan uzak kaldığı beş günün sonunda ilk kez CNN Türk ekranlarında görüldü. Erdoğan, bu konuşmayla halkı sokağa çağırdı.

MİT Müsteşarı Fidan'ın darbeden hemen önce Genelkurmay Başkanı Akar ve Özel Kuvvetler Komutanı Zekai Aksakallı ile farklı yer ve zamanlarda, hayatın olağan akışına uygun olmayan uzun toplantı ve görüşmeler yapması, Özel Kuvvetler Komutanlığı askerlerinin darbe girişiminin başlamasındaki rolü düşünüldüğünde bu darbe teşebbüsünün en baştan bir kurgu olarak planlandığı konusundaki şüpheleri güçlendirmektedir. Ağustos 2016'da yapılacak Yüksek Askeri Şura'da (YAS), darbe girişiminden çok önce hükümet kontrolündeki medyada yer verilen MİT'in hazırladığı listeler doğrultusunda tasfiyelerin olacağına dair haberler, MİT Müsteşarı Fidan ve ekibinin TSK personeli hakkında çok önceden

fişlemeler ve istihbarat çalışmaları yaptığını, daha somut şekilde ifade edecek olursak, Gülen Hareketi ile iltisaklandırılan askeri personelin listelendiğini doğrulamaktadır. Darbe girişimine katılmamış, hatta darbe girişimine karşı mücadele etmiş her rütbeden binlerce subayın darbenin ilk günlerinde Türk Silahlı Kuvvetleri'nden (TSK) ihraç edilmesi ve akabinde hızla tutuklanarak darbecilik suçlamasıyla yargılanmaları soru işaretlerinin daha da çoğalmasına yol açmıştır.

Saat 14:20'de öğrenilen bir darbe girişiminin engellenmesi adına, Anayasa'ya göre Başkomutan olan, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın somut bir icraat sergilememiş olması da ciddi bir şüphe ve tartışma konusudur. Erdoğan'ın darbeyi eniştesinden öğrendiğini söylemesi ve daha sonra öğrenme saati ile ilgili sürekli çelişkili beyanatlar vermesi ilginçtir. Erdoğan'ın Koruma Müdürü'nün 15 Temmuz günü saat 19:00 dolaylarında MİT Müsteşarı Hakan Fidan tarafından bizzat aranarak uyarıldığı resmi kayıtlarda yer almaktadır. Darbeden önceden haberdar olduğu iddiaları bir kenara bırakılsa dahi, resmi söyleme göre bile Erdoğan'ın darbeyi öğrenmesi ile darbecilerin sokağa çıkması arasında en az 2,5-3 saatlik bir zaman farkı bulunmaktadır. Erdoğan'ın bu süre zarfında darbenin önlenmesi için ne yaptığı ile ilgili hiçbir somut bilgi bulunmamaktadır.

15 Temmuz ile ilgili en tuhaf ve en tartışmalı gelişmelerden birisini de, darbeci askerlerin darbe gecesini Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Marmaris'te kaldığı bir otelden ayrılmasından tam 2 saat sonra kendisini teslim almak üzere o tele gelmesi oluşturmaktadır. Erdoğan'ı almakla görevlendirilen askerler, bir "üst akıl" tarafından kendilerinin havaalanında ısrarla bekletildiğini söylemektedir. Yine Erdoğan'ın, aynı zamanda askeri bir havalimanı olan, Dalaman Havaalanını kullanarak Marmaris'ten ayrılması, Hava Harp Okulu'nun bitişindeki İstanbul Atatürk Havalimanı'na hiçbir endişe duymadan güven içerisinde inmesi de, o saatlerde darbe girişiminin halen devam etmekte olduğuna dair tekrarlanan söylemlerin ve oluşturulan algının gerçekliğiyle çelişmektedir.

Erdoğan, İstanbul'a indiğinde havaalanında basın toplantısı düzenledi. 'Allah'ın lütfu' ve 'TSK'da öğlenden sonra hareketlilik vardı' gaflarını yaptı. Enerji Bakanı (damat) Albayrak'ın rahatlığı kameralara yansıdı.

Erdoğan yerel ve yabancı medyaya verdiği röportajlarda, kendisini almaya gelen darbeci askerlerden 15 dakika farkla kurtulduğunu, bulunduğu otelde 15 dakika daha kalsa öldürülmüş olacağını söylemektedir. Ne var ki Marmaris olayları ile ilgili savcılık iddianamesi bile çok net bir şekilde Erdoğan'ın otelden ayrılışı ile askerlerin intikali arasında 2 saatten fazla bir sürenin olduğunu somut delilleri ile ortaya koymaktadır. Erdoğan'ın neden bu şekilde konuştuğu ve neden yalanlar söylemeye ihtiyaç duyduğu izaha muhtaçtır.

Kamuoyunun hala cevabını beklediği önemli sorulardan biri de, darbe girişimine dair istihbarat Genelkurmay Karargahı'na ulaşmış olmasına rağmen, kuvvet komutanlarının da aralarında bulunduğu birçok üst düzey komutanın o gece neden düğünlere gittiklerine dairdir. Genelkurmay Başkanı Akar'ın ve Genelkurmay 2. Başkanı Yaşar Güler'in darbeden haberdar olduğu saatlerde, diğer tüm üst düzey komutanların normal gündelik programlarına nasıl devam edebildiği askeri mantık ve hiyerarşi kültürü açısından anlaşılmaz bulunmaktadır. Bu tuhaf durum, kriz anlarında TSK'nın bütün personelinin birliklerine dönmesini ya da birliklerinden çıkmamasını emreden basit tedbirin, Genelkurmay Başkanı Akar tarafından neden uygulamadığını da tartışmaya açmıştır.

Darbenin kuvvet komutanları tarafından da daha önceden bilindiğine dair iddialar da araştırılmaya muhtaçtır. Yalova Hava Harp Okulu Tatbiki Eğitim kampından taşınarak darbe gecesini İstanbul'da sahaya sürülen Harbiyelileri taşımakta kullanılan otobüslerin 14 Temmuz'da kiralandıkları bilinmektedir. Hava Kuvvetleri Komutanı Abidin Ünal'ın darbenin gerçekleşeceği gün sözkonusu askeri öğrenci kampını ziyaret ederek incelemeler yapmış olması da tesadüfle açıklanamayacak kadar ilginç bir durumdur. Ünal'ın ziyareti üzerine, spor eğitimleri ve teamüllere aykırı şekilde bayrak töreni iptal edilen askeri öğrencilere dinlenme talimatı verilmiştir. Hava Kuvvetleri Komutanı Abidin Ünal'ın emri ile 15 Temmuz'dan önce 142 paraşütçünün İstanbul'dan Ankara'ya yollandığı ve bu öğrencilerin darbeye iştirak ettiği de bilinmektedir. Kendisinin rehin alındığını söyleyen Ünal'ın, İstanbul'dan Ankara'ya transfer edilirken, son derece çelişkili bir şekilde yol boyunca cep telefonu ile konuştuğu, Akıncı Üssü'ne müdahale edilmesi talimatları verdiği, Eskişehir'deki hava üssünü organize ettiği bizzat kendi ifadesinde yer almaktadır. Darbeciler tarafından rehin alınmış bir Kuvvet Komutanı'nın bunu nasıl yapabildiği merak konusudur. Ünal'ın

Akıncı Üssü'ne vardığında darebcilikle suçlanan subaylara 'iyi akşamlar' ve 'kolay gelsin' dediği de yine şahitlerin ifadelerinde yer almaktadır.

Darbe soruşturmalarında dikkat çeken en büyük tuhafılık ise, darbe teşebbüsüne hiçbir şekilde karışmamış, hatta darbe teşebbüsünün bastırılması için yoğun mücadele vermiş pek çok subayın da ordudan atılması olmuştur. Pek çok örneği bulunan bu garip durum, yukarıda bahsedilen MİT tarafından önceden hazırlanmış fişleme listelerinin varlığını doğrulamakla kalmayıp, başarısızlığı garantilenmiş bu kurgu darbe girişiminin bir çok amacının yanısıra özellikle NATO ve Batı yanlısı subayların ordudan tasfiyesini de amaçladığına dair iddiaları kuvvetlendirmiştir. Nitekim darbe ile uzaktan yakından ilgisi olmayan, darbe girişimi gecesi NATO görevleri gibi yurtdışı görevlerde yer alan yüzlerce subay tasfiye edilmiş, haklarında yakalama kararları çıkartılmıştır. Bu durum tasfiye edilecek subay listelerinin çok önceden hazırlandığını ve bunda MİT'in başat rolü oynadığını teyid etmektedir.

Genelkurmay verilerine göre darbe girişimine toplam 8 bin 651 askeri personel katılmıştır. Bunların 1,676'sı erbaş ya da er, 1,214'ü askeri öğrencidir. Subay ve astsubay sayısı 5,761 olarak tespit edilmiştir. Askeri uzmanlar, 168 generalin darbeden yargılandığı düşünüldüğünde bu kadar küçük bir katılımın askeri hiyerarşiyle açıklanmasının mümkün olmadığını söylemektedir. Bu generallerin ve subayların emri altında yaklaşık 200 bin asker olduğu tahmin edilmektedir. Olayların sadece İstanbul ve bir kaç ilde cereyan etmesi diğer illerde neredeyse ciddi bir askeri faaliyetin gözlenmemesi bu tespiti doğrulamaktadır. Yine aynı uzmanlar, silahları boş askeri öğrencilerin sahaya sürülmesinin, askeri birliklerde sivillerin olmasının hiçbir askeri mantığının olmadığını ifade etmektedirler.

 Ankara'da polisin sivillere darbe gecesi silah dağıttığı ve ölümlerin bir kısmının bu silahlardan kaynaklandığı da iddialar arasındadır.

15 Temmuz darbe girişiminin en trajik sonuçlarından biri de darbe teşebbüsü sırasında 249 vatandaşın hayatını kaybetmesidir. 15 Temmuz gecesi ölen kişilere otopsi yapılmaması, o gece insanların ölümlerine ya da yaralanmalarına yol açan silah ve mermilerin balistik incelemelerinin şu ana kadar yapılmamış olması da şüphe vericidir. Ankara'da polisin sivillere darbe gecesi silah dağıttığı ve ölümlerin bir kısmının bu silahlardan kaynaklandığı da iddialar arasındadır. 15 Temmuz'da Ankara Emniyet Müdürlüğü önünde sivillere silah dağıtıldığı iddiası, bir cinayet davasıyla yeniden gündeme geldi. Hürriyet gazetesi 8 Haziran 2017 günü bu iddiaları somutlaştıracak bir manşetle çıktı. Habere göre, Mustafa Maraş isimli bir vatandaş 2016 yılında Ankara'da tartıştığı bir traktör sürücüsünü öldürdü. Cinayette seri atış yapabilen MP-5 silahını kullandı. Satışı yasak silahı kullanan Maraş, savunmasında, "Silahı 15 Temmuz darbe gecesi Ankara Emniyeti'nin önünde dağıtmışlardı," dedi. Emniyet yetkilileri, MP-5 marka silahların seri atış yapabilen otomatik silah statüsünde bulunması nedeniyle ruhsat karşılığında vatandaşa satışının mümkün olmadığını söylediler.² Ankara Valiliği sadece bir silahın kayıp olduğunu öne

2] Erdoğan'dan adalet yürüyüşü başlatan Kılıçdaroğlu'na yargı tehdidi. Cumhuriyet, 17 Haziran 2017 http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/763100/Erdogan_dan_Adalet_Yuruyusu_baslatan_Kilicdaroglu_na_yargi_tehdidi.html

süren bir açıklama yaptı.³ Ancak kısa sürede kayıp silahların sayısının en az 16 olduğu ortaya çıktı.⁴

Bu kadar vahim iddialara rağmen, cesetlere neden otopsi yapılmadığı, ölüm ve yaralanmalara yol açan mermilerin balistik incelemelerinin neden yapılmadığı ciddi bir merak ve şüphe konusudur. Yaşanan ölümlü ve yaralamalı olayların gerçekte nasıl geliştiği konusunda karartma amacı güden bu talimatın kim ya da kimler tarafından verildiği ise bilinmemektedir.

AKP'ye yakın emekli askerlerin kurduğu ve başkanlığını Erdoğan'ın Başdanışmanı E. Tuğgeneral Adnan Tanrıverdi'nin yaptığı SADAT, 15 Temmuz'daki eylemleriyle tartışma konusu oldu.

Bu arada, o gece öldürülen vatandaşların hayatlarını nasıl kaybettikleriyle ilgili çok ciddi iddialar bulunmaktadır. Erdoğan'a bağlı farklı paramiliter güçlerin o gece sahada olduğuna dair videolar ve fotoğraflar internette yer almıştır. Siyasal İslamcı paramiliter SADAT güçlerini yöneten ve darbe sonrası Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın başdanışmanlığına getirilen emekli Tuğgeneral Adnan Tanrıverdi'nin organizasyonunda ordudan atılmış eski ya da emekli askerlerin o gece sokaklarda olduğu

bizzat kendileri tarafından ifade edilmiştir. Ölen vatandaşların yakınlarının televizyonlarda ve gazetelerde anlattıkları da, bu ölümler konusunda epey karanlık nokta olduğuna işaret etmektedir. Ayrıca linç edilen askerlerin varlığı, nasıl öldürüldüklerinin bilinmemesi, soruşturulmaması ve bu ölümlerle ilgili yetkililer tarafından hiçbir açıklama yapılmaması da ilginçtir. Katledilen bu askerlerin aileleri, hain muamelesi görmelerinden ve psikolojik baskılardan dolayı çocuklarının nasıl öldürüldüğünün takipçisi bile olamamaktadır.

Öte yandan, öldürülen darbeci asker sayısı hakkında hükümet ve Genelkurmay Başkanlığı'nın farklı rakamlar açıklaması da üzerinde durulması gereken önemli bir konudur. Başbakan Binali Yıldırım, 17 Ağustos 2016 tarihinde 36 darbeci askerinin öldürüldüğünü söylemiştir. Halbuki 16 Temmuz 2016 günü Genelkurmay Başkanvekili Ümit Dündar, 104 darbeci askerinin öldürüldüğünü açıklamıştır. Bu sayının geçen bir aylık süre içerisinde nasıl düştüğü ile ilgili herhangi bir açıklama yapılmamıştır.

Ordudan tasfiye edilen subayların daha çok NATO yanlısı olarak bilinen subaylar olduğu iddiası darbe ile ilgili Avrasyacı askeri ve sivil çevrelerin rolünü tartışmaya açmaktadır. Avrasyacı Vatan Partisi lideri Doğu Perinçek'in darbeyi önceden bildiklerini açıklaması ve hükümetin kontrolündeki Yeni Şafak gazetesine önceden haber verdiklerini söylemesi önemli bir ayrıntıdır. Yine Avrasyacı bazı emekli üst düzey komutanlar da, ordu içerisinde Gülen Hareketi'ne mensup olduklarını iddia ettikleri bazı subayların listesini daha

3] Emniyet silahıyla cinayet haberine ilişkin basın açıklaması. 9 Haziran 2017, <http://www.ankara.gov.tr/emniyet-silahiyla-cinayet-baslikli-habere-iliskin-basin-aciklamasi>

4] 15 Temmuz gecesi kaç silah kayıp oldu? Ahaber, 20 Haziran 2017, <http://www.ahaber.com.tr/gundem/2017/06/20/15-temmuz-gecesi-kac-silah-kayboldu>

önce hükümete ve MİT'e verdiklerini, 15 Temmuz sonrası tutuklanan isimlerle bu isimlerin örtüştüğünü söylemişlerdir. Tasfiye listelerinde birçok subayın eski rütbeleri ve eski görev yerleriyle kayıtlı olmaları fişlemelerin ve listelerin çok önceden hazırlandığı iddialarını güçlendirmektedir.

Kamuoyunda büyük tepki doğuran Meclis'in bombalanması, Cumhurbaşkanı Sarayı'nın yanındaki kavşağın bombalanması gibi hadiselerin darbenin bastırıldığı ve darbecilerin teslim olmaya başladığı saatlerde gerçekleşmiş olması da amacı konusunda şüphe vericidir. Darbecilerin, nokta atışla Emniyet'e ait iki binayı vurdukları gece, darbenin 1 numaralı hedefi olduğu varsayılan Erdoğan'ın geniş bir alana yayılmış Saray'ını isabet ettirememiş olmaları da soru işaretlerine yol açmaktadır.

İstanbul Valisi Vasip Şahin, 02:00-02:30 sıralarında İstanbul'da devletin herşeye hakim olduğunu açıklamıştır. Bu saatten sonra yaşanan ölümlerin sorumlusunun kim olduğu ise, bugüne kadar araştırılmamıştır. İstanbul'da 15 Temmuz akşamı daha önceden planlanan DAES'e yönelik ve asayiş amaçlı Huzur Operasyonları gerekçesiyle 6 bin polisin hazır bekletildiği açıklanmıştır. Buna rağmen, bu kadar sivil ölümün nasıl gerçekleştiği de büyük bir soru işaretidir.

Tıpkı darbecilik mantığı ve literatüründe hiçbir yeri olmayan darbeye başlama saatinin akşam saatlerinde olması, Boğaziçi Köprüsü'nün kapatılması ve buranın çatışmalara sahne olması, darbe bastırıldığı halde Meclis'in bombalanması, polis birimlerinin vurulması, alçaktan uçan savaş uçaklarıyla ses patlamaları oluşturarak ve gece boyunca izli mermilerin kullanılması gibi, darbe bastırıldığı halde 249 vatandaşın şüpheli şekilde öldürülmelerinin de gün geçtikçe kurgusal yönünün ağır bastığı daha fazla anlaşılan 15 Temmuz darbe teşebbüsünün gerçekliğine kamuoyunu inandırmayı amaçladığı iddiası güç kazanmaktadır. Bu kurgunun, darbe girişimi bahanesiyle uygulamaya konulacak önceden planlanmış tüm keyfiliklere, hukuksuzluklara, baskı ve zulümlere ve akabinde "İcraçılık Sistemi" adı altında gündeme taşınacak Erdoğan'ın siyasi projesine kamuoyunu ikna etmekteki rolünü geçtiğimiz bir yıl boyunca yaşanan tecrübeler bütün çıplaklığıyla ortaya koymuştur.

15 Temmuz'un simgesi haline getirilen, heykelleri dikilen ve bir üniversiteye adı verilen astsubay Ömer Halisdemir, darbeci olarak açıklanan General Semih Terzi'yi kurşunladıktan sonra vurulmuştur. Kendisine tıbbi müdahale yapılırken, hükümet medyası tarafından kahraman ilan edilen Özel Kuvvetler Komutanı Zekai Aksakallı'nın ekibinden bir asker tarafından yakın mesafeden ateş edilerek öldürüldüğü kesinlik kazanmıştır. Darbe gecesi boyunca MİT Müsteşarı Fidan ile irtibatla olduğunu söyleyen Aksakallı'nın epey geç geldiği Özel Kuvvetler binasında Halisdemir'i öldüren askeri tebrik etmesi de yine ifadelerde yer almaktadır. Bütün bunlar, kurgu izlenimi veren bu darbe girişiminde anahtar rolü oynayan bazı kişilerin bilinçli bir şekilde infaz edildiği iddialarını güçlendirmektedir.

Yakın Türkiye tarihi, başarıya ulaşmış darbeler, başarısızlıkla sonuçlanmış cunta girişimleri ve TSK mensuplarının bu konuda bilinç ve tecrübeleri göz önüne alındığında bir hava üssünün darbe merkezi olarak seçilmesi de 15 Temmuz darbe teşebbüsünün tuhaflıkları arasında zikredilmeyi hak etmektedir. SCF'nin bilgilerine başvurduğu askeri uzmanlara göre, bütün darbelerin merkezi aktörü olan Kara Kuvvetleri'nden kısıtlı sayıdaki katılım, bu darbe

girişiminin ancak kasıtlı açıklanabilecek nitelikte ve amatörce planlandığını göstermektedir.

Bütün bu soru işaretleri muvacehesinde darbe sanıkları ve suçlamaları ile ilgili şeffaf yargılamaların yapılması, bütün aktörlerin demokratik hukuk devletinin bir gereği olarak hesap verebilirlik ilkesi çerçevesinde sorgulanabilmesi, konumu her ne olursa olsun yetkililerin bilgilerine başvurulabilmesi, muhalefeti dışlamaksızın Meclis'in gerçek ve objektif bir araştırma yapabilmesi, medyanın özgürce yayın yapabilmesi, uluslararası heyetlerin, bağımsız gözlemcilerin ve muhalefetin davaları rahatlıkla takip edebilmesi 15 Temmuz'un bütün yönleri ile aydınlatılması için hayati önem arz etmektedir. Bunun için şüphelilere, avukatları ile birlikte savunmalarını hukuki hakları kısıtlanmaksızın yapabilme imkanının sağlanması, medyaya yönelik yayın yasaklarının kaldırılması, başta Erdoğan olmak üzere yargılama süreçlerine siyasi müdahalelerin durması gerekmektedir. Cumhurbaşkanı Erdoğan, Genelkurmay Başkanı Akar ve MİT Müsteşarı Fidan'ın darbe öncesi ve esnasındaki tüm faaliyet ve icraatlarının kamuoyu ile objektif şekilde paylaşılması da önem arz etmektedir.

SCF'nin bu raporu, tüm kısıtlamalar ve engellemelere rağmen erişilebilen bilgiler ışığında 15 Temmuz'un bilinenden çok farklı bir senaryoya sahip olduğunu açıkça ortaya koymaktadır. Her geçen gün ortaya çıkan yeni bilgi ve belgeler, hükümetin resmi tez ve söylemlerinin inandırıcılığını yitirmesine yol açmıştır. Cumhurbaşkanı Erdoğan ve Hükümetin darbe girişimine dair resmi tez ve söylemleri uluslararası toplum tarafından da inandırıcılıktan uzak olarak değerlendirilmiştir.

Erdoğan, askeri bir havalimanı olan, Dalaman Havaalanını kullanarak Marmaris'ten ayrılması, Hava Harp Okulu'nun bitişindeki İstanbul Atatürk Havalimanı'na hiçbir endişe duymadan güven içerisinde inmesi de, o saatlerde darbe girişiminin halen devam etmekte olduğuna dair tekrarlanan söylemlerin ve oluşturulan algının gerçekliğiyle çelişmektedir.

BÖLÜM - 1 -

DARBE GİRİŞİMİNİN KISA KRONOLOJİSİ

(11 TEMMUZ - 15 TEMMUZ 2016)

Stockholm Center for Freedom'ın (SCF) 15 Temmuz darbe girişimine dair askeri kaynaklardan edildiği bilgiler, darbe girişimine dair emir-komuta sirkülasyonunun ve hareketlenmenin 11 Temmuz 2016 tarihinden başladığını gösteriyor. Kritik 5 günün hikayesi, Özel Kuvvetler Komutanlığı (ÖKK) ve Genelkurmay Karargahı odaklı olarak şöyle gelişti:

1.1. Pazartesi - 11 Temmuz 2016

Bazı subaylar arasında, son derece büyük bir gizlilik içerisinde, 'bilmesi gereken' kuralı çerçevesinde bir hareket planından söz edilmeye başlandı. Emir komuta hiyerarşisi içinde gözüken bu hareket planı, TSK Kara Kuvvetleri terminolojisinde düzenli olmayan, gerilla taktığının devrede olduğu gayri nizami savaşa atfen kullanılan bir "Konvansiyonel Olmayan Harekat (KOH)" tatbikatıydı. 'Bilmesi gereken' kuralına göre dolaşıma sokulan görev emri, Genelkurmay Başkanlığı'na bir terörist saldırı olabileceği ve Genelkurmay Karargahı'nın emniyetinin Özel Kuvvetlerce sağlanacağı planına dayanıyordu. Bu gizli görev için, hiçbir kuvvet komutanlığına bağlı olmayan, doğrudan Genelkurmay 2. Başkanı'ndan emir alan Özel Kuvvetler Komutanlığı (ÖKK) seçilmişti. Tatbikat ÖKK'dan görevlendirilen subaylarla yapılacaktı.

Emrin bizzat ÖKK Komutanı Korgeneral Zekai Aksakallı (O sırada tümgeneral) tarafından verildiği, onun altında hiyerarşik olarak Harekat ve Eğitim Şube Müdürü Albay Ümit Bak, Alay Komutanı Kurmay Albay Fırat Alakuş, Garnizon Komutan Vekili Albay Murat Korkmaz ve Kurmay Başkanı Yarbay Halit Kazancı'nın bulunduğu biliniyordu. Emir, ayrıca Silopi'deki 1. Özel Kuvvetler Tugayı Komutanı Tuğgeneral Semih Terzi'ye de iletildi. Bu, sadece ismi geçenlerin ve onların görevlendirdiği kişilerin bildiği, 'bilmesi gereken' prensibine göre hareket edilen, görev hakkında başkaları ile konuşmanın 'komutan emriyle' yasak olduğu gizli bir emirdi. Bu görev ve emir hakkında özellikle telefonda konuşmak da yasaklandı. 'Bilmesi gereken'ler, sadece bilmesi gerektiği kadarını bilecek ve verilen emirleri uygulayacaktı.⁵

5] Özel Kuvvetler Komutanlığı'nın 10 Ağustos 2016 tarihli İdari Tahkikat Raporu'nda da ilk adımın 11 Temmuz'da atıldığı belirtiliyor. Rapora göre cuntacılar darbe girişimi için ilk adımı, 11 Temmuz'da, Yarbay Murat Korkmaz'ın (O sırada yarbaydı) 'tugay lojistik denetlenmesi hazırlıklarını' gerekçe göstererek başka birinin kartı ile silah depolarına giriş yapmasıyla başladı. Bkz. "Özel Kuvvetler İdari Tahkikat Raporu" <http://m.pes24.com/haber/ozel-kuvvetler-idari-tahkikat-raporu-/2647/#sthash.SJefuUPh.dpuf>

Erdoğan'ın 3 Mayıs 2016'da Özel Kuvvetler Komutanlığı Karargâhına yaptığı ziyaret gazetelerde 'sürpriz' nitelemesiyle yer buldu.

1.2. Salı - 12 Temmuz 2016

SCF'nin ulaştığı bilgilere göre, Albay Ümit Bak, kıdem olarak kendisinin astı olan Albay Fırat Alakuş'u çağırarak üstleri tarafından kendisine verilen bu emir gereği harekete geçmesini istedi. Alakuş o sırada izinde olan tugay komutanına da vekâlet ediyordu. Albay Alakuş'a KOH tatbikatı için güvenilir bir liste hazırlaması ve görev emri için beklemesi emredildi. Sözkonusu hareket koruma ve güvenlik içerikli olacaktı. Bu nedenle uzman erbaşlardan değil, astsubaylardan oluşan bir tim hazırlanması istendi. Tatbikata katılacakların listesini Albay Bak hazırlayıp verecekti.

Albay Alakuş, aynı gün öğleden sonra, henüz 2 hafta önce albaylığa terfi etmiş olan Murat Korkmaz'ı çağırarak kendisine bu emri ilettili. Talimatın bizzat Komutan Aksakallı'dan geldiğini belirterek bir zarf verdi. Zarfıta harekate Albay Korkmaz'ın emri altında katılacak timin listesi vardı. Albay Korkmaz'ın timdeki isimlerle tek tek irtibata geçip hareket emrini vermesi gerekiyordu. Albay Alakuş, Albay Bak'ın da KOH'a dahil olduğunu ve harekate dair detayları hiç kimseye paylaşmaması gerektiğini vurguladı.

Albay Alakuş, aynı şekilde Yarbay Halit Kazancı ile de görüşüp KOH emrini ve ilgili zarfı ilettili. Albay Alakuş özellikle Zekai Paşa'nın da bu harekâttan haberdar olduğunu ve emri onun verdiğini vurguluyor ve harekât tarihi olarak 15 Temmuz'u veriyordu.

Emri alan subaylar, bu KOH tatbikatının nereden çıktığını, güvenilir olup olmadığını sorguluyorlardı ama gizli bir görev olduğu için kimseye soramıyorlardı. Ancak onlara söylenen, tugay komutanı ve garnizon komutanının da harekattan haberdar olduğuydu.

Aldıkları emir gereği harekatta görev alacak askeri personel, genel uygulamaların aksine, tatbikat yerine kendi araçlarıyla ve kamufajlarıyla gidecek, kullanacakları silah ve mühimmat da başka bir tabur deposundan karşılanacaktı. Tatbikat günü kendisine ulaşılabilen personele ulaşmak için gereksiz gayret gösterilmeyecek, özellikle telefon irtibatından uzak durulacaktı. Bu da bir komutanlık emri idi.

Emri alan komutanlar kendilerine verilen listelere baktıklarında listedekilerin hemen hemen hiçbirini tanımadıklarını görünce şaşırdılar. Ama yapacakları fazla bir şey yoktu. Çünkü, hiç kimseyle görüşülmeyeceği, bu konuda Zekai Paşa'nın çok hassasiyet gösterdiği söylenmişti.

1.3. Çarşamba - 13 Temmuz 2016

Görev emrini alan komutanlar kendilerine verilen listedeki isimleri araştırdığında birçoğunun farklı taburlardan ve halen izinde bulunan personelden olduğunu, bazılarının ise yeni mezun olacak Özel Kuvvetler İhtisas Kursu (OKİK) kursiyerleri olduğunu gördüler. Timlerde yer alacak isimleri kimin, neye göre belirlediği belli değildi. Tatbikata yazılanlar da isimlerinin bu listeye neden yazıldığını bilmiyorlardı. Listeye kendi tanıdığı ve güvendiği isimleri eklemek isteyenlere ise müsaade edilmiyordu.

O gün öğleden sonra bir görev uğurlaması töreni vardı. Törenin ardından Tümgeneral Aksakallı, Albay Bak, Okul Komutanı Kurmay Albay Ömer Faruk Bozdemir, Kurmay Başkanı Erdinç Kocayanak ve Garnizon Komutanı bir araya gelip Albay Alakuş'un odasında sohbet ettiler. Bu görüşmede Cuma günü (15 Temmuz) yapılacak KOH tatbikatı konusu hiç açılmadı. Fakat Tümgeneral Aksakallı, "Biliyorsunuz Cuma yapılacak töreni yarına aldık. Genelkurmay birinci ve ikinci başkanları ile misafirler gelecek. Hazırlıklar ona göre olsun," dedi. Okul Komutanı Albay Bozdemir de faaliyetlerin birbirine karışmaması için 'paraşütle atlama programı'nı Pazartesi'ye kaydardıklarını açıkladı.⁶ Kursiyerlerin ilişik kesme işlerini de Cuma öğleye kadar bitireceklerini söyledi.

Tümgeneral Aksakallı odadan çıkarken diğer komutanlara dönüp, "Siz faaliyetinize devam edin," dedi. Oradaki subaylar, Aksakallı'nın KOH tatbikatını kastettiğini düşünüp rahatladı. Çünkü içlerinde hala bir soru işareti ve şüphe vardı. Sıkıntılıydı. En tepedeki komutandan sinyal almak, yanlış bir şey yapmadıkları konusunda onları ikna edecekti.

Bu arada, Tümgeneral Aksakallı'nın odada verdiği bilgi sürprizdi. Çünkü, ÖKK mezuniyet törenlerinin Cuma günü olması askeri bir teamüldü. İkinci sürpriz ise, Genelkurmay Başkanı'nın da mezuniyet törenine katılacak olmasıydı. Çünkü bugüne kadar ÖKK'daki en önemli törenlere bile ancak Genelkurmay 2. Başkanı düzeyinde bir katılım olurdu. Bu törene ilk kez bir Genelkurmay Başkanı katılacaktı.

6] Fakat daha sonra 'hava muhalefeti nedeniyle iptal edildiği' açıklandı. "Hulusi Akar ve Hakan Fidan darbeden bir gün önce neredeydi?" Müyesser Yıldız, Odatv, 27 Şubat 2017, <http://odatv.com/hulusi-akar-ve-hakan-fidan-darbeden-bir-gun-once-neredeydi-2702171200.html>

1.4. Perşembe - 14 Temmuz 2016

Cuma gününden Perşembe gününe alınan OKİK-4 mezuniyet töreni 14 Temmuz'da gerçekleştirildi. Söylendiği gibi Genelkurmay Başkanı Hulusi Akar, Genelkurmay 2. Başkanı Yaşar Güler ve sürpriz bir şekilde MİT Müsteşarı Hakan Fidan da törende hazır bulundu.⁷ MİT Müsteşarı'nın hazır bulunması da eşine az rastlanan bir durumdu.

Program bittikten sonra akşam yemeğine geçildi. O gece iki önemli toplantı oldu. Birinci toplantıya Genelkurmay Başkanı Akar, Genelkurmay 2. Başkanı Güler, MİT Müsteşarı Fidan ve ÖKK Komutanı Aksakallı katıldı. Ardından, yani 20:30-00:30 arasında, Akar ile Fidan Garnizon'da tam 4 saat boyunca başbaşa toplantı yaptı. Bu sıradışı ve dikkat çekici bir durumdu.

Üstelik o gece yapılan sürpriz görüşmeler bundan da ibaret değildi. Akar ayrıldıktan sonra Fidan ile Aksakallı, ÖKK nizamiyesinden savunma şirketi FNSS Savunma Sistemleri A.Ş. binasına doğru devam eden yolda 1 saat başbaşa yürüdüler.⁸ Bu da hiç alışılmadık bir durumdu. Olağanüstü bir şeyler olduğu belliydi. Bu toplantıları haber alan komutanlar, toplantıların Cuma günü yapılacak KOH tatbikatı ile ilgili olduğunu düşündüler. Nazarlarında tatbikat giderek normallik arzetmeye başlamıştı. Eskiden yapılan seferberlik tatbikatlarından birine benziyordu.

7] Bu bilgi, Ankara 14. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülen şehit Ömer Halisdemir davasında da gündeme geldi. 15 Temmuz gecesi öldürülen Özel Kuvvetler Komutanlığı 1. Tugay Komutanı Tuğgeneral Semih Terzi'nin ekibinde olan Piyade Üstçavuş Mehmet Bilge, 22 Şubat 2017 tarihli duruşmada, "14 Temmuz'da Özel Kuvvetler Komutanlığı'nda bir kurs kapanış töreni yapıldı. Normalde Cuma günü yapılması lâzım, Perşembe yapıldı. Niye Perşembe? Bunun bir nedeni var mı? Özel Kuvvetler'e sorulsun. Katılımcılar kim; Genelkurmay Başkanı ve MİT Müsteşarı. Paraşüt atlayışları yapılacaktı, ama hava şartları bahane edilerek, iptal edildi. Bildiğimiz kadarıyla o gün Ankara'da hava gayet iyiydi. Meteorolojiden o günkü hava durumunun da sorulmasını istiyorum. Tören saat 17:30'da bitiyor. Adamlar başına bir şey gelmesinden korktuğu için söyleyemiyor, belki de inkâr ederler. Törenden sonra Genelkurmay Başkanı ve MİT Müsteşarı havuzlu bahçede sohbet ediyor. Duyduğum, bildiğim kadarıyla anlatıyorum; Zekai Paşa bile yanlarına yaklaştırılmıyor. Bu sohbet saat 23:00'e kadar sürüyor. Önce MİT Müsteşarı'nın çıkması gerekirken, Genelkurmay Başkanı çıkıyor. MİT Müsteşarı orada askeri bir yöneticiyle kalıyor," şeklinde konuştu. Bkz. "Hulusi Akar ve Hakan Fidan darbeden bir gün önce neredeydi," Müyesser Yıldız, Odatv, 27 Şubat 2017, <http://odatv.com/hulusi-akar-ve-hakan-fidan-darbeden-bir-gun-once-neredeydi-2702171200.html>

8] Özel Kuvvetler Komutanlığı'nda Kurmay Başkanı Erdinç Kocayanak'ın koordinasyon astsubayı olan Turgay Usanmaz, ÖKK nizamiyelerinde yaşanan çatışmalarla ilgili olarak Ankara 14. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülen davanın 6 Haziran 2017 tarihli duruşmasında o akşam yapılan bu toplantıları şöyle anlattı: "Saat 20:00'de protokole yemek verilecekti. Masa düzeni yapıldı. Yemek mahalline geçildiğinde Hulusi Akar, Hakan Fidan'ı alıp, başka bir masaya geçti. Daha önce görmediğimiz, tanık olmadığımız bir şeydi. Bir önceki törene de katılmış biri olarak söylüyorum bunu. 3.5 saat hem yemek yediler, hem başbaşa konuştular. 23:30'da Akar ayrıldı. Sonra Zekai Paşa ve MİT Müsteşarı sizin keşif yaptığınız bölgede 30-40 dakika yürüdüler. Bu da dikkatimizi çekti. Misafirleri uğurladıktan sonra Zekai Paşa 00:30'da ayrıldı." Bkz. "Hulusi Akar ve Hakan Fidan'ın darbeden bir gün önceki buluşmasını anlattı," Odatv, 6 Haziran 2017, <http://odatv.com/silah-sesleri-gelince-panikledik-0606171200.html>

1.5. Cuma - 15 Temmuz 2016

Özel Kuvvetler Komutanlığı'ndaki ihtisas kursundan mezun olan öğrenciler, ilişkilerini öğleye kadar kesip komutanlıktan ayrıldılar.

Aynı gün saat 14:20'de ise, Ankara-Güvercinlik'teki Kara Havacılık Okul Komutanlığı'nda görev yapan Binbaşı O.K., Milli İstihbarat Teşkilatı'nın (MİT) Ankara-Yenimahalle'deki ana yerleşkesine giderek tarihi bir ihbarda bulundu.⁹ (Mahkeme tutanaklarına yansıyan bir başka önemli bilgi ise kamuoyunu günlerdir meşgul eden ihbarcı Binbaşı O.K. ile ilgiliydi. O.K.'nın, 15 Temmuz günü darbe yapılacağını öğrenir öğrenmez 14:20'de ulaştığı MİT görevlilerine planı anlattığı iddia edilmişti. Yargılanan subaylardan Albay Ümit Bak'ın avukatı Tuncay Özcan, O.K.'nın Osman Karacan olduğunu ve Gülen cemaati ile bağlarını kopardıktan sonra son iki yıldır MİT ile çalıştığını öne sürdü. Bu bilgiyi de müvekkili olduğu 11 pilotun kendisine aktardığını söyledi.)¹⁰

Bu ihbarın ne olduğu konusunda çelişkili açıklamalar ve tartışmalar var. Medyaya yansıyan Binbaşı O.K.'nin savcılık görüşme tutanağına göre, O.K. MİT'e darbe yapılacağı ihbarında bulundu.¹¹ MİT'in 22 Mayıs 2017 tarihinde TBMM 15 Temmuz Araştırma Komisyonu'na gönderdiği 36 sayfalık raporda ise, bunun bir darbe ihbarı olmadığı, MİT Müsteşarı Fidan'a saldırı olacağı yönünde bir bildirim olduğu iddia edildi.¹² Aynı şekilde Genelkurmay Başkanı Akar da, 30 Mayıs 2017 tarihinde TBMM Komisyonu'na gönderdiği 8 sayfalık yazıda, bunun bir darbe ihbarı olmadığını iddia etti.¹³

Aynı MİT raporuna göre, MİT Müsteşarı Fidan, saat 16.20'de Genelkurmay 2. Başkanı Yaşar Güler'i arayarak ihbar hakkında bilgi verdi. Güler de durumdan Akar'ı haberdar etti. 16:40'ta Genelkurmay Başkanı Akar, MİT Müsteşarı Fidan'ı aradı ve ihbarla ilgili daha fazla detay istedi. Bunun üzerine Fidan, MİT Müsteşar Yardımcılarından birini ayrıntıları iletmek üzere Genelkurmay 2. Başkanı Güler'e gönderdi.

Genelkurmay Karargahı'na Saat 17:32'de giriş yapan MİT Müsteşar Yardımcısı, Genelkurmay 2. Başkanı Güler'le görüştüktan sonra saat 17:54'te binadan ayrıldı.¹⁴ Güler tekrar Akar'ın yanına geçerek verilen bilgileri aktardı. Saat 18:00 civarında MİT Müsteşarı

9] "MİT'in TBMM 15 Temmuz Araştırma Komisyonu'na gönderdiği 22 Mayıs 2017 tarihli ve 'gizli' kaşeli rapor"; "MİT'in Darbe Komisyonu'na gönderdiği raporun tam metni," Habertürk, 26 Mayıs 2017, <http://www.haberturk.com/gundem/haber/1508784-mitin-darbe-komisyonuna-gonderdigi-raporun-tam-metni> ; "İşte o binbaşının ifadesi," Yeni Şafak, 20 Mayıs 2017, <http://www.yenisafak.com/gundem/iste-o-binbasinin-ifadesi-2671698>

10] 15 Temmuz'da MİT'e ihbarda bulunan Binbaşı O.K. gerçekte kim? Kronos.news, Jun 11, 2017, <http://www.kronos.news/tr/15-temmuzda-mite-ihbarda-bulunan-binbasi-o-k-gercekte-kim/>

11] "İşte o binbaşının ifadesi," Yeni Şafak, 20 Mayıs 2017, <http://www.yenisafak.com/gundem/iste-o-binbasinin-ifadesi-2671698> ; "O binbaşı anlattı: Kod adım Tarık," Hürriyet, 29 Mayıs 2017, <http://www.hurriyet.com.tr/o-binbasi-anlatti-kod-adim-tarik-40472736>

12] "MİT'in Darbe Komisyonu'na gönderdiği raporun tam metni," Habertürk, 26 Mayıs 2017, <http://www.haberturk.com/gundem/haber/1508784-mitin-darbe-komisyonuna-gonderdigi-raporun-tam-metni>

13] "Hulusi Akar'ın darbe komisyonuna verdiği yanıtlara NTV ulaştı," NTV, 30 Mayıs 2017, http://www.ntv.com.tr/turkiye/hulusi-akar-in-darbe-komisyonuna-verdigi-yanitlara-ntv-ulasti%2cPU0hYXrkHUaU4q_4R1RhWg

14] "15 Temmuz çatı davası iddianamesi," s. 675.

Darbeci generalin vurulduğu an

Astsubay Ömer Halisdemir, Semih Terzi'yi böyle öldürdü

ÖZEL HABER

Uçuş yasağına rağmen önce Ankara'ya uçmasına izin verilen Tuğgeneral Semih Terzi'nin öldürülmesi o gecenin en karanlık anlarından biriydi. Terzi'yi vuran Halisdemir'i şehit eden Üsteğmen Atmaca'nın, darbeyi önleyen kahraman olarak sunulması kafaları karıştırdı.

Fidan'ı arayan Akar, kendisini Genelkurmay'a davet etti. Fidan, 18.10'da Genelkurmay Karargâhına giriş yaptı.¹⁵ Burada Güler ve Kara Kuvvetleri Komutanı Salih Zeki Çolak'ın katılımıyla dörtlü bir toplantı yapıldı.

Özel Kuvvetler Komutanlığı'nda ise, aynı saatlerde, akşam yapılacak tatbikata katılacak timlere silah ve çelik yelek dağıtımı yapılıyordu. Hazırlıklar akşam 18:00'e doğru tamamlandı. Tatbikat için verilecek hareket emri beklenmeye başlandı. Görev için izinlerinden apar topar çağrılan bazı astsubaylar üzerlerini değiştirmeye bile fırsat bulamamışlardı. Nizamiye kapıları kapatılmıştı. Tatbikatta görev alacak kişiler araçlarıyla içeri giremeyince yaya olarak girip üzerlerini değiştirdiler.

Saat 18:30 sularında Genelkurmay Başkanı Akar, 'yurt genelinde bütün askeri uçuşların yasaklanması' emrini verdi. Genelkurmay'ın uçuş yasağı emri, saat 19:05 itibariyle Hava Kuvvetleri Harekat Merkezi'ne ulaştı.¹⁶

Saat 18:00 civarında ÖKK Harekat Şube Müdürü Albay Ümit Bak, harekate katılacak ilk grubu arayarak görev yerlerine gitmeleri emrini verdi.¹⁷ Tatbikat başlamıştı. Emrindeki timlerle beraber Akıncı Üssü'ne geçmiş bulunan Albay Fırat Alakuş ve Yarbay Halit Kazancı, Genelkurmay Karargâhı'na intikal ederek Genelkurmay Başkanı Hulusi Akar'ı emniyete alacaktı. Albay Murat Korkmaz da saat 21:00 civarında aranarak timiyle beraber Cumhurbaşkanlığı Muhafız Alayı Komutanlığı'na gitmesi emri verildi. Görev yerlerine vardıklarında, "tatbikat için geldik," diyeceklerdi.

Saat 20:22'de MİT Müsteşarı Fidan, o saate kadar bulunduğu Genelkurmay Karargâhı'ndan ayrıldı.¹⁸ Sadece 1 dakika sonra, yani saat 20:23'te, Akıncı 4. Ana Jet

15] "15 Temmuz çatı davası iddianamesi," s. 676.

16] "15 Temmuz çatı davası iddianamesi," s. 676; "Akıncı Üssü İddianamesi," s. 246.

17] "Albay Fırat Alakuş'un ifadesi," "15 Temmuz çatı davası iddianamesi," s. 773.

18] "Akıncı Üssü İddianamesi," s. 251; "MİT'in TBMM 15 Temmuz Araştırma Komisyonu'na gönderdiği 22 Mayıs 2017 tarihli ve 'Gizli' kaşeli rapor"; "MİT'in Darbe Komisyonu'na gönderdiği raporun tam metni," Habertürk, 26 Mayıs 2017, <http://www.haberturk.com/gundem/haber/1508784-mitin-darbe-komisyonuna-gonderdigi-raporun-tam-metni>

Üssü’nde beklemekte olan Albay Fırat Alakuş komutasındaki 33 asker, Genelkurmay Karargahı’na doğru bir askeri otobüsle yola çıktı.¹⁹

SCF’nin araştırmasına göre saat 22:00 sularında da Albay Murat Korkmaz ve 15 kişilik timi ÖKK kışlasından yola çıkmıştı. Tim 45 dakika sonra Cumhurbaşkanlığı Muhafız Alay Komutanlığı alay nizamiesinden giriş yaptı.

1.6. İddianamedeki İfadeler Bu Kronolojiyi Teyit Ediyor

Buraya kadar anlatılanları 15 Temmuz ana davası iddianamesinde yer alan ifadeler de teyit ediyor. O ana kadar olanları ve sonrasını bu iddianameden takip edelim:

Albay Fırat Alakuş, verdiği savcılık ifadesinde 15 Temmuz hakkında yaşadıklarını şöyle anlattı:²⁰ “12 Temmuz 2016 Salı günü Özel Kuvvetler Komutanlığı Harekat Eğitim Şube Müdürü Kurmay Albay Ümit Bak beni makam odasına çağırarak çok gizli bir görev tevdi edeceğini söyledi. TSK komuta kademesine karşı bir eylem yapılması ihtimali olduğu duyumu alındığını ifade etti. Bu sabotaj ve eylemlere karşı komutanlarımızın emniyetini ve güvenliğini sağlamak maksadı ile bana görev tevdi edildiğini bildirdi. Bu sabotaj ve eyleme TSK içerisinde bir kısım PDY mensubu²¹ personelin iştirak edeceğini, bunların nerelere sızdığının bilinemediğini söyledi. Bunun için böyle bir eylemde Genelkurmay ve Genelkurmay 2. Başkanının güvenliğini sağlamanın hayati önem taşıdığını kaydetti.

“Bu maksatla güvenilir kişilerden birlik oluşturmamı ve bu faaliyet kapsamında da diğer alt kademe personele, ‘koruma tatbikatı icra edileceği’ yönünde bilgi verilmesini istedi. Ben de emrim altında bulunan Albay Murat Korkmaz ve Albay Halit Kazancı’yı şifai olarak görevlendirdim. Bu görev ile alakalı olarak daha önce timlerde görev yapmış en az 50 tecrübeli personel seçmelerini istedim. Personel seçme işlerini bizim yaptığımızı, görev yeri ile alakalı toplanma yerleri olarak Albay Murat’a 1. Kademe Cumhurbaşkanlığı Muhafız Alayı’nda personeli ile birlikte toplanmasını, Yarbay Halit Kazancı’nın da Akıncı 4. Ana Jet Üs Komutanlığı’nda toplanmalarını birlikte kararlaştırdık.

“Saat 18:00’de beni telefonla arayan Albay Ümit Bak, görev yerlerimize süratle gitmemizi söyledi. Görevin Genelkurmay Başkanlığı Komuta Katı’nın güvenliğinin sağlanması olduğunu belirtti. Ben de Albay Murat Korkmaz’ı arayarak görev yerine gitmesini söyledim. Biz de Halit Yarbay ve ekibi ile Genelkurmay Başkanlığı’na 1 no’lu askeri otobüs ile hareket ettik. Genelkurmay Başkanlığı’na güney nizamiesinden giriş yaptık. Nizamiyeye varmadan Albay Doğan ile (Genelkurmay Başkanlığı Proje Geliştirme Şube Müdürü Kurmay Albay Doğan Öztürk) telefonla görüştüm, kendisinin bilgisi olduğunu

19] “Akıncı Üssü İddianamesi,” s. 252.

20] “15 Temmuz ana davası iddianamesi,” s. 773-774.

21] “AKP hükümeti ve yargı, o tarihte Gülen Hareketi’ni ‘Paralel Devlet Yapılanması (PDY)’ olarak anıyordu.

beklediklerini söyledi. Nizamiyeden geçerken Albay Doğan ile temas sağlayarak kendisi ve emrindeki personel ile Genelkurmay Komuta Katı'na çıktık.

“Komuta Katı'na çıktığımızda Genelkurmay Başkanı ve İkinci Başkan makamındaydı. Ben dış emniyeti sağlamak için dışarı çıktım. Daha sonra Tuğgeneral Mehmet Partigöç bana Genelkurmay Başkanı'nın burada emniyette olmadığını, daha güvenilir bir yer olan Akıncı Kışlası'na helikopter ile götürüleceğini söyledi. Benden de emniyetinin sağlanmasını istedi. 5 personel ile etten duvar örerek Genelkurmay Başkanı'nı helikoptere bindirdik. Daha sonra ben ve personelim Genelkurmay Başkanlığı'nın güvenliğini sağlamaya devam ettik. Tüm bu olan biteni sabaha karşı televizyondan haberlerden anladım. Ben de, personelim de bir kumpasa geldik. Darbe girişiminden haberim yoktu. Sadece üstlerim tarafından verilen görevi yerini getirdim.”

Tutuklu darbe şüphelisi Fırat Alakuş, Ankara 17. Ağır Ceza Mahkemesi'nce Sincan Cezaevi'nde görülen 15 Temmuz ana davasında yaptığı savunmada da “Emri Zekai Aksakallı'dan aldım,” dedi.²² Alakuş savunmasında şunları söyledi: “Genelkurmay Başkanlığı'nın emniyetini sağlamak için emir komuta içinde görevimi icra ettim. Ben ve timimin darbeciler tarafından tuzağa düşürüldüğüne inanıyorum. Görev, alınan bir istihbarata dayalı olarak terör örgütlerinin muhtemel bir eylemine karşı Genelkurmay Başkanlığı'nın takviye edilmesi idi. Görevi bizzat ÖKK Komutanı Zekai Aksakallı'dan aldım. (...)

“Özel Kuvvetler Komutanı Zekai Aksakallı ‘hafta sonu önemli olaylar olabileceğini, hazırlıklı olmamızı, ayrıntıları ÖKK Harekat Eğitim Şube Müdürü Ümit Bak’tan almamı’ söyledi. Ümit Bak’a gittim. DEAS’ın 15 Temmuz’da TSK komuta kademesini hedef alacağı, PKK’nın Merasim Sokak²³ benzeri bir saldırı yapacağı yönünde hassas bir istihbarat alındığını, FETÖ²⁴ gibi diğer terör örgütlerinin bundan faydalanmaya kalkabileceğini ve sabotajlar olabileceğini, bu nedenle Genelkurmay’ın güvenliğini takviye edeceğimizi anlattı. (...)

“14 Temmuz’da Özel Kuvvetler’de kursiyerlerin diploma töreni yapıldı. İlginçtir, Genelkurmay Başkanı oradayken 2. Başkan Yaşar Güler erkenden ayrıldı. Genelkurmay Başkanı oradayken 2. Başkanın erken ayrılması söz konusu olamaz. Etik değildir. Sonrasında Hulusi Akar ve Hakan Fidan 3 saate yakın yalnız baş başa yemek yediler.

22] “Darbeci Kurmay Albay Fırat Alakuş: Görevi Aksakallı verdi,” Karar, 25 Mayıs 2017, <http://www.karar.com/guncel-haberler/darbeci-kurmay-albay-firat-alakus-gorevi-aksakalli-verdi-492789>

23] Ankara Merasim Sokak'ta 17 Şubat 2016 tarihinde düzenlenen terör saldırısı. Saldırının bulunduğu nokta ‘devletin kalbi’ olarak niteleniyor. Genelkurmay Başkanlığı, Kara Kuvvetleri Komutanlığı ve askeri lojmanların bulunduğu, Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne 5 dakika mesafede olan bölgede, akşam 18:31’de askeri servis araçlarının geçişi sırasında bomba patlatıldı. Çoğu asker 28 kişi olay yerinde, 1 kişi de daha sonra hastanede olmak üzere 29 kişi hayatını kaybetti. Hükümet saldırının arkasında terör örgütü PKK’nın Suriye kolu YPG’nin olduğunu açıkladı. Ancak YPG, bunu yalanladı. Daha sonra PKK’nın silahlı unsurlarından TAK örgütü saldırıyı üstlendi.

24] AKP, Gülen Hareketi’ni ‘Fethullahçı Terör Örgütü (FETÖ)’ olarak zikrediyor. Yargıda da bu isim altında açılmış davalar mevcut.

Sonradan öğrendiğime göre, Akar gittikten sonra Aksakallı ve Fidan birebir sohbet etmişler. Bunları alt alta koyunca Genelkurmay 2. Başkanı Yaşar Güler'in Genelkurmay Başkanı'nın emriyle tahliyesi bende soru işaretleri oluşturdu. Ben de Zekai Aksallı'nın perdenin arkasındaki aktörlerden olduğuna inanıyorum.”²⁵

Tutuklu darbe şüphelisi Albay Murat Korkmaz da savcılık ifadesinde, 11 Temmuz 2016 günü 2. Özel Kuvvet Komutan vekili Albay Fırat Alakus'un kendisini çağırarak hafta içerisinde koruma ve güvenlik tatbikatı icra edileceğini söylediğini, kendisine bu görev ile alakalı isim listesi vereceğini, bu isimler haricinde kimseye bilgi vermemesi gerektiğini ve bu tatbikat için silah, teçhizat ve mühimmatları hazır etmesi gerektiğini söylediğini anlattı.²⁶

Bu arada Cumhurbaşkanı Erdoğan'ı almak üzere Marmaris'e giden timlere komutanlık eden ve Marmaris davasında yargılanan Tuğgeneral Gökhan Şahin Sönmezates de bu plandan 11 Temmuz itibarıyla haberdar olduğunu açıkladı. Tuğgeneral Sönmezates, Akıncı Üssü İddianamesi'nde yer alan ifadesine göre, 19 Temmuz 2016 tarihinde Ankara Emniyeti TEM Şube Müdürlüğü'nde MİT mensuplarının da katıldığı sorgusunda, “Darbeden 11 Temmuz'da Semih Terzi'nin bilgi vermesi ile haberdar oldum. 13 Temmuz'da ise görevi kabul ettim,” dedi.²⁷ İkinci ifadesinde de “Darbe planlamasından 11 Temmuz 2016 tarihinde haberdar olduğumdan eminim,” diye vurguladı.

1.7. ‘Genelkurmay’a IŞİD Saldırısı Olacak’ Denildi

15 Temmuz ana davası iddianamesine göre Korkmaz ve 19 kişilik timi, saat 00:19'da Çankaya Köşkü içinde bulunan Muhafız Alayı'ndan özel araçlarıyla yola çıktı. Saat 00:29'da Genelkurmay 1-A kapısından, Genelkurmay Emniyet Subayı Yarbay Gökhan Eski'nin gözetiminde karargaha giriş yaptılar.²⁸

SCF'nin araştırmasına göre Murat Korkmaz'la gelen tim, Genelkurmay'a IŞİDvari bir terörist saldırı olduğu ve savunma için Karargah'tan çağrıldıklarını sanıyordu. Genelkurmay'ın önünde toplanan ve içeri girmeye çalışan siviller de bu algıyı güçlendiriyordu. Özellikle sivillerin ön cephesinde yer alan, daha sonra kendi çektikleri ve internete yükledikleri videolarda da açıkça görülen, sakallı-tekbir getiren tipler bu algıyı besledi.²⁹ Sivil halka, “Genelkurmay işgal ediliyor, koşun,” askerlere de “Genelkurmay'a terörist saldırı olacak, savunmaya gelin,” denilmişti.

25] “Darbeci Kurmay Albay Fırat Alakus: Görevi Aksakallı verdi,” Karar, 25 Mayıs 2017, <http://www.karar.com/guncel-haberler/darbeci-kurmay-albay-firat-alakus-gorevi-aksakalli-verdi-492789> ; “Darbe sanığı generalden çarpıcı iddia: FETÖ'cülerin listesi şu anda AKP milletvekili...,” Odatv, 25 Mayıs 2017, <http://odatv.com/hulusi-akarin-urkutucu-yuzu-vardi-dedigi-isimden-cok-konusulacak-iddialar-2505171200.html>

26] “15 Temmuz Çatı Davası İddianamesi,” s. 775.

27] “Akıncı Üssü iddianamesi,” s. 1002.

28] “15 Temmuz çatı iddianamesi,” s. 684.

29] “Darbe Girişimi Gecesi Genelkurmay'a Tekbirlerle Giren Vatandaşlar”, <http://www.dailymotion.com/video/x4ktk8b>. Son görülme tarihi 4 June 2017

Korkmaz'ın timi içeri girdiğinde Genelkurmay'ın karşısında 300 civarı sivil bir kalabalık vardı. Slogan atıyorlardı. Sonradan Karargah'ı korumaya gelen farklı birliklerden askerlerin tamamı şaşkındı. Onlara, “TSK yönetime el koydu. Genelkurmay birinci ve ikinci başkanları Akıncı Üssü'ne geçti. Harekatı oradan yönetecekler,” denildi.

Gece ilerleyen saatlerde bir kaç tank gelip Nizamiye duvarını yıktı. Açılan yerlere, helikopterlerden inen askerler yerleştirildi. Bunlardan bazıları Hava Harp Okulu'ndan gelen ve daha henüz kadroya girmemiş askeri personel adayıydı. Niçin geldiklerini ise “Gece eğitimdeyken ‘Genelkurmay Karargahı’na siviller saldırıyor,’ dediler ve bizi buraya helikopterlerle getirdiler” sözleriyle açıklıyorlardı.

15 Temmuz'un en hareketli mekanlarından biri Genelkurmay Karargâhı idi. Akar-Fidan buluşmasının bitişi ile darbe girişimi başladı.

Gelenlerden bir kısmı da 28. Mekanize Tugay askerleriydi. Çoğunun silahlarında şarjör bile yoktu. Onlar da “Komutanımız Genelkurmay Karargahı'na bir IŞİD saldırısı olduğunu söyledi, onun için geldik” diyordu.

(Terör saldırısı ihbarı sokağa çıkan diğer birliklerin de gerekçeleri arasında ön sırada yer aldı. 15 Temmuz'la ilgili kritik bir gelişme, AKP'nin, Ergenekon ve Balyoz operasyonları sonrasında ‘darbeye zemin hazırladığı’ gerekçesiyle 2010 yılında iptal ettiği Emniyet-Asayiş Yardımlaşma Protokolünü (EMASYA), “Terörle mücadelede etkinlik” gerekçesiyle bir yasa olarak gündeme getirmesi oldu. 2016 yılında yaşanan terör olayları gerekçede yer aldı, kamuoyu bu haberlerle yasanın

gerekliliğine ikna edildi.³⁰

Yasa Tasarısı ilginç şekilde 13 Temmuz 2016 günü Meclis'ten geçti ve sadece bir gün sonra Cumhurbaşkanı Erdoğan tarafından onaylanarak yürürlüğe girdi. Söz konusu kanunun hızlı süreci 15 Temmuz'a yetiştirilme kaygısına bağlandı. Yasayla, asker, validen izin almadan, birlik komutanının emri ile terör operasyonu yapabilecek; kaçan teröristleri yakalamak için arama ve operasyonlarda da hâkim iznine gerek olmayacak; Kamu düzeninin bozulması halinde İçişleri Bakanının teklifi ve Bakanlar Kurulu kararıyla askeri birlik görevlendirilecek; Birliklerin çapı, teşkilatı, emir komuta ilişkileri, kuvvet kaydırılması konusunda Genelkurmay yetkili olacak; TSK personeli, kendi birlik komutanının emri ile genel kolluk kuvvetlerinin yetkilerini de kullanıp, terör mücadelesi yapacak; Valiler ise bu dönemde koordinasyon görevi yapacak; Polis-Asker ortak operasyonlarında da komuta, en yüksek rütbeli askeri birlik komutanında olacaktı.³¹

30] <http://www.trtworld.com/turkey/timeline-of-bomb-attacks-in-turkey-during-2016-249647>

31] EMASYA 6 yıl sonra geri geldi. Sözcü, 14 Temmuz 2016, <http://www.sozcu.com.tr/2016/gundem/emasya-6-yil-sonra-geri-geldi-1313922/>

15 Temmuz duruşmalarında birçok sanık terör saldırısı bildirimiyile sokağa çıktıklarını belirtti.³²⁻³³

“Bayrampaşa Çevik Kuvvet Şube Müdürlüğüne, 14 Temmuz 2016 tarihinde yürürlüğü giren Kolluk Kuvvetlerini Toplumsal Olaylarda Destekleme (KOKTOD) kapsamında gittiğini belirten Albay Yusuf Sari, bu olayı planlayanların askeri, polis ve halkla karşı karşıya getirmeye çalıştıklarını söyledi.”³⁴ Eski 47. Motorize Piyade Alay Komutanı Kurmay Albay Sadık Cebeci kanunsuz bir eylem içinde olmadığını öne sürerek, “Bana verilen her emri kanunlar çerçevesinde yaptım. Yüz kızartıcı hiçbir eylemde bulunmadım. Son iki yıl içerisinde terör saldırısı olacağı yönünde çok sayıda ihbar aldığımız için Kolluk Kuvvetlerini Toplumsal Olaylarda Destekleme Timi (KOKTOD) kapsamında sürekli hazır bulunuyorduk” dedi. İstanbul’da KOKTOD kapsamında görevli üç alayın bulunduğunu ifade eden Cebeci, 47. Alay Komutanlığında bu alaydan birisi olduğunu anlattı.³⁵

Saat 02:00 sularında siviller, kavşak tarafından Genelkurmay Karargahı’na girmeye başladı. Askerlerle sıcak temasa girdiler. Bazı askerler, ‘Burada ne oluyor? Halk bize niye saldırıyor? Biz hangi taraftayız?’ diye birbirlerine soruyordu. İşin rengi belli olduğunda bazı komutanlar emrindeki askerleri güvenli bir yere çekerek bekleme talimatı verdi.

Sabah olduğunda askeri savcılar gelip askerleri gözaltına almaya başladı. Bazı komutanlar, “Biz yanlış bir şey yapmadık. Suçluymuş gibi buradan çıkmam. Üniformamı çıkarmam. Teslim olurken eğer iç çamaşır ile almaya kalkarlarsa çatışırım, gerekirse ölürüm,” dedi. Savcıyla görüşüldükten sonra silah ve mühimmatlar emniyetli bir yere bırakılarak teslim olundu.

1.8. Cevap Bekleyen Sorular...

11 Temmuz’da Özel Kuvvetler Komutanlığı’nda hazırlığı başlatılan Konvansiyonel Olmayan Harekat (KOH) tatbikatının emrini kim verdi? Fırat Alakuş, emri Zekai Aksakallı’nın verdiğini iddia ediyor. Aksakallı KOH’tan haberdar mıydı?

KOH planlamasını kim yaptı? Tatbikata katılacak tim listelerini kim, neye göre oluşturdu?

15 Temmuz 2016 Cuma günü yapılacak iki programın günleri neden değiştirildi? Mezuniyet töreni neden 14 Temmuz 2016 Perşembe gününe alındı? Paraşütle atlama programı neden iptal edildi? 1. Tugay Komutanı Tuğgeneral Semih Terzi’nin ekibinde olan

32] Bayrampaşa Çevik Kuvvet şube müdürlüğü işgal davası. Hürriyet, 7 Nisan 2017, <http://www.hurriyet.com.tr/bayrampasa-cevik-kuvvet-sube-mudurlugunu-iskal-40420629>

33] Bayrampaşa Çevik Kuvvet Müdürlüğü işgal davası. Sözcü Gazetesi, 6 nisan 2017, <http://www.sozcu.com.tr/2017/gundem/bayrampasa-cevik-kuvvet-sube-mudurlugunu-iskal-girisimi-davasi-3-2-1778960/>

34] “Mahkeme Başkanı’ndan uyarı,” Cumhuriyet, 23 Mayıs 2017 http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/746683/Mahkeme_baskanindan_uyari_Sen_kendini_hala_albay_saniyorsun_eski_albaysin_sen_ve_saniksin.html

35] “Darbeye neden karşı koymadınız sorununa yanıt,” 1 Haziran 2017 <http://www.ntv.com.tr/turkiye/darbeye-neden-karsi-koymadiniz-sorusuna-yanit,eSjw5Ygdf0K1Izar80DBxw>

**Akar ve Fidan
15 Temmuz'un
en tartışmalı
iki ismi. Bir
gün önce ve
15 Temmuz'da
saatlerce
görüştiler
ve Türkiye,
tarihinin en
kanlı ve kurgu
müdahalesini
yaşadı.**

darbe tutuklusı Piyade Üstçavuş Mehmet Bilge, 22 Şubat 2017 tarihli duruşmada, paraşüt atlayışlarının hava şartları bahane edilerek iptal edildiğini öne sürdü.³⁶ Paraşüt atlayışlarının hava muhalefeti gerekçesi ile iptal edildiği doğru mu? Temmuz ayında paraşütle atlamaya engel nasıl bir hava muhalefeti vardı? Kursiyerlerin ilişik kesmesi de Cuma öğleye kadar bitirildi. 15 Temmuz 2016 Cuma günü özel olarak mı boşaltıldı?

Teamüllerde olmamasına rağmen Genelkurmay Başkanı kursiyer mezuniyet törenine neden katıldı?

MİT Müsteşarı Hakan Fidan mezuniyet törenine neden

katıldı?³⁷

ÖKK, Genelkurmay 2. Başkanı'na bağlıdır. O gece 2. Başkan Yaşar Güler ev sahibi ve Genelkurmay Başkanı ile MİT Müsteşarı misafir olmasına rağmen neden erken ayrılıp onları ÖKK Garnizonu'nda baş başa bıraktı?

Genelkurmay Başkanı Hulusi Akar ile MİT Müsteşarı Hakan Fidan, 4 saat boyunca başbaşa ne konuştu?³⁸

Akar da ÖKK'dan ayrıldığı halde MİT Müsteşarı Fidan neden ayrılmadı ve saat 00.30'dan sonra Tümgeneral Zekai Aksakallı ile 1 saat boyunca ne konuştu?

Albay Ümit Bak, ilk olarak saat 18:00'de Albay Fırat Alakuş'u arayarak tatbikatın başladığını tebliğ etti³⁹ ve süratli bir şekilde görev yeri olan Genelkurmay Karargahı'na geçmesini emretti. Bu dakika itibarıyla MİT Müsteşarı Hakan Fidan, henüz Genelkurmay Karargahı'na giriş yapmamıştı. Daha Hulusi Akar, uçuş yasağı emrini vermiş değildi. Akar ve Güler dışında TSK içerisinde hiç kimse MİT'e bir ihbar gittiğini bilmiyordu. Ümit

36] "Hulusi Akar ve Hakan Fidan darbeden bir gün önce neredeydi," Müyesser Yıldız, Odatv, 27 Şubat 2017, <http://odativ.com/hulusi-akar-ve-hakan-fidan-darbeden-bir-gun-once-neredeydi-2702171200.html>

37] ÖKK'daki 14 Temmuz tarihli mezuniyet töreni sonrası yapılan bu gizemli görüşmelerle ilgili olarak Genelkurmay ve MİT kaynakları aylarca suskun kaldı. Soru işaretlerinin ayyuka çıkmasının ardından Milliyet Gazetesi yazarı Serpil Çevikcan üzerinden dolaylı ve gayriresmi bilgiler veren MİT kaynakları, Fidan'ın daha önce de 11 Mart 2016 tarihinde ÖKK mezuniyet törenine katıldığını, 14 Temmuz'un ilk olmadığını bildirdi. Bkz. "TSK ve MİT'in 14 Temmuz yanıtı," Serpil Çevikcan, Milliyet, 19 Haziran 2017, <http://m.milliyet.com.tr/yazarlar/serpil-cevikcan/tsk-ve-mit-in-14-temmuz-yaniti-2470687/>

38] Milliyet Gazetesi yazarı Serpil Çevikcan üzerinden dolaylı ve gayriresmi bilgiler veren MİT kaynakları, Akar ve Fidan'ın yaklaşan Yüksek Askeri Şura (YAŞ) kararlarını masaya yatırdığını ileri sürdü. Böylesine önemli bir toplantının önemiyle bağdaşmayacak yekilde gayri resmi ve gayri ciddi bir ortamda yapıldığı açıklaması tatminkar bulunmadı. Fidan'ın dört kişilik bir heyetle toplantıya geldiği bilgisi tanıklarla doğrulanmadı. Söz konusu heyet halinde görüşme doğru olsa bile TSK komuta heyetinin hazır bulunmaması eleştiri konusu yapıldı. Bkz. "TSK ve MİT'in 14 Temmuz yanıtı," Serpil Çevikcan, Milliyet, 19 Haziran 2017, <http://m.milliyet.com.tr/yazarlar/serpil-cevikcan/tsk-ve-mit-in-14-temmuz-yaniti-2470687/>

39] "Albay Fırat Alakuş'un ifadesi, 15 Temmuz çatı davası iddianamesi," s. 773.

Bak'ın bu dakika itibariyle harekete geçme emrini vermesi önemli. Çünkü iddianamelerde ve diğer bütün değerlendirmelerde darbecilerin uçuş yasağı ile birlikte deşifre olduklarını düşündükleri, paniğe kapıldıkları ve daha önce başlangıç saati olarak 16 Temmuz sabah 03:00 olarak belirlenen darbe girişimini 15 Temmuz akşam 20:30'a çektikleri belirtiliyor. Oysa Albay Bak, daha ortada hiç bir işaret yokken düğmeye basıyor. Ümit Bak, bu emri tam olarak saat kaçta verdi? Eğer Alakuş'un ifadesi doğruysa Albay Bak neye göre saat 18:00'de bu emri verdi? Sözkonusu emir, hareketin aslında 03:00'e göre değil de o akşam saatlerine göre yapıldığına bir işaret mi? Ya da Albay Bak da mı bunu bir tatbikat sanıyordu?

Albay Fırat Alakuş ifadesinde, kendisini saat 18:00'de arayan Ümit Bak'ın süratle görev yeri olan Genelkurmay Karargahı'na geçme talimatı verdiğini söylüyor. Oysa resmi bilgilere göre Akıncı Üssü'nden saat 20:23'te hareket ediyor. Yani MİT Müsteşarı Fidan'ın Genelkurmay Karargahı'ndan ayrılmasından 1 dakika sonra. Alakuş neden yaklaşık 2.5 saat sonra yola çıktı? MİT Müsteşarı Fidan, saat 18:10-20:22 arasında Genelkurmay Karargahı'nda kaldı. Eğer Albay Alakuş ve timi, ilk emir geldiğinde yola çıksa muhtemel hesaplamalara göre saat 19:00 sularında Genelkurmay Karargahı'na ulaşacaktı. Böylece sadece Akar'ı değil, Fidan'ı da 'emniyete' alabileceklerdi. Ya da bir başka söylemle, eğer hakikaten darbe saikiyle hareket ediyor olsalardı Fidan'ı da derdest edebileceklerdi. Neden bu zaman zarfında değil de özellikle MİT Müsteşarı Fidan Genelkurmay Karargahı'ndan ayrıldıktan sonra harekete geçildi?

Yine iddianameye göre, darbeci ekibin askeri müdahaleyi tebliğ etme ve direnmesi halinde gözaltına alma amacıyla Genelkurmay Başkanı Akar'ın makam odasına giriş saati 21:00.⁴⁰ Albay Alakuş komutasındaki Özel Kuvvetler personelinin Genelkurmay Karargahı'na ulaşma saati ise 21:20.⁴¹ Albay Alakuş ve timi, özellikle bu anı mı bekledi veya bekletildi?

Darbe gecesi öldürülen Tuğgeneral Semih Terzi'nin de KOH tatbikatından haberdar olduğu ve kendisine görev verildiği doğru mu?

Darbe sanıklarından Tuğgeneral Gökhan Şahin Sönmezates, darbeden 11 Temmuz 2016 tarihinde Semih Terzi vasıtasıyla haberdar olduğunu açıkladı. Bahsedilen bu darbe planı ile 11 Temmuz 2016 tarihinde tebliğ edilen KOH planı aynı mı? Eğer öyleyse Albay Alakuş, Albay Murat Korkmaz ve Albay Halit Kazancı'ya da bunun bir darbe planı olduğu söylendi mi?

Albay Ümit Bak, Albay Alakuş'a, Erdoğan yanlılarının Gülen hareketi için kullandığı bir ifadeyle, PDY'nin Genelkurmay'a saldıracağı ve KOH hareketi ile kendilerinin buna karşı koyacaklarını söyledi mi?

Albay Alakuş, komutanların derdest edilmesi sırasında bunun bir tatbikat olmadığını, gerçek bir kalkışma faaliyeti olduğunu neden anlayamadı? Neden KOH tatbikatını sorgulayıp görevi bırakmadı? Yoksa en başından itibaren bunun bir darbe girişimi olacağını biliyor muydu?

40] "Akıncı Üssü İddianamesi," s. 253.

41] "Akıncı Üssü İddianamesi," s. 253.

BÖLÜM -2-

15 TEMMUZ DARBE GİRİŞİMİNİN YAŞANDIĞI KRİTİK MEKANLAR

2.1. Genelkurmay Karargahı

Yaşar
Güler

15 Temmuz 2016 günü Genelkurmay Başkanlığı Karargahı'nda yaşananlar, başarısız darbe teşebbüsüne dair sır perdesinin düğümlendiği noktaların başında geliyor. Genelkurmay Karargahı'nda o gün gerçekte nelerin yaşandığına dair hala aydınlatılamamış birçok karanlık nokta ve birçok cevapsız soru bulunuyor. Yine de 15 Temmuz 2016 günü Genelkurmay Karargahı'nda dakika dakika nelerin yaşandığını kayıtlara geçirmekte büyük fayda bulunuyor.

Saat 14:00 sularında Genelkurmay İkinci Başkanı Orgeneral Yaşar Güler başkanlığında İnönü Toplantı Salonu'nda terörle mücadele toplantısı başladı.

Saat 14:20'de Kara Havacılık Okul Komutanlığı'nda görev yapan Pilot Binbaşı O.K., Milli İstihbarat Teşkilatı'na (MİT) giderek darbe ihbarında bulundu.⁴² Binbaşı O.K., o gün Kara Havacılık Komutanlığı'ndan 3 helikopterin havalanacağını ve bunlardan birisinin MİT'e operasyon yaparak Müsteşar Hakan Fidan'ı alacağını ihbar etti. Ancak bunun bir darbe hazırlığı olduğunu da özellikle vurguladı.⁴³

Saat 15:30'da MİT yetkilileri ihbarcı binbaşının söylediklerini dinledi. İhbarı ciddiye alan MİT yöneticileri, durumu Müsteşar Fidan'a iletti.⁴⁴

Saat 16:20'de MİT Müsteşarı Fidan, Genelkurmay 2. Başkanı Orgeneral Güler'i arayarak ihbar hakkında bilgi verdi. Güler de yapılan ihbara dair bilgiyi Genelkurmay Başkanı Akar'a iletti.⁴⁵

Saat 16:40'ta Genelkurmay Başkanı Akar, MİT Müsteşarı Fidan'ı arayarak ihbar ile ilgili detaylı bilgi istedi. Bunun üzerine Fidan, MİT müsteşar yardımcılarının birini Genelkurmay 2. Başkanı Güler'le görüşmek üzere Genelkurmay Karargahı'na gönderdi.⁴⁶

Saat 17:32'de Genelkurmay Karargahı'na gelen MİT Müsteşar Yardımcısı, Güler'le

42] “İşte o binbaşının ifadesi,” Yeni Şafak, 20 Mayıs 2017, <http://www.yenisafak.com/gundem/iste-o-binbasinin-ifadesi-2671698> ; “O binbaşı anlattı: Kod adım Tarık,” Hürriyet, 29 Mayıs 2017, <http://www.hurriyet.com.tr/o-binbasi-anlatti-kod-adim-tarik-40472736>

43] “O binbaşı anlattı: Kod adım Tarık,” Hürriyet, 29 Mayıs 2017, <http://www.hurriyet.com.tr/o-binbasi-anlatti-kod-adim-tarik-40472736>

44] “MİT'in Darbe Komisyonu'na gönderdiği raporun tam metni,” Habertürk, 26 Mayıs 2017, <http://www.haberturk.com/gundem/haber/1508784-mitin-darbe-komisyonuna-gonderdigi-raporun-tam-metni>

45] “MİT'in Darbe Komisyonu'na gönderdiği raporun tam metni,” Habertürk, 26 Mayıs 2017, <http://www.haberturk.com/gundem/haber/1508784-mitin-darbe-komisyonuna-gonderdigi-raporun-tam-metni>

46] “MİT'in Darbe Komisyonu'na gönderdiği raporun tam metni,” Habertürk, 26 Mayıs 2017, <http://www.haberturk.com/gundem/haber/1508784-mit-in-darbe-komisyonuna-gonderdigi-raporun-tam-metni>

ayrıntıları paylaşıp 17:54'te binadan ayrıldı. Akabinde Güler, Genelkurmay Başkanı Akar'a bilgi verdi. Bunun üzerine Genelkurmay Başkanı, MİT Müsteşarı Fidan'ı Genelkurmay Karargahı'na davet etti.⁴⁷

Saat 18:10'da MİT Müsteşarı Fidan, Genelkurmay Başkanlığı'na giriş yaptı.⁴⁸ Genelkurmay Başkanı Akar'ın makam odasındaki toplantıya 2. Başkan Güler ve Kara Kuvvetleri Komutanı (KKK) Salih Zeki Çolak da katıldı. Akar, alınan ihbarın çok daha büyük bir planın parçası olabileceği kanaatine ulaşarak Çolak'tan süratle Kara Havacılık Komutanlığı'na gitmesini istedi. Giderken yanına bir askeri savcıyı, Kara Kuvvetleri Kurmay Başkanı Orgeneral İhsan Uyar ve Ankara Garnizon Komutanı Korgeneral Metin Gürak'ı da almasını emretti. Saat 19:00'dan önce Kara Havacılık Komutanlığı'na ulaşmasını, etrafı teftiş etmesini ve herhangi bir uçuşun olması halinde pilotları derhal derdest etmesini söyledi.⁴⁹

Saat 18:30'da Genelkurmay Başkanı Akar, Silahlı Kuvvetler Komuta Harekat Merkezi'ni (SKKHM) arayarak, havada bulunan askeri araçların indirilmesi ve yurt genelinde uçuş yasağı uygulanması emrini verdi.⁵⁰

Saat 18:36'da Kara Kuvvetleri Komutanı Çolak, Ankara Güvercinlik'teki Kara Havacılık Okul Komutanlığı'na giriş yaptı.⁵¹

Saat 19:05'de Genelkurmay Başkanı Akar'ın uçuş yasağı emri, Hava Kuvvetleri Harekat Merkezi'ne ulaştı.⁵²

Saat 19.12'de Genelkurmay Başkanı Akar, Kara Kuvvetleri Komutanı Çolak'ı arayarak izlenimlerini sordu. Çolak da bir olağanüstülük görmediğini bildirdi.⁵³ Ancak bir süre daha teftişe devam edecekti. Nitekim iddianamelere giren ifadesinde, “Bu denetim esnasında helikopterlerin hangarların içerisinde olduğunu gördük ve tesis alanının, iniş kalkış alanlarının sakın olduğunu, olağanüstü bir durum olmadığını gördük. Bu arada gezerken tesislerdeki ilgili tabur komutanları da bize eşlik ettiler. Onlar da gece uçuşu olmadığını teyit ettiler. Ben orada bulunan görevlilere çeşitli sorular sorarak bir şeyler almaya çalıştım. Ancak herhangi bir bilgi alamadım. Olağanüstü bir durum da tespit edemedim,” dedi.⁵⁴

Saat 19:25 itibarıyla Genelkurmay Başkanı Akar, Ankara Garnizon Komutanı

47] “15 Temmuz çatı davası iddianamesi,” s. 675-676.

48] “15 Temmuz çatı davası iddianamesi,” s. 676.

49] “15 Temmuz çatı davası iddianamesi,” s. 676.

50] “15 Temmuz çatı davası iddianamesi,” s. 676.

51] “Kara Havacılık Komutanlığı iddianamesi,” “AVM'de darbe talimatı beklemek,” Sedat Ergin, Hürriyet, 28 Mayıs 2017, <http://www.hurriyet.com.tr/yazarlar/sedat-ergin/avmde-darbe-talimat-beklemek-40472109>

52] “Akıncı Üssü İddianamesi,” s. 246.

53] “Kara Havacılık Komutanlığı iddianamesi,” “Orgeneral Akar'ın 15 Temmuz'daki maskeleye stratejisi,” Sedat Ergin, Hürriyet, 27 Mayıs 2017, <http://www.hurriyet.com.tr/yazarlar/sedat-ergin/orgeneral-akar-15-temmuzdaki-maskeleye-stratejisi-40471227>

54] “15 Temmuz çatı davası iddianamesi,” s. 494.

Saat 20:22.
Yer: Genelkurmay
Karargahı. MİT
Müsteşarı Fidan,
saatler süren Akar
görüşmesinden
ayrılıyor. Kendisini
ele geçirmek için
MİT Yerleşkesine
üç helikopterle
operasyon planlayan
darbeciler nedense
kendisini derdest
etmeyi akıl edemiyor.
Uğurlayan kadın
subay 123 numaralı
darbe sanığı
üsteğmen Kübra
Yavuz.

Korgeneral Metin Gürak'ı arayarak Etimesgut Zırhlı Birlikler Okulu'ndan hiçbir tank ve zırhlı aracın birlik dışına çıkmaması talimatını verdi.⁵⁵

Saat 20:09'da, 15 Temmuz ana davası iddianamesine göre, Genelkurmay Başkanı Akar'ın makamında MİT Müsteşarı Fidan'ı gören Genelkurmay Personel Daire Başkanı Korgeneral İlhan Talu, Genelkurmay General-Amiral Şube Müdürü Albay Cemil Turhan'a, Fidan'ın binada olduğunu, Kara Kuvvetleri Komutanı Çolak'ın da Kara Havacılık Komutanlığı'na gittiğini söyledi. İddiaya göre, bunun üzerine daha önce 16 Temmuz 2016'da saat 03:00 olarak belirlenen darbe faaliyeti erkene çekilerek saat 20:30'a alındı.⁵⁶ Ancak Talu da Turhan da bu iddiayı reddediyor.

Saat 20:22'de MİT Müsteşarı Fidan Genelkurmay Karargahı'ndan ayrıldı.⁵⁷

Saat 20:23'de Akıncı Üssü'nde beklemekte olan Albay Fırat Alakuş komutasındaki 33 kişilik Özel Kuvvetler (ÖKK) timi, Genelkurmay Karargahı'na gelmek üzere yola çıktı.⁵⁸

Saat 21:00'de Yurtta Sulh Konseyi üyesi olduğu iddia edilen Genelkurmay Stratejik Dönüşüm Daire Başkanı Tümgeneral Mehmet Dişli, Genelkurmay Başkanı Akar'ın makam odasına girerek kendisine darbe girişimini tebliğ etti. İddiaya göre Akar, Dişli'ye tepki göstererek bu girişimi hiçbir şekilde desteklemediğini ifade etti. Bunun üzerine Dişli dışarı çıkarak hazırda beklemekte olan ekibe 'Komutan'a müdahale etmeleri' emrini verdi.

55] "15 Temmuz çatı davası iddianamesi," s. 676.

56] "15 Temmuz çatı davası iddianamesi," s. 677.

57] "15 Temmuz çatı davası iddianamesi," s. 677.

58] "Akıncı Üssü iddianamesi," s. 252.

Akar'ın yaveri yarbay Levent Türkkan'ın ifadeleri darbenin en önemli delili olarak gösteriliyor. A.A.'nın yayınladığı işkence fotoğrafları ifadelerin geçersizliğini ortaya koydu.

Bu emir üzerine Genelkurmay Başkanı Özel Kalem Müdürü Kurmay Albay Ramazan Gözel, Genelkurmay Başkanı Akar'ın başdanışmanı Kurmay Albay Orhan Yıkılkan, Yüzbaşı Serdar Tekin, Başçavuş Abdullah Erdoğan ve Genelkurmay Başkanı Akar'ın emir subayı Yarbay Levent Türkkan içeri girdi. Akar'ın eli plastik kelepçe ile kelepçelendi ve ağzı bantlandı. İddiaya göre Levent Türkkan, elindeki tabancayla Hulusi Akar'ı tehdit etti. Buna rağmen geri adım atmayan Akar, ellerindeki kelepçenin çözülmesini istedi. Bunun üzerine Dişli'nin onayıyla Akar'ın ellerindeki plastik kelepçe kesildi.⁵⁹

Dişli ise, savcılık ifadesinde, kendisinin de mağdur olduğunu, darbecilerce tehdit edildiğini, Akar'a zor kullanıp enterne etmek isteyenlere karşı çıktığını ve en sonunda onunla birlikte gözaltına alınarak Akıncı Üssü'ne götürüldüğünü savundu.⁶⁰

Saat 21:08'de KKK Çolak, Kara Havacılık Komutanlığı'ndan çıkış yaptı.⁶¹

Saat 21:20'de Albay Alakuş ve timi Genelkurmay Karargahı'na ulaştı. İki dakika sonra, aralarında Emir Subayı Binbaşı Mehmet Akkurt'un da bulunduğu bir grup darbeci, 2. Başkan Güler'in makam odasına girerek kendisini derdest ettiler.⁶²

Saat 21:30'da darbeci askerler derdest ettikleri 2. Başkan Güler'i arabayla dışarı çıkarmaya çalışırken, Muhafız Tabur Komutanı Yarbay Osman Tolga Kılınçarslan'ın direnişiyle karşılaştılar. İddianameye göre araçtan inen Güler'in emir subayı Binbaşı Akkurt, Yarbay Kılınçarslan'a 3 el ateş etti ve yaralandı. Bunun üzerine Nizamiye Takviye Nöbetçi Subayı Üsteğmen Muhammet Reşit Budak da Binbaşı Akkurt'a ateş etti ve onu öldürdü.⁶³ Çatışmanın ardından Genelkurmay 2. Başkanı Güler, 21:33'de bir ambulansa bindirilerek yeniden Genelkurmay Karargahı'na sokuldu.

Saat 21:30 sıralarında Genelkurmay Cari Harekat Merkezi Amiri Kurmay Albay Osman Kardal, Silahlı Kuvvetler Komuta Harekat Merkezi'ne (SKKHM) el koydu. Aynı dakikalarda Genelkurmay General-Amiral Şube Müdürü Kurmay Albay Cemil Turhan, Özel Kuvvetler personeliyle birlikte Muhabere Merkezi'ne geldi. Burası darbecilerce ele geçirildi ve Mesaj ve Evrak Dağıtım Sistemi (MEDAS)⁶⁴ üzerinden talimatlar gönderilmeye başlandı. İlk olarak SKKHM Amiri sıfatıyla Albay Kardal ve İcra Subayı sıfatıyla Binbaşı Erhan Metin

59] "15 Temmuz çatı davası iddianamesi," s. 678.

60] "15 Temmuz çatı davası iddianamesi," s. 815-816

61] "Kara Havacılık Komutanlığı iddianamesi," "Darbenin helikopter üssünde az kalsın..." Sedat Ergin, Hürriyet, 25 Mayıs 2017, <http://www.hurriyet.com.tr/yazarlar/sedat-ergin/darbenin-helikopter-ussunde-az-kalsin-40468738>

62] "15 Temmuz çatı davası iddianamesi," s. 679.

63] "15 Temmuz çatı davası iddianamesi," s. 679-680.

64] Bir çeşit e-evrak yöntemi olan Mesaj ve Evrak Dağıtım Sistemi (MEDAS), TSK'daki iç yazışmaların elektronik ortamda dağıtımını sağlıyor.

Tümgeneral Mehmet Dişli, AKP Genel Başkan Yardımcısı Şaban Dişli'nin kardeşi. Akar, onu suçluyor o ise imalarla Komutanı uyarıyor. Konuşursa bir çok soru cevap bulacak.

tarafından imzalanan, 15 Temmuz 2016 tarih, saat 21:30 ibareli 'Hazırlık ikazı ve birlik intikali' konulu mesaj, 'MAGG 5101' adresine gönderildi.⁶⁵ Turhan, savcılık ifadesinde ise emirleri içeren CD'lerin Genelkurmay 2. Başkanı Güler'in emir subayı Binbaşı Akkurt tarafından saat 20:00'de getirildiğini, Güler'in emri olduğunun belirtilmesi üzerine 20:30'da birliklere geçtiğini anlattı.⁶⁶

Saat 21:37'de 'Zırhlı muharebe aracı intikali' konulu mesaj çeşitli adreslere gönderildi.⁶⁷

Saat 21:45'te Kara Havacılık Komutanlığı'ndaki teftişten dönen Kara Kuvvetleri Komutanı Çolak ve Kurmay Başkanı Korg. Uyar, emir subayları ile beraber Genelkurmay Karargahı'na giriş yaptı. Tam o sırada Özel Kuvvetler'e bağlı askerler kendilerini derdest etti. Olaya müdahale etmeye çalışan Kara Kuvvetleri Komutanı Koruma Müdürü Yüzbaşı Burak Akın ve koruma ekibinde yer alan Başçavuş Bülent Aydın, darbecilerin açtığı ateş sonucu yaralanarak askeri hastaneye kaldırıldı. Başçavuş Aydın kurtarılamayarak hayatını kaybetti.⁶⁸

Saat 21:52'de de Personel Plan ve Yönetim Daire Başkanı sıfatıyla Mehmet Partigöç ve General Amiral Şube Müdürü sıfatıyla Cemil Turhan tarafından imzalanan 'Atama' konulu mesaj, Genelkurmay ve komutanlıklara gönderildi.⁶⁹

Saat 22:04'de Ankara Garnizon Komutanı Korgeneral Metin Gürak, nizamiye bölgesinde darbeci Özel Kuvvetler timi tarafından derdest edildi.⁷⁰

Saat 22:08'de Akıncı Üssü'nden kalkan bir F-16 uçağı, darbe faaliyeti kapsamında Ankara üzerinde alçak uçuş yapmaya başladı.⁷¹ 8 dakika sonra 4 F-16 daha havalandı.

Saat 22:17'de darbecilerce enterne edilen Kara Kuvvetleri Komutanı Çolak, Orgeneral İhsan Uyar ve Genelkurmay Basın ve Halkla İlişkiler Daire Başkanı Tuğgeneral Ertuğrul Gazi Özkürkçü bir helikoptere konularak Akıncı Üssü'ne götürüldü.⁷²

65] "15 Temmuz çatı davası iddianamesi," s. 680.

66] "Darbe mesajları ve sıkıyönetim direktifi Hakan Fidan Genelkurmaydayken gönderildi." Müyesser Yıldız, Odatv, 28 Kasım 2016, <http://odatv.com/darbe-mesajlari-ve-sikiyonetim-direktifi-hakan-fidan-genelkurmay-dayken-gonderildi-2811161200.html>

67] "15 Temmuz çatı davası iddianamesi," s. 680.

68] "Salih Zeki Çolak'ın ifadesi, 15 Temmuz çatı davası iddianamesi," s. 495, s. 681.

69] "15 Temmuz çatı davası iddianamesi," s. 680.

70] "15 Temmuz çatı davası iddianamesi," s. 682.

71] "Akıncı Üssü iddianamesi," s. 255.

72] "15 Temmuz çatı davası iddianamesi," s. 682.

Saat 22:21’de ‘Sıkıyönetim Direktifi’ konulu mesaj, tüm bakanlıklara gönderildi.⁷³ Bütün bu mesajlar saat 21:43 ile 22:55 arasında ilgili birliklere ulaştı.

Saat 23:02’de NTV canlı yayınına bağlanan Başbakan Binali Yıldırım, bunun askeriye içerisinde bir grubun kalkışması olduğunu ve adına henüz darbe denemeyeceğini söyledi.⁷⁴ Bu, hükümetten yapılan ilk açıklamaydı.

Saat 23:04’te Genelkurmay Başkanı Akar, helikopterle Akıncı Üssü’ne götürüldü.⁷⁵ Helikopterde Mehmet Dişli de vardı.

Saat 23:37’de 2. Başkan Güler, elleri ve kolları bağlı şekilde helikoptere bindirilerek Akıncı Üssü’ne götürüldü.⁷⁶

Saat 23:50’de TRT’de darbe bildirisi okutuldu.⁷⁷

Saat 00:24’de Facetime uygulaması üzerinden CNN Türk canlı yayınına görüntülü olarak bağlanan Cumhurbaşkanı Erdoğan, önce bunun TSK içerisindeki küçük bir azınlığın girişimi olduğunu belirtti. Hemen ardından da Gülen Hareketi’ni işaret ederek darbe girişiminin arkasında bu grubun olduğu iddiasını dillendirdi. Erdoğan, halkı sokaklara çıkmaya çağırdı.⁷⁸

Saat 00:52’de 28. Mekanize Tümen Komutanlığı’na ait tanklar Genelkurmay Karargahı güney nizamiye girişine geldi.⁷⁹

Saat 02:21’de Erdoğan’ın çağrısı üzerine sokağa çıkan sivil halkın Genelkurmay Karargahı’nın doğu giriş kapısından Genelkurmay kışlasına ve ardından da Karargah’a girdiği görüldü.⁸⁰ 4 dakika sonra vatandaşlar büyük demir kapıyı kırarak kışlaya giriş yaptı. Yaklaşık 50 civarında sivil, çeşitli sloganlar atarak katlar arasında dolaşmaya başladı. Askerler, bazı sivillere ateş ederek ölümlerine neden oldu.

Saat 02:29’dan itibaren, Kara Harp Okulu öğrencisi toplam 161 kursiyer, 7 sorti halinde helikopterle Genelkurmay Kışlası’na indirildi.⁸¹ Ancak, saatler ilerledikçe sokaktaki sivillerin sayısı artınca çözümler başladı.

Saat 05:30 civarında Genelkurmay Karargahı içinde bulunan sekiz adet IP kamerayı

73] “15 Temmuz çatı davası iddianamesi,” s. 681.

74] “15 Temmuz akşamı Başbakan Binali Yıldırım’ın Canlı Yayında Darbe Açıklaması,” <https://www.youtube.com/watch?v=FBRmv9zX8Bk>, (son görülme tarihi 4 Haziran 2017)

75] “15 Temmuz çatı davası iddianamesi,” s. 683.

76] “15 Temmuz çatı davası iddianamesi,” s. 684.

77] “15 Temmuz çatı davası iddianamesi,” s. 684.

78] “Son Dakika Cumhurbaşkanı CNN Türk Canlı Yayın!,” <https://www.youtube.com/watch?v=Dd1DvDr-v3EQ>, (Son görülme tarihi 4 Haziran 2017.)

79] “15 Temmuz çatı davası iddianamesi,” s. 685.

80] “15 Temmuz çatı davası iddianamesi,” s. 685.

81] “15 Temmuz çatı davası iddianamesi,” s. 685.

besleyen elektrik hattı devre dışı bırakıldı ve kamera kayıtları engellendi.⁸²

Saat 06:11’de bazı darbeci askerler Genelkurmay Karargah Binası’na ait görüntülerin kaydedildiği bellekleri tank altında ezdiler.⁸³ Bir saat sonra da ezilen bu bellekler yakıldı.

Saat 10:00’da darbe girişiminin başarısızlıkla sonuçlandığını kabullenen bazı askerler, öncelikle işgal ettikleri nöbet kulübelerini, kuzey ve güney nizamiye bölgelerini, saat 10:22’de de kışlayı terk etmeye başladı.⁸⁴

Saat 13:22’de çoğunluğu Özel Kuvvetler mensubu olan personelin gözaltına alınma işlemleri başladı.

2.1.1. Darbe Girişiminin Personel, Araç-Gereç Envanteri ve Bilançosu

Karargâh içinde darbecilerin açtıkları ateş sonucu Kara Kuvvetleri Komutanı koruması Bülent Aydın’ın yanı sıra 10 sivil öldü. Ölen tek darbeci ise Genelkurmay 2. Başkanı Güler’in emir subayı Binbaşı Akkurt oldu.⁸⁵

15 Temmuz çatı davası iddianamesine göre darbe girişiminde 8000’den fazla askerî personel, 35 uçak, 37 helikopter, 74 tank ve 246 zırhlı araç kullanıldı.⁸⁶ Bu askeri personelin 1,676’sı er ve erbaşlardan, 1,214’ü ise askeri öğrencilerden oluşmaktaydı.⁸⁷

Darbe girişimi sırasında 173’ü sivil, 4’ü asker, 63’ü polis olmak üzere darbe karşıtı toplam 249 kişi can verdi. 23’ü asker, 154’ü polis olmak üzere toplam 2 bin 735 kişi ise yaralandı.⁸⁸ Buna karşılık, 16 Temmuz 2016 sabahı Genelkurmay Başkanvekili olarak atanan Orgeneral Ümit Dündar’ın resmi açıklamasına göre 104 darbeci asker öldürüldü.⁸⁹ Başbakan Binali Yıldırım ise, 17 Ağustos 2016’da, öldürülen darbeci asker sayısını 36 olarak duyurdu.⁹⁰

82] “15 Temmuz çatı davası iddianamesi,” s. 686.

83] “15 Temmuz çatı davası iddianamesi,” s. 686.

84] “15 Temmuz çatı davası iddianamesi,” s. 687.

85] “15 Temmuz çatı davası iddianamesi,” s. 688-689.

86] “15 Temmuz çatı davası iddianamesi,” s. 690.

87] “Türk Silahlı Kuvvetleri’nin 27 Temmuz 2016 tarihli resmi açıklaması”; “TSK, darbe girişimine katılan personel sayısını açıkladı,” NTV, 27 Temmuz 2016, <http://www.ntv.com.tr/turkiye/tsk-darbe-girisimine-katilan-personel-sayisini-acikladi,ns92udU75k2vw-1OIEK4gQ>

88] “15 Temmuz çatı davası iddianamesi,” s. 690.

89] “Org. Dündar: 104 darbeci öldürüldü, 1,564 kişi tutuklandı,” CNN Türk, 16 Temmuz 2016, <http://www.cnnturk.com/video/turkiye/org-dundar-104-darbeci-olduruldu-1564-kisi-tutuklandi>

90] “Başbakan açıkladı: Kaç darbeci öldürüldü?” İhlas Haber Ajansı, 17 Ağustos 2016, <http://www.ihb.com.tr/haber-basbakan-acikladi-kac-darbeci-olduruldu-580952/>

2.1.2 Cevap Bekleyen Sorular...

İhbarcı Binbaşı O.K., 15 Temmuz 14.20’de MİT’e giderek darbeyi haber verdiğini özellikle vurgulamasına rağmen⁹¹, Genelkurmay Başkanı Hulusi Akar⁹² ve MİT Müsteşarı Hakan Fidan⁹³ neden TBMM Komisyonu’na gönderdikleri yazılarda, “Bu bir darbe ihbarı değildi. MİT Müsteşarı’nın kaçırılacağına dair bir ihbardı” dediler? İhbarcı binbaşı mı yalan söylüyor yoksa Akar-Fidan ikilisi mi?

Binbaşı O.K.’nin 11 Ağustos 2016 tarihinde dönemin Ankara Cumhuriyet Başsavcısı Harun Kodalak ile 15 Temmuz çatı soruşturmasını yürüten Başsavcı Vekili Necip Cem İşçimen tarafından ifadesinin alındığı ortaya çıktı.⁹⁴ Bu savcılar, görüşme tutanağını neden resmi ifade haline getiremediler? İfade tutanağı neden hiç bir iddianameye giremiyor?

Binbaşı O.K.’den söz konusu ifadeyi alan dönemin Ankara Cumhuriyet Başsavcısı Harun Kodalak ile Başsavcıvekili Necip Cem İşçimen neden görevden alınıp pasif görevlere verildi?

Binbaşı O.K.’nin bağlı bulunduğu Kara Havacılık Komutanlığı ile ilgili iddianameyi hazırlayan savcı Alpaslan Karabay, artık MİT personeli olan O.K.’nin⁹⁵ ifadesini almak istediğinde neden izin verilmedi? MİT, ihbarcı binbaşının konuşmasına neden müsaade etmiyor?

Binbaşı O.K., darbe girişiminin ardından çıkarılan bir kararname ile neden TSK’dan ihraç edildi?⁹⁶ Daha sonra göreve neden geri döndürüldü? Sonra neden görev yeri MİT’e kaydırıldı?

İhbarcı binbaşının darbeyi ihbar etmek üzere öncelikle Genelkurmay Başkanı Akar’a değil de MİT’e gitmesinin sebebi nedir?

Genelkurmay Başkanı Akar, saat 18:10’da Genelkurmay Karargahı’nda MİT

91] “İşte o binbaşının ifadesi,” Yeni Şafak, 20 Mayıs 2017, <http://www.yenisafak.com/gundem/iste-o-binbasinin-ifadesi-2671698> ; “O binbaşı anlattı: Kod adım Tarık,” Hürriyet, 29 Mayıs 2017, <http://www.hurriyet.com.tr/o-binbasi-anlatti-kod-adim-tarik-40472736>

92] “Hulusi Akar’ın darbe komisyonuna verdiği yanıtlara NTV ulaştı,” NTV, 30 Mayıs 2017, http://www.ntv.com.tr/turkiye/hulusi-akar-in-darbe-komisyonuna-verdigi-yanitlara-ntv-ulasi%2cPU0hYXrkHUaU4q_4R1RhWg

93] “MİT’in Darbe Komisyonu’na gönderdiği raporun tam metni,” Habertürk, 26 Mayıs 2017, <http://www.haberturk.com/gundem/haber/1508784-mitin-darbe-komisyonuna-gonderdigi-raporun-tam-metni>

94] “O binbaşı anlattı: Kod adım Tarık,” Hürriyet, 29 Mayıs 2017, <http://www.hurriyet.com.tr/o-binbasi-anlatti-kod-adim-tarik-40472736>

95] “Darbe ihbarcısı subay sır oldu,” Cumhuriyet, 19 Mayıs 2017, http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/siyaset/742897/Darbe_ihbarcisi_subay_sir_oldu.html ; “Darbeyi bildiren binbaşının ismi ne ve şimdi nerede?” Müyesser Yıldız, Odatv, 10 Mart 2017, <http://odatv.com/yazar/muyesser-yildiz/darbeyi-bildiren-binbasinin-ismi-ne-ve-simdi-nerede-1003171200.html>

96] “Darbe ihbarcısı subay sır oldu,” Cumhuriyet, 19 Mayıs 2017, http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/siyaset/742897/Darbe_ihbarcisi_subay_sir_oldu.html ; “Darbeyi bildiren binbaşının ismi ne ve şimdi nerede?” Müyesser Yıldız, Odatv, 10 Mart 2017, <http://odatv.com/yazar/muyesser-yildiz/darbeyi-bildiren-binbasinin-ismi-ne-ve-simdi-nerede-1003171200.html>

Müsteşarı ile görüşmesi sırasında, ihbarın çok daha büyük bir plana işaret edebileceği değerlendirilmesi yaptığını söylüyor. Bunun üzerine de Etimesgut Zırhlı Birlikler Okulu'ndan tank ve zırhlı araç çıkışını yasakladığını belirtiyor. O halde neden o gece düğünde olan Hava Kuvvetleri Komutanı Abidin Ünal, Deniz Kuvvetleri Komutanı Bülent Bostanoğlu, Özel Kuvvetler Komutanı (ÖKK) Zekai Aksakallı ve Jandarma Genel Komutanı Galip Mendi'ye haber verip kendilerini emniyete almalarını sağlamadılar?

Askerler tarafından kaçırılacağı istihbaratını alan MİT Müsteşarı Fidan, neden Genelkurmay'a geldi? Genelkurmay onun için daha mı güvenliydi?

Darbeci askerler, neden MİT Müsteşarı Fidan Karargah'tayken baskın yapıp derdest etmediler de çıkmasını beklediler? ÖKK timi, neden tam Fidan binadan ayrıldıktan sonra harekete geçti?

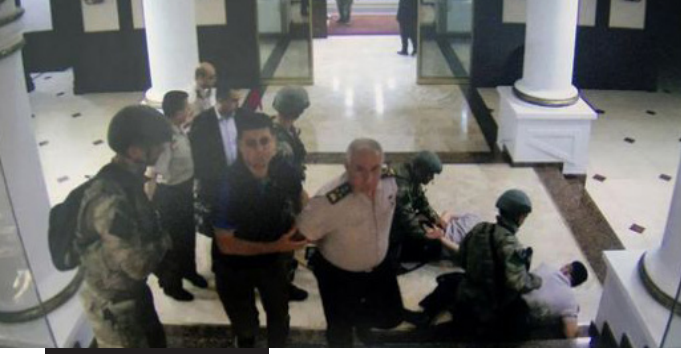
Kara Havacılık Komutanlığı'nı teftişe giden Kara Kuvvetleri Komutanı Çolak, neden 'Burada bir olağanüstülük ve hareketlilik yok' raporu verdi? İddianamede, "Kara Kuvvetleri Komutanı ve beraberindeki heyetin 4 adet makam aracı ile Kara Havacılık Komutanlığı karargahı istikametinden gelip pistten geçerek Kara Havacılık Okulu Bakım Komutanlığı hangarı ve CH-47 helikopterleri koruma hangarı bölgesine gittiği saat 19:58'de, aynı zamanda 3 adet AH-1W ve 1 adet T-129 ATAK helikopterin taarruz hangarı önündeki apronda görüldüğü güvenlik kamerası görüntüleri üzerinden yapılan incelemeler ile tespit edilmiştir."⁹⁷ deniyor. Çolak, bu hazırlığı nasıl göremedi? Gördüyse neden rapor etmedi?

Kara Havacılık Komutanlığı iddianamesine göre bu üstten havalanan helikopterlerle Ankara'da Cumhurbaşkanlığı Sarayı civarı, Genelkurmay Başkanlığı civarı, Emniyet Müdürlüğü, MİT Müsteşarlığı yerleşkesi, Gölbaşı Özel Kuvvetler Komutanlığı, TRT binası civarı ve TÜRKSAT yerleşkesine saldırılar düzenlendi. Yine iddianameye göre, bu helikopter saldırılarının sonucunda 28 kişi can verdi, 276 kişi yaralandı. Bütün bunlar 'temiz' raporu veren Çolak'ın alaydan ayrılmasının ardından başlıyor. Öyleyse Çolak neden darbe girişiminin şüphelileri arasında bulunmuyor? Darbecilerle işbirliği yapıp yapmadığı, darbe teşebbüsü hazırlıklarına göz yumup yummadığı neden soruşturulmuyor?

Hakan Fidan ve Hulusi Akar neden TBMM 15 Temmuz Komisyonu'nun davetine icabet etmedi? Neden soruları cevaplamaktan kaçındılar? Neden binbaşı O.K.'nin ifadeleri medyaya düştükten sonra Meclis Komisyonu'na peş peşe yazılı cevap gönderme ihtiyacı duydular?

Gerek iddianameler, gerek Akar ve generaller, gerekse de MİT darbenin normalde 16 Temmuz sabah 03:00'te yapılacağını, ama darbecilerin deşifre olduklarını anlayınca darbeyi 15 Temmuz akşam 20.30'a aldıklarını savunuyor. Ancak bu kararın nasıl, nerede ve kimler tarafından alındığına dair tek bir somut bilgi yok. 38 kişilik bir Yurtta Sulh Konseyi var denilmesine rağmen bu kadar hayati bir kararın, bazı darbeciler tarafından ayaküstü alındığı iddia ediliyor. Tam olarak bu kararı kim aldı? Kimlerle aldı? Nasıl aldı? 38 kişilik Konsey'in

97] "Kara Havacılık Komutanlığı iddianamesi," s. 192; "AVM'de darbe talimatı beklemek," Sedat Ergin, Hürriyet, 28 Mayıs 2017, <http://www.hurriyet.com.tr/yazarlar/sedat-ergin/avmde-darbe-talimatı-beklemek-40472109>

ÖKK, bağlı olduğu Genelkurmay 2. Başkanı Yaşar Güler'i derdest ederken... Güler, sıkıyönetim direktiflerinin emrini veren isim olarak geçiyor. Buna aracı olan yaveri öldürüldüğü için iddiayı teyit etmek imkansız.

başında Akın Öztürk olduğu iddia edildiğine göre bu kararı Öztürk'ün alması ya da en azından onun görüşünün alınması gerekmez mi? Öztürk'e böyle bir telefon açıldığına dair iddianamede hiçbir bilgi ya da belge yok. Hiçbir tanık ya da şüpheli ifadesinde de bu yönde en ufak bir ipucu bulunmuyor.

33 Özel Kuvvetler personeli nasıl olup da bütün Genelkurmay kışlasını etkisiz hale getirebildi? Genelkurmay Muhafız Alayı, Genelkurmay 2. Başkan Güler'e bağlı. Güler'in ihmali mi söz konusu?

15 Temmuz gecesinin en kritik olaylarından biri, Genelkurmay'dan bütün askeri birliklere sıkıyönetim direktiflerinin gönderilmesi oldu. Bu, bazı askerlerde darbenin emir-komuta zinciri içerisinde yapıldığı kanaatini oluşturdu. Sıkıyönetim direktifleri ve mesajlarındaki imzası nedeniyle suçlanan tutuklu sanık Albay Cemil Turhan, bu direktifleri Genelkurmay 2. Başkanı Güler'in emri ile geçtiğini öne sürdü.⁹⁸ Turhan, savcılık ifadesinde de "15 Temmuz günü YAŞ toplantı provasının yapıldığı sırada 2. Başkan Güler'in emir subayı Binbaşı Mehmet Akkurt saat 20:00 sıralarında bana bir CD getirdi. Güler'in emri olduğunu ve içerisinde 5 adet mesaj ve sıkıyönetim direktiflerinin bulunduğu bu mesajları göndermemi istedi. Saat 20:30 sıralarında bu mesajları gönderdim. Akabinde sıkıyönetim direktiflerinin benim alanımda olmadığını Mehmet Akkurt'a bildirdim. Bunun komutanın emri olduğunu, çekmesi gerektiğini tekrar söylediğinde emri yerine getirerek ilgili askeri birliklere sıkıyönetim direktiflerini geçtim," şeklinde konuştu.⁹⁹ Güler'in bu mesaj ve direktiflerden haberi var mıydı? Bu emirleri Güler mi verdi?

İddianamede sıkıyönetim direktiflerinin 21:30'da gönderilmeye başlandığı belirtilirken Albay Turhan, "Saat 20:30 sıralarında bu mesajları gönderdim," diyor. Hangisi doğru?

Sıkıyönetim direktiflerini Genelkurmay 2. Başkanı Güler'in emri ile çektiği iddia edilen emir subayı Binbaşı Akkurt, o geceki olaylar sırasında Genelkurmay Karargahı'nda hayatını kaybeden tek 'darbeci'. Eğer bu direktifleri söylendiği gibi Güler gönderdiyse, bunun tek tanığı Binbaşı Akkurt'tu. Binbaşı Akkurt'un ölümünde soru işaretleri var mı?

O gece Genelkurmay'dan gönderilen sıkıyönetim direktiflerinde imzası olduğu belirtilen isimlerden Tuğgeneral Mehmet Partigöç, mahkemedeki savunmasında, "Hiçbir imza atmadım, böyle bir şey imzalamadım ve görmedim. Cemil Turhan şube müdürümdür, bunları bana gösterdiğini söylerse suçlamaları kabul edeceğim," dedi.¹⁰⁰ O gece Partigöç

98] "15 Temmuz çatı davasında sanık Albay Cemil Turhan: Sıkıyönetim direktiflerini Yaşar Güler'in emri dahilinde çektim," T24 23 Mayıs 2017, <http://t24.com.tr/haber/15-temmuz-cati-davasinda-sanik-albay-cemil-turhan-sikiyonetim-direktiflerini-yasar-gulerin-emri-dahilinde-cektilim,405517>

99] "15 Temmuz çatı davası iddianamesi," s. 706.

100] "Partigöç meydan okudu: Hulusi Akar çıkıp konuşsun," TR7/24, 29 Mayıs 2017, http://www.tr724.com/partigoc-meydan-okudu-hulusi-akar-cikip-konussun/?utm_content=buffer1f7e2&utm_medium=social&utm_source=twitter.com&utm_campaign=buffer

adına başka birileri direktifleri imzalamış olabilir mi?

Genelkurmay Başkanı Akar'ın Genelkurmay Karargahı'ndan çıkarılıp Akıncı Üssü'ne götürülmesi güvenlik kameralarına yansdı. Diğer askerler etrafında yürüyor ama Akar zorla götürülüyor gibi görünmüyordu. Bu rahat görüntünün sebebi neydi? Akar derdest mi edildi yoksa iddia edildiği gibi daha emniyetli olduğu için mi Akıncı'ya götürüldü? (Darbe davalarında yargılanan bazı subaylar Akar'ın derdest edilmediğini, hatta geç kalan helikopter pilotuna kızdığını ileri sürdü.)¹⁰¹⁻¹⁰² Akar'ın derdest edilmediğine dair bir delil de Akıncı üssünde eşile telefonla görüşmesine izin verilmesi. Akar, ifadesinde “Telefonla görüşüp eşime askeri hattan Akıncı Üssü'nde olduğumu ve kendilerine iyi bakmalarını söyledim. Olayların sonunda anladım ki eşim bu bilgiyi ilgililerle paylaşmış.” diyor.¹⁰³

Ankara İl Emniyet Müdürlüğü Trafik Denetleme Şube Müdürlüğünde görevli polis memuru Ufuk Çiçek, tanık olarak savcılıkta “Mehmet Partigöç yanımıza gelip, ‘Dışarıdan komutana bir saldırı olacak ona göre tedbirinizi alın,’ dedi,” şeklinde ifade verdi.¹⁰⁴ Ankara İl Emniyet Müdürlüğü Devlet Büyüklerini Koruma Müdürlüğünde polis memuru olan Ahmet Topacık da, yine tanık olarak verdiği ifadede, “Tahminen 21:05 ya da 21:10 sularında yanımıza ismini sonradan öğrendiğim Tuğgeneral Mehmet Partigöç geldi. Genelkurmay Başkanlığı'na saldırı olabileceğini belirtti,” şeklinde bilgiler verdi.¹⁰⁵ Darbeci Yurtta Sulh Konseyi'nin en üst yöneticilerinden olduğu iddia edilen Partigöç, Özel Kuvvetler'in Karargah'a girmesinden hemen önce neden koruma asker ve polislerine böyle bir uyarıda bulundu? Bir darbeci general, neden işleri bozabilecek böyle bir girişimde bulunur?

Genelkurmay Basın ve Halkla İlişkiler Başkanlığı, 27 Temmuz 2016'da yaptığı açıklamada, 15 Temmuz darbe girişimine 8 bin 651 askeri personelin katıldığını bildirdi. Açıklamada bunun, TSK'nın personel mevcudunun yüzde 1.5'ine denk geldiği belirtildi. Söz konusu rakama, bin 214 askeri öğrenci de dâhil edilmişti. Milli Savunma Bakanı Fikri Işık ise 10 Aralık 2016 tarihinde yaptığı açıklamada, “22 bin 85 kişinin TSK ile irtibatı kesildi,” dedi. Bakan Işık, bunların 16 bin 409'unun askeri öğrenci olduğunu kaydetti. Eğer darbe girişimine 8 bin 651 askeri personel katıldı ise fazladan ihraç edilen 13 bin 500 askeri personel kimlerden oluşuyor? Bunlar neden ihraç edildi? Genelkurmay'ın açıklamasında 1,214 askeri öğrenci darbeye katıldı denilirken Milli Savunma Bakanı 16 bin 409 askeri öğrencinin okuldan atıldığını kaydetti. Aradaki 15 bin öğrenci hangi gerekçeyle cezalandırıldı?

Genelkurmay Başkanlığı'nın, 27 Temmuz 2016'da yaptığı açıklamada, “TSK personelinin sadece yüzde 1.5'i darbeye teşebbüs etmiştir. Dolayısıyla TSK'nın kahir ekseriyetinin bu hain girişime şiddetle karşı çıktığı zaten sayılar üzerinden de

101] 15 Temmuz'da MİT'e ihbarda bulunan Binbaşı O.K. gerçekte kim? Kronos.news, 11 Haziran 2017, <http://www.kronos.news/tr/15-temmuzda-mite-ihbarda-bulunan-binbasi-o-k-gercekte-kim/>

102] Darbecisini bekleyen komutan. 10 Haziran 2017, <http://www.ikincibolge.net/yazarlar/muyesser-yildiz/darbecisini-bekleyen-komutan/8891/>

103] Akar'ın ifadesi ortaya çıktı. Hürriyet, 25 Temmuz, 2016, <http://www.hurriyet.com.tr/son-dakika-genelkurmay-baskaninin-ifadesi-ortaya-cikti-40168493>

104] “15 Temmuz çatı davası iddianamesi,” s. 622.

105] “15 Temmuz çatı davası iddianamesi,” s. 624-625.

görülmektedir,” denildi.¹⁰⁶ O halde neden 168 general, 6 bin 810 albay ve alt rütbelerden asker darbeden dolayı tutuklandı?¹⁰⁷ Genelkurmay’ın 9 Eylül 2016 tarihli açıklamasında da TSK’dan ilişkisi kesilen askeri personel sayısının 21 bin 320 olduğu belirtildi.¹⁰⁸ Bu kadar asker neden tasfiye edildi?

Tutuklu Korgeneral, dönemin Personel Daire Başkanı İlhan Talu, CHP Milletvekili Dursun Çiçek’e gönderdiği mektupta,¹⁰⁹ 2015 YAŞ toplantısında MİT’ten gelen rapor doğrultusunda 14 general ve amiralin Hizmet Hareketi ile bağlantıları bulunduğu gerekçesiyle terfi ettirilmediğini yazdı. Eğer sayı bu kadarla sınırlı ise, 15 Temmuz’dan sonra 168 general ve amiral neye göre ‘Gülencilikle’ suçlandı? 1 yıl içerisinde sayının bu kadar artma ihtimali mümkün müdür? Eğer gerekçe darbe ise, neden ordunun sadece yüzde 1.5’inin katıldığı açıklandı öyleyse? Ayrıca Gülen sempatisini askerlerin sayısı bu kadar azsa, geriye kalan 150 civarındaki generalin farklı görüşlerden olduğu söylenebilir mi?

Dönemin 1. Ordu Komutanı ve Genelkurmay Başkanvekili Org. Ümit Dündar’ın açıkladığı ölü ele geçirilen darbeci sayısı 104, aylar sonra Başbakan Yıldırım aynı sayıyı 36 olarak duyurdu. Yüzde 70’lik bir sapmanın izahı olamaz. Darbeci diye öldürülenler buharlaşmayacağına göre ne oldu? Şehitlerin arasına katmaya mı karar verdiler?

2.2. Darbe Girişiminin Merkez Üssü: Akıncı

15 Temmuz 2016 kanlı darbe girişiminin yönetildiği merkezlerden biri Akıncı 4. Ana Jet Üs Komutanlığıydı. Aralarında sivil kıyafetlilerin de bulunduğu bir grup asker özellikle 143. Filo’dan yönlendirme yapıyordu.¹¹⁰ Darbeci askerler 15-16 Temmuz 2016 tarihlerinde Akıncı Hava Üssü’nden kaldırılan uçak ve helikopterlerle Meclis’i, Cumhurbaşkanlığı Külliyesi yakınındaki Köprülü Kavşağı (15 kişi öldü), Ankara İl Emniyet Müdürlüğü Binası’nı (2 kişi öldü), Gölbaşı ilçesinde bulunan Emniyet Genel Müdürlüğü Özel Harekat Daire Başkanlığı’nı (44 polis öldü), Emniyet Genel Müdürlüğü Havacılık Daire Başkanlığı’nı (7 polis öldü) ve TURKSAT tesislerini bombaladı. Ayrıca Milli İstihbarat Teşkilatı (MİT) binası da Akıncı Hava Üssü’nden verilen talimatlarla tarandı. Akıncı Üssü nizamiyesi önünde protesto gösterisi yapan 9 vatandaş da açılan ateş sonucu hayatını kaybetti.

Akıncı Üssü’nü önemli kılan bir başka ayrıntı ise, rehin alınan bazı üst düzey yetkili ve komutanların burada tutuluyor olmasıydı. Darbe gecesi rehin alınan Cumhurbaşkanlığı

106] “TSK darbe girişimine kaç askerin katıldığını açıkladı,” Vatan, 27 Temmuz 2016, <http://www.gazetevatan.com/tsk-darbe-girisimine-kac-asgerin-katildigini-acikladi-970987-gundem/>

107] Raporun hazırlandığı Haziran 2017 itibarıyla tutuklu general sayısı 166 idi. “Bekir Bozdağ son rakamı açıkladı,” Sözcü, 6 Mayıs 2017, <http://www.sozcu.com.tr/2017/gundem/bekir-bozdag-son-rakami-acikladi-1834818/>

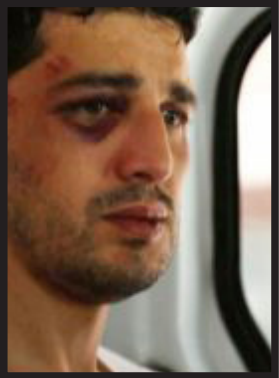
108] “Darbe girişimi sonrası TSK’dan 21 bin 320 personel ihraç edildi,” Independent Media Platform, 9 Eylül 2016, <http://imp-news.com/tr/news/21056/tskdan-210-bin-320-personel-ihrac-edildi>

109] “Bir komutanın cezaevi mektubu,” Saygı Öztürk, Sözcü, 19 Ağustos 2016, <http://www.sozcu.com.tr/2016/yazarlar/saygi-ozturk/bir-komutanin-cezaevi-mektubu-1357139/>

110] Akıncı Üssü İddianamesi, s. 384.

Genel Sekreteri Fahri Kasırğa, Genelkurmay Başkanı Hulusi Akar, Genelkurmay 2. Başkanı Yaşar Güler, Mehmet Şanver’in kızının İstanbul’daki düğününde derdest edilen Hava Kuvvetleri Komutanı Abidin Ünal, Kara Kuvvetleri Komutanı Salih Zeki Çolak, Ankara Gazi Orduevi’ndeki düğün salonunda derdest edilen Jandarma Genel Komutanı Galip Mendi, Kara Kuvvetleri Komutanlığı Eğitim ve Doktrin Komutanı Kamil Başoğlu’nun da aralarında olduğu 22 üst düzey general Akıncı Üssü’nde rehin tutuldu.¹¹¹

Ankara Savcılığı’nın bulgularına göre, Akıncı Üssü’nde 15 Temmuz 2016 darbe girişimine katılan asker sayısı toplam 481. Bunlar 1 orgeneral, 6 tümgeneral, 18 tuğgeneral, 22 albay, 26 yarbay, 33 binbaşı, 56 yüzbaşı, 62 üsteğmen, 115 teğmen, 131 astsubay ve bir uzman çavuştan oluşuyor. Bu kişiler 77 kişinin ölümünden, 222 kişinin ise yaralanmasından sorumlu tutuluyor.¹¹²

**Yarbay Hakan
Karakuş (Akın
Öztürk’ün
damadı)**

Akıncı Üs Komutanı Hakan Evrim, savcılık iddianamesine yansıyan ifadelerinde, üsse gelen darbeci komandolar tarafından silahla tehdit edildiğini, darbeye katılmadığını, ancak onların direktifleri doğrultusunda bazı emirler verdiğini anlattı.¹¹³ Akıncı Üssü’nün Harekât Komutanı, savaş uçaklarına saldırı talimatlarını verdiği belirtilen Albay Ahmet Özçetin’di. Uçuşların ve saldırıların koordine edildiği 141. Filo’nun Komutanı Yarbay Hakan Karakuş (Akın Öztürk’ün damadı), 143. Filo’nun komutanı Binbaşı Mustafa Azimetli’ydi.

Darbe girişimini kuleden engellemeye çalışan ve MİT’te Daire Başkanlığı yapmış olan arkadaşına yaşananları ihbar eden Yarbay Nihat Altıntop’a göre, Özçetin darbede aktif rol üstlendi: Darbe girişimi gecesi Akıncı Üssü’nden kalkan uçakların sevk ve idaresini bizzat yaptı. Darbe karşıtı olan komutanların derdest edilerek üs binasına getirilmesini ve burada kalacakları yerlerin belirlenmesini organize etti.¹¹⁴

Darbenin yönetim merkezi olarak belirlenen Akıncı Üssü’ne, darbe girişiminin yapıldığı 15 Temmuz 2016 günü Genelkurmay Karargahı’ndan, Hava, Kara ve Deniz Kuvvetleri komutanlıklarından, Jandarma Genel Komutanlığı’ndan, Özel Kuvvetler Komutanlığı’ndan, İnsani Yardım Tugayı’ndan, Kara Kuvvetleri Mühabere Elektronik Bilgi Sistemleri (MEBS) Komutanlığı’ndan, Konya MAK timinden, İstanbul SAT Komutanlığı’ndan askeri personel takviyesi yapıldı. Ayrıca, Diyarbakır, Kayseri, Adana’dan da pilotlar ve F16’lar destek verdi.¹¹⁵ Darbe günü görev yapması istenen pilotlar Akıncı Üssü’ne çağrıldı ve 141. Filo’da toplantı yapıldı. Yarbay Hakan Karakuş toplantıda terörle mücadele harekatı yapılacağını, görevin gizli olduğunu ve dışarıya bilgi sızması gerektiğini söyledi.¹¹⁶

111] Akıncı Üssü İddianamesi, s. 333-334.

112] Akıncı Üssü İddianamesi, s. 328-329.

113] Akıncı Üssü İddianamesi, s. 535.

114] Akıncı Üssü İddianamesi, s. 4584-4585.

115] Akıncı Üssü İddianamesi, s. 239.

116] Akıncı Üssü İddianamesi, s. 613.

2.2.1. Özel Kuvvetler'den 33 Asker Akıncı Üssü'nde Toplanıp Genelkurmay'ı Bastı

Akıncı 4. Ana Jet Üs Komutanlığı'nda toplanan 33 Özel Kuvvetler Komutanlığı (ÖKK) mensubu 20:23'te bir otobüsle harekete geçti. Askerler 21:20'de Genelkurmay Karargahı'na ulaştı.¹¹⁷ Mahkemede verdiği ifadeye göre, tim komutanı Kurmay Albay Fırat Alakuş emri ÖKK Komutanı Korgeneral Zekai Aksakallı'dan almıştı. Görevini, bir istihbarat üzerine emniyetini sağlamak için Genelkurmay Başkanı Hulusi Akar'ın Akıncı Üssü'ne götürülmesi olarak biliyordu. Alakuş, mahkemedeki ifadesinde, "Genelkurmay Başkanlığına giriş yaparak Genelkurmay Başkanımızın bulunduğu komuta katına intikal ettik. İlk olarak katın girişinin emniyetini sağladık. İntikal sırasında personele bunun artık 'yakın koruma tatbikatı olmadığını, hassas terör tehdidine yönelik emniyet aldığımızı söyledim," dedi.¹¹⁸

Saat 21:22'de komuta katına çıktıklarında Genelkurmay Başkanı Orgeneral Hulusi Akar'ın odasının karşısında olduğunu fark eden Alakuş, bu sırada Genelkurmay 2. Başkanı Yaşar Güler'in, Genelkurmay Başkanı Akar'ın emriyle binadan tahliye edildiğini öğrendiğini söyledi. Alakuş o anları şöyle anlattı: "Çok kısa bir süre sonra dışarıdan silah sesleri gelmeye başladı. Önceliğimiz Genelkurmay Başkanımızın emniyeti olduğunu söyledim. Komuta katının girişlerinde emniyet tedbirlerinin alınmasını emrettim. Müteakiben A Giriş Kapısı'na gidip 'Ne oluyor?' dediğimde 'Komutanım silah sesi yakından geliyor,' dediler. Tam o sırada Genelkurmay Başkanımızın Özel Kalem Müdürü geldi ve 'Kara Kuvvetleri Komutanı nizamiyeden giriş yaptı, buraya geliyor. Süratle onun karargâha girişini sağlamamız lazım,' dedi. Kara Kuvvetleri Komutanı içeriye girerken silah sesi gelmeye başladı. O sırada Kara Kuvvetleri Komutanımız ve yanındakiler yattılar. Bizde de çelik yelek vardı. Yanlarına geçtik, emniyetlerini almak için. Genelkurmay Başkanı'nın emir astsubayı Serhat Başçavuş geldi ve 'Komutanım, Genelkurmay 2. Başkanımızın odasına alalım,' dedi. Biz de süratle komutanımızı ve yanındaki heyeti 2. Başkan'ın odasına aldık.

Daha sonra yine aşağıya indim. Dışarıda ne olduğunu anlamaya çalıştım, ama kaos ortamı vardı. Dışarıya çıkmadım. Öncelikle Karargah içindeki emniyetin sağlanmasına gayret ettim. Yine Serhat Başçavuş 'Komutanım emir verdi. Şimdi helikopter gelecek, komutanımızı tahliye etmemizi emrediyor,' dedi. Yakın korumasını sağlamak için yukarıya çıktım. Orada personelim arasında bulunan Halit geldi ve 'Komutanım tam anlayamadım, ama Genelkurmay 2. Başkanı'nın aracına ateş edilmiş. Bir personel şehit olmuş, bir personel de yaralanmış. Komutanı emniyetli bölgeye almışlar,' dedi. Genelkurmay Başkanımız Akar'ı tahliye etmek için 6 kişi yeterli dedim. Biz komutanımızın çıkışında tedbir aldık. Müteakiben Hulusi Akar, Mehmet Dişli ve bir emir astsubayı makam odasından çıktı. O esnada şapkasını istediğini hatırlıyorum. Yanındaki Mehmet Dişli ile konuşarak süratle aşağıya indi. Ayyıldız Caddesi'ndeki helikoptere

117] Akıncı Üssü İddianamesi, s. 253.

118] "Genelkurmay Başkanı'nın 'ürkütücü' dediği komutan: Darbe123 bilgisayar şifrem", Cumhuriyet, May 25, 2017, http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/747724/Genelkurmay_Baskani_nin__urkutucu__dedigi_komutan__Darbe123_bilgisayar_sifrem.html

intikal ettik ve 3 personele komutanla birlikte hareket etme emri verdim.”¹¹⁹

Ardından Genelkurmay Karargahı’na tankların giriş yaptığını gördüğünü anlatan Alakuş, bu sırada televizyonda darbe girişiminin bildirisinin okunmasına şahit olunca gerçeği fark ettiğini söyledi. Cumhurbaşkanı’nın açıklamalarının üzerine tuzağa düşürüldüğünü anladığını belirten Alakuş, “Personeli tedbiren Karargâh’ın girişine doğru çekmeye başladım. Ben ve personelim ne kolluk güçlerine, ne de sivil halka ateş etmedi. Biz yalnızca verilen emirleri yerine getirdik. Askerlerimi topladım ve ‘Biz verilen görevi en layığıyla yerine getirdik. Bu bir darbe girişimidir. Biz bunun içinde olmayacağız. Polise, vatandaşa ateş etmeyeceğiz ve teslim olacağız,’ dedim.” ifadelerini kullandı. Albay Alakuş bir süre darbe emrinin de Genelkurmay Başkanı Akar’dan geldiğini düşünmüş. Akar’a, Akıncı Üssü’ne götürülürken kelepçe takılmadığı gibi o sırada tüm istekleri de yerine getirilmiş.¹²⁰

2.2.2. Genelkurmay Başkanı Akar’ın ve Komutanların Akıncı Üssü’ne Getirilmesi

15 Temmuz gecesi saat 23:00 sularında Genelkurmay Başkanı Akar, Tümgeneral Dişli ile birlikte yanlarında 4 ÖKK mensubu olduğu halde Uğur Kapan ve Halil Gül’ün kullandığı helikoptere bindirilerek Akıncı Üssü’ne getirildi. Buradan bir minibüse bindirilerek çevresinde sivil ve resmi kıyafetli askerlerin silahlı halde beklediği üs komutanlığı binasındaki komutanlık odasına götürüldü. Odada birlikte kaldığı Mehmet Dişli’nin anlatımına göre, Akar televizyondan gelişmeleri izliyordu ve sinirlenmişti. Bir süre sonra Tuğamiral Ömer Faruk Harmancık, Tuğgeneral Hakan Evrim ve tanımadığı bir albay odaya girdi. Akar’ın ‘Ne oluyor?’ diye sorması üzerine, Ömer Faruk Harmancık birinci bildirinin okunduğunu, eliyle gösterdiği ikinci bildiriye de Akar’ın okumasını istediklerini söyledi. Bu bildiriyi okursa halkın yatışacağına inandıklarını söyledi. Akar ise “Siz deli misiniz, bu devirde böyle şey olur mu?” diyerek talebi reddetti.¹²¹

Bu arada, Hava Kuvvetleri eski Komutanı ve YAŞ üyesi Akın Öztürk, Akıncı’daki askeri lojmanlarda kalan kızının evindeydi. Hava Kuvvetleri Komutanı Abidin Ünal’ın kendisine telefonda bahsetmesi üzerine askeri hareketlilikten haberi olmuş ve üsse gelmişti. Akar’ın bulunduğu odaya girdiğinde, odada Çiğli 2’nci Ana Jet Üs Komutanı Hava Tümgeneral Kubilay Selçuk, Kuzey Deniz Saha Komutanlığı Kurmay Başkanı Tuğamiral Ömer Faruk Harmancık, Akıncı Üssü Komutanı Tuğgeneral Hakan Evrim ve AKP Genel Başkan Yardımcısı Şaban Dişli’nin kardeşi Tümgeneral Mehmet Dişli bulunuyordu.

Kubilay Selçuk

119] “Orgeneral Akar’ın “Ürkütücü” Dediği Komutan Fırat Alakuş Savunma Yaptı: Tuzağa Düşürüldük”, haberler.com, May 25, 2017, <https://www.haberler.com/orgeneral-akar-in-urkutucu-dedigi-komutan-fi-rat-9656485-haberi/>

120] “Darbe sanığı generalden çarpıcı iddia: FETÖ’cülerin listesi şu anda AKP milletvekili...”, Odatv, 25 Mayıs 2017, <http://odatv.com/hulusi-akar-in-urkutucu-yuzu-vardi-dedigi-isimden-cok-konusulacak-iddia-lar-2505171200.html>

121] Akıncı Üssü İddianamesi, s. 713.

Abdullah Gül

Öztürk'e göre Akar, rahat bir vaziyette koltukta oturuyordu.¹²² Öztürk, Akar'a neler olduğunu sorduğunda, Akar ona odadaki kişilerin darbe niyetinde olduğunu belirterek kendisinden onları ikna etmesini istedi. Öztürk de bu kişilere yaptıklarının yanlış olduğunu anlattı.

Genelkurmay Başkanı Akar, devamında toplumun tüm kesimlerinde oluşacak bir konsensusla rahatsız olunan konuların çözülebileceğini, Abdullah Gül ve Ahmet Davutoğlu gibi kişilerle, muhalefetle, STK'larla ve kanaat önderleriyle bu konuların konuşularak çözüme kavuşturulabileceğini söyledi. Akar'a göre, bu sırada Hakan Evrim, "Sizi kanaat önderimiz Fethullah Gülen ile görüştürebiliriz," dedi. Ancak, bu sırada odada bulunduğu belirtilen Dişli, Öztürk, Selçuk ve Harmancık'ın Akıncı Üssü iddianamesine giren ifadelerine bakıldığında böyle bir ifadenin kullanılmadığını açıkladıkları ortaya çıktı. Hakan Evrim ise, savcılıkta ve yargılandığı mahkemede verdiği ifadesinde, "Ben ev sahibi olmam nedeniyle Akar'a 'Bu söylediğiniz iktidar partisi, muhalefet, STK veya kanaat önderlerinden görüşmek istediğiniz varsa, telefonla bağlatabiliriz,' dediğini ifade etti.¹²³

Ahmet Davutoğlu

15 Temmuz darbe girişiminin Gülen Hareketi'ne mal edilmesine, hatta terör örgütü ilan edilmesine neden olan en önemli gerekçilerden biri de Hakan Evrim'in Genelkurmay Başkanı Akar'a darbe gecesi 'Kanaat önderimiz Fethullah Gülen ile görüştürebiliriz,' dediğine dair iddialardı. Ancak, Akar'ın bu iddiası bütün müşahitler tarafından yalanlandı. Halbuki Başbakan Yıldırım darbenin arkasında kimlerin olduğuna yönelik açıklamalar yaparken özellikle bu ifadeyi gerekçe gösteriyordu. Yıldırım: "Genelkurmay Başkanı bile bunun terör örgütü olduğunu söylüyor, ifadesinde. Kendisine Akıncı Üssü'nde 'Kanaat önderimiz Fethullah Gülen'le sizi görüştüm isterseniz,' deniliyor. Ama komutan reddediyor. Diğer ifadeler de var. Dolayısıyla terör örgütü olduğunu, başının da Gülen olduğu bugün artık sır değil," demişti.¹²⁴

Akar'ın bulunduğu odadaki subaylar daha sonra izin isteyerek ayrıldı. Odada sadece Akar, Dişli ve Akın Öztürk kaldı. Akar, bir taraftan televizyondan gelişmeleri takip ederken diğer taraftan da Akın Öztürk'e bu işin sonlandırılması gerektiğini söyledi. Akar, Öztürk'ten gidip darbecilerle konuşmasını, onları bu kalkışmayı bitirmeleri için ikna etmesini istedi. Önce Akın Öztürk, ardından Mehmet Dişli odadan çıktı. Akın Öztürk, bulundukları belirtilen bölgeye giderek darbecileri ikna etmeye çalıştı. Dişli de zaman zaman aynı generallerle görüşmeler yaptı.¹²⁵

Gecenin ilerleyen saatlerinde diğer üst düzey yetkili ve komutanlar da rehin alınarak Akıncı Üssü'ne getirilmeye başlandı. Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri Fahri Kasırga, eski Cumhurbaşkanlığı Köşkü 25 No'lu Nizamiyesi'nden, Genelkurmay 2. Başkanı Yaşar

122] "Akın Öztürk hava hareketliliğini televizyondan öğrenmiş," Anadolu Ajansı, 1 Mart 2017, <http://aa.com.tr/tr/15-temmuz-darbe-girisimi/akin-ozturk-hava-hareketliliğini-televizyondan-ogrenmis/785683>

123] "Hulusi Akar'ın darbe gecesi çözüm için Gül ve Davutoğlu'nu işaret ettiği iddia edildi," Siyasi Haber, 30 Ekim 2017, <http://siyasihaber3.org/hulusi-akarin-darbe-gecesi-cozum-icin-gul-ve-davutoglu-nsaret-ettigi-id-dia-edildi>

124] "Başbakan Binali Yıldırım: Uzun ve karanlık geceydi," NTV, 24 Temmuz 2016, http://www.ntv.com.tr/turkiye/basbakan-binali-yildirim-uzun-ve-karanlik-geceydi,8y_zacTSJ0iRDtJY7khr9g

125] Akıncı üssü İddianamesi, s. 713-714.

Güler ve Kara Kuvvetleri Komutanı Salih Zeki Çolak Genelkurmay Karargâhı'ndaki makam odalarından, Hava Kuvvetleri Komutanı Abidin Ünal ve Korgeneral Mehmet Şanver İstanbul Moda'daki düğünden, Jandarma Genel Komutanı Galip Mendi ise Ankara Gazi Orduvi'ndeki bir düğünden derdest edilerek Akıncı Üssü'ne getirilmişti. Farklı odalarda toplam 20 üst düzey komutan bulunuyordu. Bunlardan bazıları elleri, kolları ve gözleri bağlı halde tutuluyorlardı.¹²⁶

Akın Öztürk, geceyi Genelkurmay Başkanı Akar'ın bulunduğu odada geçirdi. Zaman zaman 143. Filo'da bulunan darbeci askerlerin yanına giderek yaptıklarının yanlış olduğunu söyleyip geri dönüyordu. Ancak, darbeci askerler bu gidip gelmelerle bir türlü ikna olmuyorlardı. Öztürk'ün kendi ifadesiyle, sabaha karşı 5. kez gittiğinde darbeci subayları ancak ikna edebilmiş ve darbe girişiminden vazgeçirebilmişti.

Genelkurmay 2. Başkanı Yaşar Güler, emrindeki Mehmet Akkurt'un başını çektiği askerler tarafından makamından elleri bağlı, ağzı bantlı ve başına bere geçirilmiş vaziyette çıkarıldı. Bir müddet bir binanın alt katında tutulduktan sonra helikopterle Akıncı Üssü'ne nakledildi. Sabah saatlerine kadar konulduğu bu odada tutuldu.

Güler, 16 Temmuz'da nasıl kurtarıldığını ise şöyle anlattı: “Seslerden jetlerin uçtuğunu ve manevra yaparak üssün içerisinde makineli top ile bomba atarak taarruz ettiklerini fark ettim. Bunun isyancılara karşı silahlı kuvvetlerin bir hareketi olduğunu değerlendirdim. O anda bir rahatlama hissettim. Bu olaylar sırasında odaya şahısların girdiğini çıktığını ve hareketlilik olduğunu fark ettim. Ancak bir müddet sonra ortama sessizlik hâkim oldu. Sonra birden kapının açıldığını ve Orgeneral Akın Öztürk'ün sesini duydum. “Yav Yaşar sen burada ne geziyorsun? Senin burada olduğundan hiç haberim yok,” dedi. Operasyonla kurtarılmamdan sonra öğrendim ki, başımdan bütün bunlar geçerken yan odada da Genelkurmay Başkanı tutuluyormuş. Dolayısıyla, şu andaki değerlendirmeme göre, benim yakalanıp getirilmemden o saate kadar (Akın Öztürk'ün) haberinin olmamasının mümkün olmadığını söylemeliyim.”¹²⁷

Akın Öztürk'ün konut astsubayı İsmail Keskin de komutanı için askeri üniforma aradığı sırada Yaşar Güler'in yakındaki bir odada rehin tutulduğunu fark etmişti. Keskin bu durumu savcılığa şöyle anlattı: “Genelkurmay Başkanı ‘Oğlum sabah oldu, beni Başbakan ile Cumhurbaşkanı ile görüştürün, bu işi bitirin,’ dediğini duydum. Ekip odadan çıkarken karacı tümgeneralin, hiyerarşide olduğu gibi, ‘Emredersiniz komutanım,’ diyerek çıktığını gördüm. Biz Can Kaya ile konuşuyorduk. Ben hareket komutanının odasındaki kişinin Genelkurmay 2. Başkanı'na benzediğini ve elinin kolunun bağlı olduğunu söyledim. ‘2. Başkan'ın elleri bağlı, birinci başkan ise burada’ diyerek manalı manalı birbirimize baktık.”¹²⁸

Genelkurmay 2. Başkanı Güler, sabaha kadar yan odada tutulduğundan Akın Öztürk'ün haberinin olamayacağına ihtimal vermemişti. Ancak Akın Öztürk, Güler'in

126] Akıncı üssü İddianamesi, s. 333-334.

127] Akıncı üssü İddianamesi, s. 4550.

128] Akıncı Üssü İddianamesi, s. 2682.

gözlerini bağlayan bezi bizzat kendisi açtı. Ellerindeki ve bacaklarındaki kelepçeleri kesti. Öztürk, bu sırada Güler'e gece saat 23:00'den beri orada olduğunu, darbecileri ikna etmeye çalıştığını anlattı. Kapıda silahlı nöbetçi olduğunu söyleyip odadan çıktı. Verdiği ifadede Güler sonrasını şöyle anlattı: "Ben odada yalnız kaldım. Duvarda bulunan saate baktığımda saatin 11:15 olduğunu gördüm. Akın Öztürk'ün kapıda silahlı nöbetçi olduğu şeklindeki ikazı nedeniyle kapıyı açmadım. Saat 15:30-16:00 sıralarında kalkarak odada bulunan telefonda aklımda tuttuğum numarayı çevirdim. Konutta görevli şahıs benim sesimden tanıyınca "Oğlum hanımefendiye iyi olduğumu söyle, ayrıca Özel Kuvvet Komutanı Zekai Paşa'yı ara ve telefonda üzerinde okuduğum 4210 numarayı söyleyerek aramasını istedim. Bir müddet sonra Zekai Paşa aradı. "Ne yapıyorsunuz? Gelip bizi kurtarsanıza," dedim.¹²⁹ Odanın dışında silahlı şahıs olduğunu söyleyerek kapattım. Bütün iletişim imkânlarından mahrum bırakılan Güler'in, ÖKK Komutanı Aksakallı'nın derdest edilmediğini ve darbeci olmadığını bilmesi dikkate alınması gereken bir bilgi.

Sonra odaya Akın Öztürk tekrar geldi ve "Televizyonda benim arandığımı yazıyor, haberin var mı?" diye sordu. Ben televizyonu açmadığımı söyledim. Bana hitaben "Bu vaziyette nasıl gideceğiz?" dedi. Bir süre sonra Akın Öztürk yanıma yeniden geldi, "Buradaki adamların teslim olmaya karar verdiklerini" söyledi. Saat 18:30 sıralarında Korgeneral Yıldırım Güvenç ile özel kuvvetlerden gelen ekip yanıma geldiler. "Komutanım sizi götürmeye hazırız," dediler. Akın Öztürk o esnada yine geldi, "Siz giderken sizinle Ankara'ya geleyim," dedi. Yıldırım Paşa ile Akın Öztürk başka rehinelelerin de olduğunu, ancak nerede olduklarını bilmediğini söyledi. Daha sonra 4 araçla 141. filo yazan binaya gittik. Yine rehin tutulduklarını anladığım Hava Kuvvetleri Komutanı Abidin Ünal ile iki tane havacı generali aldık. İsmi bilmediğim bir başka yerde bulunan 5-6 rehineyi de almaya gittik. Oraya gittiğimizde 7-8 kişinin yataklarda gözleri, elleri ve ayakları bağlı, sırt üstü yatar şekilde olduklarını gördük. Bunlar sivil kıyafetli ancak tanıdığım havacı ve karacı generallerdi. Hepsini kurtarıp araçlara bindik. 4 araçla Akıncı Üssü'nden çıktık. Evime gittiğimde saat 19:15 idi."¹³⁰

Hava Kuvvetleri Komutanı Abidin Ünal da İstanbul Moda'daki düğünde darbeciler tarafından gözaltına alınarak helikopterle Akıncı Üssü'ne getirilmişti. Ünal bir odada kelepçelenmeden tutuldu. Her ne kadar darbeyi ilk duyduğunda Akın Öztürk'ü arayıp Akıncılar Üssü'ne bir bakmasını istediye de, onun da Akın Öztürk'ün gözaltına alınmaması, kendisinin ise rehin tutulması nedeniyle şüpheleri oluştu. Ünal savcılığa şöyle ifade verdi: "Beni helikopterle Akıncı Üssü'ne getirdiler. Beni Üs Harekat Komutanı Albay Ahmet Özçetin karşıladı. Bana bozulmuş ayarları düzeltmeye çalıştıklarını söyledi. Kendisine tepki gösterdim. Beni bir odaya ellerimi ve gözlerimi bağlamadan kapattılar. Daha sonra Akın Öztürk yanıma geldi. Karargâha giderek orada bulunan personel ile bu işten vazgeçmeleri gerektiği yönünde görüşmeler yaptığını, Genelkurmay Başkanı ve 2. Başkan'ın da Akıncı Üssü'nde olduğunu, kalkışmanın sonuçlanmak üzere olduğunu, darbecilerin teslim olduğunu söyledi. 15:30 sularında yeniden yanıma gelerek Genelkurmay 2. Başkanı'nın da yanında olduğunu söyledi ve 'gidelim' dedi. Kendi aracım ile Hava Kuvvetleri Karargâhı'na gittim.

129] Akıncı Üssü İddianamesi, s. 4550.

130] Akıncı Üssü İddianamesi, s. 4550.

Beni 141. Filo içerisindeki bir odada tutmuşlardı. Darbeye kalkışanlardan biri olan Hakan Karakuş, Akın Öztürk'ün damadı olması Binbaşı Mustafa Azimetli'nin, Akın Öztürk'ün eski özel sekreteri ve Harekat Komutanı Albay Ahmet Özçetin'in de eski genel sekreteri olması nedeniyle darbeye teşebbüs hareketini yöneten kişinin Ahmet Özçetin olduğu ve Akın Öztürk'ün de bu işin içinde olduğu kanaatine vardım.”¹³¹

Kara Kuvvetleri Komutanı Salih Zeki Çolak da derdest edilerek Akıncı Üssü'ne getirilen komutanlar arasındaydı. Darbecileri engellemeye çalışan koruma astsubayı Piyade Başçavuş Bülent Aydın hayatını kaybetmişti. Çolak, 15 Temmuz günü helikopterle saat 23:00 sularında Akıncı Üssü'ne getirildi. Elleri ayakları kelepçeli halde bekletildi. Zaman zaman odaya başka rehine komutanlar da konuldu. Darbenin başarısızlıkla sonuçlandığı saatlerde odada bulunan diğer rehine komutanlarla birlikte 16 Temmuz'da saat 16:00 sularında kendi imkanlarıyla kelepçelerden kurtuldu.¹³²

Genelkurmay Başkanı Akar, rehin tutulduğu odada darbe girişiminin bitirilmesi için Mehmet Dişli ve Akın Öztürk'ten ikna görüşmeleri yapmalarını isterken darbeci olduğu iddia edilen generalleri de çağırmıştı. Odada Tümgeneral Kubilay Selçuk, Tuğamiral Ömer Faruk Harmancık, Tuğgeneral Hakan Evrim, Hulusi Akar'ın üs komutanının emir astsubayı olduğunu düşündüğü bir kişi, Akın Öztürk ve Mehmet Dişli vardı. Akar, TV'de Cumhurbaşkanı ve Başbakan'ın açıklamalarını halkın canları pahasına direnişini ve bazı askerlerin teslim oluşlarını izleyince darbeci askerlerin gözlerinde umutsuzluğu fark ettiğini anlattı.¹³³

2.2.3. Akar'dan Başbakan ve MİT Müsteşarı'na 'Teslim Olacaklar' Telefonu

Genelkurmay Başkanı Akar, sabah 08:30-09:00 sularında kendisini Başbakan'la veya Cumhurbaşkanı'yla görüşturmelerini istedi. Bir cep telefonu getirildi. Başbakan Binali Yıldırım ile görüştü. Akar, ifadesinde, telefonla konuşurken şöyle söylediğini aktardı: “Orada bulunan tüm bu hainlerin gözlerinin içine baka baka Sayın Başbakanımıza ‘Hiçbir pazarlık söz konusu olamayacak, askeri savcı, Cumhuriyet Savcısı, polis ve inzibata teslim olacaklar,’ dedim. Benzeri şekilde MİT Müsteşarı'nı aradım ve bilgi verdim.”¹³⁴

Tümgeneral Mehmet Dişli ise, ifadesinde Çankaya Köşkü'ne dönüş aşamasını şöyle anlattı: “Komutanla bir planlama yaptık. Bu planlamaya göre Genelkurmay Karargâhı'na gidecektik. TSK'ya bir duyuru yaparak emir komutanın devralındığını, birliklerin kışlarına dönmelerini, Cumhurbaşkanı ve Başbakan'ın da polise emir vererek geri çekilmelerini sağlamalarını, idari, yargı ve askeri işlemlerin devreye sokulmasının uygun olacağına karar verdik. Teklif darbeciler tarafından kabul edildi. Bir süre sonra Başbakanlık'tan telefon geldi. Hava güvenliğinin temin edildiği ve helikopterin Genelkurmay Karargâhı yerine Çankaya

131] Akıncı Üssü İddianamesi, s. 455.

132] Akıncı Üssü İddianamesi, s. 4555.

133] Akıncı Üssü İddianamesi, s. 308-309.

134] Akıncı Üssü İddianamesi, s. 4548.

Köşkü'ne gelmesi söylendi.”¹³⁵

Akar, helikopterle gidecekleri kesinleşince Akın Öztürk'ün kendisiyle gelmek istediğini, fakat bunu kabul etmediğini şu sözlerle anlatıyor: “Öztürk Paşa benim götürüleceğim anlaşıncı ‘komutanım ben de sizinle geleyim,’ dedi. Ben, pozisyonu itibarıyla ve gece boyunca şahsı ile ilgili izlenimlerim karşısında bunun uygun olmayacağını düşündüm ve ‘sen burada kal, kızının evi burada,’ dedim. Fakat sürekli ısrar ediyordu, onu üs binasında bırakıp çıktık.”¹³⁶

Genelkurmay Başkanı Akar helikoptere bindiğinde yanında sadece Tümgeneral Mehmet Dişli vardı. Dişli'nin anlatımlarına göre, helikopter hareket etmeden önce aralarında şu dialog geçti: “Akar, yorgun bir vaziyette arkasına yaslanmış oturuyordu. Bana döndü ‘Sağ ol evlat,’ dedi. Ardından da ‘Hazırlık yaptın mı? Oraya gidince ne diyeceğiz?’ diye sordu. Ben de ‘Komutanım olanları anlatacağız,’ dedim. Helikopter çalıştıktan sonra ses nedeniyle konuşamadık.”¹³⁷

2.2.4. MİT'e Yapılan İhbar

Genelkurmay Başkanlığı tarafından tüm uçuşlar yasaklanmasına rağmen Akıncı Üssü'nde hava trafiğindeki hareketlilik saat 22:01'de başlamıştı. Jet uçaklarının kalkarak anormal şekilde Ankara üstünde seyretmelerine anlam veremeyen Akıncı Üssü'ndeki kulede görevli Hava Trafik Yarbayı Nihat Altuntop, TV'den Boğaz Köprüsü'nün askerler tarafından kapatıldığını öğrenince garip giden bir şeyler olduğunu anladı ve 22:30 sularında daha önce MİT'te Daire Başkanlığı yapmış olan arkadaşı Korkut Gül'ü aradı. Akıncı Üssü'nden kalkan uçakların Ankara'da alçak uçuş yaptığını, İstanbul Boğaz köprülerinin kapatıldığını söyleyip neler olduğunu sordu. Yolda olduğunu araba kullandığını belirten Gül, ‘büyük terör tehdidi var,’ dedi.

Altuntop, Akıncı Üssü'nün darbe girişiminin merkezi olduğunu fark edince uçuşları engellemeye çalıştı. Personeline de uçakları kaldırmamaları konusunda emir verdi. Ardından saat 23:10'da MİT mensubu Gül'ü tekrar arayıp durumu ihbar etti. Gül'e helikopterlerin de gelmeye başladığını, telsiz konuşmalarından VIP tutsak getirdikleri yolunda konuşmalar duyduğunu, tutsakların Akıncı Üssü'nde toplanacağını söyledi. Korkut Gül ise, görev yerine gitmekte olduğunu belirtti. Ancak Korkut Gül, saat 24:00'te Altuntop'u arayıp daha önce yaptıkları görüşme kayıtlarını silmesini istedi. Bunun üzerine Altuntop, Korkut Gül ile yaptığı telefon konuşma kayıtlarını sildi. MİT görevlisinin “Büyük terör tehdidi” olduğunu söylediği telefon kaydının silinmesini neden istediği anlaşılamadı. Ancak o saatlerde MİT yöneticileri bir darbe girişimi olduğunun farkındaydı ve Genelkurmay'ı tedbir alması için saatler önce uyarmıştı.

135] Akıncı Üssü İddianamesi, s. 714.

136] Akıncı Üssü İddianamesi, s. 309.

137] “Mehmet Dişli'ye soruldu: Ağabeyinizi neden aramadınız?”, Hürriyet, May 30, 2017, <http://www.hurriyet.com.tr/mehmet-disli-kendini-boyle-savundu-beni-yanlis-anlamis-olabilir-40474255>

Altıntop, bir süre birlik içindeki darbe karşıtlarıyla iletişime geçmeye çalıştı. Pistin ışıklarını söndürmek için girişimde bulundu, ancak başarılı olamadı. Altıntop, darbecilerin istediği şekilde hareket etmeyince Albay Ahmet Özçetin'in emriyle kuleye çıkan iki komando tarafından tutuklandı.

Altıntop savcılığa verdiği ifadede Albay Ahmet Özçetin ile yaptığı telefon konuşmasını anlattı. Buna göre olay akşamı uçuşlar başladıktan sonra dahili telefonda Albay Ahmet Özçetin'i arayarak, "Komutanım ne oluyor?" diye sordu. Özçetin, "Yurtta Sulh Harekâtı başladı," cevabını verdi. Kuleye geldiğinde kendisine harekâtın ne olduğunu anlatacağını söyledi. Gece uçuşlar boyunca kulede bulunan Yarbay Hakan Karakuş ve Yarbay Doğan'ın kendilerinin kafalarını karıştırmak için ellerinden gelen her şeyi yaptıklarını, televizyonu devamlı kapalı tutmaya çalıştıklarını ifade etti. Televizyonu bir ara açtıklarında F-16'ların darbeci helikopterini düşürdüğüne dair bir alt yazı gördüklerini söyledi. Yarbay Hakan Karakuş'un kendisine "Görüyor musun Abi, biz darbeyi engelleyen taraftayız," dediğini belirtti.¹³⁸

15 Temmuz darbe girişiminin en kanlı eylemlerinden biri de Emniyet Müdürlüğü Özel Harekat Daire Başkanlığı'na yapılan saldırıydı. Akıncı 4. Ana Jet Üssü 143. Filo'da görevli Hava Yüzbaşı Pilot Uğur Uzunoglu ve Pilot Hüseyin Türk 16 Temmuz'un ilk saniyelerinde saat 00:00'da ASLAN-3 kodunu kullanan 93-0691 kuyruk numaralı F-16 uçağı ile polislerin bulunduğu binaya 1 adet GBU-10 bombası attı, saldırıda 44 Özel Harekat Polisi yaşamını yitirdi, 36 kişi yaralandı. Pilot Uğur Uzunoglu bu kez yanında Pilot Hasan Hüsni Balıkcı olduğu halde 02:35'de ASLAN-5 kodunu kullanan 94-0105 kuyruk numaralı F-16 uçağı ile TBMM'ye 1 adet GBU-10 bombası atarak 32 kişinin yaralanmasına neden oldu. Bombalama eylemlerini verilen koordinatlara ve emirlere göre yaptığını söyleyen Pilot Uzunoglu, darbe girişimi olduğunu üsse geri döndüğünde anladığını söyledi.¹³⁹

**Gökhan Şahin
Sönmezates**

Olaydan birkaç gün sonra savcılığa teslim olan Uzunoglu, kendisine büyük bir terörle mücadele harekâtı yapılacağını söylenerek göreve çağrıldığını, Polis Özel Harekat Daire Başkanlığı nizamiesindeki polisleri vurduğunu bilmediğini ileri sürdü. Emir komuta zinciri içerisinde kendisine verilen talimatları yerine getirdiğini söyleyen Uzunoglu, savcılığa verdiği ifadede ilginç bir detaya da dikkat çekti. 'Olay öncesi bazı filolarda cemaatten olmayan subayların değişik sağlık sebeplerini gerekçe göstererek uçuştan ayrıldıklarının konuşulduğunu,' anlattı.¹⁴⁰

Darbe girişiminin en önemli hedefi olan Cumhurbaşkanı Erdoğan o gece Marmaris'te bir otelde kalıyordu. Erdoğan'ın oradan alınması emri, darbe girişimi sırasında ÖKK nizamiesinde Astsubay Ömer Halisdemir tarafından öldürülen Semih Terzi tarafından Tuğgeneral Gökhan Şahin Sönmezates'e verilmişti. Sönmezates, 25 Mayıs 2017'de yapılan duruşmada, "Bana verilen emir 'Cumhurbaşkanı'nın Marmaris'ten alındıktan sonra Ankara'ya kadar emniyetle getirilmesi' idi. 4 saat boyunca Çigli Üssü'nde bekletildik. Bizim

138] Akıncı Üssü İddianamesi, s. 4587.

139] Akıncı Üssü İddianamesi, s. 1256.

140] Akıncı Üssü İddianamesi, s. 1260.

Çiğli Üssü'nden kalkışımız gece saat 02:25 civarındır. Cumhurbaşkanımız Marmaris'ten saat 00:30 civarında ayrıldı. Saat 01:40 civarında Dalaman'dan uçağı kalkmıştır. Cumhurbaşkanı'nın İstanbul'da olduğunu bütün dünya bilirken, televizyonlar, internet bangır bangır bağıırken... Biz tecritteyiz, kendi görevimize odaklanmışız. Verilen emir gereği biz Marmaris'e yönlendirildik. Birileri bizi 4 saat bekletti," dedi. Kendisine bekleme emrinin Hüseyin Yarbay denilen kişi tarafından Akıncı Üssü'ndeki bir generalin emriyle geldiğini anlattı. Bu kişinin kim olduğunu bildiğini, gerekçesini mahkemede kendisinin açıklamasını beklediğini söyledi. Sönmezates, Cumhurbaşkanı'nın artık olmadığı bir yere bir irade tarafından bile bile gönderildiklerini öne sürdü.¹⁴¹

2.2.5. Akıncı Üssü Komutanı, Adil Öksüz İddialarını Yalanladı

Darbe girişimi gecesini Akıncı Üssü'ndeki gelişmeleri önemli kılan bir başka önemli detay ise darbe girişiminin sorumlusu olarak Gülen Hareketi'nin gösterilmesine neden olan, Fethullah Gülen ile ilişkili olduğu belirtilen bazı sivillerin Akıncı Üssü'nde bulunduğu iddialardı. Bu kişilerin Adil Öksüz, Kemal Batmaz, Nurettin Oruç, Harun Biniş ve Hakan Çiçek olduğu ileri sürüldü.

Gülen ile bağlantılı olduğu iddia edilen Adil Öksüz'ün 'Hava Kuvvetleri İmamı' olduğu ve o gece Akıncı Üssü'nde darbeyi yönettiği ileri sürülüyordu. Akıncı Üssü İddianamesi'ne giren ifadesinde Hakan Evrim'in, Yarbay Balıkcı'nın komutanı olduğu 143. Filo'da gazino bölgesinde Adil Öksüz'ü gördüğünü söylediğine dair kısımdı. Evrim, "Çünkü, resimlerini daha sonra basından takip ettim. Ben Adil Öksüz'ü gördüğümde yanındakiler ile konuşuyordu. Fakat, neler konuştuğunu bilmiyorum. Yalnız dediğim gibi içeride yoğun şekilde sivil giyimli şahıslar vardı ve alışılmış TSK harekât merkezi görünümü yoktu. Daha sonra parçaları oturttuğumda aslında o gece ülkemize karşı yapılmak istenen darbenin yönetim yerinin 143. Filo'nun gazino kısmı olduğunu anladım. Beni gazino bölgesine çağırıp silah ve mermi ihtiyaçları olduğunu bana beyan ettiler," demişti.¹⁴²

Hakan Evrim, 29 Mayıs 2017 günü mahkemeye çıktığında ise, Adil Öksüz ile ilgili bir soruya, "İddianamede bildiğim kadarıyla Kazan ilçesine geldiği söyleniyor. Kazan ile bizim aramızda 20 kilometre var. Üsse kimlerin ne şekilde gireceği bellidir. Girseydi kayıtlara geçerdi. Böyle bir şey olmamıştır. Olsa da benim haberim olmamıştır," dedi.¹⁴³ Bu savunmaya rağmen savcılık iddianamesine Adil Öksüz'ü gördüğüne yönelik ifadenin nasıl eklendiği çok kritik bir soru işareti olarak kaldı.

Adil Öksüz'ün Akıncı Üssü'nde olduğuna dair ifade verenlerden biri de 15 Temmuz gecesini rehin alınan Genelkurmay Başkanı Orgeneral Akar'ı, kurtarıldıktan sonra

[141] "Sönmezates: Emri Semih Terzi'den aldım," Hürriyet, 25 Mayıs 2017, <http://www.hurriyet.com.tr/sonmezates-emri-semih-terziden-aldim-40469865>

[142] Akıncı Üssü İddianamesi, s. 538.

[143] "Akıncı Üssü'nün Eski Komutanı Hakan Evrim'den Adil Öksüz Açıklaması", Milliyet, 29 Mayıs 2017, <http://www.milliyet.com.tr/akinci-ussu-nun-eski-komutani-hakan-ankara-yerelhaber-2073776/>

Öksüz'ün serbest bırakılmasında yaşanan tuhaflıklar ve ortaya saçılan ilişkiler gizemini koruyor.

Tümgeneral Mehmet Dişli ile birlikte Çankaya Köşkü'ne götüren helikopterin pilotu Albay Uğur Kapan'dı. Kapan, iddianamede yer alan ifadesinde, "Sabah 06:30 sıralarında karargah binasında brifing salonu olarak kullanılan yere girdiğimde, içeride tüm ve tuğgenerallerden oluşan yaklaşık 10-12 kişilik bir grup vardı. Tamamı resmi kıyafetliydi. İçlerinde sivil sadece 1 kişi vardı. Daha sonra medyada fotoğraflarını gördüğüm için tanıdım. Adil Öksüz olarak medyadan tanıdığım kişi de oradaydı," dedi.¹⁴⁴

Akıncı Üssü'nde, bombalama eylemlerinde görev aldığı belirtilen Hava Pilot Üsteğmen Müslim Macit ise "Televizyonda görmeden önce kendisini tanıımıyordum. Şu an hatırladığım kadarıyla Adil Öksüz'e benzeyen birini görmüştüm. Darbeden sonra yakalanıp cezaevine gittiğimizde Pilot Kurmay Yüzbaşı Mustafa Mete Kaygusuz'la yaptığımız aramızdaki konuşmada, Kaygusuz bana Adil Öksüz'ün de orada olduğunu söyledi," şeklinde konuştu. Ancak adını verdiği Mustafa Mete Kaygusuz'un Gülen Hareketi'yle ilişkisi olduğunu açıkça belirtmesine rağmen Adil Öksüz'ü Akıncı Üssü'nde gördüğüne dair ifade vermemesi dikkat çekicidir. Zaten iddianameye giren bazı net ifadelerin mahkeme sürecinde bizzat ifade sahipleri tarafından yalanlanması sorgu sırasında uygulanan ağır ve sistematik işkencelerin bu yanıltıcı ifadelerdeki etkisini gözler önüne sermiştir. Mahkeme süreçlerinde Adil Öksüz'ü Akıncı Üssü'nde gördüğünü söyleyen henüz çıkmamıştır.

Halbuki, Akıncı Üssü İddianamesinde Adil Öksüz'ün 15 Temmuz 2016 öncesinde darbeci komutanlarla toplantılar ve planlar yaptığı, ardından ABD'ye giderek Fethullah Gülen'e bilgi verdiği iddia ediliyor. İddianamede, Öksüz son olarak Kemal Batmaz ile birlikte gittiği ABD'den 13 Temmuz'da döndüğü ve Fethullah Gülen'den aldığı emirle Akıncı Üssü'ne gelerek 143. Filo'daki subaylarla birlikte darbeyi yönettiği öne sürülüyor.¹⁴⁵ Akıncı Üssü İddianamesi'nde 15 Temmuz darbe girişimini organize eden 'sivil kişi' olarak suçlanan Adil Öksüz'ün, yakalandıktan sonra bir Sulh Ceza Hakimi tarafından ifade işleminin ardından bırakılması, savcının yaptığı itirazın da başka bir yargıç tarafından reddedilmesi¹⁴⁶ de sorgulanması gereken önemli bir ayrıntıdır. 168'i general 6 bin 810 alt rütbedeki TSK mensubunun tutuklandığı bir soruşturmada 'örgüt yöneticisi' olmakla itham edilen Adil Öksüz'ün kaçmasına izin verilmesi tartışma konusu olmuştur. Bu noktada MİT eski yöneticisi Mehmet Eymür'ün Adil Öksüz'ün MİT ajanı olduğu yönündeki iddiaları dikkat çekicidir. Eymür, Öksüz'ün MİT'in talimatlarıyla Gülen Hareketi bünyesinde faaliyetler yürüttüğüne dair iddiaların doğru olduğunu savunarak darbe girişiminin MİT tarafından organize edildiğini ima etti.¹⁴⁷

Öksüz'ün önlerine iki kez çıktığı hakimler tarafından serbest bırakılması, hakkındaki çok vahim suçlamalar esas alındığında, gerçekten de eşyanın tabiatına aykırı bir çelişki

144] Akıncı Üssü İddianamesi, s. 338.

145] Akıncı Üssü İddianamesi, s. 341.

146] Akıncı Üssü İddianamesi, s. 358.

147] "Eski MİT'çi Mehmet Eymür: 15 Temmuz rayından çıkmış bir MİT çalışmasıdır," Haberdar, 1 Haziran 2017, <http://www.haberdar.com/gundem/eski-mit-ci-mehmet-eymur-15-temmuz-rayindan-cikmis-bir-mit-calismasidir-h53484.html> 1 Haziran 2017

oluşturuyor. Öksüz'ün ilk mahkeme tarafından serbest bırakılmasının ardından savcılığın itirazı üzerine bir başka hakim bu itirazı da reddederek Öksüz'ü serbest bırakmasının sebepleri henüz açıklığa kavuşmuş değil. Binlerce hakim ve savcının delilsiz suçlamalarla görevlerinden alınıp hapsedildiği bir ortamda Öksüz'ü serbest bırakan hakim Köksal Çelik ile ilgili hiçbir adli işlemin yapılmaması, savcının itirazını reddeden hakim Çetin Sönmez ile ilgili ise olaydan tam 9 ay sonra tutuklama kararı verilmesi¹⁴⁸ hala yakalanamayan Adil Öksüz hakkındaki sis perdesini daha da kalınlaştırıyor.

15 Temmuz darbe girişimiyle ilgili tartışılan en önemli konulardan biri şüphesiz ki darbeci askerler arasında sivillerin de olduğuna dair iddialardı. Darbe gecesi Akıncı Üssü'nde Adil Öksüz, Kemal Batmaz, Nurettin Oruç, Harun Biniş ve Hakan Çiçek isimli sivillerin bulunduğu tespit edildiği öne sürüldü. Ancak, Adil Öksüz'ün o gece orada olduğu ispatlanamadı.

Gözaltına alındığında verdiği savcılık ifadesinde, Akıncı'ya yakın Kazan İlçesi'nde arsa bakmak için bulunduğunu ileri süren Adil Öksüz, "Ben Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde öğretim üyesi olarak görev yapmaktayım. Benim amcam olan Mehmet Öksüz, Kazan'da bankacılık yapmıştı. Kazan civarında kıymetli arazi olduğunu, gelecekte iyi para getireceğini söylemişti. Ben de 14 Temmuz akşamı Sakarya'dan Ankara'ya geldim. Cuma akşamı Mehmet Öksüz isimli amcamın Keçiören'de evi vardı orada kaldım. 16 Temmuz günü sabah 09:00-10:00 gibi de, taksiyle geldiğim Akıncılar yakınındaki bir köyde, jandarmalar beni o yol üzerindeki bir araziden aldılar. Benim Akıncı Üssü'nde tanıdığım herhangi bir subay, astsubay mevcut değildir. Ben Üsse de hiç girmedim. Nasıl bir yer olduğunu da bilmiyorum," dedi.¹⁴⁹ Gözaltındayken sivil polisler tarafından darp edildiğini anlatan Öksüz, mahkeme tarafından serbest bırakıldı ve bir daha yakalanamadı.

Darbe girişiminden 1 yıl öncesine kadar, Gülen Hareketi'ne yakınlığıyla bilinen, Kaynak Kağıt AŞ'nin eski Genel Müdürü olarak çalışan Kemal Batmaz ise, Akıncı Üssü'nde olduğunu gösterdiği iddia edilen görüntülerdeki şahsın kendisi olmadığını savundu. Oysa, söz konusu görüntülere dayalı olarak Akıncı Üssü Komutanı General Hakan Evrim'in kendisine asker selamı verdiği öne sürülmekteydi. Bu bilgiyi Batmaz ile birlikte mahkemede ifade veren Hakan Evrim de yalanladı.¹⁵⁰

Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'nın hazırladığı Akıncı Üssü İddianamesi'nde Kemal Batmaz'ın Adil Öksüz ile birlikte darbeyi Akıncı Üssü'nden yönettiği iddia ediliyor. Kemal Batmaz'ın Adil Öksüz ile birlikte darbeden hemen önce bir ABD seyahati yaptıkları iddia ediliyor ve havalimanında çekilmiş bazı görüntüleri delil olarak sunuluyordu. Batmaz ise,

ABD'ye sıkça gittiğini söylerken, Öksüz'le birlikte seyahat etmiş olmalarını tesadüf olarak açıkladı. Adil Öksüz'ü tanımadığını söyledi. Havalimanında çekilmiş görüntülerde

148] "Adil Öksüz'ü serbest bırakan hakim yeniden tutuklandı," Hürriyet, 23 Mayıs 2017, <http://www.hurriyet.com.tr/adil-oksuzu-serbest-birakan-hakim-yeniden-tutuklandi-40466574>

149] Akıncı Üssü İddianamesi, s. 335.

150] "Tutuklu Tuğgeneral Hakan Evrim görüntülerdeki selamı reddetti," T24, 30 Mayıs 2017, <http://t24.com.tr/haber/tutuklu-tuggeneral-hakan-evrim-goruntulerdeki-selami-reddetti,406461>

arka arkaya yürüyor olmalarının veya sırada konuşmalarının bir tesadüf olduğunu ileri sürdü.¹⁵¹

Kaynak Holding'ten ayrıldıktan sonra emlakçılık yapmaya başladığını belirten Batmaz, 21 Temmuz 2016'da savcılığa verdiği ifadede, İstanbul Beykoz'da yaşadığını belirterek, "Darbe girişimi günü İstanbul'dan Nevşehir'e gidecektim. Harun Biniş (Eski BTK çalışanı) beni aramıştı. 'Ankara üzerinden geçeceksen bir miktar param var. Arsa bakalım, bana yardımcı ol,' dedi. Onunla Çayyolu'nda buluştuk. Taksi ile Kazan'a gittik. Çayyolu'nda Harun ile görüşürken darbe teşebbüsünden haberim oldu. Kazan'da bizi jandarma çevirdi," dedi. Tutuklanan Batmaz verdiği 4 ayrı ifadesinde Gülen Hareketi'yle bağlantısının olmadığını savundu.¹⁵²

Bir süre Bilgi Teknolojileri Kurumu'nda (BTK) ve ODTÜ'ye bağlı bir yazılım şirketinde çalışan Harun Biniş ise, verdiği ifadede Kemal Batmaz'ı doğrulayarak arsa bakmak için Ankara'da olduklarını, Akıncı yakınlarında gözaltına alındıklarını savundu. Biniş, "Taksiyle Kazan'da bir köye geldik. Kemal Batmaz emlakçılık yaptığından civara bakmak için yanımdan ayrıldı," diyen Biniş, jandarma tarafından gözaltına alınmalarını ise şöyle anlattı: "Jandarma bize kimlik sordu. Kimlikleri gösterirken 'daha sonra bakarız' diyerekten 'hadi binin, gidiyoruz' dediler ve bizi de jandarmaya ait araca aldılar. Bizi ismini bilmediğim bir jandarma karakoluna götürdüler," dedi.¹⁵³

Hazırlanan bir bilirkişi raporu, Harun Biniş'in darbe gecesi Akıncı Üssü 143. Filo'da gece saat 03:00 sıralarında, koridordaki kamera görüntülerine takılan kişi olduğunun tespit edildiğini ileri sürdü. Bunun üzerine yeniden ifadesi alınan Biniş, "Ben önceki ifadelerime ilave olarak başka bir şey söylemek istemiyorum. Darbe gecesi Akıncı Üssü'nde olduğuma dair iddiaları kabul etmiyorum,"¹⁵⁴ demekle yetindi.

Darbe gecesi Akıncı Üssü'nde olduğu iddia edilen diğer bir sivil olan Nurettin Oruç ise, Adil Öksüz, Kemal Batmaz, Harun Biniş ve Hakan Çiçek'i tanımadığını, darbe günü Akıncı yakınlarındaki köylerde hayvancılıkla ilgili belgesel çekmeye gittiğini öne sürdü. Belgesel için 16 Temmuz günü sabah saat 08:00 gibi Kazan ilçesindeki Akıncılar Kışlası yakınlarında bulunan bir köye ulaştığını, jandarmanın kendisini burada gözaltına aldığını anlattı. Oruç, "Batmaz ve Çiçek ile seyahatlerimde aynı tarihte ABD'de bulunmam tesadüftür. 31 Aralık 2015'te İstanbul Atatürk Havalimanı'nda Batmaz ve Öksüz ile aynı anda bulunmuş olabilirim. Bu bir tesadüftür. Farklı uçaklarla gitmişiz. Ancak bu şahıslarla havalimanında buluşup herhangi bir toplantı yapmış da değilim," ifadelerini kullandı. ABD'ye film festivalleri için gittiğini söyleyen Oruç, Fethullah Gülen'i medyadan tanıdığını, hiç görüşmediğini ve cemaatiyle irtibatı olmadığını savundu.¹⁵⁵ Oruç'un darbe gecesi Akıncı Üssü'nde bulunduğu dair olduğu iddia edilen bazı kamera görüntüleri de dava dosyasına

151] Akıncı Üssü İddianamesi, s. 371.

152] Akıncı Üssü İddianamesi, s. 371.

153] Akıncı Üssü İddianamesi, s. 438.

154] Akıncı Üssü İddianamesi, s. 441.

155] Akıncı Üssü İddianamesi, s. 418.

konuldu. Ancak, sorgusunda bu görüntüler hakkında ne söyleyeceği sorulmadı.

Darbe gecesi Akıncı Üssü'nde olduğu ileri sürülen bir diğer isim ise, Anafartalar Kolejlerinin sahibi Hakan Çiçek'ti. Albay Ahmet Özçetin'in çocuğunun kendi kolejinde okuduğunu belirten Çiçek, Özçetin'in 15 Temmuz akşamı saat 20:00'de sosyal etkinlik olacağı gerekçesiyle kendisini Akıncı Üssü'ne davet ettiğini söyledi. Çiçek, ifadesinde, "Ben Akıncı üssüne gittim. Bulunduğum yerde Albay Ahmet Özçetin vardı. Bir iki şahıs daha vardı. ancak onları tanımıyorum. Ben gittikten bir kaç dakika sonra askeri hareketlilik başladı. Ancak, ben içeriğinin ne olduğunu bilmiyordum,"¹⁵⁶ diyerek kendini savundu.

Darbe gecesi Akıncı Üssü'ndeki 143. Filo'da olduğu ileri sürülen bir başka sivilin ise, Atatürk Dil Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Araştırma Merkezi'nde şube müdürü olan Hasan Balcı olduğu iddia edildi. 143. Filo'da gece saat 03:00 sıralarında koridordaki kameralara yakalanan sivil kişinin Balcı olduğu ileri sürüldü. Balcı ise, "Ben darbe gecesi Akıncı Üssü'nde olduğumu kabul etmiyorum. Adil Öksüz'ü, Hakan Çiçek'i, Nurettin Oruç'u tanımam. Kemal Batmaz'ı Kaynak Holding bünyesinde çalıştığım dönemde tanıdım. Darbe gecesinden sonra tarla ve arsaya bakmak için Kemal Batmaz ile buluştum,"¹⁵⁷ şeklinde ifade verdi. Daha sonra bu ifadenin Balcı'ya ait olmadığı, Harun Biniş'in ifadesinin kopyalanarak 'sehven' buraya yapıştırıldığı ortaya çıktı.¹⁵⁸ Darbe girişiminden 3 ay sonra tutuklanan Hasan Balcı'nın, firari şüpheli Adil Öksüz'ün gözaltında bulunduğu 17 Temmuz 2016'da saat 15:15, 15:20 ve 15:25'te telefon görüşmesi yaptığı iddia edildi.¹⁵⁹ Balcı, savunmasında Öksüz'le birlikte gözaltında bulunan astsubay oğlu Halil Burak'ın kendisini bu telefondan arayarak avukat bulmasını istediğini söyledi.¹⁶⁰

Akıncı Üssü İddianamesi'nde ise, Hasan Balcı'nın küçük oğlu Halil Burak Balcı'nın Konya 3. Ana Jet Üs Komutanlığı'nda MAK timinde astsubay olduğu, 15 Temmuz'da Konya'dan önce İstanbul'a geldiği ve darbe karşıtı komutanların Akıncı Üssü'ne kaçırılması eylemine iştirak ettiği iddia edildi. Daha sonra ise, Halil Burak Balcı'nın darbenin yönetim merkezi olan Akıncı Üssü'nde kaldığı belirtildi. Balcı'nın büyük oğlu Gökhan Balcı'nın ise, Tekirdağ'da Kara Kuvvetleri Komutanlığı bünyesinde 8. Piyade Tank Taburu'nda kurmay binbaşı olduğu, darbe günü Genelkurmay Karargâhı'nda sivil kıyafetlerle darbeye teşebbüs faaliyetine iştirak ettiğine dair görüntülerin tespit edildiği ileri sürüldü. Sivil kıyafetli olduğu halde Binbaşı Balcı olduğu iddia edilen şahsın silahlı görüntüsü de dosyaya konuldu.¹⁶¹

156] Akıncı Üssü İddianamesi, s. 400.

157] Akıncı Üssü İddianamesi, s. 4526.

158] Gözaltındayken Adil Öksüz'e telefonunu nasıl verdiler? 10 Nisan 2017, <http://odatv.com/gozaltindayken-adil-oksuz-telefonunu-nasil-verdiler-1004171200.html>

159] Akıncı Üssü İddianamesi, s. 4528.

160] Gözaltındayken Adil Öksüz'e telefonunu nasıl verdiler? 10 Nisan 2017, <http://odatv.com/gozaltindayken-adil-oksuz-telefonunu-nasil-verdiler-1004171200.html>

161] Akıncı Üssü İddianamesi, s. 4528.

Hakan Evrim

2.2.6. Darbe Girişimi: Mantık Dışı Bir Garabetler Manzumesi

Akıncı 4. Ana Jet Üssü Komutanı Tuğgeneral Hakan Evrim, 29 Mayıs 2017 günü Sincan Ceza İnfaz Kurumu Yerleşkesi'ndeki Ankara 17'nci Ağır Ceza Mahkemesi salonunda yaptığı savunmada komutası altındaki askeri üste o gece yaşananlarla ilgili önemli açıklamalarda bulundu. Evrim, mahkemede verdiği bu ilk ifadesinde, 15 Temmuz gecesi yaşananları bir askeri darbe için 'mantık dışı' bulduğunu anlattı. Evrim darbe girişimini "Tüm meslek hayatım boyunca kazandığım deneyimlere dayanarak söylüyorum, bu darbe girişimi son derece amatörce planlanmış, mantık dışı, TSK teamüllerine aykırı bir garabetler manzumesidir,"¹⁶² diye tanımladı.

İfadesinde Milli İstihbarat Teşkilatı'nın (MİT) 15 Temmuz 2016 günü saat 14:00-15:00 sıralarında darbe yapılacağına dair istihbarat aldığına, Genelkurmay Başkanı'nı saat 17:00 sıralarında haberdar ettiğine dikkat çeken Evrim, "Personelin birliklerinden çıkmaması veya tüm personelin birliklerine çağrılmasına dair bir mesaj çekilseydi önlenebilecek bir darbe girişimi, gereken birkaç basit önlem alınmadığı için önlenmiyor. Önlenemediği gibi bir sürü yurttaşımız yaşamını yitiriyor ve yaralanıyor. Darbe ihbarı 14:00 sıralarında alınmasına rağmen Cumhurbaşkanı eniştesinden, Genelkurmay Başkanı iddianameye göre Mehmet Dişli'den, diğer komutanlar kendilerini derdest edenlerden öğrendiğini söylüyor. Bu nasıl iştir?" diye sordu.

İddianamelere yansıyan sanık ifadeleri ile mahkemede verilen ifadeler arasındaki derin farklar, aynı zamanda şüpheli askerlerin büyük bölümünün ilk ifadelerini işkence ve ağır baskı altında imzalamak mecburiyetinde kaldıklarını da gözler önüne serdi.

Tuğgeneral Evrim, savunmasında, darbenin hükümet tarafından önceden bilindiğini de savunarak şöyle konuştu: "Gece yarısı devlete ve belediyeye ait inşaat kamyonları, üstelik kasalarında kum dolu bir şekilde, Etimesgut Zırhlı Birlikler Komutanlığı nizamıyesi önünde, askeri bir düzen içerisinde, tankların geçişine izin vermeyecek bir şekilde yer aldılar. Ertesi gün HSYK, FETÖ'cü hakim ve savcılarının durumunu görüşmek üzere olağanüstü toplanmıştır. Sabah saatlerinde gözaltı listeleri yayılmıştır. Askeri personelin telefonlarına birliklere katılım mesajı gönderilmiş, yurt dışına çıkış yasağı konulmuştur. Önceden hazırlık yapılmadan bu kadar hızlı nasıl reaksiyon gösterildiği yorumunu takdirinize bırakıyorum."

TSK'nın iddianamede belirtilenin aksine 'FETÖ' ile mücadeleye devam ettiğini ifade eden Evrim, özellikle 17-25 Aralık yolsuzluk soruşturmalarının ortaya çıkmasının ardından TSK personelinin hukuksuz şekilde fişlenmeye başladığını ileri sürdü. Evrim, darbenin bilinmesine, haber alınmasına rağmen engellenmediğini ve darbeye karışan, karışmayan, her kesimden ve meslekten yurttaş karşı işlem başlatıldığını savundu. Ancak, hazırlanan iddianamelerde siyaset ayağının eksik kaldığına dikkat çeken Evrim, şunları söyledi: "Ankara Esenboğa Havalimanı'nın kontrol altına alınmadığı bir planlama... İstanbul'daki havalimanlarının kontrol altına alınmaya çalışılması anlamsızdır. İstanbul'daki köprülerden sadece birinin tek yönlü kapatılması TSK'nın hedef seçim prensipleriyle asla ve

162] "Dönemin Akıncı Üssü Komutanı: Darbe girişimi bir garabetler manzumesi," Diken, 29 Mayıs 2017, <http://www.diken.com.tr/donemin-akinci-ussu-komutani-darbe-girisimi-bir-garabetler-manzumesi/>

asla örtüşmemektedir. Darbeye akşam saatlerinde başlanması da bunun ne kadar amatörce yapıldığının ve uygulandığının bir göstergesidir,” dedi. Evrim, 15 Temmuz darbe girişiminin TSK tarafından planlanmış olamayacağını savundu ve darbe planının daha baştan başarısız olmak üzere hazırlandığını ileri sürdü.

15 Temmuz çatı iddianamesine göre, darbe girişiminde TSK rütbeli muvazzaf personelinin yaklaşık yüzde 10’u kullanıldı. Ancak, TSK bünyesindeki generallerin yarısından fazlası Gülen Hareketi’ne üye olmak ve darbe yapmak suçundan tutuklandı. Planlamadaki mantıksızlıkları sıralayan Evrim, Gülen Hareketi’ne yönelik suçlamalarla ihraç edilen binlerce polisin darbeye neden kullanılmadığını da sordu. Hava Kuvvetleri Komutanlığı’ndaki komutanların en az yarısının darbe gecesi düğünde olmasına rağmen tutuklu olduklarını söyleyen Evrim, “Eğer bu komutanlar, bu generaller FETÖ mensubu iseler o gece neden düğüne katılmışlardır ki? Darbe yapacak bir örgüt, kullanacakları uçakların bulunduğu üst komutanlarının birliklerinde olmasını neden planlamaz ki?” diye konuştu.¹⁶³

Evrime göre, Meclis binası darbenin başarısız olacağının anlaşıldığı 16 Temmuz sabahı vuruldu. Kullanılan F16 sayısı, bombalanan hedefler ve zamanlama dikkate alındığında uçaklar darbeye ziyade kamuoyu oluşturmak için kullanıldı. Darbenin en kusursuz planlaması Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın tatil yaptığı Marmaris’te ele geçirilmesiyle ilgili olmalıydı. Daha yer tespitin bile yapılmadığı, bölgenin İHA sistemleri ile havadan gözetlenmediği, tatil köyüne giriş çıkışların kontrol altında tutulmadığı planlamanın kaderi başarısız olma idi.

Akıncı Üssü Komutanı Hakan Evrim, kullanılan F16 sayısı, bombalanan hedefler ve zamanlama dikkate alındığında uçakların darbeye ziyade kamuoyu oluşturmak için kullanıldığını söyleyedi ve darbeyi ‘amatörce’ diye niteledi.

2.2.7. ‘Akar’a Gülen’le Görüşürme Teklifi Yapmadım’

Genelkurmay Başkanı’nın rehin tutulduğu odaya silahlı askerlerin direktifiyle girdiğini ileri süren Evrim, “Genelkurmay Başkanı ülkenin durumuna ilişkin bildiride belirtilen şikâyetlere kendisinin de katıldığını, hatta iktidar partisinden bazı milletvekillerinin bu konulardaki benzer serzenişleri bizzat kendilerine söylediklerini belirtti. Genelkurmay Başkanı, toplumun tüm kesimlerinin katılımıyla hep birlikte hareket edilerek ülkenin yüzeye çıkarılması gerektiğini söyledi. Mesela Abdullah Gül, Ahmet

Davutoğlu, parti içi muhalefet, muhalefet partileri, sivil toplum kuruluşları, sendikalar, kanaat önderlerinin katılımıyla ülkedeki sorunların çözülebileceği yönünde sözler sarf etti. Eğer istenirse bu kişilerle görüşülmesinin faydalı olabileceğini kendisine ifade ettiler. Ben Genelkurmay Başkanı’nın oraya zorla getirildiğini bilmiyordum. İçeridekiler saygı, sevgi içinde davranıyordu,” dedi.

¹⁶³] “Dönemin Akıncı Üssü Komutanı: Darbe girişimi bir garabetler manzumesi,” Diken, 29 Mayıs 2017, <http://www.diken.com.tr/donemin-akinci-ussu-komutani-darbe-girisimi-bir-garabetler-manzumesi/>

İddianamede geçen en çarpıcı bölümlerden biri Evrim'in Genelkurmay Başkanı Hulusi Akar'a "Dilerseniz sizi kanaat önderimiz Fethullah Gülen ile görüştürebiliriz" dediği iddiasıydı. Bu konuşmaya dair ifadeyi savcılığa bizzat Akar vermişti. Evrim, bu konudaki savunmasının devamında, odadan çıkarken Genelkurmay Başkanı Akar'a hitaben "Kendisine, 'komutanım bu kapsamda söylediğiniz muhalefet, STK, kanaat önderlerinden görüşmek istediğiniz biri varsa telefonla sizi görüştürebilirler,' dedim ve dışarıya çıktım. Benim içeride ettiğim tek cümle budur. Gülen ile ne görüştüm, ne de aradım. Böyle bir ifade ağzımdan çıkmamıştır. Ben odadan çıktıktan sonra Gülen'in adı geçtiyse bilemem. Kendisiyle de hiç görüşmedim. Gülen ile görüştürme teklifi yapmam mümkün değildir. Ben vatanına, milletine, yeminine sadakatle bağlı olan bir askerim, terörist değilim," diye konuştu.¹⁶⁴

Gülen Hareketi mensubu olarak darbe yapmakla suçlanan Kurmay Albay Mustafa Barış Avıalan da yargılandığı mahkemede, o gece Akıncı Üssü'ne gitmesinin birilerinin planlanması ve özel olarak seçilmesinin sonucu olduğunu ifade etti. Kendisini Atatürkçü ve milliyetçi olarak tanımlayan Avıalan, "Bu planlama, başarısız olsun diye yapılmış amatörce askeri bir plandır. Oyun ve aldatmacadır. Kim yaptı? Kimin işine yarıyorsa o yapmıştır."

17/25 Aralık 2013 yolsuzluk soruşturmalarından 1,5 yıl sonra Hulusi Akar tarafından seçilip, Necdet Özel tarafından Sayın Cumhurbaşkanı'na arz edilen listenin birinci sırasında yer aldığını belirten Avıalan, Erdoğan için, "Benim alay komutanı olmamı istemiş. Yedi sülalemlle ilgili araştırma yaptırmadan beni atayacağını düşünebiliyor musunuz?" diye sordu.¹⁶⁵

2.2.8. Darbe Gecesi Görevlendirme Listelerini Önceden Kimler, Nasıl Hazırladı?

Darbe günü sorgulanması gereken konulardan biri de göreve çağrılan isimlerin özellikle Gülen Hareketi'ne yakın isimlerden seçildiğine yönelik iddialardır. Tutuklu Pilot Yüzbaşı Uğur Uzunoğlu, 29 Eylül 2016 tarihinde savcılığa verdiği ifadede, olay öncesi bazı filolarda Gülen Hareketi'ne mesafeli subayların önceden değişik sağlık sorunlarını gerekçe göstererek uçuştan ayrıldıklarını anlatmıştı.

Birinci Ordu Komutanı Ümit Dündar'ın emriyle Akıncı Üssü'ne gelip darbe girişiminin yatıştırılması için çaba gösteren Kara Kuvvetleri Lojistik Komutanı Yıldırım Güvenç'in tutuklanması da dikkat çekmişti. Darbeyi Meclis Araştırma Komisyonu'nda da Güvenç'in neden tutuklandığı konusu gündeme gelmişti.¹⁶⁶ CHP milletvekili Aykut Erdoğan, komisyonda dinlenen dönemin 1. Ordu Komutanı, Genelkurmay 2. Başkanı Orgeneral Ümit

164] "İşte Akıncı Üssü eski Komutanı Tuğgeneral Hakan Evrim'in savunması," DHA, 29 Mayıs 2017, http://www.dha.com.tr/iste-akinci-ussu-eski-komutani-tuggeneral-hakan-evrimin-savunmasi_1519460.html

165] "Mahkeme Başkanı o sözlerle tepki gösterdi: Demedin mi sen kimsin bir sor ya kurmay albayın", odatv, 1 Haziran 2017, <http://odatv.com/beni-hulusi-akar-secti-0106171200.html>

166] TBMM Komisyon tutanakları, 18 Ekim 2016, https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=1743

Dündar’a, “Kara Kuvvetleri Lojistik Komutanı Yıldırım Güvenç’in ‘Bana Genelkurmay Başkan Vekili olarak atanan Orgeneral Ümit Dündar Akıncı’ya gitmemi emretti. Akıncı’daki operasyonu ben yönettim ve ben kurtardım’ dedi. Şu anda bu korgeneral tutuklu. Bu korgenerale böyle bir emir verdiniz mi? Bu korgeneral bu görevi ifa etti mi? Eğer darbeye bu kadar aktif olarak mücadele etmişse sizce bu korgeneral niye tutuklu olabilir?” şeklinde bir soru yöneltmişti.

Dündar ise, “Kendisine Ankara’daki faaliyetlerden kendisinin sorumlu olmasını ve oradaki diğer arkadaşlarla da olayı koordine etmesini ve gelişmeleri bana rapor etmesini telefonda kendisine emrettim. Kendisi de gitti Akıncı Kışlası’na ve oradan kontrolü alarak çıktı, o şekilde ifade edeyim. ...Neden içeride olup olmadığını benim değerlendirebilmem de, bilmem de mümkün değil. Dolayısıyla ben olayın dışındayım,” cevabını vermiştir.

Tutuklu Özel Kuvvetler Albayı Harun Olgun da bu konuda ilginç bir noktaya temas ediyor.¹⁶⁷ Olgun resmi dilekçesinde emirlere uymanın sonucunda kahraman olmakla, hain darbeci olmak arasındaki farkı şöyle özetliyor: “Harekât Merkezi’nden gelen bir telefon üzerine, koruma tatbikatı yapılacağı gerekçesiyle Muhafız Alayı’na gittim. Şehit Ömer Halisdemir’in heykelindeki kitabeye de komutanı ile görüşmesi yazılmış. Telefonda ‘Git o hain generali vur’ deniliyor. O da vuruyor. Bu görev anlayışından dolayı hepimizin kahramanı şimdi... Bana da ‘Muhafız Alayı’na git, tatbikat var,’ denildi, gittim. Helikopter ile alıp Akıncı Üssü’ne indirdiler. Ne olduğunu anlamaya çalışırken, hiçbir sivil ve polisle muhatap olmadım. Durumu anlayınca da savcılar gelip teslim alana kadar bekledim. FETÖ ile en küçük bir ilişkim yoktur. Bir oyun oynanmış, kaybeden tarafa yazılmışım! Sanki kamera şakası gibi. Beş dakika içinde bir tek emirle durdurulabilecek darbe girişiminin sorumlusu ben miyim? Ben aynaya baktıkça onurlu bir Türk subayı görüyorum. İstatistiklere göre 15 sene daha kaliteli ömrüm olabilir. 15 sene için kimseye yalvaracak değilim. Mahkemede hâkime söyledim, ‘Siz bu kararlarınız ile bir ömür sürmeyi göze alıyorsanız, ben de 100 sene yatmaya hazırım,’ dedim. 10 aydır buradayım. Kendimi savunmadım. Avukatım yok. Gelirime tedbir konulduğu için avukat tutacak param da yok... Sadece zamanın sahibine yalvarıyorum ki bütün yüzlerdeki maskeler düşene kadar bu devrin figürlerinin hepsini yaşatsın!”

2.2.9. Genelkurmay Başkanı Akar Canını Darbecilere Mi Emanet Etti?

Akıncı Üssü’nde toplanan pilotların kendi aralarında ‘ATAKANLAR’ isimli bir WhatsApp grubu kurduğu tespit edildi. Bu grubun üyelerinden biri de Genelkurmay Başkanı Akar ile Tümgeneral Mehmet Dişli’yi helikopterle Başbakanlık Çankaya Köşkü’ne götüren kara pilot Albay Uğur Kapan’dı. Haberleşmelerin bu grup üzerinden yapıldığını anlatan Kapan, ifadesinde, “Gece saat 03:00’te harekatin başarıyla sonuçlanmayacağı anlaşıncı Akıncılar’da panik başladı. Sabah 07:00 civarında Genelkurmay’ın aracı çok hızlı biçimde geldi. Ben de koşarak yanına gittim. Uğur Amiral ‘Helikopterle hızlıca çıkar

167] “Trump’ın kozu ve 15 Temmuz’daki maskeli balo!” Yeniçağ, 18 Mayıs 2017, <http://www.yenicaggazetesi.com.tr/trumpin-kozu-ve-15-temmuzdaki-maskeli-balo-42826yy.htm>

beni buradan,’ dedi. Ben de ikinci pilotum ve başçavuşumla helikopteri hazırladım. Akıncı Üssü’nde rehin bulunan Genelkurmay Başkanı’nı ekibimle birlikte kurtarıp Çankaya Köşkü’ne bıraktım,” dedi.

Uğur Kapan şöyle devam etti: “Genelkurmay Başkanı’nı Çankaya Köşkü’ne bıraktıktan sonra, yanında bir tümgeneralimiz (Mehmet Dişli) vardı. Kendisine ‘Burada mı kalalım?’ diye sordum, ‘Hayır gidin, Akıncı’ya döneceksiniz’ dedi. Akıncı’ya uçağın kontrolünde giderken, bizi zorunlu olarak Etimesgut’a indirdiler. Genelkurmay Başkanı, benim Akıncı’ya gitmeme engel oldu. Daha sonra merkez komutanlığı bizi polisler teslim etti. Suçsuzum.”¹⁶⁸

Pilot Albay Uğur Kapan ve Tümgeneral Mehmet Dişli darbeci oldukları gerekçesiyle bugün hala tutuklu bulunuyor. Genelkurmay Başkanı Akar kendi ifadesiyle Dişli’den darbeci olarak şüpheleniyor. Ancak, onlarla birlikte bir Skorsky helikopteriyle Çankaya Köşkü’ne gelmekte bir beis görmüyor. Akar’ın, darbeci diye suçladığı bu isimlerle birlikte, o şartlar altında Başbakanlığa rahatça gelmesi ciddi soru işaretleri içeren büyük bir çelişki olarak hala ortada duruyor.

Akıncı Üssü ile ilgili önemli bir iddia, görevden alınan bir grup subay tarafından hazırlanan ‘Gerçeğin Peşinde’ isimli raporda dile getirildi. “Meclis binasında F-16’lar tarafından atılan bombalar nedeniyle oluştuğu iddia edilen hasar görüntüleri incelendiğinde, havadan yapılan bir bombardıman sonucunda bu şekilde bir hasarın oluşamayacağı açık bir şekilde anlaşılıyor”¹⁶⁹

Meclis’teki hasarın havadan bir bombardıman sonucu oluşmadığı iddia edildi.

2.3. Moda Deniz Kulübü

15 Temmuz 2016 akşamı darbe girişiminin önemli noktalarından biri de İstanbul Kadıköy’deki Moda Deniz Kulübü idi. O akşam kulüpte Hava Kuvvetleri Komutanı Abidin Ünal ve 22 generalin katılacağı bir düğün vardı. Düğünün sahibi, Hava Kuvvetleri Komutanlığı Eskişehir Muharip Hava Kuvveti ve Hava Füze Savunma Komutanı Korgeneral Mehmet Şanver’di. Kızı Çiçek Şanver ile emekli Hava Pilot Tuğgeneral Levent Taştan’ın oğlu Toykan Necdet Taştan evleniyordu. Düğün saat 19:00’da başladı.¹⁷⁰ Her şey normal akışında devam ederken ilk hareketliliğin ne zaman başladığı konusunda birbiriyle çelişen iki farklı bilgi var. Ancak her iki bilginin kaynağı da aynı kişi: Hava Kuvvetleri Komutanı Abidin Ünal.

¹⁶⁸] “Tümgeneral, Akıncı’ya gitmemi istedi, Org. Akar engelledi,” Habertürk, 13 Ekim 2017, <http://www.haberturk.com/gundem/haber/1309561-tumgeneral-akinciya-gitmemi-istedi-org-akar-engelledi>

¹⁶⁹] Gerçeğin Peşinde, 17 Haziran 2017, Sayfa 21 https://www.dropbox.com/s/5mi42zdyu93cd8t/Gercegin_Pesinde_17_Haziran_2017.pdf?dl=0

¹⁷⁰] “Mehmet Şanver: Üst rütbeliler devşirildi,” Yeni Şafak, 18 Kasım 2016, <http://www.yenisafak.com/hayat/mehmet-sanver-ust-rutbeler-devsirildi-2566089>

Ünal, darbe girişiminden 2 gün sonra, 17 Temmuz 2016 tarihinde, mağdur sıfatıyla Ankara Batı Cumhuriyet Başsavcılığı'na verdiği ilk ifadede şunları söyledi: “Saat 19:30 sıralarında düğün salonunda bulunuyordum. Bu saate kadar da herhangi bir olumsuzluk ya da olağanüstü bir durum hissetmedim. Tahminime göre 21:30 sıralarında eşim beni telefonla aradı. Genelkurmay'da görevli Hava Korgeneral Fikret Erbilgin'in gözaltına alındığını, durumun ne olduğunu merak ettiğini söyledi. Bunun üzerine ben de Ankara'da vekil olarak bıraktığım Tümgeneral Cevaz Yazgılı'yı aradım. Yazgılı ile Ankara'da ne olduğunu konuşurken telefonda jet seslerinin geldiğini duydum. Ne olduğunu sordum. Kendisi, ‘Ben de bilmiyorum, ancak şu anda Ankara'nın üzerinde jetler geziyor,’ dedi.”¹⁷¹

Fakat Ünal, 13 gün sonra ek bir ifade daha verdi. Bu ifadesinde, darbe girişiminden ilk ne zaman haberdar olduğu konusunda birincisinden tamamen farklı bir açıklama yaptı. Ünal, şunları söyledi: “Düğünden önce de bazı gelişmeler oldu. 15 Temmuz tarihinde saat 19:06 sıralarında Hava Kuvvetleri Harekat Merkezi beni arayarak Genelkurmay Başkanlığı'nca hava sahasında bulunan tüm uçakların indirilmesi ve uçak kaldırılmaması direktifini verdi. Ben de aynı harekât merkezine söz konusu bu direktifin derhal yerine getirilmesi talimatını (Hava Kuvvetleri Harekât Merkezi'ne) verdim. Ardından aynı direktifi, yani hava sahasında bulunan tüm uçakların indirilmesi ve yerden yeni uçak kaldırılmaması direktifinin yerine getirilmesi hususunda Eskişehir'de bulunan Birleştirilmiş Hava Harekât Merkezi'ne de (BHHM) talimatımı verdim. Saat 19:26 sıralarında vermiş olduğum talimatımın tüm birimlere ulaştırıldığını Eskişehir'de bulunan BHHM'den öğrendim.”¹⁷²

Birbiriyle hiç bağdaşmayan bu iki ifade Moda'da yaşananlar üzerine kalın bir sis perdesi indiriyor. Bununla ilgili soru işaretlerini, Abidin Ünal'ın portresinde ayrıca ele alacağız. Eğer Ünal'ın ikinci ifadesi doğruysa düğün salonuna gelişi 19:00'dan önce. Çünkü düğundayken 19:06'da uçuş yasağı bilgisini aldığını söylüyor. Bu dakikadan sonra hemen orada telefon trafiği yürütmeye başlıyor. Eğer ilk ifadesi doğruysa da saat 21:30'da eşinin aramasının ardından duruma vaziyet etmeye ve aynı şekilde telefon trafiği yürütmeye başlıyor.

Her halükarda, en geç 21:30 itibariyle Moda Deniz Kulübü'ndeki düğünde hareketlilik başlıyor. Abidin Ünal, ilk ifadesinde haberi almasının ardından Eskişehir Hava Harekat Merkezi Komutanı Tuğgeneral Recep Ünal'a destek olmak üzere düğün salonunda bulunan Korgeneral Ziya Cemal Kadioğlu ve Korgeneral Nihat Kökmen'e Eskişehir'e gitmelerini emrettiğini söyledi.¹⁷³ Daha sonra Hava Kuvvetleri Komutanlığı'nın Milli Savunma Bakanlığı'na gönderdiği raporda bu emrin saati 22:45 olarak verildi.¹⁷⁴

171] “Orgeneral Abidin Ünal'ın ifadesi,” NTV, 28 Temmuz 2016, <http://www.ntv.com.tr/turkiye/orgeneral-abidin-unalin-ifadesi.PcAmhLjF3kyxKT7MkoeUpA> ; “Org. Abidin Ünal'ın ifadesi ortaya çıktı,” Hürriyet, 27 Temmuz 2016, <http://www.hurriyet.com.tr/org-abidin-unalin-ifadesi-ortaya-cikti-40172614>

172] “Komutanın uçağındaki sivil darbeci,” Saygı Öztürk, Sözcü, 6 Kasım 2016, <http://www.sozcu.com.tr/2016/yazarlar/saygi-ozturk/komutanin-ucagindaki-sivil-darbeci-1491245/>

173] “Org. Abidin Ünal'ın ifadesi ortaya çıktı,” Hürriyet, 27 Temmuz 2016, <http://www.hurriyet.com.tr/org-abidin-unalin-ifadesi-ortaya-cikti-40172614>

174] ‘Hava’da 21 saat 24 dakika: Generallerin savaşı,” Deniz Zeyrek, Hürriyet, 10 Ağustos 2016, <http://www.hurriyet.com.tr/havada-21-saat-24-dakika-generallerin-savasi-40187396>

**Moda'daki
düğün karan-
lık nokta-
larla dolu.
Hava sahası
kapatılırken
komutanların
düğüne gitme-
si, güvenli yere
geçmeyip açık
hedef olarak
24'e kadar
beklemeleri...**

Düğün sahibi ve Hava Kuvvetleri'nin iki numarası Korgeneral Mehmet Şanver ise sıra dışı hadiseleri 19:30 civarında fark ettiğini Eskişehir'e takviye gönderme teklifini Ünal'ın Kabul etmediğini şöyle anlatıyor: "19.30-45 gibi yardımcım Kadioğlu general geldi, telefon elinde, durumu, tam o da bilmeden 'Komutanım Eskişehir'de bir şeyler varmış ve nöbetçi bıraktığımız General kendisini rahat hissetmiyormuş' dedi, ben de 'sen Eskişehir'e git o zaman' dedim. Daha nikah kıyılmamıştı, misafirleri karşılıyordum. Nasıl gitsin diye düşünürken Hava Kuvvetleri Komutanıma söyledim, 'izin verirsiniz Kadioğlu'na bir uçak ayarlayacağım, onu Eskişehir'e

gönderelim dedim.' Komutanımızsa bu aşamada gerek yok, gerekirse benim uçakla göndeririz' dedi."¹⁷⁵ '19:30'da verilmesi gereken emir neden 22:45 ertelenmiş' sorusunun cevabı yok.

Ardından kulüp yöneticilerinin kendisine gelerek içerideki toplantı odasını kullanmalarını önerdiklerini, bunun üzerine beraberindeki generallerle toplantı odasına geçtiklerini anlattı. Toplantı devam ederken Konya 3. Ana Jet Üssü'ne bağlı MAK (Muharebe Arama Kurtarma) timi düğünü basarak komutanları gözaltına aldı. Bölük Komutanı Binbaşı Gökhan Maldar'ın komutanlık ettiği baskına gelen timlerde Abidin Ünal'ın korumalığını yapan Astsubay Başçavuş Fatih Kahraman, Astsubay Gökhan Gerboğa ve Astsubay Mustafa Turgut da vardı.

2.3.1. Baskın Anı ve Sonrası

Akıncı Üssü iddianamesine göre MAK timleri saat 23:55'te düğün salonunu bastı. Abidin Ünal ifadesinde bu anları şöyle anlattı: "Yolcu ettiklerim hariç düğünde bulunan 17 general masanın etrafında durum değerlendirmesi yapmaya başladık. Yaklaşık 23:30 sıralarında toplantı odasının kapısına eli silahlı ve tam kamuflajlı Ankara'da bıraktığım korumalarımın kapıda belirdiğini gördüm. Bana 'Sizin güvenliğinizi sağlamaya geldik komutanım,' dediler. Ben bunun ne anlama geldiğini anlamış olmakla beraber kendilerine 'Size böyle bir emir vermedim, kimden emir alıyorsunuz?' sorusunu sordum, 'Bilmiyoruz komutanım,' dediler, ben de kendilerine 'Bizi rahat bırakın, uzak durun,' dedim. Tümgeneral İsmail Güneykaya eşini görmek için dışarıya çıkmaya teşebbüs edince, ona engel olmak istediler, ısrar edince duvara cama doğru ateş ettiler. Yere ateş etmediler. (...) Saat 24:00'e yaklaşırken yaklaşık 10 kişi civarında tam teçhizatlı bir grup bağırarak ve tavana ateş ederek antreye geldiler. Hepsinin ellerinde plastik kelepçeler vardı. Ben herkese sakın olmalarını tembihledim. Beni ilk gelen gruba teslim ettiler ve helikoptere gitmemizi istediler. Dönüp baktığımda diğer arkadaşlarımın kelepçelenmekte olduğunu ve hatta iki tümgeneralin yere

¹⁷⁵] Mehmet Şanver: Üst rütbeliler devşirildi. Yenışafak, 18 Kasım 2016, <http://www.yenisafak.com/hayat/mehmet-sanver-ust-rutbeler-devsirildi-2566089>

yatırırlarak kelepçelendiğini gördüm.”

Bu arada, baskını yapan MAK timlerinde yer alan askerlerin birçoğu, kendilerine komutanlardan ya da korumalarından herhangi bir direnç ya da karşı koyma olmadığını anlattı. Örneğin Astsubay Ali Murat Karakaş, “Korumalarla timler arasında herhangi bir arbede, silah çekme olmadığı gibi korumalardan herhangi bir direniş tam manasıyla görmedim,” şeklinde ifade verdi.¹⁷⁶ Kıdemli Astsubay Başçavuş Yılmaz Bahar da ifadesinde, “Gökhan Maldar, komutanların tamamına hitaben çok sert bir şekilde ‘Hemen burayı boşaltmak zorundayız, çıkın dışarıya,’ diye bağırdı. Bu sırada sivil ya da resmi üniformalı korumalardan bize herhangi bir müdahale olmadı,” dedi.¹⁷⁷ Hava Üstçavuş Ali Uçar da ifadesinde, “Almış olduğumuz üst düzey rütbeli komutanlarımız herhangi bir şekilde bizimle birlikte gelmeme konusunda bir irade beyanında bulunmadılar,” gözlemini aktardı.¹⁷⁸

Baskın anına dair ilginç iddialardan biri, gelen MAK timlerinin düğündeki sivillerce alkışlandığıydı. Abidin Ünal’ın korumalarından Astsubay Mustafa Turgay ifadesinde, “Binadan içeriye girdiğimizde, içeride bulunan siviller bizi alkışlamaya başladı. Ben neden alkışladıklarını pek anlayamadım. Komutanı kurtarmaya gittiğimiz için alkışlıyorlar zannettim,” dedi.¹⁷⁹

Yine MAK timi içerisinde yer alan Kıdemli Astsubay Başçavuş Yılmaz Bahar da ifadesinde “Biz giriş yaparken binanın merdivenlerinde bekleyen abiye kıyafetli düğün davetlisi olduğunu düşündüğüm hanımlar bizi alkışlamaya ve cep telefonuyla fotoğraflarımızı çekmeye başladılar,” ifadelerini kullandı.¹⁸⁰

Abidin Ünal, kelepçe takılmaksızın bir helikoptere bindirilerek önce Sabiha Gökçen Havaalanı’na, oradan da saat 01:10’da¹⁸¹ bir CASA uçağıyla Ankara’daki Akıncı Üssü’ne götürüldü. Uçak saat 02:00 sularında Akıncı’ya iniş yaptı.¹⁸² Ünal, ‘derdest’ biçimde götürülürken uçakta emirler vermeye devam ettiğini ifadesinde anlatıyor: “İninceye kadar helikopterden Eskişehir’deki arkadaşlarla temasa devam ettim, Eskişehir’den bana uçuşların halen devam etmekte olduğunu ve Ankara’ya hakiki mühimmat atıldığını ifade ettiler.”¹⁸³ Abidin Ünal burada tek başına bir odaya konularak hapsedildi. Ertesi gün öğle saatlerinde darbe tamamen bastırıldıktan sonra eski Hava Kuvvetleri Komutanı Emekli Orgeneral Akın Öztürk tarafından bu odadan çıkarıldı. Moda Deniz Kulübü’ndeki diğer komutanlar ise, elleri plastik kelepçe ile kelepçelendikten sonra gruplar halinde helikopterlerle Akıncı Üssü’ne götürüldü.

176] Akıncı Üssü İddianamesi, s. 1985.

177] Akıncı Üssü İddianamesi, s. 2026-2027.

178] Akıncı Üssü İddianamesi, s. 2050.

179] Akıncı Üssü İddianamesi, s. 2150.

180] Akıncı Üssü İddianamesi, s. 2025.

181] Akıncı Üssü İddianamesi, s. 266.

182] “Orgeneral Abidin Ünal’ın savcılık ifadesi ortaya çıktı,” Akşam, 27 Temmuz 2016, <http://www.aksam.com.tr/guncel/orgeneral-abidin-unalin-savcilik-ifadesi-ortaya-cikti/haber-536794>

183] “Orgeneral Abidin Ünal’ın savcılık ifadesi ortaya çıktı,” Akşam, 27 Temmuz 2016, <http://www.aksam.com.tr/guncel/orgeneral-abidin-unalin-savcilik-ifadesi-ortaya-cikti/haber-536794>

2.3.2. MAK Timi'nin Hedefi Sabah Saatlerinden Beri Moda'daki Dügündü

Moda'da yaşananları irdelerken çok önemli bir detaya ayrıca fokuslanmak gerekiyor. O da düğündeki komutanları almak üzere Konya'dan gelen 3. Ana Jet Üssü'ne bağlı MAK timlerinin hareket planı. Operasyona katılan askerlerin tamamı, o gün kendilerine İstanbul Moda'daki düğünde bulunacak Hava Kuvvetleri Komutanı Ünal ve beraberindeki generallerin can güvenliğini sağlamak amacıyla gidildiğini bildirdi. Emri, Bölük Komutanı Binbaşı Gökhan Maldar vermişti. Bazı askerler, daha İstanbul'a varmadan öğle saatlerinde bu şekilde bir görevle yola çıktıldığını söylendiğini dile getirdi.

Konya 3. Ana Jet Komutanlığı MAK ekibinden Astsubay Fatih Suçatı, iki araçla 17:30 sıralarında İstanbul Samandıra'daki askeri birliğe vardıklarını, Binbaşı Gökhan Maldar'ın orada kendilerine Hava Kuvvetleri Komutanı'nın tehlikede olduğunu ve onu koruyacaklarını söylediğini aktardı.¹⁸⁴

Astsubay Göksel Bayram da, yolda giderken Gökhan Maldar ve Kıdemli Astsubay Başçavuş Yılmaz Bahar'ın Abidin Ünal dahil diğer komutanların Moda Deniz Kulübü'nde olduklarını, onları koruyacaklarını ve kurtaracaklarını anlattığını beyan etti.¹⁸⁵ Hava Piyade Üstçavuş Yunus Dağcı,¹⁸⁶ Hava Piyade Kıdemli Çavuş Ramazan Dede,¹⁸⁷ Astsubay Yücel Lökese¹⁸⁸ ve Astsubay Fatih Pancar da¹⁸⁹ benzer ifadeler verdi. Pancar, daha sabah 07:30 sularında İstanbul'daki görevin söylendiğini dile getirdi.

En detaylı ve en kritik ifadelerden biri Astsubay Ali Murat Karakaş'a ait. Karakaş, "15 Temmuz 2016 günü saat 06:15 gibi yukarıda isimlerini saydığım timden 6 kişi ile üstün çıkış yaptık. (...) Yaklaşık 40 km kadar gittikten sonra 3 araç yolun sağ kısmından 1-1,5 km içeride ağaçlık bir alanda araçlarımızı durdurduk. Ayaküstü kahvaltı yaptıktan sonra Fatih Suçatı bizlere hitaben 'Arkadaşlar şu an çıkma amacımız aslında tatbikat değil, İstanbul Samandıra'ya gideceğiz, Hava Kuvvetleri Komutanı'nı korumaya gidiyoruz ve 17:00-20:00 saatleri arasında İstanbul Samandıra'da olmamız gerekiyor. Hazırlıklarımızı burada yapalım,' dedi. (...) Ayrıca Fatih Pancar herkese 10'ar tane plastik kelepçe dağıttı."¹⁹⁰

2.3.3. Cevap Bekleyen Sorular

Moda'da yaşananlarla ilgili soru işaretlerine bu ifadelerden başlamak yerinde olacaktır. Çünkü olayın başlangıcına ışık tuttuğu gibi aynı zamanda 15 Temmuz'un

184] Akıncı Üssü İddianamesi, s. 1939.

185] Akıncı Üssü İddianamesi, s. 1945.

186] Akıncı Üssü İddianamesi, s. 1950.

187] Akıncı Üssü İddianamesi, s. 1956.

188] Akıncı Üssü İddianamesi, s. 1961.

189] Akıncı Üssü İddianamesi, s. 1971-1973.

190] Akıncı Üssü İddianamesi, s. 1983-1985.

tamamına dair de çok önemli bir ipucu vermekte. Şöyle ki: İddianamelerin yanı sıra AKP hükümet cenahı, darbeye karşı çıkan komutanlar ve emniyet yetkilileri ısrarla, “Aslında darbenin başlangıç saati 16 Temmuz sabah 03:00 idi. Ancak bir binbaşının ihbarı sonucu MİT Müsteşarı Hakan Fidan’ın akşam 18:00 sularında Genelkurmay Başkanlığı’na gelmesi, burada Genelkurmay Başkanı Hulusi Akar’la görüşmesi ve bu görüşme devam ederken Akar’ın saat 18:30 sularında yurt genelinde uçuş yasağı emri vermesi, ardından Kara Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Salih Zeki Çolak’ı Kara Havacılık Okulu’na gönderip teftiş ettirmesi ile birlikte darbeciler planın deşifre olduğunu düşündüler ve paniğe kapılarak darbe girişimini erkene aldılar,” tezini işliyor.

Halbuki Konya’dan gelen MAK timine hedefin Moda Deniz Kulübü’ndeki düğün olduğunun söylenmesi, buradaki generallerin güvenlik gerekçesiyle derdest edilmesi görevinin verilmesi ve tim üyelerine daha sabah saatlerinde plastik kelepçe dağıtılması, hareketin 16 Temmuz saat 03:00’e göre planlanmadığını gösteriyor. Tam tersine akşam saatlerinde harekete geçileceğine işaret ediyor. Bu noktada da şu sorular hala ortada duruyor:

Darbe en baştan beri akşam 21:00-22:00 sularında başlayacak şekilde mi planlanmıştı? Herhangi bir erkene çekme söz konusu değil mi?

Eğer öyleyse, geçmişteki bütün darbelerin aksine, herkesin uyanık olduğu ve ekran başında olduğu bir saatte darbe girişimi başlatmanın mantığı nedir? Buna kim karar verdi?

Eğer darbe gece 03:00’te başlayacaktıysa Konya’dan gelen MAK timine neden gün içerisinde, akşamki düğün için görev verildi? Neden timler kendilerini saat 23:50’deki baskına göre ayarladı? Bu durumda darbe erken patlamış ve bütün hareket planı çöpe gitmiş olmayacak mıydı?

Başbakan Yıldırım, saat 23:02’de NTV canlı yayınına bağlanarak bunun bir askeri kalkışma olduğunu duyurmuştu.¹⁹¹ Timlerden hiç kimse bu açıklamadan haberdar olmadı mı? Görev neden iptal edilmedi?

Baskına gelen darbeciler düğündeki siviller tarafından alkışlandı mı?

Baskın saati 23:50. Eğer MAK timleri alkışlandılarsa: a) Abidin Ünal ve beraberindeki komutanlar, o saate kadar düğüne katılanlara darbe girişimini haber vermedi mi? b) Başbakan Binali Yıldırım’ın açıklamasının üzerinden neredeyse 1 saat geçmesine rağmen düğünde bulunan hiç kimseye cep telefonlarından bilgi ulaşmadı mı? Kendileri son dakika gelişmelerini akıllı telefonları sayesinde de mi takip etmediler? c) Eğer o siviller gelişmelerden haberdar oldularsa darbeci timleri neden alkışladılar?

Düğün salonunda bulunan Korgeneral Ziya Cemal Kadioğlu ve Korgeneral Nihat Kökmen’e Eskişehir’e gitmeleri emri neden 22:45’te verildi? Abidin Ünal ikinci ifadesinde dediği gibi saat 19:06’da uçuş yasağından haberdar olduysa, Korg. Şanver’in de bu yönde bir teklifi olmasına rağmen, 3,5 saatten fazla bir zaman sonra bu emri

191] Akıncı Üssü İddianamesi, s. 258.

vermesi bir ihmal değil midir?

Korgeneral Mehmet Şanver, Eskişehir Birleştirilmiş Hava Harekat Merkezi'nde (BHBM) görevli Albay İsmail Üner'e Ankara'daki Hava Kuvvetleri Harekat Merkezi'nin illegal olduğu ve hiçbir talimatının yerine getirilmeyeceği emrini neden 23:51'de verdi? Akıncı Üssü'nden ilk uçağın kalkış saatinin 22:08 olduğu¹⁹² göz önünde bulundurulursa neden 1 saat 40 dakika beklenmiş olabilir?

Korgeneral Mehmet Şanver, Türk Hava Kuvvetleri'nin iki numarası, tüm muharip hava ordusunun komutanıydı. Uçuş yasağının alınış şekline itiraz ediyor: “Hayatın normal akışına aykırı bir durum bu. Böyle bir emir yayınlandığı anda hava sahasının kontrolünden sorumlu komutan olarak benim haberimin olması lazımdı. Bu emir yayınlanmış. Daha yayınlanmadan, emir olgunlaşma safhasında telefonla benim haberdar edilmem gerekirdi.”¹⁹³ Bu durumda, emir uygulanmak için değil, daha sonra “gerekli tedbirleri aldık” diyebilmek için mi yayınlandı?

Boğaz Köprüsü, darbenin sembol mekanlarından. Basit askeri tedbirlerle teslim alınması gereken darbecilerle halk karşı karşıya getirildi. En fazla can kaybı burada yaşandı.

2.4. Boğaziçi Köprüsü

İstanbul Boğaziçi Köprüsü, 15 Temmuz 2016 darbe girişiminin kamuoyuna yansıdığı ilk yer. Aynı zamanda darbeye ilişkin görüntülerin ve sembollerin en fazla halka yansıdığı nokta. O gece İstanbul'un 26 farklı noktasında olaylar yaşandı¹⁹⁴ ama hiç biri Boğaziçi Köprüsü'nde yaşananlar kadar dehşet verici değildi. Zaten yaşanan kanlı olaylar gerekçe gösterilerek adı daha sonra “Şehitler Köprüsü” olarak değiştirildi. “15 Temmuz İstanbul

192] Akıncı Üssü İddianamesi, s. 255.

193] “Mehmet Şanver: Üst rütbeler devşirildi,” Yeni Şafak, 18 Kasım 2016, <http://www.yenisafak.com/hayat/mehmet-sanver-ust-rutbeler-devsirildi-2566089>

194] “İstanbul İl Emniyet Müdürü Mustafa Çalışkan'ın 1 Kasım 2016 tarihinde TBMM 15 Temmuz Araştırma Komisyonu'na verdiği bilgi,” TBMM 15 Temmuz Araştırma Komisyonu Tutanak Dergisi, 1 Kasım 2016, s. 33, https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=1757 ; “İstanbul Valisi Vasip Şahin,” TBMM 15 Temmuz Araştırma Komisyonu Tutanak Dergisi, 1 Kasım 2016, s. 10, https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=1757

İddianamesi”ne göre, o gece Boğaziçi Köprüsü ve çevresinde yaşanan olaylarda 52 sivil vatandaş ve 4 polis memuru hayatını kaybetti.¹⁹⁵

Boğaziçi Köprüsü’ndeki ilk kıvılcımın ardından Türk Silahlı Kuvvetleri (TSK) içerisindeki bir grubun darbe girişiminde bulunduğu, İstanbul’da Boğaziçi ve Fatih Sultan Mehmet köprülerinin askerler tarafından geçişe kapatıldığı, İstanbul ve Ankara’da savaş uçaklarının alçaktan uçuş yapmaya başladıkları, Ankara’da Genelkurmay Başkanlığı Karargâh binası çevresinde silah sesleri duyulduğu, İstanbul Atatürk Havalimanı’nın tanklarla gelen askerler tarafından ele geçirildiği, bir grup askerin zırhlı araçlarla Sabiha Gökçen Havalimanı’na doğru ilerledikleri yönünde haberler peş peşe gelmeye başladı.

İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı’nın, 15 Temmuz’un İstanbul ayağı ile ilgili hazırladığı iddianameye göre, darbeci askerlerin Boğaziçi Köprüsü’nü tek yönlü olarak trafiğe kapatma saati 22:10. Saat 22:28’de ise, haber kanallarında, ‘İstanbul Boğaziçi ve Fatih Sultan Mehmet köprülerinin Anadolu’dan Avrupa’ya geçişi jandarma tarafından trafiğe kapatıldı’ şeklinde son dakika haberleri yapılmaya başlandı. Saat 22:35 sıralarında darbeci askerler tankla Atatürk Havalimanı’na geldi ve kontrol kulesine girdi.

Başbakan Binali Yıldırım, saat 23:02’de NTV haber kanalına telefonla bağlanarak, “Belli ki emir komuta zinciri olmadan, asker içindeki bazı kişilerin kanunsuz bir eylemi söz konusu,” dedi.¹⁹⁶ 23:25 sıralarında Facebook ve Twitter başta olmak üzere sosyal medyaya erişim engellendi, ama engel kısa bir süre sonra kaldırıldı. 00:24 ‘te Cumhurbaşkanı Erdoğan, Facetime uygulaması ile CNN Türk haber televizyonuna bağlanarak halkı meydanlara çağırdı. Vatandaşlar kısa süre içerisinde organize olarak alanlara çıktı.

Saat 01:40 sıralarında bazı askerler, Köprü’yü geçmeye çalışan sivil halkın üzerine ateş açtı.¹⁹⁷ Sivil halkın çoğalması ve bazı kanlı olayların yaşanmasıyla birlikte 02.00’den itibaren darbeciler kontrolü kaybetti. Sabah saat 06:40’da Boğaziçi Köprüsü’nü kontrol eden askerler teslim olmaya başladı.

2.4.1 Askeri Hareketliliğin Başlaması

İstanbul’daki hareketlilik ilk olarak 21:30 sularında bazı darbeci komutanların il emniyet müdür yardımcılarını arayarak sıkıyönetim ilanını haber vermesiyle duyuldu.¹⁹⁸ İstanbul Emniyet Müdürü Mustafa Çalışkan, TBMM 15 Temmuz Araştırma Komisyonu’nun 1 Kasım 2016 tarihli toplantısında yaptığı bilgilendirmede, saat 20:30-21:00 civarında Emniyet’te geniş kapsamlı bir IŞİD toplantısı yaptıklarını anlattı. Çalışkan, ilk olarak

195] “15 Temmuz çatı davası iddianamesi,” s. 690.

196] “15 Temmuz akşamı Başbakan Binali Yıldırım’ın Canlı Yayında Darbe Açıklaması,” <https://www.youtube.com/watch?v=FBRmv9zX8Bk>, (son görülme tarihi 4 Haziran 2017)

197] “15 Temmuz İstanbul İddianamesi,” s. 2.

198] “İstanbul İl Emniyet Müdürü Mustafa Çalışkan’ın 1 Kasım 2016 tarihinde TBMM 15 Temmuz Araştırma Komisyonu’na verdiği bilgi,” TBMM 15 Temmuz Araştırma Komisyonu Tutanak Dergisi, 1 Kasım 2016, s. 30, https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=1757

bazı darbeci generallerin, emniyet müdür yardımcılarını arayıp sıkıyönetim kararını haber verdiğini ve teslim olmaları ya da kendileriyle birlikte çalışmalarını teklifinde bulunduğunu öne sürdü. Çalışkan'ın anlatımına göre saat 21:30 sıralarında 30-40 civarında askerin Beylerbeyi'nde polislerin silahını almaya çalıştığı bilgisi ulaştı. Bu normal olmayan bir takım gelişmelere işaret ediyordu.

İstanbul
Emniyet Müdürü
Mustafa
Çalışkan,
darbeyi
Emniyet'i
arayıp
'biz darbe
yaptık' diyen
askerlerden
öğrenmiş.

Bunun üzerine Köprü'ye gitmeye karar veren Emniyet Müdürü Çalışkan, yolda giderken 1. Ordu Komutanı Orgeneral Ümit Dündar'ı aradı. Ancak, gelişmelerden onun da bilgisi yoktu. Boğaziçi Köprüsü'nde buluşmaya karar verdiler. Çalışkan, köprüye ulaştıklarında, 40-50 civarında askerin 2 askeri araçla köprüyü kapattığını gördüklerini aktardı. Biraz sonra da tankların gelmekte olduğu polis telsizlerinde anons edildi. Saat 23:00'ten sonra sivil vatandaşlar da darbeye karşı çıkmak amacıyla Köprü'ye gelmeye başladı.¹⁹⁹

Dönemin 1. Ordu Komutanı olan Genelkurmay 2. Başkanı Orgeneral Ümit Dündar da TBMM 15 Temmuz Araştırma Komisyonu'nun 18 Ekim 2016 tarihli toplantısında yaptığı açıklamada bu kronolojiyi teyid etti. Dündar'ın anlatımlarına göre, 22:20'de Boğaziçi Köprüsü'ne doğru yola koyulduğunda gelişmeler hakkında bilgi vermek için Genelkurmay Başkanı Akar'a kadar bağlı bulunduğu bütün komutanları aradı. Ancak, hiç birine ulaşamadı. Köprü'de Emniyet Müdürü ile buluşmalarının ardından saat 22:45 civarında İstanbul Valisi Vasip Şahin de o noktaya geldi. 3. Kolordu Komutan Vekili Tümgeneral Yavuz Türkgenci'nin de oraya intikal etmesiyle birlikte dörtlü, Köprü'de bir durum değerlendirmesi yaptılar.²⁰⁰

2.4.2. Tankların Gelmesiyle Olaylar Büyüdü

Boğaziçi Köprüsü'nde önce 2 askeri araç ve 50 civarı askerle başlayan kalkışma, daha sonra tankların gelmesi ve darbe karşıtı vatandaşların Köprü'ye ulaşmasıyla büyüdü. Askerler, İstanbul'un Anadolu yakası tarafından Avrupa yakasına geçişi kapatmıştı. Saat 22:30 sularında darbecilerin ateş ettiği sırada Emniyet Müdürü Çalışkan'ın bir yakın koruması hayatını kaybetti, 1 koruma ve özel kalem müdürü de yaralandı.²⁰¹ Kısa bir süre sonra camilerden sela okunmaya başlandı. Çalışkan, bunun için Diyanet İşleri Bakanı

199] TBMM 15 Temmuz Araştırma Komisyonu Tutanak Dergisi, 1 Kasım 2016, s. 30-31, https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=1757

200] TBMM 15 Temmuz Araştırma Komisyonu Tutanak Dergisi, 18 Ekim 2016, s. 7-9, https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=1743 ; TBMM 15 Temmuz Araştırma Komisyonu Tutanak Dergisi, 1 Kasım 2016, s. 9, https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=1757

201] TBMM 15 Temmuz Araştırma Komisyonu Tutanak Dergisi, 1 Kasım 2016, s. 32, https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=1757

Mehmet Görmez’le irtibat kurduklarını ve talimatı Görmez’in verdiğini belirtti.²⁰² Selaların okunmasının ardından vatandaşlar cadde ve sokaklara daha fazla akın etti.

Genelkurmay Başkanı, Genelkurmay 2. Başkanı, Kara Kuvvetleri Komutanı ve Hava Kuvvetleri Komutanı o gece darbecilerce derdest edildiği için bir emir-komuta zinciri kaosu yaşanıyordu. İşte bu noktada 1. Ordu Komutanı Ümit Dündar, dışarıda olan en kıdemli asker olarak fiili Genelkurmay Başkanlığı görevini üstlendi. Silahlı Kuvvetler’i o yönlendirmeye başladı.

Dündar, saat 22:45 civarlarında Tümgeneral Yavuz Türkgenci ile yaptıkları değerlendirmede İstanbul’daki 5 askeri birliğin darbe girişimine katıldığını tespit etti.²⁰³ 1. Ordu’ya bağlı olan Trakya’daki 2 kolordu ise darbeye katılmıyordu. Bunlar Gelibolu’daki 2. Kolordu ile Çorlu’daki 5. Kolordu idi.

Dündar, TBMM Araştırma Komisyonu’nda tankların hiç bir müdahale olmadan nasıl Boğaziçi Köprüsü’ne kadar geldiği sorusuna cevap verirken önemli bilgiler paylaştı: “Unsurların çıkışı 22:00-22:15 civarında başlıyor. O saatlerde ben de köprü üzerindeydim. Dolayısıyla, Maltepe tarafından çıkan tankları durduracak herhangi bir imkân yok... Çünkü Anadolu yakasında tek birlik olarak bu Maltepe’deki 2’nci Zırhlı Tugay var, kendileri araçları çıkarmış vaziyette. Artı kışanın kontrolü de onların elinde. Orada toplamda 80 tanktan 20’si çıkmış vaziyette. (...) O kapsamda da yanımda olan Kolordu Komutanı Vekili arkadaşımız Tümgeneral Yavuz Türkgenci kendi güvendiği kişilerle birlikte 2’nci Zırhlı Tugay bölgesine personel görevlendirdi. O personel emniyet güçlerini de yanına almak suretiyle yaklaşık herhâlde saat 04:30’dan itibaren saat 05:00 civarında kışayı ele geçirdiler.”²⁰⁴

15 Temmuz İstanbul İddianamesi’ne göre Maltepe’deki 2. Zırhlı Tugay Komutanlığı’ndan o gece Boğaziçi Köprüsü’ne 3, Fatih Sultan Mehmet Köprüsü ve Çekmeköy’e 5, Üsküdar Meydanı ve Üsküdar Çevik Kuvvet Yerleşkesi önüne 7, 1. Ordu Komutanlığı Selimiye Kışlası’na 2 ve Sabiha Gökçen Havalimanı’na da 4 tank olmak üzere toplam 21 tank sevk edildi.

2.4.3. Komutanların TV’lere Bağlanmasıyla Rüzgâr Döndü

Darbe girişiminin bastırılmasında, o gece Boğaziçi Köprüsü’nde alınan bir kararın etkili olduğu savunuluyor. O da Dündar ve onun yönlendirmesi ile bazı komutanların televizyonlara bağlanarak, “Bu, emir-komuta zinciri içerisinde bir askeri müdahale değildir. Ordu içerisinde bir grubun kanunsuz kalkışmasıdır,” şeklinde açıklama yapması. Böylece

202] TBMM 15 Temmuz Araştırma Komisyonu Tutanak Dergisi, 1 Kasım 2016, s. 32, https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=1757

203] TBMM 15 Temmuz Araştırma Komisyonu Tutanak Dergisi, 18 Ekim 2016, s. 9, https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=1743

204] TBMM 15 Temmuz Araştırma Komisyonu Tutanak Dergisi, 18 Ekim 2016, s. 31, https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=1743

hem kafası karışan ve kışladan çıkıp çıkmamaya karar veremeyen askerlerin durdurulduğu, hem de vatandaşın alanlara çıkması için cesaretlendirildiği belirtiliyor.

İstanbul Valisi Vasip Şahin, bu kararın alınmasını şöyle anlattı: “24:00 civarlarındaydı, biz ordu komutanımızla birlikte, arkadaşların da değerlendirme ve tavsiyeleriyle daha güvenli bir noktaya geçtik ve oradan yönetmeye başladık krizi. (...) O güvenli noktadan saat zannediyorum 00:50’de televizyon bağlantısı yaptık. Önce ben konuştum, sonra 1. Ordu Komutanımız konuştu.”²⁰⁵

Dündar da bu kararı şöyle anlattı: “Geçtiğimiz güvenli yerde faaliyetlere devam ederken birçok kişiyle telefonla görüştüm. Eski Genelkurmay Başkanımız Necdet Özel Paşa’yla da görüştük. Kendisiyle 2 veya 3 defa görüşme yaptım. Bu arada da, Sayın Valimizle yaptığımız görüşme sonucunda televizyona bir açıklama yapmamızın yararlı olacağını değerlendirdik. Bu görüşmeler esnasında yine Ege Ordu Komutanımız beni aradı, Orgeneral Abdullah Recep. Kendisi ve hem 2. hem de 3. Ordu Komutanımızın açıklama yapmasının uygun olacağını değerlendirdik. Hem 3. Ordu Komutanımızı, hem de Ege Ordu Komutanımızı arayarak, onların da televizyona bağlanarak açıklama yapmasını sağladık. Daha sonra da benim emir komutam altında olan Çorlu’daki ve Gelibolu’daki kolordu komutanlarının açıklama yapmasını sağladık. Bana göre 15 Temmuz’un kırılma noktası buydu.”²⁰⁶

2.4.4. Boğaziçi Köprüsü’nde Yaşanan Kanlı Olaylar

Boğaziçi Köprüsü’nde o gece çok kanlı olaylar yaşandı. Darbeci askerler sivillerin üzerine ateş açtı. Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın danışmanı ve reklam kampanyacısı Erol Olçak ile 16 yaşındaki oğlunun da aralarında bulunduğu çok sayıda sivil hayatını kaybetti.

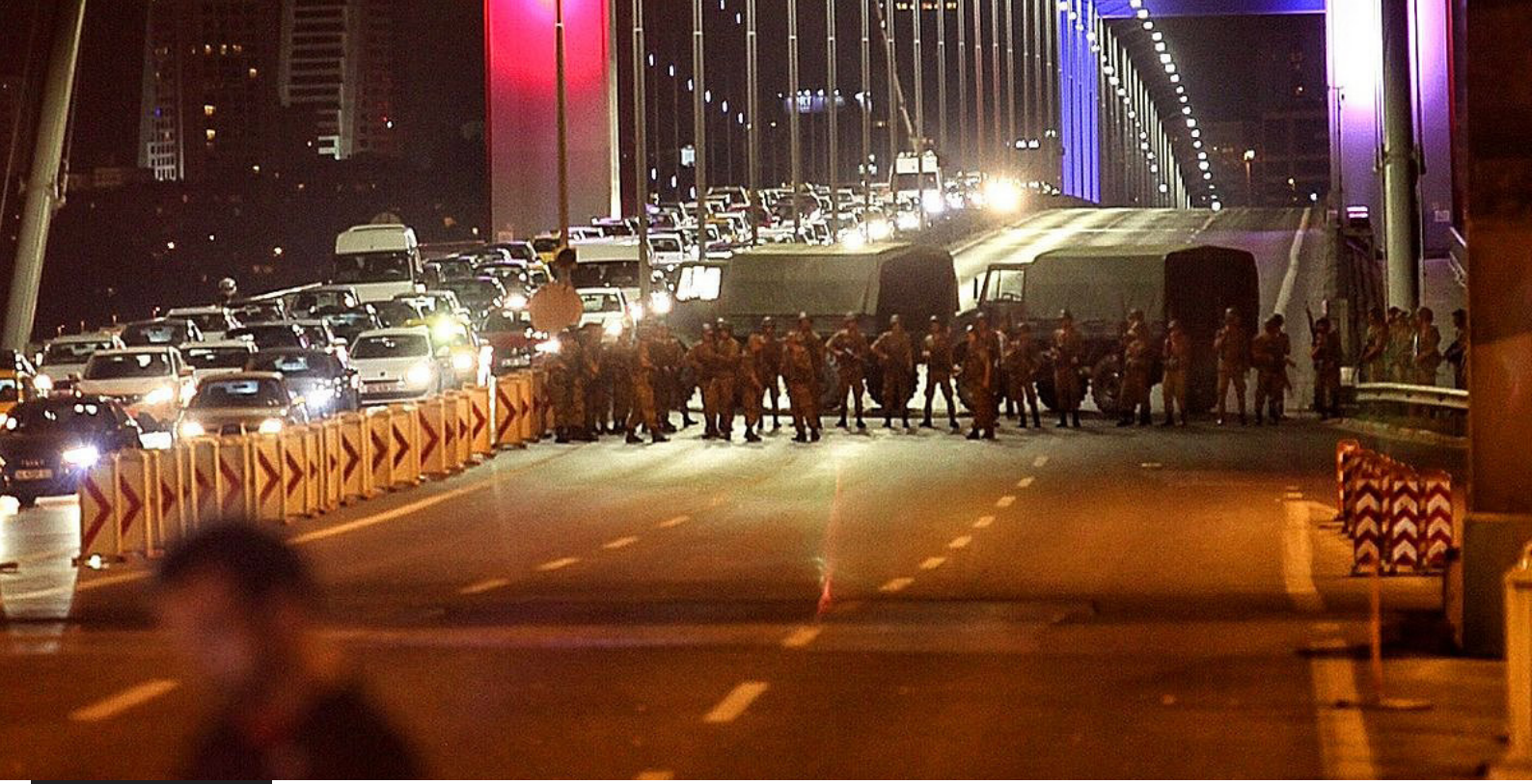
Gecenin karanlık hadiselerinden biri de hayatını kaybeden Harp Okulu öğrencileri. O gece herşeyden habersiz olarak, ‘tatbikat var’ denilerek Köprü’ye getirilen onlarca askeri öğrenci kendilerini bir anda Köprü’deki çatışmaların ortasında buldu. Öfkeli siviller, darbenin sorumlusu olarak gördüğü her askere ve askeri öğrenciye saldırıyordu. Orada bazı askeri öğrenciler boğazı kesilerek ya da dövülerek öldürüldü. Darbecilerden de 10 civarında kişi hayatını kaybetti.²⁰⁷ Bu olayların hiç biri aydınlatılmadı.

CHP Milletvekili Aykut Erdoğan, TBMM Komisyonu’nda ifadesine başvuru İstanbul Valisi Vasip Şahin’e, “Köprüye çıkarılan askerî öğrencilere ‘Tatbikata gidiyoruz’ denilmiş, öğrenciler de bu yönde ifade veriyor, ne kadar doğrudur bilmiyorum ama sonuçta

205] TBMM 15 Temmuz Araştırma Komisyonu Tutanak Dergisi, 1 Kasım 2016, s. 9-10, https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=1757

206] TBMM 15 Temmuz Araştırma Komisyonu Tutanak Dergisi, 18 Ekim 2016, s. 9-10, s. 30, https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=1743

207] “İstanbul Valisi Vasip Şahin,” TBMM 15 Temmuz Araştırma Komisyonu Tutanak Dergisi, 1 Kasım 2016, s. 15, https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=1757

15 Temmuz'un sembol fotoğrafı, iki kamyon askerle köprü'nün tek taraflı kapatılmasıydı. Cuma akşamı trafiğin en yoğun olduğu saatte başlayan tuhaf bir darbe!..

15-16 yaşında genç çocuklar bunlar. Teslim olduktan sonra köprüde darp edilerek ve boğazı kesilerek öldürülen askerî öğrencilerin katilleri bulundu mu? Bu konuda bir çalışma yürüttünüz mü?” sorusunu yöneltti.²⁰⁸ Şahin, “Adli boyutuyla hangi noktaya gelmiştir, o cumhuriyet savcılarımızın ve yargının görev alanında olduğu için detayıyla bilgi sahibi değilim,” demekle yetindi.

Ancak Vali Şahin, İstanbul'da vatandaşların Köprü'ye ve alanlara çıkmasıyla birlikte saat 23:00 sularında darbecilere müdahale etmeye başladıklarını anlattı.²⁰⁹ Sabaha karşı 02:00-02:30 sularında da İstanbul'un tamamında duruma hâkim olduklarını kaydetti. Şahin, “02:00-02:30 sıralarında bana göre tamamen kontrol bize geçmişti,” dedi.²¹⁰ Yani ilk hareketliliğin 21:30'da başladığı hesaba katılırsa 6 saat içinde başlayıp biten bir darbe girişimi söz konusu.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, sabah 03:20'de İstanbul Atatürk Havalimanı'na iniş yaptı. Vali Şahin, “Sayın Cumhurbaşkanımız daha inmeden önce vatandaşlarımızın ve güvenlik güçlerimizin birlikte operasyonuyla havaalanı temizlenmişti,” bilgisini veriyor.²¹¹ Erdoğan, indikten sonra havalimanında bir basın toplantısı düzenledi. Darbe girişiminden Gülen Hareketi'ni sorumlu tutarken, “TSK'nın içindeki bir azınlığın ihaneti” ifadesini kullandı. Bu girişimi “Allah'ın bir lütfü” olarak niteleyen Erdoğan, “Bu vatana ihanet hareketinin bedelini çok ağır ödeyecekler. Eninde sonunda şu anda bu hareket, Allah'ın bize büyük bir lütfudur. Çünkü bu silahlı kuvvetlerimizin temizlenmesine sebep olacak,” değerlendirmesinde bulundu.²¹²

208] TBMM 15 Temmuz Araştırma Komisyonu Tutanak Dergisi, 1 Kasım 2016, s. 14, https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=1757

209] TBMM 15 Temmuz Araştırma Komisyonu Tutanak Dergisi, 1 Kasım 2016, s. 10, https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=1757

210] TBMM 15 Temmuz Araştırma Komisyonu Tutanak Dergisi, 1 Kasım 2016, s. 11, https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=1757

211] TBMM 15 Temmuz Araştırma Komisyonu Tutanak Dergisi, sf 12, 1 November 2016, https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=1757

212] “Erdoğan İstanbul'da açıklama yaptı,” Deutsche Welle Türkçe, 17 Temmuz 2016, <http://www.dw.com/tr/erdo%C4%9Fan-istanbulda-a%C4%9Fklama-yapt%C4%9F/a-19403922>

Boğaziçi Köprüsü'ndeki olayların tamamen yatışmasının ardından İstanbul Valisi Şahin ve 1. Ordu Komutanı Dündar, sabah 06:00 sularında Anadolu Yakası'ndan Atatürk Havalimanı'na gitmek üzere hareket etti. Yolda giderlerken Cumhurbaşkanı Erdoğan, Dündar'ı arayarak Genelkurmay Başkanvekili olarak atandığını sözlü olarak tebliğ etti.²¹³ Başbakan Yıldırım da 06:52'de resmi atama kararını ilan etti.

2.4.5. Boğaziçi Köprüsü'nde Sniper Var Mıydı?

Köprüdeki ölümlerin fazlalığıyla ilgili olarak çeşitli spekülasyonlar da ortaya çıktı. Mesela, köprünün ayağının üzerine çıkan keskin nişancı darbeci bir askerin sivilleri vurduğu iddia edildi. Darbe girişimine ilişkin soru işaretleri taşıyan ve bu işte hükümetin de parmağını olduğunu düşünenler ise, tam tersine paramiliter gruplardan bir keskin nişancının halka ateş ettiği ve sivil kayıp sayısının çoğalmasını sağladığı, böylece 15 Temmuz sonrası yapılacak kitlesel tasfiyelere meşruiyet sağlandığı görüşünde. İddiaların hedefine ise, Erdoğan'ın paramiliter ordusu olmakla itham edilen ve başında İslamcı eski general Adnan Tanrıverdi'nin bulunduğu SADAT (Uluslararası Savunma Danışmanlığı) yerleşti.

Eski Pentagon yetkilisi ve American Enterprise Institute analisti olan Michael Rubin de, "15 Temmuz'da sivillerin çoğunu SADAT öldürdü," diye yazdı.²¹⁴ Rubin, 17 Kasım 2016 tarihinde de kişisel Twitter hesabından Türkçe olarak "SADAT hakkında 15 Temmuz'da öldürdüğü siviller için araştırma/soruşturma zamanı geldi. Hiç kimse dokunulmaz olmamalı." paylaşımı yaptı. İstanbul İl Emniyet Müdürü Çalışkan, TBMM Komisyonu'nun sorusu üzerine keskin nişancı iddiasının gerçeği yansıtmadığını belirterek, "Bu bir şehir efsanesi, sniper yoktu orada," ifadesini kullandı.²¹⁵

Bununla birlikte, başta Erol Olçok olmak üzere Köprü'de işlenen hiçbir cinayet aydınlatılmadı. 15 Temmuz'dan henüz 3 ay sonra İstanbul İl Emniyet Müdürü Çalışkan, TBMM Komisyonu'nun bu yöndeki soruları üzerine, "Genel tahkikat devam ediyor. Eğer hangi silahtan çıktığını, o mermiyi tespit edersek çözülebilir. Şu an için bir şey diyemeyeceğim, ama elde ne varsa detaylı incelenir," dedi.²¹⁶ Ancak, cinayetlerde kullanılan kurşunların balistik incelemeleri, silah ve namlu analiz raporları henüz yapılmış değil.

İstanbul Emniyet Müdürü Çalışkan, o gece görev başında olan polis sayısı ile ilgili önemli bilgiler de aktardı. İlk askeri kalkışma haberini, yardımcıları ile yaptığı bir IŞİD operasyonu toplantısında aldığını söyleyen Çalışkan, şu rakamları paylaştı: "Yani

213] TBMM 15 Temmuz Araştırma Komisyonu Tutanak Dergisi, 18 Ekim 2016, s. 14, https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=1743

214] "Erdoğan prepares for a bloodbath," Michael Rubin, American Enterprise Institute, 31 October 2016, <https://www.aei.org/publication/erdogan-prepares-for-a-bloodbath/>

215] TBMM 15 Temmuz Araştırma Komisyonu Tutanak Dergisi, 1 Kasım 2016, s. 49, https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=1757

216] TBMM 15 Temmuz Araştırma Komisyonu Tutanak Dergisi, 1 Kasım 2016, s. 49, https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=1757

İŞİD operasyonu dediğim, bizim belki haftada, 10 günde, 15 günde bir rutin işlerden. Ama o gün biraz daha adres sayısı fazlaydı, biraz daha ciddi duyumlar vardı. Şöyle güzel bir tesadüf oldu: Bin küsur tane polisimiz bu operasyonla ilgili hazırды. Yani bunu istesek hazırlayamazdık o an için. Yine, bizim on beş günde bir yaptığımız İstanbul’da, ‘Yeditepe Huzur’ isminde bir uygulamamız var. Bu uygulamada da 5 bin polis çalışıyor. O gün, Yeditepe Huzur’un günüydü. Sekizle on iki arasında o çalışma vardı, 5 bin de öyle polisimiz hazırды. Bakın, bu planlı olsa belki bu kadar sağlayamayabiliriz. 5 bin de öyle vardı, yine bir de normal görevini yapan polislerimizle beraber biz ciddi manada sanki bu işe hazırlanmış gibi -o da ilahî bir şey yani- yeterli polis sayımız vardı.”²¹⁷

2.4.6. Cevap Bekleyen Sorular

İstanbul Emniyet Müdürü Mustafa Çalışkan, 15 Temmuz gecesi rutin operasyonlar nedeniyle 6 binin üzerinde polisin görevde olduğunu açıkladı. Uzun süredir buna hazırlandığı iddia edilen darbeciler, o gece yapılacak rutin operasyonları hesaba katmadılar mı? Emniyet içerisinde olduğu iddia edilen uzantıları(!) darbecileri neden uyardı?

Emniyet Müdürü Çalışkan, bazı darbeci askerlerin il emniyet müdür yardımcılarını arayarak sıkıyönetim ilan ettiklerini bildirdiklerini ve teslim olmalarını ya da beraber çalışmalarını önerdiklerini aktardı.²¹⁸ Arkasından, “Tabii, biz bunu hayatın olağan akışına çok uygun bulmadığımız için ‘Herhâlde bir meczuptur. Böyle bir şey olmaz, bir bakın, araştırın,’ dedik,” diye ekledi. Normal darbelerde, bu tür kritik görevdeki isimler teslim alınır, böyle bir teklifte bulunulmaz. Çalışkan’ın tabiriyle bu ‘meczipça’ teklifi yapan komutanlar kimlerdi?

Çalışkan, “Teşkilatımla 15 Temmuz’da ayrı bir gurur duydum. Hiçbir yardımcım da esneme olmadı. Bakın, 40 tane yardımcım var benim, 1 tanesi esneseydi gücümüz yüzde 25, yüzde 30 düşerdi, 3 tanesi esneseydi yarısı düşerdi. Polis memurundan müdür yardımcısına kadar hepsi bana göre kahramanlık gösterdiler,” dedi. O halde 15 Temmuz’dan sonra İstanbul Emniyeti’nde neden binlerce kişi FETÖ isnadıyla tasfiyesi oldu?

Çalışkan, 1 Kasım 2016 tarihli TBMM Araştırma Komisyonu toplantısında sivil kayıplarla ilgili silah balistik incelemelerinin henüz yapılmamış olduğunu ve detaylı incelemelere devam ettiklerini söyledi. Bu raporun tamamlandığı 2017 Haziran ayı itibarıyla bu çalışmalar hala yapılmış değildi. Aradan geçen bu kadar zamana rağmen kamera kayıtları, mermilerin balistik incelemeleri ve ‘detaylı’ incelemeler neden bir türlü yapılamadı?

Çalışkan, “Şimdi, bu darbe sadece Ankara ve İstanbul gibi değil, tüm Türkiye’yi kapsayan bir şey. Bir sıkıyönetim komutanları listesi yayınladılar. En ufak ilimize kadar

217] TBMM 15 Temmuz Araştırma Komisyonu Tutanak Dergisi, 1 Kasım 2016, s. 39, https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=1757

218] TBMM 15 Temmuz Araştırma Komisyonu Tutanak Dergisi, 1 Kasım 2016, s. 30, https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=1757

her tarafa bir atama yapmışlar...” dedi.²¹⁹ Eğer darbeciler en ufak ile kadar sıkıyönetim komutanları atanmışlarsa neden sadece Ankara ve İstanbul gibi birkaç ilde harekete geçtiler? Diğer illerde neden darbeye eşzamanlı katılım olmadı? Normal bir darbede başbakan, bakanlar, milletvekilleri gözaltına alınırken Türkiye’nin herhangi bir yerinde gözaltına alınan tek bir AKP teşkilat başkanı olmaması normal mi?

Çalışkan’ın “Öyle sadece bir grup oturup ‘biz bunu yapacağız,’ diyemez” ifadesi, darbenin emir-komuta zinciri içerisinde hazırlandığı ya da öyleymiş gibi bir süs verildiğini göstermez mi? Aynı şekilde Çalışkan, “Bizim bildiğimiz o meşhur darbeler, sabah dörtte, beşte yapılan darbeler. O darbe olduğunda da, Allah muhafaza, hiçbirimiz yerimizden kıpırdayabilir miydik? Başka bir şey olur muydu? İletişim kurulabilir miydi? Bunlar çok zor ve sıkıntılı şeyler. Yani, akşam 20:00’de, 21:00’de böyle bir işe kalkışılmaz,” ifadelerini kullandı.

Akşamın o saatinde neden darbeye kalkışılın? “Mecbur kaldılar” ifadesi ne derece tatmin edici? Başarısız olacağı baştan belli bir darbeye neden mecbur olunur? Bunun neticesinde uğrayacağı zayıat, darbeyi yapmaması halinde uğrayacağı tasfiyeden daha mı az ki buna mecbur olsunlar?

AKP iktidarı bundan çok daha önemsiz birçok gelişmede sosyal medyaya erişim engeli koyarken²²⁰ o gece neden herhangi bir erişim engeli konulmadı? Getirilen yasağı kısa süre içerisinde kim, neden kaldırttı?

2.5. Marmaris

15 Temmuz darbe girişiminin Ankara ve İstanbul ile beraber en çok gündeme gelen yerlerinden birisi de şüphesiz Muğla’nın Marmaris ilçesi olmuştur. Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın ailesi ile tatilde olduğu Marmaris’te darbe gecesi nelerin yaşandığı 15 Temmuz ile ilgili önemli ipuçları vermektedir.

Marmaris’te neler olduğunu öğrenmek için elimizde başvurulacak dört ana bilgi kaynağı bulunmaktadır. Meclis Araştırma Komisyonu’nun Marmaris incelemeleri dâhil olmak üzere toplantı notları, Marmaris İddianamesi, Akıncı Üssü İddianamesi ve yargılanan askerlerin duruşmalarda verdikleri ifadelerdir.

15 Temmuz gecesi Marmaris’te olanlar kabaca şöyle özetlenebilir: Tatil için ailesi ile bölgede olan Cumhurbaşkanı Erdoğan darbe girişimini burada öğrenmiş, ilk açıklamasını 13 yerel gazeteciye kaldığı konutun önünde yapmış, yine kaldığı konuttan CNN Türk’e facetime aracılığıyla bağlanmış, halka sokağa çıkın çağrısı yapmış, önce helikopterle

219] TBMM 15 Temmuz Araştırma Komisyonu Tutanak Dergisi, 1Kasım 2016, s. 51, https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=1757

220] 13 Mart 2016’da Ankara Kızılay’daki terörist saldırı ve 20 Ağustos 2016’da Gaziantep’te bir düğüne yapılan terörist saldırı sonrası alınan yasak kararları bunlardan bazıları. Ayrıca 26 Ağustos 2016, 4 Kasım 2016 tarihlerinde olduğu gibi nedeni belli olmayacak şekilde bir çok erişim yasağı da söz konusu.

Dalaman Havalimanı'na ve oradan ATA uçağı ile İstanbul'a intikal etmiştir. Cumhurbaşkanı Marmaris'ten ayrıldıktan sonra 3 askeri helikopter kaldığı otelin civarına gelmiştir. Erdoğan'a refakat eden ve otelde kalan koruma ekibi ve Marmaris'te görevli polisler ile askerler arasında çatışma çıkmıştır. 2 polis şehit olurken helikopterde bulunan bir asker de yaralanmıştır. Çatışmalardan dolayı kendilerini almaya gelen helikoptere binemeyen askerler yakındaki ormanlık araziye dağılmış ve daha sonra yakalanarak tutuklanmışlardır.

Darbe girişiminden 5 gün önce Muğla'ya tayini çıkan Başsavcı Necip Topuz tarafından Muğla 2. Ağır Ceza Mahkemesi'ne yollanan iddianamede 1'i firari 37'si asker toplam 47 kişi Cumhurbaşkanı Suikast, Anayasayı İhlal, Yasama Organına Karşı Suç, Hükûmete Karşı Suç, Silâhlı Terör Örgütü Üyesi Olma, Yerine Getirdiği Kamu Görevi Nedeniyle Kasten Öldürme (iki defa), Yerine Getirdiği Kamu Görevi Nedeniyle Kasten Öldürmeye Teşebbüs Etme (on dört defa), Zincirleme Şekilde Cebir ve Tehdit Kullanarak Kişiyi Hürriyetinden Yoksun Kılma, Neticesi Sebebiyle Ağırlaşmış Yaralama, Zincirleme Şekilde Silahla Tehdit, Kamu Malına Zarar Verme (iki defa), Mala Zarar Verme (on dokuz defa), Nitelikli Olarak Konut Dokunulmazlığının ihlali suçlarından dolayı yargılanmaktadır.²²¹ Muğla'da görülen dava, Başsavcılık ve hükûmete yakın medya organları tarafından "Cumhurbaşkanına suikast davası" olarak adlandırılmaktadır.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Marmaris'e geleceğinin ne zaman belli olduğu ile ilgili olarak Grand Yazıcı Otel'i'nin ve Erdoğan ailesinin kaldığı lüks villanın sahibi Serkan Yazıcı'nın Meclis Araştırma Komisyonu'na verdiği bilgiler mevcuttur. Yazıcı, Ramazan Bayramı'nda (05-07 Temmuz 2016) telefonuna yetişemediği Cumhurbaşkanı Erdoğan'a olan mahcubiyetini gidermek ve kendisi ile bayramlaşmak maksadıyla Varşova NATO Zirvesi'nden dönen Cumhurbaşkanı'nı İstanbul'a karşılamaya gittiğini belirtmektedir. Serkan Yazıcı ilk başta tarih olarak hatırlamadığı gün ile ilgili olarak, Antalyasporlu ünlü futbolcu Eto'o'nun da Erdoğan'ı karşılayanlar arasında olduğunu ve Cumhurbaşkanı'nı vakfının 16 Temmuz'da Antalya'da düzenleyeceği dünyaca ünlü futbolcuların katılacağı gösteri maçına davet ettiğini aktarmaktadır. Erdoğan'dan katılma sözü aldığını söylemektedir. Arşivler incelendiğinde daha sonra Yazıcı'nın da teyit ettiği gibi o tarihin 9 Temmuz 2016 günü olduğu anlaşılmaktadır.²²² Yazıcı havaalanında Cumhurbaşkanı Erdoğan ile görüşüğünü ve tatil için oteline davet ettiğini ifade etmektedir. Daha sonra Özel Kalem Müdürü Hasan Doğan ile ayrıntıları konuştuğunu, Erdoğan'ın kalacağı yerin tesisten ayrı müstakil bir konut olduğunu aktardığını belirtmektedir.²²³

16 Temmuz günü Eto'o'nun gösteri maçına çıkacağını düşündüğümüzde Erdoğan'ın ani bir kararla ailesi ile tatil yapıp Antalya'ya geçmeyi planladığı anlaşılmaktadır. 9 Temmuz'daki görüşmenin hemen ertesi günü Cumhurbaşkanlığı'na bağlı koruma polisleri Marmaris'e gelerek Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın kalacağı villada rutin güvenlik kontrolleri

221] Marmaris İddianamesi

222] "Eto'o da Erdoğan'ı karşılamaya geldi," Akşam, 9 Temmuz 2016, <http://www.aksam.com.tr/guncel/etoo-da-erdogani-karsilamaya-geldi/haber-531816>

223] "TBMM 15 temmuz Darbesini Araştırma Komisyonu toplantı tutanağı 10/276 FETÖ," Marmaris, 21 Aralık 2016, s. 2.

İddiaya göre F-16'lar 12 ile 13 Temmuz'da Cumhurbaşkanı'nın Marmaris'te kaldığı otelin üzerinde alçak keşif uçuşu yaparak fotoğraf çekti.

yapmışlardır.²²⁴ Cumhurbaşkanı Erdoğan, 11 Temmuz 2016 günü otele akşam saatlerinde ve alışılmışın aksine yaverlerini yanına almadan gelmiştir. Serkan Yazıcı, 14 Temmuz'a kadar Erdoğan'ı hiç görmediğini ifade etmektedir. 11 Temmuz-14 Temmuz tarihleri arasındaki internet siteleri ve gazete arşivleri incelendiğinde AKP yanlısı veya muhalif basında Erdoğan'ın nerede olduğu ile ilgili bir haberin yer almadığı görülmektedir. Özellikle Erdoğan kontrolündeki basında Erdoğan ile ilgili haberlerin tabiri caizse bıçak gibi kesildiği görülmektedir. Erdoğan'ın kaldığı villadan 14 Temmuz günü Okluk

Koyu'ndaki Cumhurbaşkanlığı'na ait yerleşkeyi incelemek için çıktığı, yine aynı komisyon notlarında mevcuttur. Erdoğan buraya otele ait helikopter ile gitmiş ve geri gelmiştir.

14 Temmuz gecesi Fransa'nın Nice şehrinde kamyon ile gerçekleşen kanlı bir terör saldırısı yaşanmıştır. Daha önce yine Fransa'nın başkenti Paris'te gerçekleşen saldırılar ile ilgili olarak (13 Kasım 2015) Erdoğan gece 01:00 civarında kameraların karşısına geçerek terörü lanetlemiştir. Nice saldırısı ile ilgili olarak ise kamuoyuna görüntülü bir açıklama yapılmaz, sadece cumhurbaşkanlığı sitesinden ve twitter adresinden kınama mesajı yayınlanır.

15 Temmuz 2016 günü Cuma gününe denk gelmektedir. Daha önce bölgeye sık sık tatil için gelen Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Cuma namazlarında ortaya çıktığı bilinmektedir. Kendisini görmek isteyen partililer, selam vermek isteyen milletvekilleri ve yerel idareciler bu vesileyi fırsat bilerek kendisi ile görüşmektedirler. Anadolu Ajansı muhabirinin Erdoğan'ın bölgede olabileceği duyumları üzerine nerede olduğunu öğrenmek için aradığı Muğla AKP milletvekili Nihat Öztürk'ün kendisine "Ya, dört buçuk yıl il başkanlığı yaptım, Sayın Cumhurbaşkanımız bölgeye çokça geldi. Güvenlik gereği nerede olduğunu ben de bilmem, bana da o zaman söylemezlerdi. Senin de bilme şansın yok. Bir yerden çıkar. Çünkü 2007'de Ramazan Bayramı'nda gelmişti, Bördübet'de Cuma namazında karşı karşıya gelmiştik. 2004'te Akyaka'ya gelmişti, orada Cuma namazında...Git, bak, bir yerden çıkacaktır,"²²⁵ dediği komisyon tutanaklarında yer almaktadır.

15 Temmuz Cuma günü yerel basın mensupları dahil olmak üzere Erdoğan'ın ortaya çıkacağı ve cuma namazında bir yerlerde olacağı tahminleri yapılmaya başlandığı anlaşılmaktadır²²⁶. CHP İzmir milletvekili Aytun Çıray'ın komisyonda aktardığı bilgiye göre bölgedeki Çamlı Köyü Camiinde Erdoğan için hazırlık yapılmıştır.²²⁷ Ancak Erdoğan'ın Cuma namazı için kaldığı binadan ayrılmadığı anlaşılmaktadır. 15 Temmuz 2016 tarihinde

224] "TBMM 15 temmuz Darbesini Araştırma Komisyonu toplantı tutanağı 10/276 FETÖ," Marmaris, 21 Aralık 2016, s. 2.

225] "TBMM 15 temmuz Darbesini Araştırma Komisyonu toplantı tutanağı 10/276 FETÖ," Marmaris, 20 Aralık 2016, s. 12.

226] "İşin Aslını Anlatayım," Soner Yalçın, Sözcü, 6 Eylül 2016, <http://www.sozcu.com.tr/2016/yazarlar/soner-yalcin/isin-aslini-anlatayim-1378799/>

227] "İzmir Milletvekili Aytun Çıray'ın Dinlenmesini Talep Ettiği Bazı Kişilerin Komisyona Davet Edilmemesine İlişkin Açıklaması," (10 / 276, 277, 278, 279) Esas Numaralı Meclis Araştırması Komisyonu, 22 Aralık 2016, https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.mv_goruntule?pTutanakId=14337

Cuma namazının saati 13:23'tür. Erdoğan'ın bölgeye tatil için geldiği zamanlarda Cuma namazı için kaldığı otelden ayrıldığı birçok habere konu olmuştur.²²⁸

Erdoğan'a eşlik eden damadı ve Enerji Bakanı Berat Albayrak ve Özel Kalem Müdürü Hasan Doğan'ın otel sahibi Serkan Yazıcı'nın teklifi üzerine saat 15:00 civarında tekne gezisine çıktıkları yine komisyon ifadelerinde mevcuttur. Hasan Doğan'ın Sözcü gazetesi muhabiri Gökmen Ulu'nun tutuklanmasına da yol açacak Erdoğan'ın kaldığı yerin Sözcü gazetesinin internet sitesinde yer aldığı haberini (haber yayı saati 16:25) bu tekne gezisi esnasında öğrenmiştir ve geri dönmeye karar vermişlerdir.

Teknedekilerle beraber otele geri döndükten sonra Erdoğan'ın kaldığı tesisin sahibi Serkan Yazıcı, Cumhurbaşkanı Koruma Müdürü Muhsin Köse'nin villanın etrafını kontrol edeceğini, kendisinin de katılmasını teklif ettiğini söylüyor ve beraber Erdoğan'ın kaldığı konutun etrafındaki güvenliği kontrol ediyorlar. Daha sonra çay içmek için bir yere oturduklarında Yazıcı, Koruma Müdürü Köse'ye bir telefon geldiğini anlatmaktadır. Köse'nin "Şimdi Beyefendi'yi rahatsız edemem," dediğini hatırlamaktadır. Daha sonra tekrar telefon geldiğini ve bu sefer Muhsin Köse'nin panikle yerinden kalktığını ve acele villaya gitmelerinin gerektiğini söylediğini ifade etmektedir. Villaya vardıklarında da bir hareketlilik ve sıradışı bir durumun olduğunu gözlemlediğini kayda geçirmiştir.

Yazıcı'nın bahsettiği telefonların MİT Müsteşarı Hakan Fidan'a ait olduğu darbe girişimi ile ilgili iddianamelerde yer almıştır. Genelkurmay 2. Başkanı Yaşar Güler kendi ifadesinde Genelkurmay Başkanı Hulusi Akar ile Genelkurmay Karargahı'nda yapılan toplantı esnasında Fidan'ın 'Komutanım ben bir de Sayın Cumhurbaşkanımıza bilgi vereyim,' dediğini ve Koruma Müdürü Muhsin'i telefonla aradığını belirtmektedir. "Muhsin'e 'Sayın Cumhurbaşkanımızla görüşebilir miyim?' dedi. Karşıdan ne cevap geldiğini duymadım. Bunun üzerine Hakan Fidan 'Peki Muhsin dışarıdan bir saldırı olsa yeterli gücün, silahın ve adamın var mı?' diye sordu. Oradan bir cevap aldı, ancak cevabını bilmiyorum. Sonra tekrar bir daha 'Muhsin sana dışarıdan bir saldırı olsa buna karşı koyacak kadar gücün, kuvvetin ve adamın var mı?' diye bir daha sordu. Oradan da muhtemelen

228] **Erdoğan Cuma namazını Belek'te kıldı:** BAŞBAKAN Recep Tayyip Erdoğan, ailesiyle birlikte bir haftadır tatil yaptığı Rixos Premium Otel'den çıkarak cuma namazını Belek Camii'nde kıldı. Bkz. Milliyet, 31 Temmuz 2009

Başbakan Erdoğan, Antakya'da tatil yaptığı otelden 36 saat sonra çıktı: BAŞBAKAN Recep Tayyip Erdoğan, tatil için bulunduğu Antakya'daki 5 yıldızlı Ottoman Palace Otel'den 36 saat sonra çıkıp, Anadolu'da yapılan ilk cami olan Habib-i Neccar Camii'nde Cuma namazı kıldı. Bkz. Milliyet, 10 Nisan 2009.

Erdoğan Denizli'den sevgi gösterileriyle le ayrıldı: Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, 5 gündür Denizli'nin Sarayköy İlçesinde sürdürdüğü tatilini bugün bitirdi. Geçen Salı akşamı dinlenmek için eşi Emine Erdoğan ile birlikte Denizli'nin Sarayköy İlçesine 9 kilometre uzaklıktaki Umut Termal Otel'e gelen Başbakan Erdoğan, 5 gün boyunca sadece Cuma namazı ve bazı ziyaretler için otelden ayrıldı. Bkz. Haber Vitrini, 17 Eylül 2007.

Gazeteciler camileri gezip Başbakan'ı aradı: Başbakan Erdoğan, Kemer'in Tekirova Beldesi'ndeki Rixos Otel'deki tatilinin dördüncü gününde, Cuma namazı için otelden ayrıldı. Çamyuva'daki Böğürtlenözü (Sarıören) Camii'nde Cuma namazı kılan Erdoğan, namazdan sonra kısa süre camide kalarak, cemaatle sohbet etti. Bkz. Sabah, 20 Ağustos 2005

Erdoğan otelden Cuma namazı için çıktı: BAŞBAKAN Recep Tayyip Erdoğan, Kurban Bayramı'nın ilk günü geldiği Belek'deki Rixos Otel'den bugün cuma namazı kılmak için çıktı. Bkz. Milliyet 12 Aralık 2008.

Erdoğan'ın darbe gecesine ait olduğunu iddia ettiği, torunu ile Kur'an çalışırken çekilmiş fotoğrafı.

olumlu bir cevap almış olmalı ki 'Kolay gelsin' dedi ve telefonu kapattı.”²²⁹

Cumhurbaşkanı'nın ailesi ile tatile geldiği, bölgede olduğunun bilinmemesi için görünür güvenlik tedbirlerin minimuma indirildiği esnada Koruma Müdürü'nün dışarıdan gelebilecek- buna karadan, havadan ve denizden gelebilecekler dahil- saldırılar için yeterli mühimmatın ve personelin olduğu noktasında Hakan Fidan'a tehdidin ne olduğunu sormadan olumlu cevap verdiği anlaşılmaktadır. Bu telefon görüşmelerinin saati 19:00 civarındadır. Yazıcı'nın komisyon ifadesinde villanın önüne geldiklerinde hareketliliğin ve sıradışı bir durumun olduğunu söylemiş olması Muhsin Köse'ye gelen benzeri bilgilerin villaya da ulaşmış olduğu ve koruma ekibinin tedbirler almaya başladığına işaret etmektedir.

Yine şahitlerin ifadelerinden Erdoğan'ın ve beraberindekilerin Marmaris'ten ayrılma planları üzerinde çalıştıkları anlaşılmaktadır. Ancak 19:00 ile 23:00 arasında villanın içinde tam olarak nelerin yaşandığı ve konuşulduğu ile ilgili kamuoyuna yansıyan bilgiler yoktur. Erdoğan, devamlı Başbakan ile temasta olduğunu söylemiş, Akar ve Fidan'a ise ulaşamadığını birçok televizyon programında ifade etmiştir. Erdoğan, Fidan ile ilk temasının 22:00'ye doğru olduğunu belirtmiştir.²³⁰ Ancak Muhsin Köse'nin acele ve panikle villaya geldiği saatlerde 15 Temmuz'un resmi söylem paralelindeki kronolojilerde Hakan Fidan'a ve Hulusi Akar'a ulaşamaması için bir neden gözükmemektedir.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın torununa Kur'an öğretirken çekilen ve kendisinin haber kanalı 24'te darbe girişiminin olduğu gece²³¹ diyerek bilgi verdiği fotoğraf sosyal medyada çokça paylaşılmıştır. Erdoğan'ın "O gece" demesinden sonra gazetecilerin "Gündüz vakti herhalde?" şeklinde tashih girişimlerine, tekrar akşam olarak devam etmiştir. Darbe girişiminin yaşandığı ve Koruma Müdürü'nün Hakan Fidan tarafından aranarak bir saldırı tehlikesine karşı önlem alınmasını istediği bilinmektedir, Erdoğan'ın torunu ile baş başa Kur'an çalışırkenki görüntüleri fotoğrafın günü ve saati ile ilgili tartışmalara sebep olmuştur. Fotoğrafın Erdoğan'ın darbe girişimini 21:30'da eniştemden gelen telefonla öğrendim açıklamasını desteklemek için paylaşıldığı yorumları yapılmıştır.

Otel sahibi Serkan Yazıcı, darbe gecesini Erdoğan'ın yanına 23:00 civarı girdiğini ifade etmektedir. Öncesinde cumhurbaşkanlığı ekibi tarafından kendisine telefonla elindeki bütün araçları, tekneleri ve helikopterleri hazır tutma talimatı verildiğini komisyona anlatmıştır. Erdoğan, 29 Temmuz 2016 tarihindeki aHaber canlı yayınında 4 farklı havaalanı üzerinden kaçış planı yaptıklarını açıklamıştır. Bunlar Aydın Çıldır, Muğla Dalaman, Milas-Bodrum ve İzmir Adnan Menderes havalimanlarıdır.²³² Bu bilgi doğru ise Erdoğan'ın darbeyi öğrendiği

229] Genelkurmay Çatı İddianamesi, s.510.

230] "Erdoğan 15 Temmuz darbe girişiminin detaylarını anlattı," aHaber, 29 Temmuz 2016, https://www.youtube.com/watch?v=Rx1gx_IC3hk

231] "Cumhurbaşkanı Erdoğan, Torununa Kur'an Öğrettiği Fotoğrafın Hikayesini Anlattı," 24 TV, 8 Nisan 2017, https://www.dailymotion.com/video/x5hmuwr_cumhurbaskani-erdogan-torununa-kur-an-ogrettiği-fotoğrafın-hikayesini-anlattı_news

232] "Erdoğan 15 Temmuz darbe girişiminin detaylarını anlattı," aHaber, 29 Temmuz 2016, https://www.youtube.com/watch?v=Rx1gx_IC3hk

saat olarak 21:30'u işaret ettiği bir zaman diliminde mürettebatları ile beraber farklı yerde 4 uçağın kalkışa hazır hale getirilmesinin önceden bir hazırlık ihtimalini güçlendirdiği, aksi halde bunun mümkün olamayacağı uzmanlarca ifade edilmektedir.²³³

Erdoğan saat 00:04'te Marmaris'te görev yapan yerel medya çalışanlarına yaklaşık 5 dakikalık bir açıklama yapmış ve halkı meydanlara ve havaalanlarına çağırmıştır.²³⁴ Ancak bu açıklamanın ulusal kanallarda yayınlanmadığını görünce bu kez 00:24'te Facetime üzerinden CNN Türk'e görüntülü bağlanmıştır ve halkı tekrar sokağa çıkmaya davet etmiştir. Komisyon notlarında yerel gazeteciler ilk demecin yayınının gecikmesini teknik imkansızlıklara bağlamışlardır.

Erdoğan, CNN Türk bağlantısından sonra saat 01:15 civarında otelin pistinde bekleyen helikopterine ailesi ile birlikte binerek Dalaman Havalimanı'na doğru yola çıkmıştır. Burada kendisini cumhurbaşkanlığına ait ATA uçağı beklemektedir. ATA uçağı saat 00:40'ta İzmir Adnan Menderes Havaalanı'ndan kalkarak Dalaman Havalimanı'na inmiştir. Erdoğan ve ailesi 01:30 civarı uçağın hemen yanına inen helikopterden vakit kaybetmeden uçağı intikal etmişlerdir. Marmaris iddianamesindeki ayrıntılara göre ATA uçağı yolcu uçağı izlenimi verilerek THY-8456 koduyla 01:43'te Dalaman Havalimanı'ndan ayrılmıştır.

15 Temmuz'la ilgili hazırlanan iki farklı raporda Erdoğan'ın uçuş güzergahına dair çelişkiler dile getirilmiştir.²³⁵ CHP ise Öngörülen, Önlenmeyen ve Sonuçları Kullanılan Kontrollü Darbe, raporunda şu ifadelerle kuşkuyla kayıt altına aldı: "Resimde görülen uçak ATA-TC koduyla değiştirildiği söylenen TK-8456'nın Türkiye saati ile 16 Temmuz 2016 saat 00:30'da Flightradar isimli program vasıtasıyla alınmış ekran görüntüsüdür. Görüntüde uçak kodunun Türk Hava Yollarına ait olmasına rağmen uçağın Türk Hükümetine ait olduğu bilgisi de açık biçimde görülmektedir. Buna göre Cumhurbaşkanı'nın uçağı olduğu söylenen uçak Atatürk Havalimanına sadece dakikalar uzaklıkta Marmara Denizi üzerinde ve (Flightradar programının özelliği bunu mümkün kılmaktadır) inişte olduğu anlaşılmaktadır. Kalkış yeri olarak Dalaman gösterilmekte ancak iniş yeri belirtilmemektedir. Resmi bilgi Cumhurbaşkanının İstanbul'a 16 Temmuz 2016 sabah saat 03:20'de indiği şeklindedir. Ancak bu ekran görüntüsü Cumhurbaşkanını taşıdığı söylenen ve kodu THY uçuş kodu ile değiştirilmiş olan uçağın açıklanandan yaklaşık 2-2.5 saat önce inişte olduğunu göstermektedir. Diğer taraftan uçağın uçuş rotasına da bakıldığında Dalaman'dan havalandığı, İzmir'e doğru uçtuğu, buradan Mudanya istikametine gittiği, burada bir süre tur attıktan sonra Marmara Denizine çıkarak inişe geçtiği görülmektedir. Diğer taraftan Atatürk Havalimanı kulenin tanımlayamadığı uçakların yaptığına benzer şekilde TK-8456 uçuş kodlu uçağın da başka bir

233] Gerçeğin Peşinde, 17 Haziran 2017, Sayfa 38 https://www.dropbox.com/s/5mi42zdyu93cd8t/Gercegin_Pesinde_17_Haziran_2017.pdf?dl=0

234] "Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın 15 Temmuz gecesi yaptığı ilk konuşma, 4 ay sonra yayınlandı," Sputnik Haber Ajansı, 20 Kasım 2016,

<https://tr.sputniknews.com/turkiye/201611201025892099-cumhurbaskani-erdogan-15-temmuz-ilk-yayin/>

235] Gerçeğin Peşinde, 17 Haziran 2017, Sayfa 37 https://www.dropbox.com/s/5mi42zdyu93cd8t/Gercegin_Pesinde_17_Haziran_2017.pdf?dl=0

mevkide bir süre tur attığı resimden görülmektedir. 15 Temmuz 2016 gecesi ile ilgili birçok konunun, bırakın aydınlatılmasını, bizzat Cumhurbaşkanı ve Başbakan tarafından üstünün örtülmeye çalışıldığı artık gizlenmemektedir”²³⁶ Erdoğan’ın işgal edilmeyen Ankara Esenboğa Havalimanı ya da başka bir havaalanı yerine riskli durumdaki İstanbul’a inmesi cevaplanması gereken bir soru olarak duruyor. Ayrıca rotanın ilk andan itibaren İstanbul olup olmadığına dair Erdoğan ve ailesinin farklı ifadeleri kafa karıştırmaktadır.

2.5.1. Askerler Geliyor...

Komisyon notlarına göre, Erdoğan’ı sağ salim uğurlayan yerel idareciler ve güvenlik görevlileri derin bir nefes almıştır. Ancak, darbe girişimine karşı ildeki tedbirler ile uğraşırken Marmaris’ten tekrar bir haber alırlar. Saat 03:20 civarında 3 askeri helikopter Erdoğan’ın yaklaşık 2 saat önce ayrıldığı otelin civarında tur atmaktadır. Kimsenin anlam veremediği bu durum ile ilgili olarak Muğla Emniyet Müdürü Hakan Çetinkaya olayı ilk duyduğunda darbecilerin Marmaris İlçe Emniyet binasını ele geçirmek için geldiklerini düşündüğünü ifade etmiştir.²³⁷

Ancak Emniyet Müdürü’nün tahminin aksine, askerler otelde olmayan Cumhurbaşkanı Erdoğan’ı alıp Akıncı Üssü’ne götürmek için gelmişlerdir. Operasyonun başında Tuğgeneral Gökhan Şahin Sönmezates bulunmektedir. Sönmezates görevi darbe girişimi esnasında öldürülen Tuğgeneral Semih Terzi’den aldığını belirtmektedir. Cuma günü gerçekleşen darbe girişiminden önceki pazartesi ve çarşamba günü Semih Terzi ile askeri güvenli hattan görüşüğünü ve ekip kurmasını istediğini söylemektedir. Emir komuta çerçevesinde bir askeri faaliyet olacağını düşündüğünü belirten Sönmezates, o gece saat 23 civarında Genelkurmay bildirisini emir astsubayının kendisine ulaştırmasından sonra gelişmelerin tahmin ettiği gibi ilerlediği kanaatine vardığını ve emir-komuta çerçevesinde TSK’nın yönetime el koyduğunu sandığını ifade etmektedir.²³⁸

Marmaris iddianamesi ve komisyon raporlarında uzun ve ayrıntılı bir şekilde helikopterlerin nereden geldiği, nereden yakıt ikmali yaptığı, nasıl ele geçirildiği, mühimmatların neler olduğu yer almaktadır. Ancak en çok merak edilen ve 15 Temmuz ile ilgili en kritik soruya cevap ver almamaktadır. Askerler neden Erdoğan ayrıldıktan 2 saat sonra Marmaris’e gelmişlerdir? Televizyonların canlı yayında olduğu, internetin açık ve bir kesinti yaşamadığı, cep telefonlarının sorunsuz çalıştığı bir gecede operasyona katılan askerlerin dünyadan bu kadar kopuk olmaları oldukça ilginç gelmektedir. Askerlerin ifadelerinde dış dünya ile bağlantılı oldukları ve akıllı telefonlarından internete girebildikleri anlaşılmaktadır.

236] CHP’nin 15 Temmuz raporuna muhalefet şerhi: Öngörülen, Önlenmeyen ve Sonuçları Kullanılan Kontrollü Darbe, sayfa179-180, <http://www.chp.org.tr/Public/0/Folder//87360.pdf>

237] “TBMM 15 temmuz Darbesini Araştırma Komisyonu toplantı tutanağı 10/276 FETÖ,” Marmaris, 20 Aralık 2016, s. 24.

238] Marmaris İddianamesi.

SCF'nin kimlikleri gizli kalmak şartı ile görüştüğü askeri uzmanlar, hava araçları ile operasyona giden ekiplerin mutlaka karada bir nokta ile temas halinde olduklarını, bunun aksinin mümkün olmadığını belirtmektedir. TSK'nın bu rutin prosedürüne göre, karadaki temas noktasının bütün iletişim araçlarının sorunsuz çalıştığı gecede gelişmeleri takip edip havadaki unsurlara bilgi iletmış olması gerektiğini ifade etmektedirler. Bunun gerçekleşmemiş ya da farklı bir bilgilendirmenin/yönlendirmenin olduğuna dair kuvvetli belirtiler mevcuttur.

Operasyonun başındaki Tuğgeneral Sönmezates 4 saat İzmir Çiğli Askeri Üssü'nde bekletildiklerini ifade etmektedir. Bunu bir üst akıl olarak nitelendiren Sönmezates "Bekletilme talimatını Akıncı Üssü Hareket Merkezi'nden aldık. Hüseyin adlı soyadını hatırlamadığım bir yarbayla görüştim. Ama emri verenlerin hangi generallerin olduğunu biliyorum. Talimatın emir-komuta zinciri içinde yapıldığını düşünüyordum. O generalin kendisinin açıklamasını bekliyorum,"²³⁹ şeklinde konuşuyor. Erdoğan'ı almak üzere yollanan ekibi bekletip Erdoğan ayrıldıktan sonra onları Marmaris'e yönlendiren generalin ya da askeri görevlilerin kim olduğu ile ilgili henüz kamuoyuna yansımış bir bilgi mevcut değildir. Bu kişilerin darbede ne gibi bir rolleri bulunduğu veya halen görevde olup olmadıkları da bilinmemektedir. Darbenin bir numaralı hedefinin bu kadar amatörce ele geçirilmeye çalışılması yine SCF'nin görüştüğü askeri uzmanlar tarafından özel kuvvetlerin yapısı ve TSK'nın operasyon prosedürleri ile izah edilemez bulunmaktadır.

Askerlerin operasyon için Cumhurbaşkanlığına ait Okluk Koyu yerleşkesi için planlama yaptıkları görülmektedir. Okluk Koyu haritası üzerinde asetat kalemlerle yapılan hazırlıklar ele geçirilen deliller arasında bulunmaktadır.²⁴⁰ Erdoğan'ın öğleden sonra kaldığı otelin belli olmasından ve bütün internet sitelerinde yer almasından sonra bile askerlerin Erdoğan'ın nerede olduğunu bilmiyor olmaları oldukça ilginçtir. Helikopterden inen askerlerin etraftakilere Erdoğan'ın kaldığı otelin adresini sordukları Marmaris iddianamesinde yer almaktadır.

Askerlerin İstanbul'da köprüye çıkmaları darbenin kamuoyuna yansıyan başlangıcı kabul edilirse darbenin 1 numaralı hedefi için 6 saat sonra harekete geçilmiş olmasının gerekçesi ve mantığı ile ilgili kamuoyuna yansımış somut bir bilgi bulunmamaktadır.

Erdoğan'ın otelden ayrılarak helikopterle indiği Dalaman Havaalanı aynı zamanda askeri bir havaalanıdır.²⁴¹ Darbe Komisyonu tutanaklarında kulede 2 havacı ve 2 denizci olmak üzere 4 tane askeri personel bulunduğu ifade edilmiştir. Havaalanının yanında Deniz Kuvvetleri'ne ve Hava Kuvvetleri'ne bağlı iki komutanlık bulunmaktadır. Askeri darbe ile güvenlik tehdidi yaşayan bir Cumhurbaşkanı'nın askerlerin de kullandığı bir havaalanı üzerinden İstanbul'a gitmesi büyük bir risk olarak yorumlanmaktadır. Dalaman Havalimanı'na Erdoğan'dan önce gelen korumaları, havaalanı emniyet yetkililerinin kuledeki askeri personeli

239] "Genelkurmay Başkanı'nın 'Ürkütücü' dediği komutan konuştu," Doğan Haber Ajansı, 25 Mayıs 2017, http://www.dha.com.tr/genelkurmay-baskaninin-urkutucu-dedigi-komutan-konustu_1516646.html

240] "Deliller dosyası," Marmaris İddianamesi.

241] Devlet Hava Meydanları İşletmesi resmi web sitesi <http://www.dhmi.gov.tr/havaalanlari.aspx?hv=5#.WTSQtHfBLq1>

cıkarma veya etkisiz hale getirme önerilerine gerek olmadığı cevabını vermişlerdir.²⁴²

Akıncı Üssü iddianamesinin 244-246. sayfalarında 00:53-00:57 arası beş no’lu park yerinde bulunan cumhurbaşkanlığı uçağının sol kanadına tepe lambası yanık şekilde siyah bir minibüsün geldiği ve uçağı kontrol ettiği belirtilmektedir. Cumhurbaşkanı’nın uçağının yerinin tespit edildiği manasına da gelen bu bilgiye rağmen Erdoğan’ın 4 plandan biri dediği Dalaman’dan ayrılış planına devam etmiş olduğu anlaşılmaktadır.

Türkiye genelinde 15 Temmuz’da sadece İstanbul’daki havaalanlarının ele geçirilmeye çalışılması da dikkat çeken ayrıntılardandır. Ankara-Esenboğa Havalimanı’nın darbeci askerler tarafından hiçbir planlamaya dahil edilmemiş olması önceki darbeler ile kıyas edildiğinde farklılık arz etmektedir. Erdoğan’ın bitişğinde Hava Harp Okulu’nun olduğu ve buradan uçak ve helikopterlerin havalandığı sırada İstanbul Atatürk Havalimanı’na inmeye çalışmasını ve bunun için ısrarcı olmasını sadece kulenin darbecilerden temizlenmiş olması ile açıklamak yeterli olmamaktadır.

Erdoğan darbenin hemen ertesinde CNN International’a²⁴³ verdiği röportajda ve sonra bir çok kereler “Marmaris’te 15 dakika daha kalsaydım öldürülecektim,” demektedir. Savcılık iddianamesinde geçen bilgiler, görgü şahitleri, komisyon tutanakları çok açık bir şekilde askerlerin Erdoğan’ın ayrılmasından 2 saatten fazla bir süre sonra otel çevresine geldiğini göstermektedir. Cumhurbaşkanı kamuoyuna somut delillerle uyumlayan bir bilgi vermektedir.

Erdoğan’ın kaldığı otele 15-20 dakika mesafede Türkiye’nin en önemli askeri merkezlerinden Aksaz Deniz Üssü²⁴⁴ bulunmaktadır. Üssün komutanı Tuğamiral Namık Alper 16 Temmuz sabahı gözaltına alınmış ve tutuklanmıştır. Erdoğan ve beraberindekilerin çıkış planlarında bu üssü dikkate aldıkları, ifadelerden anlaşıldığı üzere Muğla Emniyeti’nin endişe ederek Aksaz’a yönelik önlem almaya çalıştığı görülmektedir. 2 tugayın, yaklaşık 4 bin silahlı askeri personelin, savaş gemilerinin ve uçaksavarların olduğu üssün Erdoğan’ın kaldığı otele yönelik bir girişimde bulunmaması, darbe planlarında bu üssün kara ve deniz gücüne aktif olarak yer verilmemiş olması SCF’nin görüştüğü askeri uzmanlar tarafından oldukça garip bulunmaktadır.

Marmaris’e giden askeri ekip eğer amaçlarına ulaşmış olsalardı kendilerini bekleyen askeri bir uçak ile beraber Cumhurbaşkanı’nı Akıncı Üssü’ne götürecekleri ifade edilmektedir.²⁴⁵ Ancak böyle bir uçak hiçbir zaman Çiğli’ye ya da yakındaki bir havaalanına gelmemiştir. Operasyona giden askerlerin yarı yolda bırakıldıklarını teyit eden bu bilgiyi Savcı, askerlerin geri dönüş planının somut belirtilerinin olmaması olarak değerlendirmiş ve

242] “TBMM 15 temmuz Darbesini Araştırma Komisyonu toplantı tutanağı 10/276 FETÖ,” Dalaman Havalimanı, 20 Aralık 2016, s. 2.

243] “Cumhurbaşkanı Erdoğan, CNN International’a Konuştu,” CNN International, 19 Temmuz 2016, https://www.youtube.com/watch?v=7_118-8Gb68

244] <https://www.google.com/maps/place/Aksaz+Deniz+Üs+Komutanlığı/@36.8378646,28.3665396,12z/data=!4m5!3m4!1s0x14bf969544e68ff1:0x5b376fac84e33f31!8m2!3d36.8378603!4d28.3687283?hl=tr>

245] Marmaris iddianamesi.

**Erdoğan ayrıldıktan
iki saat sonra
Marmaris'e gelen
askerle turistlere
sorarak geldikleri
otelin önünde
çatışmaya girdi.
Helikopter onları
almadan gidince
ortada kaldılar.**

iddianamesinde suikast tezine destek olarak kullanmıştır.

Marmaris'teki otele baskın anında şehit olan 2 polis memuru ile ilgili de şüpheli bilgiler yer almaktadır. Polislerden bir tanesinin Binbaşı Seymen'in silahlı ile vurulduğu iddianamede yer alırken, diğer polisi şehit eden merminin hangi silahtan çıktığı ile ilgili bir adli tıp ve balistik inceleme sonucuna ulaşamadığı belirtilmektedir.²⁴⁶ Askerler, polislerin kendi arkadaşları tarafından bir dost ateşi ile vurulduğunu iddia etmektedirler.

Erdoğan'ın basın açıklaması için otele gelen Doğan Haber Ajansı Muhabiri girişte Transporter aracı içerisinde teknolojik cihazları ile istihbaratçıların olduğunu nakletmektedir.²⁴⁷

Erdoğan CNN Türk'e bağlandığı esnada kendisine "Başkomutanım de" diyen birisinin sesi duyulmaktadır. O gece Cumhurbaşkanının yanında olan ve kendisi ile bu şekilde konuşabilecek şahsın kim olduğu üzerine çeşitli spekülasyonlar yapılmış ancak net bir bilgiye ulaşılamamıştır.²⁴⁸

Darbecilerin Çiğli'ye intikalleri ve görev beklemeleri sırasında bir pilotun, Ege Ordu Komutanı'nı almak üzere görevli bir diğer pilotun helikopterlerini arızalandırarak darbecilere destek vermediği Meclis Araştırma Komisyonu tutanaklarında yer almaktadır.²⁴⁹ Bu pilotlar da ordudan ihraç edilmiştir. Açıkça darbenin karşısında yer alarak, darbecilerin aracını bozarak darbeye katılmayan pilotların neden ihraç edildiği de bilinmemektedir.

246] Marmaris iddianamesi. s.146

247] "TBMM 15 temmuz Darbesini Araştırma Komisyonu toplantı tutanağı 10/276 FETÖ," Marmaris, 21 Aralık 2016, s. 23.

248] "Erdoğan'a 15 Temmuz akşamı CNN Türk yayınında 'başkomutanım de' telkini," 4 Nisan 2017, <https://www.youtube.com/watch?v=54d4tv4pBBY>

249] "TBMM 15 temmuz Darbesini Araştırma Komisyonu toplantı tutanağı 10/276 FETÖ," Marmaris, 20 Aralık 2016, s.26

BÖLÜM -3-

15 TEMMUZ DARBE GİRİŞİMİNDE ROL OYNAYAN KRİTİK KARAKTERLER

3.1. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan

3.1.1. Erdoğan Darbenin Neresinde?

Türkiye'nin otoriter Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın hayatında darbelerin farklı bir yeri var. 1997'de yaşanan 28 Şubat post-modern darbe süreci içinden çıktığı siyasi hareketi bitirirken Erdoğan ve AKP'nin doğumu için altın fırsatı sundu. Refah Partisi (RP)²⁵⁰ ve onun devamı Fazilet Partisi (FP)²⁵¹ peş peşe kapatıldı. Başta lider Necmettin Erbakan olmak üzere önde gelen yöneticilere siyasi yasak getirildi. Okuduğu şiir yüzünden dört ay hapis yatan Erdoğan,²⁵² mağduriyetini Türk halkı nezdinde ve dünya kamuoyunda bir siyasal rüzgâra dönüştürdü. Siyasi yasağından ötürü aday bile olamadığı 3 Kasım 2002 seçimlerinde, arkadaşlarıyla birlikte kurduğu Adalet ve Kalkınma Partisi (AKP) iktidar olunca²⁵³ CHP'nin desteği ile yasağı kaldırıldı ve Başbakan oldu.²⁵⁴ Seçim sonrası Batılı başkentlerde üst düzey şekilde ağırlanması da bu süreci hızlandırdı.

Erdoğan'ın siyasi kariyerinde önemli bir yeri olan ikinci askeri eylem ise, 27 Nisan e-muhtırasıydı.²⁵⁵ 2007 yılında Yaşar Büyükanıt'ın Genelkurmay Başkanlığı döneminde yayınlanan muhtıra ile cumhurbaşkanlığı seçimi sürecine müdahalenin işaret fişeği çakılmıştı. Büyükanıt'ın Genelkurmay Başkanlığı'nın internet sitesinde yayınlattığı 27 Nisan muhtırası, Hz. Muhammed'i anma programı olan Kutlu Doğum Haftası etkinliklerini bile irtica tehdidi gibi sunmuş ve kamuoyundan büyük tepki çekmişti. Abdullah Gül'ün cumhurbaşkanı seçilmesini engellemeye matuf çıkarılan 367 krizi ise bardağı taşıran son damla olmuştu.²⁵⁶ AKP, 22 Temmuz 2007'de girdiği erken seçimde tepki oylarıyla patlama yaptı ve yüzde 46,5'e yükseldi.²⁵⁷ Böylece, yine asker kaynaklı bir siyasi kriz Erdoğan'a iktidarını daha da pekiştirme imkânı sunmuş oldu.

250] "Refah'a kilit," Hürriyet, 17 Ocak 1998, <http://www.hurriyet.com.tr/amp/ve-refah-a-kilit-39002805>

251] "Fazilet Partisi kapatıldı," Türkiye, 22 Haziran 2001, <http://m.turkiyegazetesi.com.tr/Genel/a113975.aspx>

252] "Erdoğan'a 10 ay hapis," Milliyet, 22 Nisan 1998, <http://www.milliyet.com.tr/1998/04/22/siyaset/siy00.html>

253] "Seçim sonuçları," Habertürk, 3 Kasım 2002, <http://www.haberturk.com/secim2002>

254] "59. Türkiye Hükümeti," 14 Mart 2003, https://tr.wikipedia.org/wiki/59._T%C3%BCrkiye_H%C3%BCK%C3%BBmeti

255] 27 Nisan Genelkurmay basın açıklaması, 27 Nisan 2007, https://tr.wikipedia.org/wiki/27_Nisan_Genelkurmay_Ba%C5%9Fkanl%C4%B1%C4%9F%C4%B1_Bas%C4%B1n_A%C3%A7%C4%B1klamas%C4%B1

256] Anayasa Mahkemesi kararı, 27 Haziran 2007, <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2007/06/20070627-17.htm>

257] "2007 seçim sonuçları," Habertürk, 22 Temmuz 2007, <http://www.haberturk.com/secim2007>

15 Temmuz 2006 darbe girişimi de Erdoğan’a bütün yetkileri elinde topladığı Türk tipi Başkanlık rejiminin yolunu açtı.²⁵⁸ Erdoğan, darbe gecesini yaptığı ilk basın toplantısında “Bu çıkış, bu hareket Allah’ın bize büyük bir lütfü,” demişti.²⁵⁹ ‘Allah’ın lütfü’ ifadesi başka kişiler tarafından da kayıtlara geçirildi. AKP Milletvekili Ravza Kavakçı Kan: “İkinci soru olarak, sonradan o güne baktığımızda, o geceyi değerlendirdiğimizde, ilginç bir şekilde herkesin olması gereken yerde olduğunu görüyoruz. Yani vatandaşlarımız belli bir yere yığılmıyorlar, herkes köprüye gitmiyor ya da herkes farklı bir yerlere dağılıyor. Bu gerçekten ilginç bir şey, hani Allah’ın lütfü bana göre, ama onun haricinde nasıl oldu onu da bilmiyoruz.”

İstanbul Valisi Vasip Şahin ise “Genelde refleks olarak vatandaş çok enteresan bir şekilde, sanki kendi aralarında daha önceden tatbikatını yapmış gibi bir insiyak içerisinde çeşitli noktalara birden müdahale etme noktasında harekete geçtiler,”²⁶⁰ diyecekti.

İstanbul Emniyet Müdürü Mustafa Çalışkan da, “(15 Temmuz gecesini) Bin küsur tane polisimiz bu (İŞİD’e karşı olduğu iddia edilen) operasyonla ilgili hazırды. Yani bunu istesek hazırlayamazdık o an için. Yine, bizim on beş günde bir yaptığımız İstanbul’da “Yeditepe Huzur” isminde bir uygulamamız var. Bu uygulamada da 5 bin polis çalışıyor. 5 bin de öyle vardı, yine bir de normal görevini yapan polislerimizle beraber biz ciddi manada sanki bu işe hazırlanmış gibi -o da ilahî bir şey yani, onun da tam şeyini bilemiyorum- yeterli polis sayımız vardı,”²⁶¹ şeklinde konuşacaktı.

15 Temmuz darbe girişimi gecesine dair bunlara benzer başka tanıklıklar ve yaşanan olaylar, ‘Allah’ın bir lütfü’ndan ziyade o gece beşeri hazırlıkları ön plana çıkarıyor. Mesela kışlaların önüne çekilen kamyonların önceden kum yüklü olarak hazır tutulduğu öne sürülüyor. Darbe girişiminin aslında gündüz saatlerinde bastırıldığı, ama halka göstermek için uç verildiğini ileri süren Sözcü Gazetesi yazarı Can Ataklı, kamyonların 21:30’da sokağa salındığını belirtiyor.²⁶²

Darbe girişimi sanığı Tuğgeneral Hakan Evrim de mahkemede benzer bir ifade verdi. Evrim, “Devlete ve belediyeye ait inşaat kamyonları, üstelik kasalarında kum dolu bir şekilde Etimesgut Zırhlı Birlikler Komutanlığı nizamıyesi önünde, askeri bir düzen içerisinde, tankların geçişine izin vermeyecek bir şekilde yer aldılar. Önceden hazırlık yapılmadan bu kadar hızlı nasıl reaksiyon gösterildiği yorumunu takdirinize bırakıyorum,”²⁶³ dedi.

258] 16 Nisan 2017 referandum sonuçları, 16 Nisan 2017, https://tr.wikipedia.org/wiki/2017_T%C3%BCrkiye_anayasa_de%C4%9Fi%C5%9Fikli%C4%9Fi_referandumu

259] “Cumhurbaşkanı Erdoğan: Bedelini ağır ödeyecekler,” NTV, 16 Temmuz 2016, <http://www.ntv.com.tr/turkiye/cumhurbaskani-erdogan-bedelini-cok-agir-odeyecekler,LAhkH2jhckSDTMgtuqNowg>

260] TBMM Komisyon tutanakları, 1 Kasım 2016, https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=1757

261] TBMM Komisyon tutanakları, 1 Kasım 2016, https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=1757

262] “Can Ataklı: Darbe gün içinde bastırılmıştı,” Cumhuriyet, 5 Kasım 2016, http://www.cumhuriyet.com.tr/video/video_haber/626540/Can_Atakli_Darbe_gun_icin_de_bastirilmisti.html

263] “Dönemin Akıncı Üs Komutanı: Darbe girişimi garabetler manzumesi,” Diken, 29 Mayıs 2017, <http://www.diken.com.tr/donemin-akinci-ussu-komutani-darbe-girisimi-bir-garabetler-manzumesi/>

3.1.2. Darbe Girişimi Erdoğan İçin Neden Allah'ın Bir Lütü?

249 kişinin hayatını kaybettiği dehşet verici kanlı bir olaya Erdoğan'ın neden 'Allah'ın lütü' dediği kısa sürede anlaşıldı. Bunu Erdoğan bizzat kendisi şöyle ifade etti: "Şu andaki süreç içerisinde normal zamanlarda yapamayacağımız birçok şeyi hamdolsun yapabilme imkânına, gücüne sahip olduk."²⁶⁴

Erdoğan'ın normal zamanlarda 'yapamazdık' dediği ve darbe girişimi sonrası ilan edilen Olağanüstü Hal (OHAL) uygulamalarıyla yapabilir hale geldiği şeyleri şöyle sıralayabiliriz. Türkiye 21 Temmuz 2016'dan beri olağanüstü hal (OHAL) koşulları altında yönetiliyor. 15 Temmuz darbe girişimi sonrası ülke genelinde 3 ay süreyle ilan edilen OHAL, 19 Ekim 2016, 3 Ocak 2017 ve 18 Nisan 2017 tarihlerinde olmak üzere üç kez uzatıldı. 15 Temmuz darbe girişiminden bugüne kadar geçen süre içerisinde 25 kanun hükmünde kararname (HKH) yayınlandı.

31 Mayıs 2017 itibarıyla, bu kararnamelerle, eleştirel yayın yapan 6 haber ajansı, 45 gazete, 30 televizyon kanalı, 19 dergi, 32 radyo istasyonu, 30 yayınevi kapatıldı. Türkiye genelinde Erdoğan'ın kendisine muhalif gördüğü 1,411 dernek ve 141 vakfın faaliyetlerine son verildi. Seçim yoluyla göreve gelmiş 79 belediyeye kayyım atandı. Belediyeler merkezi hükümete bağlandı. Diyarbakır, Van, Şırnak, Mardin gibi Kürt yoğunluklu yerler en çok kayyım atanan iller arasında yer aldı.²⁶⁵

15 Temmuz 2016'dan sonra Gülen Hareketi'ne yakın olduğu gerekçesiyle 942 şirkete, TMSF'ye devredilmek suretiyle, el konuldu. Başbakan Yardımcısı Nurettin Canikli, 29 Mayıs 2017'de yaptığı açıklamada bu şirketlerin toplam 40,5 milyar liralık aktif büyüklüğe sahip olduklarını ve bu şirketlerde 44,868 kişinin istihdam edildiğini söyledi.²⁶⁶ Çevre Bakanı Mehmet Özhaseki ise 13 Kasım 2016 tarihinde yaptığı açıklamada Gülen Hareketi ile bağlantılı dernek, vakıf ve şirketlerin 15 milyar TL'lik taşınmazının hazineye intikal ettiğini," belirtirken, hakkında adli soruşturma bulunan kişi ve kuruluşlara ait 190 bin taşınmazın bloke edildiğini ifade etti.²⁶⁷

"En az 140 bin kişinin pasaportu iptal edilirken, 15 Temmuz darbe girişimi sonrası açığa alınan 4 bin 238 (bazı kaynaklarda 4,424) hakim ve savcı hakkında işlem yapıldı,²⁶⁸ Anayasa Mahkemesi'nin 2 üyesi meslekten men edilerek tutuklandı. Danıştay, Sayıştay ve

Nurettin Canikli

264] "Erdoğan: OHAL ile normal zamanlarda yapamayacağımız şeyleri yapabilme gücüne sahip olduk," T24, 22 Eylül 2016, <http://t24.com.tr/haber/erdogan-ohal-ile-normal-zamanlarda-yapamayacagimiz-seyleri-yapabilme-gucune-sahip-olduk,361194>

265] "15 Temmuz'dan bugüne HKH ihraçları," Dağ Medya, 25 Mayıs 2017, <https://dagmedya.net/2017/05/25/15-temmuzdan-bugune-khk-ihraclari/>

266] "Turkish Gov't Seized 942 Companies Worth TL 40.5 Bln Since Failed Coup," SCF, 29 Mayıs 2017, <http://stockholmcf.org/turkish-govt-seized-942-companies-worth-tl-40-5-bln-since-failed-coup/>

267] "Çevre Bakanı: 15 milyarlık 'FETÖ' taşınmazı hazineye geçti," BirGün, 13 Kasım 2016, <http://www.birgun.net/haber-detay/cevre-bakani-15-milyarlik-feto-tasinmazi-hazineye-gecti-135385.html>

268] "15 Temmuz'dan sonra 4 bin 238 hakim ve savcı ihraç edildi" (2017, 11 Mayıs) <http://www.milliyet.com.tr/15-temmuz-dan-sonra-4-bin-238-gundem-2448679/>

Yargıtay'dan ihraç edilenlerin sayısı 429 oldu. Üç binden fazla hakim ve savcı, 104 Yargıtay üyesi, 41 Danıştay üyesi, 2 AYM üyesi, 5 HSYK üyesi tutuklandı.

OHAL'de çıkarılan KHK'ler ile memuriyetten ihraç edilen polis sayısı 24 bin 568 oldu. 17 vali, 74 vali yardımcısı, 100 kaymakam darbe soruşturmaları kapsamında tutuklandı. TSK'dan ihraç edilen personel sayısı ise, 7 bin 356 oldu. 168'i general olmak üzere 6 bin 35 asker tutuklandı.²⁶⁹ SCF'nin derlediği verilere göre, 15 Temmuz'dan bu yana devlet denetimindeyken vuku bulan şüpheli ölümlerin ve intiharların sayısı, 1 Temmuz 2017 itibarıyla, 80'i buldu. Tutuklu gazeteci sayısı 260'ı aştı. İnsan Hakları Ortak Platformu'nun verilerinde göre, OHAL döneminde 312'si barış bildirisi imzacısı olmak üzere 4 bin 811 akademisyen ihraç edildi. Bu sayıya kapatılan üniversiteler nedeniyle işsiz kalan 2 bin 808 akademisyen de eklendiğinde üniversitelerden koparılan akademisyen sayısı 7 bin 619'a ulaştı.²⁷⁰ 1,078 avukat gözaltına alındı, bunlardan 513'ü tutuklandı.²⁷¹ 154 bin 694 kişi hakkında işlem yapıldı, 50 bin 136'sı ise tutuklandı.²⁷²

Tüm bu dramlar yaşanırken 15 Temmuz'un en büyük kazananı hiç şüphesiz ki Erdoğan oldu. 16 Nisan 2017 referandumuyla hayalindeki 'Türk Tipi Başkanlık'a kavuştu. O günden beri partisi AKP'nin artık resmen de Genel Başkanı. Bütün hakim ve savcı işlemleriyle yetkili Hakim ve Savcılar Kurulu'nu (HSK) atama yetkisini ele geçirdi. 13 kişilik kurulun altısını Cumhurbaşkanı olarak tek başına, yedisini ise, Meclis'te çoğunluğu oluşturan AKP'nin Genel Başkan'ı olarak Parlamento'da belirledi. Olağanüstü Hal gerekçesiyle çıkarılan Kanun Hükmünde Kararnameler aracılığıyla Meclis'in yasama yetkisini eline aldı. Kar lastiğinden²⁷³ evlilik programlarına²⁷⁴ varıncaya kadar her konuda artık KHK çıkarılıyor. 'Bir seferlik' diye ilan edilen Olağanüstü Hal'in (OHAL) ne zaman biteceği ise belirsiz. Hatta Erdoğan'ın söylemlerine bakılacak olursa OHAL hiç kalkmayacak gibi.²⁷⁵

Erdoğan'a neredeyse bir diktatör yetkileri veren referandum ve o süreçte yaşananlar da 15 Temmuz'un 'olağanüstü' lütufları arasında sayılmayı hak ediyor. Erdoğan kampanya boyunca 16 Nisan'ı 15 Temmuz'un rövanşı gibi sundu.²⁷⁶ Bununla yetinmedi, referandumda

269] "CHP'den OHAL bilançosu raporu: Şüpheli sayısı 100 bini aştı, en az 25 kişi canına kaydı," 2 Mart 2017, <http://t24.com.tr/haber/chpden-ohal-bilancosu-raporu-supheli-sayisi-100-bini-asti-en-az-25-kisi-canina-kiydi,391620>

270] "Akademide OHAL bilançosu: 4 bin 811 akademisyen ihraç edildi," 26 Nisan 2017, <http://gazetekarınca.com/2017/04/akademide-ohal-bilancosu-312si-baris-imzacisi-4-bin-811-akademisyen-ihrac-edildi/>

271] "Turkey Issues Arrest Warrants For Another 56 Lawyers Over Alleged Gülen Links," SCF, June 24, 2017 <http://stockholmcf.org/turkey-issues-arrest-warrants-for-another-56-lawyers-over-alleged-gulen-links/>

272] "Darbe girişiminin 10 aylık bilançosu," Diken, 28 Mayıs 2017, <http://www.diken.com.tr/darbe-girisiminin-10-aylik-bilancosu-50-bin-136-kisi-tutuklandi/>

273] "KHK'da kar lastiği değişikliği," NTV, 9 Şubat 2017, http://www.ntv.com.tr/otomobil/khkda-kis-lastigi-y-gulamasinda-degisiklik,4h_ch2501k6g7I2huGki2g

274] "Evlilik programları KHK ile kaldırıldı," Hürriyet, 30 Nisan 2017, <http://www.hurriyet.com.tr/evlilik-programi-khk-ile-yasak-40442535>

275] "Erdoğan: OHAL kalkmayacak," BirGün, 21 Mayıs 2017, <http://www.birgun.net/haber-detay/erdogan-ohal-kalkmayacak-160569.html>

276] "Erdoğan: 16 Nisan, 15 Temmuz'un intikamı olacaktır," İHA, 17 Mart 2017, <http://www.ihha.com.tr/haber-erdogan-16-nisan-15-temmuzun-bir-intikami-olacaktir-631125/>

‘hayır’ demeyi ‘vatan hainliği’ olarak işledi.²⁷⁷ ‘Hayır’ kampanyasına yasaklar getirdi.²⁷⁸ Referandum sonucuna doğrudan etki eden, ‘mühürsüz oyların geçerli sayılması’ gibi kanunu açıkça ihlal eden kararlar alındı.²⁷⁹ Bu kararları alan 11 üyeli Yüksek Seçim Kurulu’nun üç yüksek yargıç üyesi, 15 Temmuz’dan sonra tutuklandığı için farklı kararlar almaları sürpriz olacaktı. Erdoğan’ın kontrolündeki Sabah Gazetesi, tutuklama haberini ‘YSK, FETÖ’cülerden arındırıldı’ başlığıyla verirken üyelerin 7 Haziran ve 1 Kasım seçimlerindeki muhalif oylarına da vurgu yapıyordu.²⁸⁰ Aynı haberde “9 il seçim kurulu başkanı, 45 il seçim kurulu üyesi, 143 ilçe seçim kurulu başkanı hâkim ihraç edildi. İki il seçim kurulu başkanı, 14’ü il seçim kurulu üyesi olmak üzere 67 hâkim görevinden uzaklaştırıldı,” bilgisine de yer verildi.

Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi (AKPM), referandumun şaibeli olduğuna dönük tartışmalara hak verecek bir rapor yayınladı. Raporda şu görüşlere yer verildi: “Olağanüstü Hal altında, gerçek bir demokratik süreç için esas olan temel özgürlükler kısıtlandı. İfade özgürlüğü daha da kısıtlandı, eşi görülmemiş sayıda gazetecinin tutuklanması yaygın otosansüre neden oldu. Bazı uluslararası gözlemcilerin gözlemde bulunması, oyların açılması ve oy verilmesi sırasında erişim verilmemesi ya da kısıtlanması aracılığıyla engellendi. Referanduma ilişkin mevzuatı değiştiren kararnameler Olağanüstü Hal’in gerekliliklerini aştı. Referandum döneminde hakim ve savcılarının görevden alınmasının ya da askıya alınmasının sürmesi yargının bağımsızlığını etkiledi. Kampanya çerçevesi kısıtlayıcı ve Cumhurbaşkanı ve çok sayıda önde gelen ulusal yetkilinin ‘Evet’ kampanyasına katılımı nedeniyle dengesizdi. Seçmenlere reformun ana unsurları konusunda tarafsız bilgi sunulmadı. Kampanyada taraflar eşit fırsatlara sahip değildi.”²⁸¹

3.1.3. Erdoğan’ın 15 Temmuz Çelişkileri...

Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın 15 Temmuz kalkışmasını ne zaman öğrendiği konusu aradan geçen 11 aya rağmen aydınlatılamadı. Bu bilgi şunun için önemli, Milli İstihbarat Teşkilatı’na (MİT) 14:20’da yapılan ihbarın gereği yerine getirilseydi 249 kişi ölmeden, 2 binden fazla kişi yaralanmadan darbe bastırılabilirdi. MİT Müsteşarı Hakan Fidan ve Genelkurmay Başkanı Hulusi Akar’ı köşeye sıkıştıran “İhbara rağmen darbeyi neden önlemediniz?” sorusunun en önemli muhatabı Erdoğan olacaktı. Erdoğan’ı bu sorumluluktan kurtarmanın yolu darbeyi vaktinde öğrenmemiş olması. Ancak bu kadar hayati bir bilginin Cumhurbaşkanı’ndan gizlenmesi hayatın olağan akışına aykırı. Böylesine affedilmez bir

277] “Erdoğan: Hayırcılar ve terör aynı safta,” BirGün, 13 Mart 2017, <http://www.birgun.net/haber-detay/erdogan-hayircilar-ve-teror-ayni-safta-150734.html>

278] “Hayır demek yasak; Kadıköy’de hayır bildirisi dağıtanlar gözaltına alındı,” Gazete Karınca, 4 Şubat 2017, <http://gazetekarınca.com/2017/02/hayir-demek-yasak-kadikoyde-hayir-bildirisi-dagitancilar-gozaltina-alindi/>

279] “Rezalet: Mühürsüz oy pusulaları geçerli sayılacak,” Cumhuriyet, 16 Nisan 2017, http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/siyaset/721968/Rezalet..._YSK_Muhursuz_oy_pusulalari_gecerli_sayilacak.html

280] YSK, FETÖ’cülerden arındırıldı. Sabah Gazetesi, 24 Ocak 2017, <http://www.sabah.com.tr/gundem/2017/01/24/ysk-da-fetoculerden-arindirildi>

281] “AKPM’den referanduma olumsuz rapor,” Hürriyet, 30 Mayıs 2017, <http://www.hurriyet.com.tr/akpm-den-referanduma-olumsuz-rapor-40475119>

hataya rağmen adı geçen bürokratlar koltuklarında oturmaya devam ediyorlar. Ortalama akıl ve normal bürokratik işleyiş, Erdoğan'ın en geç Genelkurmay Karargâhıyla aynı saatlerde, yani 16 civarlarında darbe ihbarından bilgi sahibi olması gerektiğini söylüyor.

Akar ve Fidan'ın bu konudaki net olmayan tavırları ve yazılı beyan dışında ifade vermekten kaçınmaları şüpheleri büyütüyor. Erdoğan'ın birbirini tekzip eden çelişkili açıklamalarını da üstüne eklediğimizde soru işaretleri artıyor. Erdoğan'ın ilk açıklaması 16 Temmuz'un erken saatlerinde İstanbul'a indiğinde havaalanında basın toplantısındaki sözleri: "Bugün bildiğiniz gibi öğleden sonra bir hareketlilik, ne yazık ki, silahlı kuvvetlerimizin

içinde mevcuttu,"²⁸² cümlesi tereddüde mahal bırakmayacak şekilde Erdoğan'ın darbeyi MİT'le aynı saatlerde öğrendiğini gösteriyor.

Ancak, Erdoğan darbeyi kaçta öğrendiği sorusuna neredeyse her konuştuğunda farklı cevaplar veriyor. Mesela Reuters'e "Marmaris'te ailemle beraberdik. Saat 4-4.5 civarında eniştemden bir telefon aldım. Eniştem, 'İstanbul'da bazı sıkıntılar var. Beylerbeyi Sarayı'nın orada askerler tarafından yollar kesiliyor, köprüye geçit verilmiyor.' dedi. Haberi alınca doğrusu inanmadım da. Hemen MİT Müsteşarı'nı aradım, ulaşamadım. Genelkurmay Başkanı'nı aradım, ulaşamadım. Çünkü telefonlara cevap veremiyorlardı. Başbakanımız'la iletişim

kurma gayretine girdik. Sıkıntılı da olsa iletişim kurabildik. Bu süreçte, bu arada saat 08:00'e kadar bu süreç devam etti. 08:00'de bulunduğumuz yerde değerlendirme yaptık. İlk işimiz, oradaki televizyon, medya gruplarını olduğumuz yere davet ettik."²⁸³

Bir aHaber canlı yayınında, Erdoğan darbe girişimini yine eniştesinden ama bu sefer 21:30'da öğrendiğini söyledi.²⁸⁴ CNN International'e ise, eniştesinden öğrendiği saati 20:00 olarak açıkladı.²⁸⁵

aHaber canlı yayınında, Erdoğan darbe girişimini yine eniştesinden ama bu sefer 21:30'da öğrendiğini söyledi. CNN International'e ise, eniştesinden öğrendiği saati 20:00 olarak açıkladı.

282] "Cumhurbaşkanı Erdoğan: Bedelini ağır ödeyecekler," DHA, 16 Temmuz 2016, http://www.dha.com.tr/cumhurbaskani-erdogan-bedelini-agir-odeyecekler_1281100.html

283] "Cumhurbaşkanı Erdoğan'dan Reuters'e flaş açıklamalar," Hürriyet, 21 Temmuz 2016, <http://www.hurriyet.com.tr/cumhurbaskani-erdogandan-reutersa-flas-aciklamalar-40159494>

284] "Erdoğan: Düşman bile bunu yapamaz," aHaber, 30 Temmuz 2016, <http://www.ahaber.com.tr/gundem/2016/07/30/cumhurbaskani-erdogan-dusman-bile-bunu-yapmaz>

285] "Erdoğan: TBMM idam cezasını getirirse onarım," Sputnik, 18 Temmuz 2016, <https://tr.sputniknews.com/turkiye/201607181023932634-tayyip-erdogan-tbmm-idam-cnn/>

3.1.4. Erdoğan'ın Soruşturmaları Engelleme Çabası

15 Temmuz'un objektif bir şekilde aydınlatılması taleplerine Erdoğan hiçbir zaman olumlu yaklaşmadı. Darbenin arkasında olmakla suçladığı Fethullah Gülen, ilk günden uluslararası bir komisyon kurulmasını teklif etti.²⁸⁶ O komisyonun vereceği her karara uyacağını, gerekirse Türkiye'ye bile döneceğini deklare eden Gülen, bu rapor kapsamında SCF'ye verdiği mülakatta bu teklifini tekrar etti. Gülen, "Bu komisyona ben de ifade vermeye hazırım. Onların kararı ne olursa o karara da sonuna kadar saygılıyım," dedi.

Erdoğan, bu teklife yanaşmadığı gibi Türkiye'de yapılan soruşturmaların şeffaf ve tarafsız yürütmesine de asla müsaade etmedi. Meclis'te dört partinin oybirliği ile kurulan Darbe Araştırma Komisyonu yalın gerçeğe ulaşma konusunda iyi bir sınav vermedi. 26 Temmuz 2016'da bütün partilerin oybirliği ile kurulmasına karar verilen Komisyon²⁸⁷ AKP'nin üyelerini bildirmemesi sebebiyle ancak 7 Ekim 2016'da toplanabildi.²⁸⁸ AKP; gelenek ve siyasi teamüller ile centilmenlik anlayışını hiçe sayarak Komisyon'un Başkanı'nı, Başkanvekili'ni, Sözcüsü'nü ve Katip Üyesi'ni kendi mensupları arasından seçti. Olayın birinci dereceden tanıklarını çağırıp ifade almak yerine, Erdoğan'ın çizdiği şablonu haklı çıkaracak isimleri konuşturdu. Mesela, MİT Müsteşarı, Genelkurmay Başkanı gibi isimler yerine Kızılay Başkanı, Borsa İstanbul Başkanı gibi birçok isim Komisyon'da ifade verdi.

Meclis Araştırma Komisyonu'nun HDP'li üyesi Mithar Sancar, bu konuda şunları söyledi: "AKP darbenin derinlemesine incelenmesini, araştırılmasını ve darbeye ilgili bütün hakikatin ortaya çıkmasını istemiyor. AKP'nin oluşturduğu bir senaryo var. Bu senaryonun yeniden üretilmesi için bu komisyonu araçsallaştırmak istediler. Bu anlatıya göre de bütün mesele Gülen Hareketi'nin üzerine yıkılacak, başka da bir şey araştırmaya gerek yok. Sadece bunu teyit edecek kişileri çağıralım, sadece bu anlatıyı destekleyecek olayları inceleyelim istiyorlar."²⁸⁹

Ana muhalefet partisi CHP de bilhassa AKP'li Başkan Reşat Petek'in karartma yaptığını savundu.²⁹⁰ Petek'in raporu açıkladığı toplantıda CHP ile Fethullah Gülen'in ilişkili olduğuna dair gösterdiği belgenin sahte olduğu ortaya çıktı.²⁹¹ Petek, daha sonra belgeyi

286] "Fethullah Gülen: Uluslararası bir komisyon darbeyi araştırсын, sonucunu şimdiden kabul ediyoruz", T24, 17 Temmuz 2016, <http://t24.com.tr/haber/fethullah-gulen-uluslararasi-bir-komisyon-darbeyi-arastirsin-sonucu-nu-simdiden-kabul-ediyoruz,350385>

287] "TBMM'de darbe girişimiyle ilgili komisyon kurulmasına karar verildi," Vatan, 26 Temmuz 2016, <http://www.gazetevatan.com/tbmm-de-darbe-girisimiyle-ilgili-komisyon-kurulmasına-karar-veril-970750-gundem/>

288] TBMM Araştırma Komisyon tutanakları, 7 Ekim 2016, https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=1738

289] "Mithat Sancar: AKP 15 Temmuz Gerçeklerinin Ortaya Çıkmasını İstemiyor," Bianet, 16 Aralık 2016, <https://bianet.org/bianet/siyaset/181780-mithat-sancar-akp-15-temmuz-gerceklerinin-ortaya-cikmasini-istemiyor>

290] "CHP: Darbe Komisyonu Başkanı Petek, girişimi karartmak için çalıştı," Sputnik, 29 Mayıs 2017, <https://tr.sputniknews.com/turkiye/201705291028648870-chp-darbe-komisyonu-petek-girisim/>

291] "Darbe Komisyonu Başkanı Petek sahte belgeyle rapor hazırlamış," TR7/24, 26 Mayıs 2017, <http://www.tr724.com/darbe-komisyonu-baskani-petek-sahte-belge-ile-rapor-hazirlamis/>

savunamadı ve nereden geldiğini hatırlayamadı.²⁹²

Erdoğan darbe ihbarını kendisine haber vermediğini öne sürdüğü MİT Müsteşarı Fidan ve Genelkurmay Başkanı Akar'ın komisyonda sorgulanmasına izin vermedi. Aynı şekilde, darbeyi öğrendiğini söylediği eniştesi Ziya İlgen de komisyona ifade vermekten kaçtı. Erdoğan'ın, "Bu konuyla ilgili fazla da konuşmak istemiyorum, artık Darbe Komisyonu yapacağı çalışmalarını yaptı. Şöyle süratle inşallah şu son adımlarını da atıp artık raporunu hazırlayıp göndermek suretiyle görevini tamamlarsa isabetli olur, diye düşünüyorum" sözleri talimat yerine geçti.²⁹³ Muhalefet partilerine mensup üyelerin karşı çıkmasına rağmen Komisyon çalışmalarını bitirdi ve AKP'li üyelerin imzasıyla son derece tartışmalı bir rapor yayınlandı.²⁹⁴

Darbe sanıklarının yargılandığı mahkemeler de Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın baskısı altında bulunuyor. Erdoğan, sanıkların ifadelerinden rahatsız olduğunu gizlemiyor.²⁹⁵ Cezasının tamamlayıp çıkanların bile sokakta cezalandırılacağını söyleyerek tehlikeli bir kışkırtma yapıyor.²⁹⁶ AKP milletvekilleri, mahkemeleri baskı altına almak için topluca dava salonlarına gidiyor. Parti teşkilatları mahkeme salonlarına otobüs kaldırarak kendi kitlesini taşıyor.²⁹⁷ Erdoğan'ın istemediği kararları veren yargıçları sürülüyor.²⁹⁸ Parlamento araştırması sonuçsuz kaldığı gibi adli soruşturmalar da Erdoğan'ın yoğun baskısı altında. SCF'nin bu konuda hazırladığı kapsamlı bir rapor bulunuyor.²⁹⁹

3.1.5. Kontrollü Darbe Tezi

CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nun 'kontrollü darbe' iddiaları³⁰⁰ Erdoğan'ın öfkesini büyütüyor: "“Bu kontrollü darbedir,” diyor. Ey Kılıçdaroğlu, bu ifade var ya şehitlerimizin ruhunu muazzap edecektir. Şehit yakınlarının ve gazilerimizin yüreğini

292] "Darbe Komisyonu Başkanı Petek: Belgenin nereden geldiğini hatırlamıyorum", Politik Yol, 27 Mayıs 2017, <https://www.politikyol.com/darbe-komisyonu-baskani-petek-belgenin-nereden-geldigini-hatirlamiyorum/>

293] "Komisyon Başkanı'nın Hulusi Akar çıkışı sonrası Erdoğan devreye girdi," BirGün, 9 Aralık 2016, <http://www.birgun.net/haber-detay/komisyon-baskani-nin-hulusi-akar-cikisi-sonrasi-erdogan-devreye-girdi-138941.html>

294] TBMM Darbe araştırma Komisyonu raporu. https://drive.google.com/file/d/0B9_GvKNS8oOacVo5U-jNaeXkza2M/view

295] "Erdoğan, mahkemelere talimat verdi: Kendilerini bu acı sondan kurtaramayacaklar," TR7/24, 2 Haziran 2017, <http://www.tr724.com/erdogan-mahkemelere-talimati-verdi-kendilerini-aci-sondan-kurtaramayacaklar/>

296] "Erdoğan FETÖ davalarının bizzat takipçisi," İnternet Haber, 7 Haziran 2017, <http://www.internethaber.com/erdogan-feto-davalarinin-bizzat-takipcisi-1783525h.htm>

297] "AKP, MYK üyeleri sincanda," Karar, 5 Haziran 2017, <http://www.karar.com/guncel-haberler/ak-parti-m-yk-uyeleri-sincanda-504508#>

298] "ByLock'tan mahkumiyet kararını bozan hakimler sürüldü," Odatv, 27 Mayıs 2017, <http://odatv.com/bylocktan-verilen-mahkumiyet-kararini-bozan-o-hakimler-suruldu-2705171200.html> ; "ByLock hakkındaki kararı bozan hakim sürüldü," Haberdar, 10 Mayıs 2017, <http://www.haberdar.com/gundem/bylock-hakkindaki-karari-bozan-hakim-suruldu-saniklari-asin-gitsin-bari-h51298.html>

299] Turkey's Descent Into Arbitrariness: The End Of Rule Of Law (April 14, 2017) <http://stockholmcf.org/wp-content/uploads/2017/04/Turkey%E2%80%99s-Descent-Into-Arbitrariness-The-End-Of-Rule-Of-Law.pdf>

300] "Kılıçdaroğlu, kontrollü darbeyi maddeler halinde açıkladı," BirGün, 5 Nisan 2017, <http://www.birgun.net/haber-detay/kilicdaroglu-kontrollu-darbe-yi-maddeler-halinde-acikladi-154055.html>

kanatacak laflardır bunlar. Kontrollü koltukta oturan, her işin o şekilde yürüdüğünü sanır. Kasetle geldi ya kontrollü koltuk... Çünkü bu kasetle oraya gelmiş olan bir kişi. 7 seçim kaybettin. Şimdi 8'inciye hazırlanıyor ama inanın yine gitmez, gitmez. Koltuk kontrollü fakat ne olursa olsun, biz onlara rağmen yolumuza devam edeceğiz. CHP, terör örgütlerinin alternatifi haline gelmiş.”³⁰¹

HDP Eş Genel Başkanı Demirtaş da, 15 Temmuz askeri darbe girişimini, “Türkiye Cumhuriyeti tarihinin en büyük kumpaslarından biriyle, darbe içinde darbeye karşı karşıyayız,” sözleriyle değerlendirdi.³⁰²

“Darbe ile mücadele ediyoruz adı altında, bizlerle, darbeye karşı direnen demokrasi güçleriyle mücadele ediyorlar. Defalarca ‘bunların siyasi ayağı nerede?’ diye sorduk. Darbe olsaydı, kim bakan, Başbakan, Cumhurbaşkanı olacaktı? Niye bunları açıklamıyorsunuz? Bank Asya’dan havale yapmış memuru işten atıyorsun. AKP’nin içinde kaç tane darbeyi haber alan veya darbenin içinde olan milletvekili var? Niye açıklamıyorsunuz? ‘Darbeyi eniştemden öğrendim,’ diyor, külliye yalan. Darbeden senden benden, enişteden, MİT’ten önce haberi vardı. Darbenin istihbaratını alacaksın, tedbirini alacaksın, 225 insan (ilerleyen zamanda sayı 249’ye ulaştı) yaşamını yitirecek, sırf sen kendi iktidarını sağlamlaştırdı diye. Darbe tehdidini önleme yerine harekete geçmelerini bekleyeceksin. Türkiye Cumhuriyeti tarihinin en büyük kumpaslarından biriyle, darbe içinde darbeye karşı karşıyayız. Darbecilerin isim isim, günler öncesinden, listelerinin elinizde olduğunu herkes biliyor artık,” ifadelerini kullandı. Darbenin bir senaryo olmadığını gerçek olduğunu belirtirken “Fakat buna karşı alınan tedbir büyük bir senaryodur.” diye konuşan Demirtaş bu açıklamalarının ardından tutuklanarak cezaevine konuldu. Sadece Demirtaş değil, 11 milletvekili daha tutuklu. Salıverilenler ve gözaltına alınıp bırakılanlarla birlikte bu sayı 20’ye yaklaşıyor.³⁰³

Levent Gültekin

Gazeteci Levent Gültekin ise, Erdoğan’ın darbeyi önceden bildiğini, hatta 15 Temmuz günü Marmaris’te kaldığı otele bir kamera getirterek ulusa sesleniş konuşması dahi yaptığını öne sürdü. Erdoğan ile aynı siyasal İslamcı gelenekten ve çevreden gelen gazeteci Gültekin, bu bilgiyi Erdoğan’a en yakın isimlerden birinden öğrendiğini söyledi.³⁰⁴

Cumhurbaşkanı Erdoğan, MİT Müsteşarı Fidan ve Genelkurmay Başkanı Akar arasındaki gizemli ilişkinin, bağımsız ve tam yetkili komisyonlar ve objektif mahkemeler tarafından açığa çıkarılacağı ana kadar 15 Temmuz üzerindeki ağır şüpheler devam edecek. Ne yazık ki üç isim de bu konuda işbirliğine yanaşacak gibi görünmüyor. Bu tavırları kendilerine yönelen soru işaretlerini çoğaltıyor. Erdoğan soruları cevaplamak yerine her gün biraz daha fazla muhalif tutuklayarak³⁰⁵ hakkındaki bu şüphe ve soruları bastırmaya çalışıyor.

301] “Erdoğan’dan Kılıçdaroğlu’na kontrollü darbe tepkisi,” CNN Türk, 8 Nisan 2017, <http://www.cnnturk.com/turkiye/erdogandan-kilicdarogluna-kontrollu-darbe-tepkisi>

302] “Selahattin Demirtaş: Darbe içinde darbeye karşı karşıyayız,” NTV, 4 Ekim 2016, <http://www.ntv.com.tr/turkiye/selahattin-demirtas-darbe-icinde-darbeye-karsi-karsiyayiz,2smsTEal0U-6XzDKcBNG6w>

303] “Haydi mektup yazalım,” 8 Haziran 2017, <http://www.hdp.org.tr/tr/guncel/haydi-mektup-yazalim/9623>

304] “Levent Gültekin: Erdoğan darbeyi önceden biliyordu!” 5 Kasım 2016, <https://www.youtube.com/watch?v=ZXpOyMi7kXA>

305] “Jailed and wanted journalists in Turkey – Updated List,” SCF June 6 2017, <http://stockholmcf.org/updated-list/>

3.2. Genelkurmay Başkanı Hulusi Akar

Genelkurmay Başkanı Orgeneral Hulusi Akar, 15 Temmuz darbe girişiminin MİT Müsteşarı Hakan Fidan’la birlikte en çok tartışılan ismi. Sadece darbe günü yaşananlar değil, sonrasında Türk Silahlı Kuvvetleri’nin maruz kaldığı tasfiye süreci, onu adından çokça söz edilen bir komutan haline getirdi. Muhtemelen Türkiye Cumhuriyeti’nin yakın tarihi yazılırken Atatürk’ten sonra kendisinden en çok bahsedilen asker olacak. Onun kahraman olduğuna inananlar da, darbenin kurgulayıcısı olarak görenler de kendisini “Alınan tedbirlerle darbe öne çekildi ve akamete uğratıldı.”³⁰⁶ cümlesiyle hatırlayacak. Ama bu cümle basit bir hatıra cümlesinden öte anlamlar taşıyor. Bugün değilse yarın hukuki sonuçlar doğurma ihtimali yüksek.

Akar’ın ‘kontrollü darbe’yi planlayanlardan ve uygulayanlardan olduğuna dair iddiaları bir kenara bırakıp, meseledeki rolünü tamamen iyi niyetli olarak değerlendiresek dahi, hakkında şu 3 soru, aşamalı olarak, mutlaka sorulmak zorunda: Akar, tehdit analizini doğru yapabildi mi? İsabetli ve yeterli tedbirler geliştirebildi mi? Emir takibi yapıp tedbirlerin beklenen sonucu doğurmasını sağlayabildi mi?

3.2.1. Akar, Tehdit Analizini Doğru Yapabildi Mi?

MİT Müsteşarı Hakan Fidan³⁰⁷ ve Genelkurmay Başkanı Hulusi Akar,³⁰⁸ 15 Temmuz günü saat 14:20’da gelen ihbarın ‘darbe ihbarı’ olmadığını savunuyor. Ancak hem almaya çalıştıkları tedbirler hem de ihbarcının açık beyanı bunu doğrulamıyor. Kara Havacılık Okulu’nda görev yapan ve darbeyi MİT’e ihbar eden binbaşı O.K. tanık ya da şüpheli sıfatıyla sorgulanamadı. Önce ihraç edildi ardından göreve iade işlemi yapıldı ve MİT’te işe başlatıldı. MİT personelinin ifadesini ancak izinle almak mümkün ve izin verilmediği için O.K.’nin ifadelerinden hala yoksunuz. MİT’te girmeden önce ‘bilgi sahibi kişi’ sıfatıyla kendisiyle bir mülakat yapılabilmiş. Mülakatı bizzat eski Ankara Cumhuriyet Başsavcısı Harun Kodalak ve başsavcı vekili Necip Cem İşçimen yapmış.³⁰⁹ MİT Müsteşarı Hakan Fidan’ı da dinlemek isteyen bu soruşturma ekibinin tamamı ise tasfiye edildi.³¹⁰ Halbuki rütbesi sökülerek düz savcı yapılan Başsavcı Kodalak, AKP’nin kendine yakın bulduğu savcılardandı. Kodalak, AKP döneminde gündeme gelen ilk büyük yolsuzluk soruşturması

Genel-
kurmay
Başkanı
Orgeneral
Hulusi
Akar.

306] “Genelkurmay Başkanı Akar’ın Darbe Komisyonu’na yanıtları,” Hürriyet, 30 Mayıs 2017, <http://www.hurriyet.com.tr/son-dakika-iste-genelkurmay-baskani-hulusi-akarin-yanitlari-40474658>

307] “MİT’in Darbe komisyonuna gönderdiği raporun tam metni,” Habertürk, 26 Mayıs 2017, <http://www.haberturk.com/gundem/haber/1508784-mitin-darbe-komisyonuna-gonderdigi-raporun-tam-metni>

308] “Genelkurmay Başkanı Akar’ın Darbe Komisyonuna yanıtları,” Hürriyet, 30 Mayıs 2017, <http://www.hurriyet.com.tr/son-dakika-iste-genelkurmay-baskani-hulusi-akarin-yanitlari-40474658>

309] “O binbaşı anlattı,” Hürriyet, 28 Mayıs 2017, <http://www.hurriyet.com.tr/o-binbasi-anlatti-kod-adim-tarik-40472736>

310] “Ankara Cumhuriyet Başsavcısı Harun Kodalak’a tenzili rütbenin nedeni Hakan Fidan mı?”, T24, 20 Ocak 2017, <http://t24.com.tr/haber/ankara-cumhuriyet-bassavcisi-harun-kodalaka-tenzili-rutbenin-nedeni-hakan-fidan-mi,384156>

olan Deniz Feneri Dosyasını kapatan savcıydı. Buna rağmen tasfiye edildi.³¹¹

O.K.’nın söylediklerine dönelim: “(MİT’te) Bana ne olabileceğini sordular. Ben de büyük bir faaliyet olabileceğini, hatta ‘darbe faaliyeti olabileceğini’ söyledim. ‘Hakan Fidan’ı almaktan kasıt ne?’ diye sordular. Ben de ‘çok kan akacak’ dediklerine göre bu faaliyetin iyi niyetli bir faaliyet olmadığını kendilerine söyledim. ‘Darbe olabilir’ kelimesini kullandığımı çok iyi hatırlıyorum.”³¹²

İhbarcı subayın söyledikleri açıkça darbeye işaret ediyor. Öyle olmasa bile üç askeri helikopterin MİT yerleşkesine inerek Müsteşarı fidye için kaçırmayacağı çok açık. Zaten Akar da ‘bunun büyük bir planın parçası olabileceğini düşündük,’ diyor.³¹³ Ama o büyük planın darbe olduğunu nedense ifade etmiyorlar. Oysa hem Fidan hem de Akar’ın tedbir adına yaptıkları şeyler, darbe ihbarını bildiklerini gösteriyor. Fidan, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın Koruma Müdürü Muhsin Köse’yi arayarak, “karadan, havadan veya denizden gelebilecek saldırılara karşı hazırlığın var mı?” diye soruyor.³¹⁴ Akar ise ihbara konu olan Kara Havacılık Okulu’na Kara Kuvvetleri Komutanı Salih Zeki Çolak başkanlığında askeri savcılarının da bulunduğu bir teftiş heyeti göndermekle kalmıyor; bütün Türkiye hava sahasını askeri uçuşlara kapatıyor. Ankara Garnizon Komutanı Korg. Metin Gürak’ı da arayarak “Etimesgut Zırhlı Birlikler Okulu ve Eğitim Merkez Komutanlığı’na gitmesini, hiçbir tankın ve zırhlı aracın birlik dışına çıkmasına müsaade edilmemesini” emrediyor.³¹⁵

3.2.2. Akar, Tehditte Doğru Orantılı, İsaletli ve Yeterli Tedbir Geliştirebildi Mi?

Akar, müşteki sıfatıyla savcılığa verdiği ifadede gerekli tedbirleri aldığını,³¹⁶ Meclis Araştırma Komisyonu’na gönderdiği yazılı beyanda³¹⁷ ise, “gerekli tedbirleri alarak darbeyi öne çektiğini ve akamete uğrattığını” ileri sürüyor. Kamuoyu ve hatta silah arkadaşları Akar’ın bu savunmasından tatmin olmuş değil. Özel Kuvvetler Komutanı Korg. Zekai Aksakallı, mahkemede verdiği ifadede, “TSK’da kriz ve olağanüstü durumlarda personel

311]c “Deniz Feneri’nde savcı şoku,” Radikal, 24 Ağustos 2011, <http://www.radikal.com.tr/turkiye/deniz-fenerinde-savci-soku-1061189/>

312] “O binbaşı anlattı,” Hürriyet, 28 Mayıs 2017, <http://www.hurriyet.com.tr/o-binbasi-anlatti-kod-adim-tarik-40472736>

313] “Genelkurmay Başkanı Akar’ın Darbe Komisyonuna yanıtları,” Hürriyet, 30 Mayıs 2017, <http://www.hurriyet.com.tr/son-dakika-iste-genelkurmay-baskani-hulusi-akarin-yanitlari-40474658>

314] “Marmarişe uyarı telefonu,” Serpil Çevikcan, Milliyet, 21 Temmuz 2016, <http://www.milliyet.com.tr/yazarlar/serpil-cevikcan/marmaris-e-uyari-telefonu-2281299/>

315] “Genelkurmay Başkanı Akar’ın Darbe Komisyonuna yanıtları,” Hürriyet, 30 Mayıs 2017, <http://www.hurriyet.com.tr/son-dakika-iste-genelkurmay-baskani-hulusi-akarin-yanitlari-40474658>

316] “Genelkurmay Başkanının ifadesi ortaya çıktı,” Hürriyet, 25 Temmuz 2016, <http://www.hurriyet.com.tr/son-dakika-genelkurmay-baskaninin-ifadesi-ortaya-cikti-40168493>

317] “İşte Genelkurmay Başkanı Akar’ın darbe komisyonuna verdiği yanıtlar,” NTV, 30 Mayıs 2017, http://www.ntv.com.tr/turkiye/hulusi-akarin-darbe-komisyonuna-verdigi-yanitlara-ntv-ulasti,PU0hYXrkHUa-U4q_4R1RhWg

kışlayı terk etmesin emri verilir. Bu emir 15 Temmuz’da verilseydi darbe girişimi ortaya çıkardı,” dedi.³¹⁸ Dönemin İstanbul 1. Ordu Komutanı, Genelkurmay 2. Başkanı Org. Ümit Dündar ise, “Eğer gelen bilgi herhangi bir darbeye yönelik olmuş olsaydı Sayın Genelkurmay Başkanımız tarafından daha farklı emirlerle de bunun destekleneceğini değerlendiriyorum.” diye konuştu.³¹⁹ Biri açıkça, diğeri dolaylı olmak üzere her iki general de alınan tedbirlerin darbeyi önlemede yetersiz kaldığı görüşünde.

Bilhassa ihbarcı binbaşının ifade metni ortaya çıktıktan sonra ‘kontrollü darbe’ algısı kamuoyunda güçlendi. Çok sayıda yazar ‘gerekli tedbirler alınsa darbe başlamadan bitirilebilir ve bu kadar ölü ve yaralıya yol açılmayabilirdi’ görüşünü dile getirdi. Hürriyet’ten Mehmet Y. Yılmaz, ‘Akar ve Fidan neden böyle davrandı?’ sorusunu sordu.³²⁰ Aynı gazeteden Ertuğrul Özkök ise “Esrarengiz Binbaşı O.K., açıkça ‘Darbe’ istihbaratı verdiği halde niye o kadar vakit kaybedilmiştir?” diye sordu.³²¹ Akar’la teğmenlik günlerinden beri arkadaş olduğu ortaya çıkan gazeteci Fehmi Kuru bile “O tedbirler arasında Özel Kuvvetler Komutanı Korg. Zekai Aksakallı’nın sözünü ettiği ‘kışladan kimse ayrılmasın emri’ neden yok? Uygulansaydı sonradan 250 cana mal olacak kargaşalar yaşanmayabileceği için o tedbir önemli,”³²² diye yazdı.

Fehmi Kuru

15 Temmuz Çatı Davası’nda savunma yapan eski Kara Kuvvetleri Komutanlığı (KKK) Kuvvet Geliştirme ve Teşkilat Daire Başkanı Tuğgeneral Erhan Caha, “Bu girişim öğrenilir öğrenilmez personel ikaz edilmiş olsaydı bu olayların hiçbirisi yaşanmazdı,”³²³ görüşünü dile getirdi. Caha tedbirlerin isabetliliğini şüpheli kılan daha önemli başka bir konuya da dikkat çekti: “Genelkurmay Başkanı, gelen bilgiyi daha büyük bir planın parçası olarak mütalaa edip değerlendirmesine rağmen, darbe girişiminde önemli rol oynayan ve Kara Kuvvetleri Komutanlığı’nın en önemli birliklerinden biri durumunda bulunan 28. Mekanize Piyade Tugayı yerine, muharip özelliği olmayan eğitim birliği durumundaki Zırhlı Birlikler Okulu’na Korgeneral Metin Gürak’ı göndererek, hiçbir tankın birlik dışına çıkmaması emrini vermesini nasıl yorumlayacağız?”³²⁴

Yani darbeye katılması muhtemel muharip birlik yerine ‘kışlayı terk etmeyin’ emri

318] “Aksakallı: Halisdemir’le 8 kez telefonla görüştüm,” Hürriyet, 20 Mart 2017, <http://www.hurriyet.com.tr/zekai-aksakalli-omer-halisdemirle-8-kez-gorustum-terziyi-oldurmesini-istedim-40401291>

319] “TBMM Darbe Komisyonu tutanakları,” 18 Ekim 2016, https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=1743

320] “Akar ve Fidan niye öyle davrandı?” Mehmet Yılmaz, Hürriyet, 24 Mayıs 2017, <http://www.hurriyet.com.tr/yazarlar/mehmet-y-yilmaz/akar-ve-fidan-niye-oy-le-davr-andi-40467586>

321] “FETÖ dava dosyasına girmeyen önemli sır,” Ertuğrul Özkök, Hürriyet, 4 Mayıs 2017, <http://www.hurriyet.com.tr/yazarlar/ertugrul-ozkok/ertugrul-ozkok-40467641>

322] “MİT de açıkladı, Genelkurmay Başkanı da...” Fehmi Kuru, 31 Mayıs 2017, <http://fehmiroku.com/mit-de-acikladi-genelkurmay-baskani-da-15-temmuz-gecesiyle-ilgili-bir-parca-aydinlandik/>

323] “Tuğgeneral Caha: Darbe girişimi MİT ve Akar’ın bilgisi dahilinde,” Deutsche Welle, 25 Mayıs 2017, <http://www.dw.com/tr/tu%C4%9Fgeneral-caha-darbe-giri%C5%9Fimi-mit-ve-akar%C4%B1n-bilgisi-dahilin-deydi/a-38979394>

324] “Daha büyük plan Fidan’ın tankla kaçırılması(!)” TR7/24, 1 Haziran 2017, <http://www.tr724.com/da-ha-buyuk-plan-fidanin-tankla-kacirilmesi-ahmet-donmex/>

eğitim birliğine gitmiş! Bu emir, ihbarın darbe olarak anlaşıldığının en önemli delili ama aynı zamanda tedbirlerin göstermelik olduğunun da ispatı. Bu noktada ilginç bir ayrıntı da 15 Temmuz için 28. Mekanize Tugayı’ndan çıkarılan tankların Ankara’nın caddelerinde kaybolmasının ortaya çıkmasıdır. Darbecilerin paniklemeleri nedeniyle telsiz iletişimi kopmuş, yeni bakımları yapılan tanklar ise arızalanmıştı. Olmaz denilen her şey olmuş ve 36 araçtan, sadece 8’i Genelkurmay’a ulaşabilmişti.³²⁵ Meclis veya Genelkurmay’a terörist saldırı olduğu belirtilerek çıkarılan zırhlı araçlar kendi başkentinde kendi Genelkurmay Karargâhı’na ulaşmadan kayboluyor. Gerekçe ise ‘sivil araç trafiği nedeniyle Genelkurmay’a giden araçlarla telsiz bağlantısının kesilmesi.’ Bu tuhaf durum, darbe yapılıyor algısına yetecek miktarda tank ve askerin sokağa çıkarılıp, ortada bırakıldığı tezlerine güç veriyor. Bu tezleri güçlendiren başka örnekler de var. Cumhurbaşkanlığı Sarayı’na giden üçü rütbeli 13 askerin gözüaltına alınması bunlardan biri. 2 bine yakın koruması olan bir mekâna toplam 13 asker gidiyor. 03.00’te Ankara’ya gelmek üzere yola çıkan füze bataryalarını taşıyan bir binbaşı komutasındaki 59 rütbeli ve 25 erden oluşan 85 ‘darbeci’; sadece bir polis başmüfettişi ve ona yardımcı olan 3-4 trafik görevlisi tarafından engellenebiliyor.³²⁶

Genelkurmay Başkanı Akar’ın ‘gerekli tedbirler alındı’ savunmasının en büyük boşluğunu ise İstanbul’daki gelişmeler oluşturuyor. Bütün ülkedeki hava trafiğini kapatıp Ankara’da zırhlı birliklerin çıkabileceğini öngören Akar ve ekibi, İstanbul’la ilgili hiçbir tedbiri hayata geçirmemiş. İstanbul’daki en yüksek rütbeli subay olan 1. Ordu Komutanı Org. Ümit Dündar darbe girişimini 21:40’ta evinde misafiriyle oturuyorken İstanbul Emniyet Müdürü Mustafa Çalışkan’dan gelen bir telefonla öğreniyor.³²⁷ 14:20’de MİT’e ihbar edilmiş darbenin İstanbul ayağının önlenmesi için Dündar’ın evinden çıkışı 22:20’yi buluyor. İstanbul Valisi ve Emniyet Müdürü ile Boğaziçi Köprüsü (15 Temmuz Şehitler) üzerinde buluşup durum değerlendirmesi yaptıkları saat ise 22:50. Yani darbeciler köprü ve benzeri kritik noktaları tutup halkla karşı karşıya geldikten sonra.³²⁸ Medya ve iş dünyasının merkezi olması hasebiyle bütün darbelerde öncelikli hedef olan İstanbul’un Akar tarafından ihmal edilmesi düşünülemez. İstanbul’u yöneten sivil ve askeri bürokrasinin bilgilendirilmemesinin faturası ağır oldu. Can kayıpları ve yaralananlar arttı.

Bu arada, ihbarcı binbaşının ‘darbeyi haber verdim’ sözlerinin ortaya çıkmasından sonra Akar ve Fidan’ın apar topar o güne kadar cevap vermedikleri Meclis Araştırma Komisyonu’na yazılı beyan göndermeleri dikkat çekti. CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu’nun bir süredir dile getirdiği ‘kontrollü darbe’³²⁹ tezinin taraftar bulmaya

325] “Darbecilerin tankları Ankara sokaklarında kayboldu,” Karar, 13 Nisan 2017, <http://www.karar.com/guncel-haberler/darbecilerin-tanklari-ankara-sokaklarında-kayboldu-447761>

326] 15 Temmuz kumpasından kareler. 19 Haziran 2017, <http://www.tr724.com/15-temmuz-kumpasından-kareler-sefer-can/>

327] “TBMM tutanakları,” 18 Ekim 2016, https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=1743

328] “TBMM tutanakları,” 18 Ekim 2016, https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=1743

329] “Kılıçdaroğlu: 15 Temmuz kontrollü darbe girişimidir,” BBC Türkçe, 3 Nisan 2017, <http://www.bbc.com/turkce/haberler-turkiye-39478777>

başlaması da Akar-Fidan ikilisinin karşı atağının sebepleri arasında. CHP milletvekili Barış Yarkardaş, “Akar’ın sözleri ‘kontrollü darbe girişimi’ni destekler nitelikte,”³³⁰ derken CHP Genel Başkan Yardımcısı Aykut Erdoğan “Kontrollü darbe tezi doğrulandı,”³³¹ ifadesini kullandı. AKP Hükümetine yakın Star Gazetesi yazarı Ahmet Taşgetiren bile “Bu soruyu, MİT’e gelip ihbarda bulunan Binbaşı O.K’nin ‘darbe olabilir, çok kan döküleceği söylendi,’ tarzındaki ifadesini yok farz ederek soruyorum. O.K’nin böyle bir ifadesi varsa, zaten ‘darbeyi okuyamamak’ çok daha feci bir aymazlığın göstergesi olur.”³³²

Kapatılan Bugün Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Erhan Başyurt, “O gün darbeyi önlemekte yetersiz kalanlar, bugün halen görevde olduklarına ve istedikleri gibi tasfiyeler yaptıklarına göre, darbenin kontrollü olduğu ihtimali ağırlık kazanıyor,”³³³ saptamasında bulunurken, AKP’ye yakın Yeni Şafak gazetesi yazarı ve Erdoğan’ın eski Basın Danışmanı Kemal Öztürk ise şu değerlendirmeyi yapıyor, “Genelkurmay Başkanı Akar ve MİT’in komisyona gönderdiği yazılar ve komisyonun ön raporunun darbeyi bir yere çekme çabalarına epey malzeme verdiğini söyleyeyim bu arada. Buralardaki bazı belirsiz ve karmaşık durumların, insanların şüphelerini arttıracak ve sonunda darbeyi çekmek istedikleri noktaya götürecek soru üretiminde malzeme olduğunu görüyorum.”³³⁴

3.2.3. Emir Takibi Yapıp Tedbirlerin Beklenen Sonucu Doğurmasını Sağladı mı?

Genelkurmay Başkanı Akar’la ilgili eleştirilerin bir boyutu da riskle doğru orantılı biçimde elindeki bilgileri ilgili mercilerle paylaşmadığı yönünde. Yani MİT Müsteşarı Fidan için getirilen eleştirilerin tamamı ve hatta fazlası Akar için de geçerli. Cumhurbaşkanı Erdoğan ve Başbakan Yıldırım’ın böylesine önemli bir ihbardan haberdar edilmemesi devlet ciddiyetiyle bağdaşır bulunmuyor. Buradaki asıl sorgulama doğal olarak ihbarın ilk muhatabı Fidan üzerinde yoğunlaşıyor. Akar ise, darbeyi birlikte önlemesi gereken komuta kademesini zamanında teyakkuza geçirmemekle suçlanıyor. Bu yüzden, kritik konumdaki kuvvet komutanları dolaylı yollardan ve ancak kalkışma başladıktan çok sonra bilgi sahibi oluyorlar. Ya da çelişkili de olsa ifadelerinde bunu öne sürüyorlar.

Akar, Meclis Araştırma Komisyonu’na gönderdiği yazıda, “Öncelikle saat 18.30’da Silahlı Kuvvetler Komuta Harekât Merkezi’ne (SKKHM), Ankara hava sahası ile birlikte tedbiren tüm Türkiye hava sahasında bulunan askeri helikopter ve uçakları da kapsayacak

330] “Yarkardaş: Akar’ın sözleri ‘kontrollü darbe girişimi’ni destekler nitelikte,” Sputnik, 1 Haziran 2017, https://tr.sputniknews.com/seyr_u_sabah/201706011028698872-akar-in-sozleri-kanit-yarkadas/

331] “CHP Genel Başkan Yardımcısı Aykut Erdoğan: Kontrollü darbe tezi doğrulandı,” CNNTürk, 29 Mayıs 2017, <http://www.cnntrk.com/video/turkiye/erdogdu-kontrollu-darbe-tezi-dogrulandi>

332] “Kontrollü darbe söylemi dehşet verici bir söylem; ama...” Ahmet Taşgetiren, T24, 1 Haziran 2017, <http://t24.com.tr/haber/star-yazari-tasgetiren-kontrollu-darbe-soylemi-dehset-verici-bir-suclama-ama.406797>

333] “Kontrollü darbe netleşiyor,” TR7/24, 31 Mayıs 2017, <http://www.tr724.com/kontrollu-darbe-netlesiyor-erhan-basyurt/>

334] “Darbeyi ne tarafa çekelim?” Kemal Öztürk, Yeni Şafak, 2 Haziran 2017, <http://www.yenisafak.com/yazarlar/kemalozturk/darbeyi-ne-tarafa-cekelim-2038265>

şekilde, “havada bulunan askeri uçak ve helikopterlerin üslerine dönmesi, yeni kalkışlara da izin verilmemesi,” direktifini verdim. Daha sonra emrimin 19.06’da Hava Kuvvetleri Komutanı ile Hava Kuvvetleri Komutanlığı’na ve başta helikopterlerin bulunduğu Kara Havacılık Komutanlığı olmak üzere diğer ilgili adreslere ulaştığını öğrendim.”³³⁵ diyor. Hava Kuvvetleri Komutanı Org. Abidin Ünal ise, savcılıktaki ilk ifadesinde Korg. Mehmet Şanver’in kızının düğününde olduğunu, saat 21:30’a kadar hiçbir olağanüstü durum görmediğini ve o saatte eşinin telefonu ile bazı olağandışı olaylar olduğunu fark ettiğini söylüyor.³³⁶ Daha sonraki ifadelerinde Akar’ı teyit edecek şekilde konuşuyor.³³⁷

15 Temmuz gecesi kızının düğününde HKK Org. Abidin Ünal dahil 22 generalin hazır bulunduğu evsahibi olan Türk Hava Kuvvetleri’nin iki numarası konumundaki Korgeneral Mehmet Şanver, aynı zamanda tüm muharip hava ordusunun komutanıydı. Şanver de bu şekilde bilgilendirmeye itiraz ediyor ve “Hayatın normal akışına aykırı bir durum bu. Böyle bir emir yayınlandığı anda hava sahasının kontrolünden sorumlu komutan olarak benim haberimin olması lazımdı. Bu emir yayınlanmış. Daha yayınlanmadan, emir olgunlaşma safhasında telefonla benim haberdar edilmem gerekirdi,”³³⁸ diyor.

Darbecilere karşı tedbir alması gereken Jandarma Genel Komutanı Org. Galip Mendi ise, Ankara Gazi Orduevi’nde bir başka düğünde. Saat 21:30’da yaşanan olağandışı gelişmeleri korumasından öğreniyor. Genelkurmay’dan gelen silah sesleri onların da dikkatini çekmiş.³³⁹ Düğünde bulunan Özel Kuvvetler Komutanı Korg. Zekai Aksakallı aynı dakikalarda çıkış kapısında karşılaştığı Mendi’nin telaşlı bir halde telefonla Genelkurmay’a ulaşmaya çalıştığını anlattı. Aksakallı, düğün çıkışında kendisinin derdest edilmeye çalışılmasıyla durumu fark ediyor.³⁴⁰ Aksakallı darbecilerin elinden kurtuluyor ancak Mendi derdest edilerek Akıncı Üssü’ne gönderiliyor. Darbeye direnebilecek iki önemli birimin komutanı gelişmeleri böyle tesadüfen öğreniyor.

SCF’ye konuşan askeri uzmanlar bu konuda şu görüşleri dile getirdi: Terör tehdidi veya darbe girişimi olup olmadığını bir tarafa bıraktığımızda, madem olağanüstü bir durum var Hulusi Akar neden sadece uçuş yasağı ilan etmekle yetinmiş, kuvvet komutanlarını teyakkuza geçirmemiştir? Emri verdikten sonra hava sahasının kontrolünden sorumlu olan Hava Kuvvetleri Komutanı’nı aramamış ve emrin takipçisi olmamıştır. Askerlikte emir vermek tek başına birşey ifade etmez, önemli olan emrin gereklerinin yerine getirilmesinin

335] “Genelkurmay Başkanı Akar’ın Darbe Komisyonuna yanıtları,” Hürriyet, 30 Mayıs 2017, <http://www.hurriyet.com.tr/son-dakika-iste-genelkurmay-baskani-hulusi-akarin-yanitlari-40474658>

336] “Abidin Ünal’ın savcılık ifadesi ortaya çıktı,” Akşam, 28 Temmuz 2016, <http://www.aksam.com.tr/guncel/orgeneral-abidin-unalin-savcilik-ifadesi-ortaya-cikti/haber-536794>

337] İşte o gecenin kritik belgesi. Sözcü Gazetesi, 28 Ekim 2016, <http://www.sozcu.com.tr/2016/yazarlar/saygi-ozturk/iste-o-gecenin-kritik-belgesi-1-1473864/>

338] “Mehmet Şanver: Üst rütbeler devşirildi,” Yeni Şafak, 18 Kasım 2016, <http://www.yenisafak.com/hayat/mehmet-sanver-ust-rutbeler-devsirildi-2566089>

339] “TBMM tutanakları,” 2 Kasım 2016, https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=1763

340] “Aksakallı 15 Temmuz’u anlattı,” NTV, 20 Mart 2017, <http://www.ntv.com.tr/turkiye/zekai-aksakalli-15-temmuzu-anlatti,1Ujspi8d70i74jxMlomTxg>

takibidir. Zorunlu askerlik yapanların bile bildiği ‘emir tekrarı’ emrin doğru anlaşılıp anlaşılmadığının teyididir. Akar, en basit askeri kuralları uygulamayarak darbenin hayata geçmesine bilerek veya bilmeyerek yardımcı olmuştur.

3.2.4. Akar’ın İfadelerindeki Çelişkiler

Akar, Genelkurmay Başkanı sıfatıyla, 15 Temmuz’dan sonra yaptığı açıklamalarda bazı çelişkili söylemlerde bulundu. Bunların bazılarını daha sonra kendisi düzeltmek zorunda kaldı. Birçok açıklaması ise tanık ifadeleri tarafından yalanlandı. Mahkemelerde konuşan sanıklar ve tanık ifadelerinden sonra Akar’a yönelen eleştiriler arttı, söylediklerine dair şüpheler yoğunlaştı. İlk ifadesinde “Hakan Evrim, ‘dilerseniz sizi kanaat önderimiz Fetullah Gülen ile görüştürürüz,’ gibi bir şey söyledi. ‘Ben kimseyle görüşmem,’ diyerek tersledim.”³⁴¹ demişti. Oysa, ‘kanaat önderimiz’, Gülen hareketi sempatanlarının Gülen için kullandığı bir tabir değil.

Zaten Hakan Evrim mahkemedeki ifadesinde böyle bir cümle sarf etmediğini belirtti.³⁴² Tam tersine ‘kanaat önderleri’ ifadesini Akar’ın kullandığını açıkladı. Evrim, şunları söyledi: “Genelkurmay Başkanı ülkenin durumuna ilişkin bildiride belirtilen şikâyetlere kendisinin de katıldığını, hatta iktidar partisinden bazı milletvekillerinin bu konulardaki benzer serzenişleri bizzat kendilerine söylediklerini belirtti. Genelkurmay Başkanı, toplumun tüm kesimlerinin katılımıyla hep birlikte hareket edilerek ülkenin yüzeye çıkarılması gerektiğini söyledi. Mesela Abdullah Gül, Ahmet Davutoğlu, parti içi muhalefet, muhalefet partileri, sivil toplum kuruluşları, sendikalar, kanaat önderlerinin katılımıyla ülkedeki sorunların çözülebileceği yönünde sözler sarf etti. Eğer istenirse bu kişilerle görüşülmesinin faydalı olabileceğini kendisine ifade ettiler. Bu ana kadar ben hep dinledim, tek kelime dahi etmedim. Benim gördüğüm kadarıyla oradakilerin Genelkurmay Başkanı’nı ikna etmeye çalışmasından ziyade, Genelkurmay Başkanı farklı bir yaklaşımla fikir üreterek daha güçlü çözüm alternatifleri sunmak suretiyle oradakileri yönlendiriyordu. Ben Genelkurmay Başkanı’nın oraya zorla getirildiğini bilmiyordum. İçeridekiler saygı, sevgi içinde davranıyordu.”³⁴³

Evrin’in ifadesine yansıyan ve diğer komutanlardan esirgenen ‘Akar’a saygılı tavır’ başka ifadelerde de geçiyor. Hava Kuvvetleri eski Komutanı Akın Öztürk’ün konut astsubayı olan ve o gece Öztürk’le birlikte Akıncı Üssü’ne giden İsmail Keskin de, ifadesinde, Akar’a filtre kahve, çerez ve çay ikramı yapıldığını anlatarak, “Karacı tümgeneralin

341] “Genelkurmay Başkanı’nın ilk ifadesi ortaya çıktı,” Hürriyet, 25 Temmuz 2016, <http://www.hurriyet.com.tr/son-dakika-genelkurmay-baskaninin-ifadesi-ortaya-cikti-40168493>

342] “Evrin:Akar’a Gülen’le görüşme teklif etmedim,” Cumhuriyet, 29 Mayıs 2017, http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/750499/Hakan_Evrin_Hulusi_Akar_a_Gulen_ile_gorusme_teklif_etmedim.html

343] “Evrin: Akar’a Gülenle görüşme teklif etmedim,” Cumhuriyet, 29 Mayıs 2017, http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/750499/Hakan_Evrin_Hulusi_Akar_a_Gulen_ile_gorusme_teklif_etmedim.html

Akar-Fidan ikilisinin üzerinde önemle durulması gereken diğer bir birlikteliği ise, darbeden önceki gece buluşmaları.

hiyerarşide olduğu gibi, ‘emredersiniz komutanım’ diyerek çıktığını gördüm,”³⁴⁴ dedi. (Darbe davalarında yargılanan bazı subaylar Akar’ın derdest edilmediğini, hatta geç kalan helikopter pilotuna kızdığını ileri sürdü.)³⁴⁵⁻³⁴⁶ Akar’ın derdest edilmediğine dair bir delil de Akıncı üssünde eşiyle telefonla görüşmesine izin verilmesi. Akar, ifadesinde “Telefonla görüşüp eşime askeri hattan Akıncı Üssü’nde olduğumu ve kendilerine iyi bakmalarını söyledim. Olayların sonunda anladım ki eşim bu bilgiyi ilgililerle paylaşmış.” diyor.³⁴⁷

Öte yandan, Akar’ın savcılıkta müşteki olarak verdiği ilk ifade 15 Temmuz günü Genelkurmay Karargâhı’nda en az iki saat 12 dakika kalan ve birlikte alınacak tedbirleri görüştükleri MİT Müsteşarı Hakan Fidan’dan hiç bahsetmemesi de önemli bir ayrıntı.³⁴⁸ Bu ayrıntıyı daha önemli kılan ise, toplantıda yer alan diğer iki komutan olan 2. Başkan Org. Yaşar Güler ile KKK Org. Çolak’ın da ilk ifadelerinde Fidan’ın Genelkurmay’a geldiğinden hiç söz etmemiş olması.³⁴⁹ 16 Temmuz sabahı darbecilerden telefonunu aldığı 16 Temmuz sabahı Genelkurmay Başkanı Akar’ın ilk aradığı ismin Başbakan Yıldırım, ikinci ismin de MİT Müsteşarı Fidan olduğu düşünülürse bunun basit bir unutkanlık olamayacağı anlaşılır.³⁵⁰

Akar-Fidan ikilisinin üzerinde önemle durulması gereken diğer bir birlikteliği ise, darbeden önceki gece buluşmaları. 14 Temmuz 2016 günü düzenlenen Özel Kuvvetler Komutanlığı (ÖKK) kursiyerlerinin mezuniyet töreninin, sürpriz konuğu vardır. Akar, Fidan ve evsahibi Güler üçlüsü mezuniyet töreninden sonra da ÖKK’da kalırlar. Akar ile Fidan saatlerce baş başa görüşür. Akar ayrıldıktan sonra Fidan bir müddet daha kalır ve bu sefer ÖKK Komutanı Zekai Aksakallı’yla baş başa görüşür.³⁵¹

Akar, ihbarcı binbaşının anlattıkları medyaya yansır yansımaz o güne kadar cevapsız bıraktığı Meclis Araştırma Komisyonu’na derhal yazılı bir ifade gönderdi. Söz konusu

344] “Akıncıdaki odaya giren ismin ortalığı ayağa kaldıracak ifadesi,” Müyesser Yıldız, Odatv, 8 Nisan 2017, <http://odatv.com/15-temmuz-gecesi-akincidaki-odaya-giren-ismin-ifadesi-ortaligi-ayaga-kaldiracak-0804171200.html>

345] 15 Temmuz’da MİT’e ihbarda bulunan Binbaşı O.K. gerçekte kim? Kronos.news, 11 Haziran 2017, <http://www.kronos.news/tr/15-temmuzda-mite-ihbarda-bulunan-binbasi-o-k-gercekte-kim/>

346] Darbecisini bekleyen komutan. 10 Haziran 2017, <http://www.ikincibolge.net/yazarlar/muyesser-yildiz/darbecisini-bekleyen-komutan/8891/>

347] Akar’ın ifadesi ortaya çıktı. Hürriyet, 25 Temmuz, 2016, <http://www.hurriyet.com.tr/son-dakika-genelkurmay-baskaninin-ifadesi-ortaya-cikti-40168493>

348] “Genelkurmay Başkanı’nın ifadeleri ortaya çıktı,” Hürriyet, 25 Temmuz 2016, <http://www.hurriyet.com.tr/son-dakika-genelkurmay-baskaninin-ifadesi-ortaya-cikti-40168493>

349] “Darbeyi bildiren binbaşının ismi ne ve şimdi nerede?” Müyesser Yıldız, Odatv, 10 Mart 2017, <http://odatv.com/darbeyi-bildiren-binbasinin-ismi-ne-ve-simdi-nerede-1003171200.html>

350] “Genelkurmay Başkanı’nın ifadeleri ortaya çıktı,” Hürriyet, 25 Temmuz 2016, <http://www.hurriyet.com.tr/son-dakika-genelkurmay-baskaninin-ifadesi-ortaya-cikti-40168493>

351] “Akar ve Fidan darbeden bir gün önce neredeydi?” Müyesser Yıldız, Odatv, 27 Şubat 2017, <http://odatv.com/hulusi-akar-ve-hakan-fidan-darbeden-bir-gun-once-neredeydi-2702171200.html>

gecikmeye mazeret olarak ise kuryeyi gösterdi.³⁵² Oysa Meclis ile Genelkurmay binaları karşı karşıya! Ancak Akar, kerhen gönderdiği cevapta en önemli sorulara yine cevap vermedi. Oysa bu sorular ömrü boyunca onu takip edecek: “İstihbaratı bir darbe girişimi/kalkışma olarak değerlendirdiniz mi? Bu değerlendirmeyi yaptıysanız gerekli önlemlerin alınması için Kuvvet Komutanlarına bildirdiniz mi? Bu istihbarat ile ilgili Sayın Başbakan ve Sayın Cumhurbaşkanı ile ya da özel kalemleri ile bir görüşmeniz oldu mu?”³⁵³

3.2.5. Akar’ın Darbedeki Rolü Ne?

Genelkurmay Başkanı Akar’ın 15 Temmuz darbe girişimindeki rolüne dair senaryolar muhtelif. Darbeye karşı direnmiş ve akamete uğratmış bir kahraman; darbe yaparken suçüstü yakalanmış ve cuntasını yüz üstü bırakarak kendini kurtarmış bir korkak ya da kendi ordusuna tuzak kurmuş bir işbirlikçi... Tuhaf biçimde her üç tezi savunuların elinde de tezlerini destekleyecek ciddi argümanlar var.

Erdoğan yanlıları, AKP’liler ve hükümete yakın medya birinci şıkka destek veriyor. Darbe girişimi nihai amacına ulaşamadığı ve ülkeyi hala ‘seçilmişler’ yönettiğine göre, bu konudaki yaklaşımları bu anlamda haksız sayılmaz.

Hem derdest edilirken hem de Akıncı Üssü’ndeki ‘imtiyazlı hali’ ise, ikinci ihtimali (suçüstü yakalanmış darbeci) destekleyenlerin tezini güçlendiriyor.³⁵⁴ 16 Temmuz sabahı yanına Tümgeneral Mehmet Dişli’yi alarak helikopterle Başbakanlık’a gidene kadar kendisinden hiç haber alınamaması da bu tezi güçlendirdi. Dişli, mahkemedeki savunmasında Akar’ın helikopterde kendisine “Sağol evlat. Şimdi gittiğimizde ne anlatacağız? Bir hazırlığın var mı?” dediğini ileri sürdü.³⁵⁵

Eski Hava Kuvvetleri Komutanı Akın Öztürk de mahkemedeki ifadesinde bu duruma dikkat çekti: “Öztürk, Akıncı Üssü’nde Akar’ın tutulduğu odadaki isimlerin üst edasıyla değil kesinlikle askeri hiyerarşinin gerektirdiği tam bir saygı içinde davrandıklarını söyledi. Öztürk ayrıca, Ömer Faruk Harmancık’ın iki sayfalık darbe bildirisini okuyup Akar’a “imzalayın” dediğini ise kesinlikle hatırlamadığını belirtirken, “Ama ben çıkmışken bu olmuş olabilir” dedi. Öztürk, “Genelkurmay Başkanı’yla 7 saat geçirdiniz. Ben bu darbeyi engelleyeceğim tavrı var mıydı?” sorusuna ise, “Hayır, öyle bir tavır yoktu. Ama TSK olarak ‘rezil olduk’ diyordu. Çok üzgündü,” cevabını verdi. “Ben emrediyorum, sizi tutuklatıyorum’ gibi bir emri de olmadı mı?” sorusuna da “Hayır olmadı” cevabını veren Öztürk, “En üst düzeyde

352] “Akar’ın ifadesi postaya takılmış,” Cumhuriyet, 30 Mayıs 2017, http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/siyaset/750740/Hulusi_Akar_in_ifadesi_postaya_takilmis_.html

353] “Genelkurmay Başkanı Akar’ın Darbe Komisyonuna yanıtları,” Hürriyet, 30 Mayıs 2017, <http://www.hurriyet.com.tr/son-dakika-iste-genelkurmay-baskani-hulusi-akar-in-yanitlari-40474658>

354] “Akıncıdaki odaya giren ismin ortalığı ayağa kaldıracak ifadesi,” Odatv, 8 Nisan 2017, <http://odativ.com/15-temmuz-gecesi-akincidaki-odaya-giren-ismin-ifadesi-ortaligi-ayaga-kaldiracak-0804171200.html>

355] “Eski Tümgeneral Mehmet Dişli: Hulusi Akar beni yanlış anlamış olabilir,” NTV, 30 Mayıs 2017, <http://www.ntv.com.tr/turkiye/eski-tumgeneral-mehmet-disli-hulusi-akar-beni-yanlis-anlamis-olabilir,aLLJZz5Zd-021mfptsZgd7A>

komutan olarak Akar, emir komutayı bozmalarından dolayı bir ikazda bulundu mu?” sorusuna ise, “Benim yanımda (böyle bir şey) olmadı,” dedi.”³⁵⁶

1999’dan beri ABD’de yaşayan ve 15 Temmuz darbe girişimi davalarında ‘bir numaralı sanık’ olarak adı geçen Fethullah Gülen, SCF’nin ‘Bir darbe bekliyor muydunuz? Böyle bir duyumunuz var mıydı?’ sorusuna ‘Orgeneral Akar’ın çevresinden bu tür haberlerin yayıldığını’ söyleyerek cevap verdi.

Üçüncü tez ve yaklaşım (ordusuna tuzak kurmuş bir işbirlikçi) ise, bilhassa ihbarcı binbaşının ortaya çıkması ve Fidan ile Akar’ın Meclis Araştırma Komisyonu’na gönderdiği cevaptan sonra daha fazla gündeme gelmeye başladı. Çünkü, yapılan ihbar ile darbenin fiilen başladığı zaman arasında geçen kritik yedi saat boyunca gerekli tedbirler alınıp asker kıışladan çıkmadan kalkışma bastırılabilirdi. Asker-sivil herkes bu konuda aynı görüşte.³⁵⁷ Tartışma ise, önleyici kararların ve tedbirlerin alınmamasının yetersizlik ve yanlış değerlendirmelerden mi kaynaklandığı, yoksa bunun bilinçli bir tercih mi olduğu üzerinde odaklanıyor.³⁵⁸

CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu ve birçok CHP’li siyasetçi de ‘kontrollü darbe’ tezini ısrarla savunanlar arasında. Akar’ın Meclis Araştırma Komisyonu’na gönderdiği ifadesinin de kendilerini haklı çıkardığını söylüyorlar.³⁵⁹ Kılıçdaroğlu, “Peki, (ihbarcı) darbeden söz etmişse, bu ülkede MİT, bu ülkede Genelkurmay niye darbeyi önlemedi? Hangi gerekçeyle önlemedi? Ben ‘kontrollü darbe’ deyince kızıyorlar. Karanlık noktalar bir değil, iki değil dünya kadar, dünya kadar,”³⁶⁰ diyor.

356] “Akin Öztürk’e Akar sorusu,” Hürriyet, 22 Mayıs 2017, <http://www.hurriyet.com.tr/akin-ozturke-akar-sorusu-40466459>

357] “MİT de açıkladı, Genelkurmay Başkanı da...” Fehmi Kuru, 31 Mayıs 2017, <http://fehmi.koru.com/mit-de-acikladi-genelkurmay-baskani-da-15-temmuz-gecesiyle-ilgili-bir-parca-aydinlandik/>; “Aksakallı: Halisdemir’le 8 kez telefonla görüştüm,” Hürriyet, 20 Mart 2017, <http://www.hurriyet.com.tr/zekai-aksakalli-omer-halisdemirle-8-kez-gorustum-terziyi-oldurmesini-istedim-40401291>

“TBMM Darbe Komisyonu tutanakları,” 18 Ekim 2016, https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=1743

“Akar ve Fidan niye öyle davrandı?” Mehmet Yılmaz, Hürriyet, 24 Mayıs 2017, <http://www.hurriyet.com.tr/yazarlar/mehmet-y-yilmaz/akar-ve-fidan-niye-oyle-davrandi-40467586>

“FETÖ dava dosyasına girmeyen önemli sır,” Ertuğrul Özkök, Hürriyet, 24 Mayıs 2017, <http://www.hurriyet.com.tr/yazarlar/ertugrul-ozkok/ertugrul-ozkok-40467641>

358] “Tuğgeneral Caha: Darbe girişimi MİT ve Akar’ın bilgisi dahilinde,” DW, 25 Mayıs 2017, <http://www.dw.com/tr/tu%C4%9Fgeneral-caha-darbe-giri%C5%9Fimi-mit-ve-akar%C4%B1n-bilgisi-dahilindeydi/a-38979394>

359] “Kılıçdaroğlu: 15 Temmuz kontrollü darbe girişimidir,” BBC Türkçe, 3 Nisan 2017, <http://www.bbc.com/turkce/haberler-turkiye-39478777>

“Yarkadaş: Akar’ın sözleri ‘kontrollü darbe girişimi’ni destekler nitelikte,” Sputnik, 1 Haziran 2017, https://tr.sputniknews.com/seyr_u_sabah/201706011028698872-akaran-sozleri-kanit-yarkadas/

“CHP Genel Başkan Yardımcısı Aykut Erdoğan: Kontrollü darbe tezi doğrulandı,” CNNTürk, 29 Mayıs 2017, <http://www.cnnturk.com/video/turkiye/erdogdu-kontrollu-darbe-tezi-dogrulandi>

360] “CHP Genel Başkanı Kılıçdaroğlu’nun Meclis Grup konuşması,” 30 Mayıs 2017, <https://www.chp.org.tr/Haberler/36/chp-genel-baskani-kemal-kilicdaroglu-tbmm-chp-grup-toplantisinde-konustu-30-mayis-2017-59538.aspx>

Sol ya da liberal gelenekten gelen pek çok aydın da bu teze yakın görüşler açıklamaya başladı. Bunlardan biri olan Ahmet Nesin, darbeyi Erdoğan'ın yaptığını ileri sürüyor.³⁶¹ Darbe girişimine başından beri sorgulayıcı yaklaşan ve belki bu yüzden hakkında gözaltı kararı alınıp evi aranan tecrübeli gazeteci Yavuz Baydar da, şüphelerini dile getirmeye devam ediyor. Bir yazısında “15 Temmuz’un temiz bir röntgen resmi çekilmeden, bu girişimin esas tetikleyici nedenleri ve kurgulamasında asli rol alanlar adıyla sanıyla ortaya konmadan yapılan analizlerin gerçeklikle ilgisi sıfıra yakındır,”³⁶² diye yazan Baydar, bir başka yazısında ise, “Karşımızda 9-12 Mart 1971 entrikalarına benzer bir durum var. Zaman geçtikçe kimin kimi nasıl sattığını, FETÖ harflerinin nasıl maymuncuk gibi kullanıldığını da anlayacağız,”³⁶³ diyor.

3.2.6. Cevap Bekleyen Sorular...

Genelkurmay'ın resmi açıklamalarına göre, 15 Temmuz darbe girişimine Türk Silahlı Kuvvetleri'nin sadece yüzde 1.5'ine tekabül eden 8 bin 651 asker katıldı. Bunların bin 676'sı erbaş/er, bin 214'ü ise askeri öğrencilerden oluşuyor. Varılan ortak kanaat, ‘ordu içerisindeki böylesine küçük bir hareketlenme kolaylıkla bastırılabilirdi’ şeklinde. Öyleyse, darbe girişiminin 249 kişinin hayatını kaybettiği, 2 binden fazla kişinin yaralandığı bir katliama dönüşmesine neden izin verildi?

15 Temmuz 2016'dan bu yana TSK'dan 2'si orgeneral, 10'u korgeneral, 6'sı tümgeneral, 148'i tuğgeneral olmak üzere toplam 168 general ihraç edildi. 1,882 rütbeli subay, 6 bin 563 subay, 1,589 astsubay ve 16 bin 409 askeri öğrenci ihraç edildi. Bunların çok büyük bir kısmı tutuklandı ve halen yargılanıyor. Oysa, bu kadar subay ve askerin darbeye iştirak etmedikleri çok açık. Bu tasfiyeyi tim hangi kritere göre yapıyor? Akar bu kıyıma neden göz yumuyor? Yoksa darbe zaten bu kıyımlar için mi yapıldı?

Akar, Akıncı Üssü'nde yken eşiyle telefonla konuştuğunu ve bulunduğu yeri haber verdiğini anlatıyor. Eşinin yetkililere haber verdiğini de belirtiyor. O halde sabah saatlerine kadar Cumhurbaşkanı Erdoğan ve Başbakan Yıldırım'ın kendisinde haber alınmadığı yönündeki açıklamasının sebebi ne olabilir?

3.3. MİT Müsteşarı Hakan Fidan

3.3.1. 15 Temmuz'un ‘Sır Küpü’

“Aradım, ulaşamadım...” Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan bu cümleyi en çok lazım olduğu gün, en yaşamsal önemdeki bürokrat için kuruyor ve o bürokrat en

361] “Erdoğan bu darbeyi neden yaptı?” Ahmet Nesin, Artı Gerçek, 3 Haziran 2017, <https://www.artigercek.com/erdogan-bu-darbeyi-neden-yapti>

362] “15 Temmuz’un röntgen resmi: yalanlar ve gerçekler,” Yavuz Baydar, Artı Gerçek, 28 Mayıs 2017, <https://www.artigercek.com/15-temmuz-un-rontgen-resmi-yanlar-ve-gercekler>

363] “15 Temmuz kördüğümü: Çözdükçe dolaşiyor,” Yavuz Baydar, Artı Gerçek, 30 Mayıs 2017, <https://www.artigercek.com/15-temmuz-kordugumu-cozdukce-dolasiyor>

önemli koltukta oturmaya hala devam ediyor. 15 Temmuz gecesinden ve Milli İstihbarat Teşkilatı (MİT) Müsteşarı Hakan Fidan'dan söz ediyoruz. Darbeyi yedi saat önce haber alıp başarısız kılınmasını sağlayan kahraman mı? Kansıız önlenebilecek darbeyi kendi başına halletmeye çalışan ve kimseye haber vermediği için en azından görevi ihmal ile suçlanabilecek bir işgüzar mı? Yoksa bazılarının dediği gibi 'kontrollü darbe'nin senarist ve yönetmeni mi? Bu sorular 16 Temmuz sabahından beri soruluyor. Ama henüz tatmin edici bir cevaba ulaşılamadı. Aslında herhangi bir demokratik ülkede, belki bir diktatörlükte bile geçirilebilecek bir durum değil anlattığımız.

Erdoğan, Al Jazeera'ya verdiği mülakatta istihbarat zaafının altını çizerek darbenin önlenebileceğini söyledi: "Darbeyi eniştemden öğrendim. Burada bir istihbarat zaafı olduğu açık bir şekilde ortada. Doğru bir istihbarat olsaydı bu Fethullahçı Terör Örgütü'nün (FETÖ) çalışmaları engellenebilirdi."³⁶⁴

"Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı bu konuyu eniştesi, Başbakanı da akrabası, eşten dosttan, korumalardan öğreniyor. Yani tüm bu noktada, üzerinden 15 gün geçti ama millet de bunu doğal olarak sorguluyor. Geldiğiniz noktada net yanıt alabildiniz mi?" sorusuna Başbakan Binali Yıldırım da benzer şekilde cevap verdi: "Ben bunu MİT Müsteşarı'na sordum. 'Yani bu nasıl olur' dedim? 'Başbakan'ın haberi yok, Cumhurbaşkanı'nın haberi yok. Tamam Genelkurmay Başkanı'nın bilgisinin olması gayet doğal ama aynı zamanda Başbakan'a da söylemeniz gerekiyor. Çünkü siz Başbakan'a karşı sorumlusunuz, bağlısınız.' Tabii onun cevabını veremedi. Herhangi bir şey de söyleyemedi, doğrusu bu. Bana da Cumhurbaşkanımıza da neden iletilmediğinin izahatı yok."³⁶⁵

7 Şubat 2012'de prosedürel bir ifade çağrısını bile anında dönemin Başbakanı Erdoğan ile paylaşan Fidan'ın 15 Temmuz'la alakalı istihbaratı -ister kendisine yönelik bir kaçırma girişimi, isterse darbe hazırlığı olsun- üstlerine haber vermemesi hayatın olağan akışına aykırı.

Gözden kaçan ama en az cumhurbaşkanı ve başbakan kadar önemli bir isim daha var, Fidan'ın darbeyi haber vermediği: İçişleri Bakanı Efkan Ala. TBMM Araştırma Komisyonu'na anlattığına göre Bakan Ala darbeyi saat 23 civarlarında Müsteşar Fidan'ın telefonuyla öğreniyor.³⁶⁶ Saat 14:20'da öğrenilmiş darbeye polis gücü ile direniyecek, fakat polisin bağlı olduğu bakanın hiçbir şeyden haberi yok.

Dönemin Emniyet Genel Müdürü Celalettin Lekesiz de darbeyi başladıktan sonra öğrenenlerden. TBMM Komisyonu'na verdiği ifadeye göre, Lekesiz saat 21:35'te evinde yemek yerken Ankara Emniyet Müdürü'nün kendisini telefonla arayarak "Genelkurmay

364] "Erdoğan: Darbeyi eniştemden öğrendim," Al Jazeera, 12 Temmuz 2016
<http://www.aljazeera.com.tr/haber/cumhurbaskani-erdogan-darbeyi-enistemden-ogrendim>

365] "Yıldırım: Fidan cevap veremedi," Hürriyet, 3 Ağustos 2016,
<http://www.hurriyet.com.tr/basbakan-yildirim-fidan-cevap-veremedi-40179261>

366] TBMM Tutanakları, 18 Ekim 2016, https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=1743

tarafından silah sesleri geldiğine ilişkin duyumlar aldık, bakıyoruz, bilginiz olsun efendim,” demesiyle öğreniyor.³⁶⁷

Darbenin en yoğun yaşandığı şehir olan Başkent Ankara’nın Valisi Mehmet Kılıçlar da MİT Müsteşarını arayıp ulaşamayanlardan: “Ne MİT Bölge Başkanlığı’ndan ne de Müsteşarlık’tan hiçbir irtibatım olmadı o gece ve ertesi gün. Onlar beni aramadı. Ben yanlış hatırlamıyorsam aradım, ulaşamadım.”³⁶⁸

Diğer bir kolluk gücü olan Jandarma da olayı Genelkurmay’da silah sesleri duyulmaya başladıktan sonra öğreniyor. Jandarma Genel Komutanı Org. Galip Mendi, darbe teşebbüsünü Gazi Orduevi’nde düğünde öğreniyor.³⁶⁹

Yani tüm bu anlatılanlar doğruysa Fidan, darbeyi, önleyebilecek hiç kimseye haber vermemiş. Bu arada kimsenin ulaşamadığı saatlerde Fidan’ın Diyanet İşleri Başkanı Mehmet Görmez’le buluşuyor. Odatv’nin bu konudaki haberi henüz yalanlanmadı.³⁷⁰ Camilerden yapılan aralıksız çağrılarla halkın galeyana getirilerek sokaklarda darbecilerle karşı karşıya getirilmesi bu görüşmede mi planlandı? Hakan Fidan, Komisyona gönderdiği yazıda Genelkurmay Karargâhı’ndan ayrıldıktan sonra Suriyeli muhalif lider Muaz Hatip’le olan randevusu için MİT’e döndüğünü söylüyor. Ancak, Görmez görüşmesine dair herhangi bir tezip ya da teyitte bulunmuyor.³⁷¹

Hafızamızı tazelemek adına Fidan’ın o gün ve gecesini hatırlayalım. Tabii bunu ancak üçüncü şahısların anlatımlarından bazı ilgili parçaları birleştirerek yapabileceğiz. Zira Fidan, Meclis Araştırma Komisyonu’na gönderdiği yazılı metin³⁷² dışında, tanık veya müşteki olarak dahi idari ve adli soruşturmalarda hiç ifade vermedi. Bu yüzden MİT ve Fidan’ı kuşatan dokunulmazlık ve esrar perdesi her geçen gün kalınlaştı. Soruşturmayı yürüten ekip, başsavcı ve vekili ile birlikte bu uğurda tasfiye edildi.³⁷³ Savcıların Fidan’ı tanık olarak dinlemek istedikleri için dosyadan el çektiği iddiaları da yalanlanmadı. Bu noktada, rütbesi sökülerek düz savcı yapılan Başsavcı Harun Kodalak’ın kim olduğunu hatırlamakta yarar var. Kodalak, AKP döneminde gündeme gelen ilk büyük yolsuzluk

367] TBMM Tutanakları, 08 Kasım 2016, <https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyongoruntule?pTutanakId=1771>

368] TBMM Darbe Araştırma Komisyonu tutanakları, 2 Kasım 2016, <https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyongoruntule?pTutanakId=1763>

369] TBMM Darbe Araştırma Komisyonu tutanakları, 2 Kasım 2016, <https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyongoruntule?pTutanakId=1763>

370] “Bu yazıdan sonra Ankara karışacak,” 22 Temmuz, <http://odatv.com/bu-yazidan-sonra-ankara-karisa-cak-2207161200.html>

371] “MİT’in Darbe komisyonuna gönderdiği raporun tam metni,” Habertürk, 26 Mayıs 2017, <http://www.haberturk.com/gundem/haber/1508784-mitin-darbe-komisyonuna-gonderdigi-raporun-tam-metni>

372] “MİT’in Darbe komisyonuna gönderdiği raporun tam metni,” Habertürk, 26 Mayıs 2017, <http://www.haberturk.com/gundem/haber/1508784-mitin-darbe-komisyonuna-gonderdigi-raporun-tam-metni>

373] “Ankara Cumhuriyet Başsavcısı Harun Kodalak’a tenzili rütbenin nedeni Hakan Fidan mı?”, T24, 20 Ocak 2017, <http://t24.com.tr/haber/ankara-cumhuriyet-bassavcisi-harun-kodalaka-tenzili-rutbenin-nedeni-hakan-fidan-mi,384156>

soruşturması olan Deniz Feneri Dosyasını kapatan savcıydı.³⁷⁴

3.3.2. MİT Müsteşarı Hakan Fidan'ın 15 Temmuz Mesaisi

Saat 14:20'de MİT'e bir binbaşı geliyor ve o akşam olacıklara dair ihbarda bulunuyor. Askeri helikopterlerin MİT yerleşkesine inerek Müsteşar Fidan'ı enterne edip götürceğini söylüyor. TBMM Araştırma Komisyonu Başkanvekili AKP Manisa Milletvekili Selçuk Özdağ ise, binbaşı dışında bir erin de aynı ihbarda bulunduğunu söylüyor: "Darbe hakkında önceden bir binbaşı ile bir er tarafından MİT'e bilgi veriliyor. Er ve binbaşı, korumak adına, tedbirli olarak şu anda hapiste."³⁷⁵

İhbarcı pilot binbaşının akıbeti hala izaha muhtaç konulardan biri olarak bekliyor. Ordu içerisinden iyi haber alabilen Odatv yazarlarından Müyesser Yıldız, bir yazısında, ihbarcı binbaşının ihraç kararının geri alındığını ve hatta MİT'te göreve başladığını ileri sürdü.³⁷⁶ En önemli tanık olan binbaşının Meclis Araştırma Komisyonu'na ve mahkemeye tanık, sanık ya da müşteki olarak ifade vermediğini de kayıtlara geçirelim. Kara Havacılık Komutanlığı iddianamesinde Fidan'ın alınacağını MİT'e ihbar eden binbaşı, yer almadı. Daha doğrusu savcı, binbaşı O.K'yi dinlemek istedi ancak MİT yanıt vermedi.³⁷⁷

Ancak, MİT'e alınıp tamamen dokunulmaz kılınmadan önce, darbeyi yedi saat önceden haber veren binbaşı O.K'nin 'bilgi sahibi kişi' sıfatıyla görüşüne başvurulmuş.³⁷⁸ İhbarcı binbaşının o tutanakta 'darbe' ihtimalini açıkça belirttiğini ısrarla kayıtlara geçirdiği görülüyor. İhbarcı binbaşı belirtmese dahi ülkenin en güçlü ve dokunulmaz bürokratını, istihbarat teşkilatının yerleşkesinden askeri helikopterle kaçırmanın ne anlama geldiği çok açık.

MİT'teki kaynaklarının Milliyet'ten Serpil Çevikcan'a verdiği bilgiye göre "Hakan Fidan, Marmaris'te bulunan Cumhurbaşkanı'nın Koruma Müdürü Muhsin Köse'yi bizzat aradı. Darbe girişiminden söz etmedi ama "Karadan, havadan ya da denizden gelebilecek bir tehdide karşı önleminiz var mı?" diye sordu. Köse'nin verdiği yanıt, "Önlemlerimiz var" oldu."³⁷⁹ Cumhurbaşkanı'na yönelecek bu çapta bir saldırı ihtimalini bile düşünebilen güvenlik bürokrasisinin kendilerine yapılan bir darbe ihbarı olmadığı konusundaki ısrarı doğrusu oldukça dikkat çekici. Koruma Müdürü'nün böylesine önemli ve çaplı bir ihbarla

374] "Deniz Feneri'nde savcı şoku," Radikal, 24 Ağustos 2011, <http://www.radikal.com.tr/turkiye/deniz-fenerinde-savci-soku-1061189/>

375] "Bu ihbarı bir er yapmış," Milliyet, 4 Aralık 2016, <http://www.milliyet.com.tr/mit-e-darbe-ihbarini-bir-er-de-gundem-2355866/>

376] "Darbeyi bildiren binbaşının ismi ne ve şimdi nerede," Müyesser Yıldız, Odatv, 10 Mart 2017, <http://odativ.com/darbeyi-bildiren-binbasinin-ismi-ne-ve-simdi-nerede-1003171200.html>

377] "İhbarcı subay sır oldu," Cumhuriyet, 17 Mayıs 2017, http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/siyaset/742897/Darbe_ihbarcisi_subay_sir_oldu.html

378] "İşte o binbaşının ifadesi," Yeni Şafak, 20 Mayıs 2017, <http://www.yenisafak.com/gundem/iste-o-binbasinin-ifadesi-2671698>

379] "Marmaris'e uyarı telefonu," Serpil Çevikcan, Milliyet, 21 Temmuz 2016, <http://www.milliyet.com.tr/yazarlar/serpil-cevikcan/marmaris-e-uyari-telefonu-2281299/>

ilgili ayrıntı talep etmeden konuşmayı bitirmesi de kayda değer.

Hakan Fidan, MİT'e yapılan ihbar üzerine Genelkurmay Başkanı Orgeneral Hulusi Akar'la telefonda bizzat görüşüyor. Akabinde yardımcısını Genelkurmay Karargahı'na gönderiyor. Saatler 18:00'a yaklaşırken kendisi de Org. Akar'ın yanına geliyor. Bu arada Akar ise, Genelkurmay 2. Başkanı Yaşar Güler ve Kara Kuvvetleri Komutanı Salih Zeki Çolak ile toplantı yapıp tedbirler geliştiriyor. Konuyu öylesine önemsiyor ki Çolak ve Kara Kuvvetleri Kurmay Başkanı Org. İhsan Uyar'ı askeri savcılar ve Merkez Komutanı'yla birlikte Kara Havacılık Okulu'na gönderiyor. Bütün ülkenin hava sahasını askeri uçuşlara kapattırıyor. Ankara Garnizon Komutanı Korgeneral Metin Gürak'ı arayarak Etimesgut Zırhlı Birlikleri'nden bir tane bile zırhlı aracın çıkışına izin verilmemesini istiyor.³⁸⁰ Fakat Org. Çolak, esrarengiz bir şekilde, ihbarca subayın isimlerini bile verdiği subaylarla ilgili hiçbir işlem yapmadan dönüyor. Hatta onlardan brifing alıyor. Sonrasında Kara Havacılık Okulu'nda her şey planlandığı gibi eyleme dökülüyor.

“Hareketlenmeyi” eniştesinden öğrendiğini duyuran Erdoğan ise, o günü Reuters'a şöyle anlatmıştı: “Marmaris'te ailemle beraberdik. Saat 04:00-04:30 civarında eniştemden bir telefon aldım. Eniştem, ‘İstanbul’da bazı sıkıntılar var. Beylerbeyi Sarayı’nın orada askerler tarafından yollar kesiliyor, köprüye geçit verilmiyor’ dedi. Haberi alınca doğrusu inanmadım da. Hemen MİT Müsteşarı’nı aradım ulaşamadım. Genelkurmay Başkanı’nı aradım ulaşamadım. Çünkü telefonlara cevap veremiyorlardı. Saat 08:00’da bulunduğumuz yerde değerlendirme yaptık. TV’lere açıklama yapıp halkımı meydanlara davet ettim.”³⁸¹

Burada çok dikkat çeken bir çelişki var. Org. Akar saat 21:30 civarında derdest ediliyor. MİT'e ise saldırı 22:38'de başlıyor. “04:30’da eniştesinden darbeyi öğrenen” cumhurbaşkanı ikisine de ulaşamıyor! Erdoğan’ın çevresiyle değerlendirme yaptığı saatte Fidan ve Akar hala beraberler; henüz onlara dönük bir eylem yok. Cumhurbaşkanı’nı aramayan Fidan en azından Koruma Müdürü Muhsin Köse’ye ulaşp, “Karadan, havadan ya da denizden gelebilecek saldırılara karşı hazırlığın var mı?” diye soruyor. ‘Var’ cevabı alıyor.³⁸² Erdoğan ise enışteden gelen haberi 24 saat yanında bulunan güvenliğinden sorumlu Emniyet Müdürü Muhsin Köse ile paylaşmıyor. Aynı şekilde Köse, Erdoğan’ın Fidan’a ulaşmaya çalıştığından da haberdar değil.

Dönemin Genelkurmay 2. Başkanı Org. Yaşar Güler’in ifadesinde ise, söylenenlerin tam tersine, Fidan’ın Erdoğan’a ulaşmaya çalıştığı, ama ulaşamadığı iddia ediliyor.³⁸³ Güler’in ifadesine göre, Fidan Erdoğan’a ulaşamayınca Koruma Müdürü Muhsin Köse ile görüşüyor. MİT’in TBMM Komisyonu’na gönderdiği metinde de Güler’i doğrular

380] “Genelkurmay Başkanı Akar’ın yanıtları,” Hürriyet, 30 Mayıs 2017, <http://www.hurriyet.com.tr/son-daki-ka-iste-genelkurmay-baskani-hulusi-akar-in-yanitlari-40474658>

381] “Erdoğan darbe gecesini Reuters’a anlattı,” Mynet.com, 22 Temmuz 2016, <http://www.mynet.com/haber/dunya/cumhurbaskani-erdogan-reutersa-darbe-girisimi-gecesini-anlatti-2551729-1>

382] “Marmarise uyarı telefonu,” Serpil Çevikcan, Milliyet, 21 Temmuz 2106, <http://www.milliyet.com.tr/yazarlar/serpil-cevikcan/marmaris-e-uyari-telefonu-2281299/>

383] “Darbeyi bildiren binbaşı kimdi, şimdi nerede,” Müyesser Yıldız, OdaTV, 10 Mart 2017, <http://odatv.com/darbeyi-bildiren-binbasinin-ismi-ne-ve-simdi-nerede-1003171200.html>

şekilde bilgi veriliyor. Hangi senaryo doğru olursa olsun, MİT Müsteşarı ile Koruma Müdürü arasındaki diyalogun Cumhurbaşkanına arz edilmediği düşünülemez. O halde Erdoğan darbeyi eniştesinden öğrendiği konusunda neden ısrarcı? Koruma müdürünün ikiliyi görüştürmediğini varsaysak dahi Fidan cumhurbaşkanlığının diğer bürokratları üzerinden pekâlâ Erdoğan’a ulaşabilirdi.

MİT Müsteşarı Fidan’ın resmen bağlı bulunduğu Başbakan’a ulaşmak için çaba göstermediği konusunda ise hiçbir tereddüt yok. Fidan, Başbakan’ı aramamış. Başbakan ise, Fidan’a ulaşmaya çalışmış ama başarılı olamamış. Oysa, darbe ihbarını ilk önce birinci muhatabı Başbakan’ı bildirmeliydi. Önceki MİT Müsteşarı Emre Taner, TBMM Araştırma Komisyonu’na verdiği ifadede, teyide muhtaç bir bilgi bile olsa bunun öncelikle Başbakan’a haber verilmesi gerektiğini dile getirdi:³⁸⁴ “Millî İstihbarat Teşkilatı aldığı her haberi bağlı olduğu Başbakan’a bildirir. Allah’ın emridir bu, Evvela Başbakana bildirir. Eğer haber muhtevası gerektiriyorsa Cumhurbaşkanı’na, ilgili komutanlıklara, varsa ilgili kurumlara ve ilgili bakanlıklara da durumu intikal ettirir. Haberin asıllı veya asılsız olması önemli değildir. Haber “Önemine binaen kaydihtiyatla da olsa sunulmuştur,” kaydıyla bildirilir. Bizim zamanımızda haberler böyle bildirilirdi.”

Fidan, Genelkurmay Başkanlığı’nda yaklaşık üç saat kalıyor. Böylece, bir gün önce Özel Kuvvetler Komutanlığı kursiyer mezuniyet törenindeki yemek ve baş başa görüşmeyi de eklediğimizde, son 24 saatin yaklaşık dokuz (9) saatini iki güvenlik örgütünün başı birlikte geçirmiş oluyor.³⁸⁵ Genelkurmay başkanlarının genellikle katılmadığı törende, MİT Müsteşarı ve Genelkurmay İkinci Başkanı org. Yaşar Güler’i de gören kursiyerler epey şaşırmış olmalı. ÖKK Komutanı Korgeneral Zekai Aksakallı iyi bir ev sahibi portresi çiziyor. Akar ayrıldıktan sonra bir müddet de o Fidan’la baş başa görüşüyor. 15 Temmuz’un üç önemli aktörünün 14 Temmuz’da başlayan birlikteliği 15 Temmuz’da tam bir eşgüdümüne dönüşüyor.

Kamuoyunda merak edilen diğer bir soruyu da, Fidan’ı derdest etmek için üç helikopterle MİT’i basmak gibi riskli bir operasyonu göze alan darbecilerin, saatlerce Genelkurmay Karargâhı’nda kalan Fidan’a neden hiç dokunmadığı oluşturuyor. Özel Kuvvetler’den askerlerin Fidan çıktıktan hemen sonra Genelkurmay Karargâhı’na gelmeleri dikkat çekici. Ancak, onu yakalamak için ÖKK’yı bile beklemeye gerek yoktu. Neticede o gün karargâhta görev yapan aralarında generallerin de bulunduğu onlarca asker darbeci oldukları gerekçesiyle bugün yargılanıyor. Ama her ne hikmetse saatlerce aynı binada bulundukları en önemli hedeflerinden birini etkisiz hale getirmek akıllarına bile gelmiyor. Hem de Fidan daha Genelkurmay’da iken darbeciler harekete geçmiş olmalarına rağmen.

Darbe mesajları ve sıkıyönetim bildirilerini birliklere gönderen General-Amiral

384] TBMM 15 Temmuz Araştırma Komisyonu tutanağı, 9 Kasım 2016, https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari_goruntule?pTutanakId=1775

385] “Akar ve Fidan darbeden bir gün önce neredeydi?” OdaTV, 21 Şubat 2017, <http://odatv.com/hulusi-akar-ve-hakan-fidan-darbeden-bir-gun-once-neredeydi-2702171200.html>

Şube Müdürü Kurmay Albay Cemil Turhan, savcılık ifadesinde, talimatların 20:00’da eline geldiğini ve talimatları ilgililere geçme işlemini saat 20:30’da yaptığını anlatıyor.³⁸⁶ Kamera kayıtlarına göre ise, Fidan Genelkurmay Karargahı’ndan 20:22’de ayrılıyor.³⁸⁷ Yani kendi ayağıyla gelmiş müsteşarı orada enterne etseler, MİT yerleşkesini basmaya gerek kalmayacaktı. Ama o zaman da darbenin en sinematografik görüntüleri çekilemeyecekti!

“Davalara başladı, birçok iddianame var, TBMM Araştırma Komisyonu kuruldu ama 15 Temmuz 2016 günü saat 14:30 ile darbe girişiminin başladığı 22:00 civarına kadar neler oldu, neler yaşandı ve ihbara rağmen darbe girişimi neden önlenemedi, hâlâ bilemiyoruz. Bütün bunlardan sonra şu yorumu yapabilirim: Bu darbe girişimi, bu kadar insan ölmekten ya da yaralanıp sakat kalmadan önce de önlenebilirdi.”³⁸⁸ Bu cümleler Hürriyet yazarı Mehmet Y. Yılmaz’a ait.

Aynı gün Hürriyet gazetesinin yazarı Ertuğrul Özkök de şunları yazdı: “Esrarengiz Binbaşı O.K., açıkça ‘darbe’ istihbaratı verdiği halde niye o kadar vakit kaybedilmiştir? Gelen istihbarat bu kadar ciddi olduğu halde niye Cumhurbaşkanı, Başbakan, savunma ve içişleri bakanları bilgilendirilmemiştir? Esrarengiz binbaşının ifadesi bugüne kadar neden gizli tutulmuş, neden iddianameye konulmamıştır? Esrarengiz binbaşı neden MİT’te görevlendirilmiştir?”³⁸⁹

Ana muhalefet partisi CHP’nin Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, 15 Temmuz’u bir süredir ‘kontrollü darbe’ olarak adlandırıyor. Bu ifadenin “darbeden önce, darbeden haberdar olmak” anlamına geldiğini belirten Kılıçdaroğlu hükümete atfen, “Darbeden önceden bilgileri var,” demişti.³⁹⁰ 15 Temmuz darbe girişimine ilişkin olarak, “kontrollü bir darbe girişimiydi” iddiasından geri adım atmayan Kılıçdaroğlu, “Kontrollü darbe girişiminin ipliğini yakında pazara çıkaracağız, bunu da herkes görecek,”³⁹¹ diyor. Araştırma Komisyonu’nun CHP’li üyelerinin yazdığı muhalefet şerhinin başlığı manidar: Öngörülen, Önlenmeyen ve Sonuçları Kullanılan Kontrollü Darbe.³⁹²

Her geçen gün daha fazla insan, daha yüksek sesle MİT Müsteşarı Hakan Fidan’ın 15 Temmuz’daki rolünü sorguluyor: Darbeyi gerçekten 15 Temmuz günü mü öğrendi?

386] “Darbe mesajları ve sıkıyönetim direktifleri Hakan Fidan, Genelkurmaydayken gönderildi,” Müyesser Yıldız, Odatv, 28 Kasım 2016, <http://odatv.com/darbe-mesajlari-ve-sikiyonetim-direktifi-hakan-fidan-genelkurmaydayken-gonderildi-2811161200.html>

387] “15 Temmuz çatı iddianamesinde Hakan Fidan detayı,” Karar, 4 Mart 2017, <http://www.karar.com/guncel-haberler/hakan-fidani-ugurlayan-kadin-asker-kim-406852#>

388] “Akar ve Fidan niye öyle davrandı?” Mehmet Yılmaz, Hürriyet, 24 Mayıs 2017, <http://www.hurriyet.com.tr/yazarlar/mehmet-y-yilmaz/akar-ve-fidan-niye-oy-le-davr-andi-40467586>

389] “FETÖ dava dosyasına girmeyen önemli sır,” Ertuğrul Özkök, Hürriyet, 24 Mayıs 2017, <http://www.hurriyet.com.tr/yazarlar/ertugrul-ozkok/ertugrul-ozkok-40467641>

390] “Kılıçdaroğlu: 15 Temmuz kontrollü darbe girişimidir,” BBC Türkçe, 3 Nisan 2017, <http://www.bbc.com/turkce/haberler-turkiye-39478777>

391] “Kılıçdaroğlu: Kontrollü darbenin ipliğini pazara çıkaracağız,” T24, 23 Mayıs 2017, <http://t24.com.tr/haber/kilic-daroglu-kontrollu-darbe-girisiminin-ipligini-yakinda-pazara-cikaracagiz-bunu-da-herkes-gorecek,405497>

392] CHP’nin 15 Temmuz Araştırma Komisyonu raporuna muhalefet şerhi. <http://www.chp.org.tr/Public/0/Folder/87360.pdf>

Bir gün önce Hulusi Akar'la baş başa yaptığı 6 saatlik toplantının darbeye ilgisi neydi? Genelkurmay Başkanı Akar, Kara Kuvvetleri Komutanı Çolak ve Genelkurmay İkinci Başkanı Güler'in ilk ifadelerinde Hakan Fidan'ın Karargâha gelişinden ve saatler süren toplantısından hiç bahsedilmemesinin sebebi ne olabilir? Böylesine önemli bir bilgiyi üçünün birden 'unutması' mümkün mü?³⁹³ Fidan'ın darbe girişimini 15 Temmuz günü en geç saat 14:30'da öğrendiği konusunda artık hiçbir şüphe yok. Kalan yedi saat boyunca neden önleyici tedbirler alınmadı? Meclis Araştırma Komisyonu ve mahkemelerde ifade vermekten kaçmasının sebebi cevap veremeyeceği bu türden sorular mı? Cumhurbaşkanı, Başbakan ve darbeye karşı tedbir alabilecek kolluk güçlerine haber vermediği kesinleştiğine göre bunun bir müeyyidesi yok mu? Görev başında hala nasıl kalabiliyor?

Kontrollü ya da kendi kendine darbe iddialarını doğrulayacak ya da yalanlayacak en önemli aktörlerden biri MİT Müsteşarı Hakan Fidan hakkındaki iddia ve şüpheler gün geçtikçe yoğunlaşıyor. Ama o susmayı tercih ediyor. Çünkü, konuşursa arkası çorap söküğü gibi gelebilir. Onun ve birlikte hareket ettiklerinin en büyük korkusu ise, böyle önü alınamaz bir sürecin başlaması. Neticede, Meclis Araştırma Komisyonu'na gönderdikleri yazı ve ihbarcı binbaşının söylediklerine dair kaleme aldıkları metinlerde bile çok sayıda açık verdiler.

**Zekai
Aksakallı
(solda) ve
Semih Terzi**

3.4. Zekai Aksakallı ve Semih Terzi

3.4.1. İki Rakip Özel Harekatçı

15 Temmuz 2016 gecesi darbe girişimi sırasında olayların odaklandığı 6 önemli yerden biri de Ankara Gölbaşı'ndaki Özel Kuvvetler Komutanlığı'ydı (ÖKK).³⁹⁴ O gece Genelkurmay Karargâhı'nı basarak Genelkurmay Başkanı ve diğer generalleri derdest edenler, Özel Kuvvetler'e bağlı askerlerdi. Bu timlerin de ÖKK Komutanı Korgeneral Zekai Aksakallı'nın 11 Temmuz 2016 tarihli emriyle başlatıldığı iddia edilen Konvansiyonel Olmayan Harekât (KOH) planı çerçevesinde hareket ettiği biliniyor.

Ayrıca, o gece ÖKK Karargâhı'nda yaşanan karmaşık ve gizemli olaylar, darbeci olduğu iddia edilen ÖKK 1. Tugay Komutanı Tuğgeneral Semih Terzi'nin öldürülmesi, onu vuran Astsubay Ömer Halisdemir'in şehit edilmesi, ÖKK Komutanı Zekai Aksakallı'nın 'darbeyi önleyen kahramanlardan biri' olarak anılması Özel Kuvvetler Komutanlığı'nı gerçekten 'özel' kılıyor.

ÖKK, Türkiye'nin 1952 yılında NATO'ya üye olmasının ardından kurulan Özel

393] Darbeyi bildiren binbaşının ismi ne ve şimdi nerede? (2017, 10 Mart) <http://odatv.com/darbeyi-bildiren-binbasinin-ismi-ne-ve-simdi-nerede-1003171200.html>

394] Diğerleri: Genelkurmay Karargâhı, Akıncı Üssü, İstanbul Boğaziçi Köprüsü, İstanbul Moda Deniz Kulübü ve Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın tatil yaptığı Marmaris.

Harp Dairesi'nin (ÖHD) yerine 1992 yılında kuruldu. ÖHD, gayri nizami harp teknikleri için oluşturulan, gizli ve doğrudan Genelkurmay 2. Başkanı'na bağlı olup başka hiç kimseden emir ve talimat almayan bir daireydi. Sovyetler Birliği'nin işgal tehlikesine karşı NATO bünyesinde oluşturulan 'Stay Behind' ordularından bir tanesiydi. SSCB'nin dağılmasının ardından birçok NATO ülkesi 'gizli ordularını' tasfiye etti. Türkiye'deki ÖHD de 1992 yılında Özel Kuvvetler Komutanlığı'na dönüştürüldü. Önce tugay seviyesinde kurulan ÖKK, sonra tümen, daha sonra da kolordu seviyesine yükseltildi. Değişmeyen şey ise Genelkurmay 2. Başkanı'na bağlı oluşu.

Daha önceden de değinildiği gibi, normalde 15 Temmuz 2016 tarihinde yapılması planlanan Özel Kuvvetler İhtisas Kursu (OKİK) mezuniyet merasimi, 14 Temmuz Perşembe gününe alındı. Yine 15 Temmuz Cuma günü yapılacağı ilan edilen paraşütle atlama programı da bilinmeyen bir nedenle iptal edildi.³⁹⁵ O güne kadar hep Cuma günleri yapılan kurs mezuniyet törenleri, bu kez perşembe günü yapılmış oldu. Törene, teamüllerde olmamasına rağmen Genelkurmay Başkanı da katıldı.³⁹⁶ MİT Müsteşarı Fidan da eşine az rastlanır şekilde misafirler arasındaydı.³⁹⁷

Tören bittikten sonra Genelkurmay Başkanı Akar, MİT Müsteşarı Fidan, Genelkurmay 2. Başkanı Güler ve ÖKK Komutanı Aksakallı akşam yemeği yedi. Ardından ev sahibi olmasına rağmen Yaşar Güler garnizondan ayrıldı. Akar ile Fidan 4 saat baş başa görüşme yaptı. Sonra da teamüllere aykırı bir şekilde Fidan halen orada olmasına rağmen Akar da ayrılıp eve gitti. Sonrasında MİT Müsteşarı ile ÖKK Komutanı 1 saat baş başa yürüyüş yapıp bir şeyler konuştu.

15 Temmuz günü saat 14:00'te Genelkurmay Başkanlığı'nda terörle mücadele toplantısı vardı.³⁹⁸ Aksakallı, bu toplantıya katılmadan önce kendisini Silopi'deki ÖKK 1.

395] Eski Piyade Üstçavuş Mehmet Bilge, Ankara 14. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülen 'Ömer Halisdemir'in şehit edilmesi' davasının 22 Şubat 2017 tarihli duruşmasında, "14 Temmuz'da Özel Kuvvetler Komutanlığı'nda bir kurs kapanış töreni yapıldı. Normalde Cuma günü yapılması lâzım, Perşembe yapıldı. Niye Perşembe? Bunun bir nedeni var mı, Özel Kuvvetler'e sorulsun. Katılımcılar kim? Genelkurmay Başkanı ve MİT Müsteşarı. Paraşüt atlayışları yapılacaktı, ama hava şartları bahane edilerek, iptal edildi. Bildiğimiz kadarıyla o gün Ankara'da hava gayet iyiydi. Meteoroloji'den o günkü hava durumunun da sorulmasını istiyorum," dedi. Bkz. "Hulusi Akar ve Hakan Fidan darbeden bir gün önce neredeydi," Müyesser Yıldız, Odatv, 7 Şubat 2017, <http://odatv.com/hulusi-akar-ve-hakan-fidan-darbeden-bir-gun-once-neredeydi-2702171200.html>

396] "Hulusi Akar ve Hakan Fidan darbeden bir gün önce neredeydi," Müyesser Yıldız, Odatv, 27 Şubat 2017, <http://odatv.com/hulusi-akar-ve-hakan-fidan-darbeden-bir-gun-once-neredeydi-2702171200.html>

397] Eski Piyade Üstçavuş Mehmet Bilge, Ankara 14. Ağır Ceza Mahkemesinde görülen 'Ömer Halisdemir'in şehit edilmesi' davasının 22 Şubat 2017 tarihli duruşmasında, bu konuda da açıklamalar yaptı. Bilge, "Tören saat 17.30'da bitiyor. Adamlar başına bir şey gelmesinden korktuğu için söyleyemiyor, belki de inkâr ederler. Törenden sonra Genelkurmay Başkanı ve MİT Müsteşarı havuzlu bahçede sohbetle koyuluyor. Duyduğum, bildiğim kadarıyla anlatıyorum. Zekai Paşa bile yanlarına yaklaştırılmıyor. Bu sohbet saat 23:00'e kadar sürüyor. Önce MİT Müsteşarı'nın çıkması gerekirken, Genelkurmay Başkanı çıkıyor. MİT Müsteşarı orada askeri bir yöneticiyle kalıyor," dedi. Bkz. "Hulusi Akar ve Hakan Fidan darbeden bir gün önce neredeydi," Müyesser Yıldız, Odatv, 27 Şubat 2017, <http://odatv.com/hulusi-akar-ve-hakan-fidan-darbeden-bir-gun-once-neredeydi-2702171200.html>

398] 15 Temmuz çatı davası iddianamesi, s. 509.

Tugay Komutanı Tümgeneral Semih Terzi aradı. Babasının rahatsız olduğunu söyleyen Terzi, Ankara'ya gelmek için izin istedi. Aksakallı da o güne planlı Özel Kuvvetler kurye uçağı olduğunu, onunla gelebileceğini söyledi.³⁹⁹

Genelkurmay Karargahı'nda 2. Başkan Güler başkanlığındaki terörle mücadele toplantısına, Aksakallı ile birlikte ÖKK Harekat ve Eğitim Şube Müdürü Kurmay Albay Ümit Bak da katıldı.⁴⁰⁰ Toplantı, 19:00 sularında sona erdi.⁴⁰¹ Ancak toplantıya başkanlık eden Güler ve Kurmay Başkanı İhsan Uyar peş peşe Genelkurmay Başkanı Akar tarafından çağrıldıkları için çok daha önce ayrılmışlardı.

Saat 19:15'te Zekai Aksakallı'nın Semih Terzi'ye bahsettiği CASA tipi kargo uçağı personeli, havalanmak üzere uçak başına hareket etti. Ancak uçuşun iptal edildiği bildirildi. Zira Genelkurmay Başkanı bütün askeri uçuşları yasaklamıştı. Bunun üzerine uçağın 1. pilotu olan Yüzbaşı Cemal Yılmaz, ÖKK Etimesgut Hava Alay Komutanı Albay Ümit Tatan'ı aradı. Tatan, beklemede kalmalarını söyledi.⁴⁰²

Saat 20:15'te Aksakallı, eşi ile birlikte bir arkadaşının kızının Beştepe Gazi Orduevi'nde yapılan düğününe katıldı.⁴⁰³

Saat 20:30 sıralarında Genelkurmay'dan gönderilen 'alarm' direktifi ÖKK Karargahı'na ulaştı.⁴⁰⁴ Emir ile emniyet tedbirlerinin artırılması talimatı veriliyordu. O gece nöbetçi vardiya amiri olan Yarbay M. Ali Çelik, durumu Harekat ve Eğitim Şube Müdürü Albay Ümit Bak'a iletti. O da gerekli tedbirlerin alınması emrini verdi.⁴⁰⁵

Saat 20:50'de Etimesgut Hava Alay Komutanı Albay Tatan, kendisinden haber beklemekte olan CASA uçağının 2. pilotu Yüzbaşı Ersun Atılğan'ı arayarak uçuşun planlanan şekilde devam edeceğini söyledi ve uçuş iznini verdi.⁴⁰⁶ Oysa Genelkurmay Başkanı Akar'ın yasak kararı kalkmamıştı.

Saat 21.00'de Genelkurmay'dan gönderilen atama ve sıkıyönetim direktifleri Özel

399] "Zekai Aksakallı'nın savcılık ifadesi," 15 Temmuz çatı davası iddianamesi, s. 513-14.

400] 15 Temmuz çatı davası iddianamesi, s. 513; "Ümit Bak'ın savcılık ifadesi," Ömer Halisdemir davası iddianamesi.

401] 15 Temmuz çatı davası iddianamesi, s. 514.

402] O uçuşta ikinci pilot olarak görevli olan Yüzbaşı Ersun Atılğan'ın 'tanık' sıfatıyla savcıya verdiği ifade.

403] "Zekai Aksakallı'nın ilk savcılık ifadesi," 15 Temmuz çatı davası iddianamesi, s. 515.

404] O gece Karargah'ta nöbetçi vardiya amiri olan Yarbay M. Ali Çelik'in 'şüpheli' sıfatıyla verdiği ifade. 15 Temmuz çatı davası iddianamesine göre ilk emirler saat 21:30'dan itibaren gönderilmeye başlandı. Ancak yine aynı iddianameye göre bu direktiflerin bazılarında imzası olan Genelkurmay General-Amiral Şube Müdürü Albay Cemil Turhan, Genelkurmay 2. Başkanı Yaşar Güler'den gelen emirle saat 20:30'da ilk mesajları göndermeye başladığını söyledi.

405] Albay Ümit Bak ise savcılık ifadesinde alarm, sıkıyönetim ve atama emirlerinin saat 21:30'da gönderildiğini söyledi. Bkz. "Darbeci Generali vurdu," Hürriyet, 17 Temmuz 2016, <http://www.hurriyet.com.tr/darbeci-general-vurdu-40151653>)

406] Pilot Yüzbaşı Ersun Atılğan'ın 'tanık' sıfatıyla savcıya verdiği ifade.

Mehmet
Partigöç

Kuvvetler Komutanlığı'na ulaştı.⁴⁰⁷ İlk gelen mesaj, TSK Komuta Kontrol Amiri Kurmay Albay Osman Kardal imzalı 'alarm' emri idi. İkinci mesaj, Genelkurmay Personel Daire Başkanı Tuğgeneral Mehmet Partigöç imzalıydı ve yeni Özel Kuvvetler Komutanı olarak Tuğgeneral Semih Terzi'nin görevlendirildiği, Zekai Aksakallı'nın görevden alındığı bildiriliyordu. Üçüncü mesajda tüm Türkiye'deki sıkıyönetim komutanlıkları, bakanlıklar ve diğer kamu kurumlarına yapılan görevlendirilmeler, TSK'nın yeni komuta yapısı belirtiliyordu. Albay Ümit Bak, ilk mesajın geldiği TSK Komuta Kontrol Merkezi'ni aradı ve teyit aldı.⁴⁰⁸

Saat 21:20'de sıkıyönetim direktifi, ÖKK'ya bağlı Etimesgut Hava Alay Komutanlığı'na da düştü.⁴⁰⁹

Saat 21:22'de ÖKK'ya bağlı CASA uçağı, 2 dakika önce gelen sıkıyönetim emrine rağmen Etimesgut Hava Alay Komutanlığı'ndan Diyarbakır'a gitmek üzere havalandı. Etimesgut Kule ve Esenboğa Brifing kalkışa izin verdi. Semih Terzi, bu uçağı binecekti.⁴¹⁰ Planlamaya göre uçak önce Diyarbakır'a, sonra Cizre'ye gidecek, oradan 26 ÖKK personelini alıp Ankara'ya dönüş yapacaktı.

Saat 21:10'da Silopi'deki 1. Tugay Komutanı Semih Terzi, Diyarbakır'daki ÖKK 12. Tabur Komutanı Binbaşı Fatih Şahin'i arayıp 12. ve 16. taburlardan timleri operasyon için hazırlaması talimatını verdi. 1. ve 3. timler Ankara'ya gitmek üzere hazırlanmaya başladı.⁴¹¹

Saat 21:30'da Aksakallı eşiyle beraber düğünden ayrıldı. Bir müddet sonra arabasının önü bir Mercedes Vito araç tarafından kesildi. Aracın içindeki iki sivil kıyafetli kişi tarafından kaçırmak istendi ama kurtulmayı başardılar.⁴¹² Aksakallı daha sonra savcılık ifadesinde, bu isimlerden birinin Albay Fatih Yarımbaş olduğunu öne sürdü.

Saat 22:15 sıralarında Aksakallı, Ankara Kızılay'daki Kirazlıdere'ye geldiğinde bir polis noktasına girerek Özel Kuvvetler Nöbetçi Amiri Yarbay Ümit Koçak'ı aradı. ÖKK Kışlası'na gitmek için zırhlı araç ve koruma timi istedi. Kışla nizamiyesinin her türlü giriş-çıkışa kapatılması, general dâhil hiç kimsenin içeri alınmaması emrini verdi. Yarbay M. Ali Çelik ve Albay Ümit Bak'ın iddiasına göre ise Aksakallı, "İçeriye sadece Semih Terzi'yi

407] O gece Karargah'ta nöbetçi vardiya amiri olan Yarbay M. Ali Çelik'in 'şüpheli' sıfatıyla verdiği ifade.

408] Ümit Bak ifadesinde saatin 21:30 olduğunu söylüyor. Bkz. "Darbeci Generali vurdu," Hürriyet, 17 Temmuz 2016, <http://www.hurriyet.com.tr/darbeci-general-vurdu-40151653>

409] O gece alayda nöbetçi asker olan E.U.'nun 'tanık' sıfatıyla savcılığa verdiği ifade. Bkz. Özel Kuvvetler Komutanlığı ana davası iddianamesi.

410] Etimesgut Hava Alay Komutanı Albay Ümit Tatan'ın 19 Temmuz 2016 tarihli 2. savcılık ifadesi; Uçağın 2. pilotu Yüzbaşı Ersun Atılğan'ın 'tanık' sıfatıyla savcıya verdiği ifade.

411] Binbaşı Fatih Şahin'in 'şüpheli' sıfatıyla verdiği ifade. 1. Tugay Komutanlığı'na bağlı 122. Özel Kuvvet Tim Komutanı Yüzbaşı Ahmet Kemal Yılmaz ise 'tanık' sıfatıyla savcıya verdiği ifade bu saati '19:30' olarak zikretti.

412] 15 Temmuz çatı davası iddianamesi, s. 515.

alın. Başka hiç kimsenin girmesine izin vermeyin,” dedi.⁴¹³ Darbe sanığı eski Yarbay Çelik, Ankara 14. Ağır Ceza Mahkemesinde görülen ÖKK davasının 24 Nisan 2017 tarihli duruşmasında, “Zekai Paşa generallerin kışlaya alınmaması, yalnızca Semih Terzi’nin kışlaya girebileceği emrini vermiştir. Bu emri alan Ümit Koçak’tır. Daha sonra Koçak da ‘sadece Semih Terzi’nin girişine izin verileceği’ emrini personele verdi ve kışladaki personeli nizamiyeye gönderdi,” dedi.⁴¹⁴

Yarbay Koçak, daha sonra acilen nöbetçi subay Yüzbaşı Bal’a, ÖKK Komutanı Aksakallı’yı almak üzere Spor Okulu’na bir zırhlı araç göndermesi talimatını verdi.

Saat 22:20’de ÖKK’ya bir sıkıyönetim direktifi ulaştı. Vardiya amiri Yarbay Çelik, 22:40’ta Aksakallı’ya bu bilgiyi iletti.⁴¹⁵ Aksakallı bunun üzerine ÖKK Kurmay Başkanı Erdiñç Kocayanak’ı arayarak kışlaya gitmesi ve duruma el koyması emrini verdi. ÖKK Okul Komutanı Kurmay Albay Ömer Faruk Bozdemir’i de aradı. Bütün güvendiği personeli yanına alarak birliğe gitmesi ve emir komutayı devralması talimatını verdi.⁴¹⁶

Saat 22:20’de Tuğgeneral Terzi, helikopterle Diyarbakır’a hareket etti. Buradan da Ankara’ya geçecekti.⁴¹⁷

Saat 23:15’te Ankara Etimesgut Hava Alayı’ndan kalkan CASA tipi kargo uçağı, Diyarbakır’a iniş yaptı. Aynı dakikalarda Aksakallı, kendi evinin güvensiz olduğunu düşünerek ÖKK Spor Okulu lojmanlarındaki bir general arkadaşının evine gitmeye ve eşini oraya bırakmaya karar verdi. Kendisini almaya gelecek zırhlı araç ve koruma timini de orada bekleyecekti.⁴¹⁸

Saat 23:30’ta Silopi’den gelen Tuğgeneral Terzi, Diyarbakır’a iniş yaptı.⁴¹⁹ Pilot Yüzbaşı Cemal Yılmaz’ı çağırarak kendisi ve beraberindeki timlerin acil olarak Ankara’ya gitmesi gerektiğini belirtti ve Aksakallı’nın da bilgisi olduğunu kaydetti. Böylece CASA

413] “Çelik ve Bak’ın ifadeleri,” Ömer Halisdemir davası iddianamesi; Ümit Bak, bu iddiasını mahkemede de tekrarladı. Ankara 14. Ağır Ceza Mahkemesi’nde görülen ÖKK davasının 7 Haziran 2017 tarihli duruşmasında savunma yapan Bak, “Zekai Aksakallı, ‘Birliğe giriş çıkışları durdurun, Semih Terzi haricinde general dahi olsa benim emrim olmadan içeri almayın,’ talimatı verdi,” dedi. Bkz. “15 Temmuz ÖKK Davası’nda tahliyeler,” Odatv, 7 Haziran 2017, <http://odativ.com/aylardir-merakla-beklenen-isim-kendisini-nasil-savundu-0706171200.html>

414] “ÖKK’daki darbe girişimi davası: Zekai Paşa tarafından FETÖ’cü darbeci hain ilan edildik,” Karar, 24 Nisan 2017, <http://www.karar.com/guncel-haberler/okkdaki-darbe-girisimi-davasi-zekai-pasa-tarafindan-fetocu-darbeci-hain-ilan-edildik-460118>

415] “ÖKK’daki darbe girişimi davası: Zekai Paşa tarafından FETÖ’cü darbeci hain ilan edildik,” Karar, 24 Nisan 2017, <http://www.karar.com/guncel-haberler/okkdaki-darbe-girisimi-davasi-zekai-pasa-tarafindan-fetocu-darbeci-hain-ilan-edildik-460118>

416] “Zekai Aksakallı’nın savcılık ifadesi,” 15 Temmuz çatı davası iddianamesi, s. 516.

417] Ömer Halisdemir davası iddianamesi.

418] “Zekai Aksakallı’nın savcılık ifadesi,” 15 Temmuz çatı davası iddianamesi, s. 517.

419] Ömer Halisdemir davası iddianamesi.

uçacağının Cizre uçuşunu iptal ettirdi ve Ankara'ya geri dönmek üzere pilotlara emir verdi.⁴²⁰

Saat 23:39'da Aksakallı, Milli İstihbarat Teşkilatı'ndan (MİT) Kemal Eskintan'la telefonlaştılar. Aksakallı, ÖKK kışlasını darbecilerden temizlemek için birilerini gönderdiğini ama arkadaşlarının tabancadan başka silahlarının olmadığını belirtti. MİT'ten silah ve mühimmat talebinde bulundu. Eskintan da silah ve mühimmat yardımı yapabileceğini ifade etti.⁴²¹

Saat 23:59'da Tuğgeneral Terzi'yi Ankara'ya getirecek olan CASA uçağı Diyarbakır'dan havalandı. Uçakta, 12. Tabur Komutanı Binbaşı Fatih Şahin, Terzi'nin emir astsubayı Ahmet Kara, 122. Özel Kuvvet Tim Komutanı Yüzbaşı Ahmet Kemal Yılmaz ve Üsteğmen Mihrali Atmaca'nın da aralarında bulunduğu 24 kişilik ÖKK timi vardı. Saat 19:06 itibarıyla Genelkurmay Başkanlığı'nın tüm yurt genelinde uçuş yasağı emri olmasına rağmen Diyarbakır kule, uçağın kalkışına izin verdi.⁴²² Uçağa binen tim personelinin neredeyse tamamı, cep telefonlarından ülkede bir karışıklık olduğunu öğrenmiş ve bazıları da Başbakan Yıldırım'ın NTV canlı yayınında, "Bu bir askeri kalkışmadır," yönündeki açıklamalarını izlemişti. Birçoğu savcıya verdiği ifadede, kafalarının karıştığını ama Ankara'ya ayaklanmayı bastırmaya gittiklerini düşündüklerini söyledi.

Saat 00:30'da Tuğgeneral Terzi, 12. Tabur Komutanı Binbaşı Fatih Şahin'e "Türk Silahlı Kuvvetleri yönetime el koydu. İnince bize de müdahale olabilir. Ona göre tedbirinizi alın," dedi.⁴²³

Saat 00:55'te Aksakallı, Koruma Astsubayı Makbul Uluğ vasıtası ile Özel Kuvvetler Komutanı makamında koruma nöbetçiliği yapan Kıdemli Astsubay Başçavuş Ömer Halisdemir'e ulaştı. Aynı zamanda 3 yıldır kendisinin koruma astsubayı olan ve en güvendiği askerlerden olan Halisdemir'e, "Özel Kuvvetler Karargâhı içerisinde darbecilerin başı olan Albay Ümit Bak ve darbeci Yarbey Mehmet Ali Çelik'in ne yaptıklarını takip et ve fırsat bulursan etkisiz hale getir," talimatı verdi. Yani "öldür" emri verdi.⁴²⁴

Saat 01:11'de Aksakallı, MİT Müsteşarlığı'ndan Sadık Üstün'ün yönlendirmesi ile TGRT Televizyonuna, saat 01:47'de de NTV Televizyonu'na canlı yayın bağlantısı yaptı. Darbenin emir-komuta zinciri içerisinde olmadığını ve hain bir kalkışma olduğunu söyledi.⁴²⁵ Aksakallı, televizyonda açıklama yaptıktan sonra Başbakan Yıldırım ile görüştü. Kendi ifadesiyle, sadece vatandaşın sokağa çıkartılması hususunda konuştular.⁴²⁶

420] Yüzbaşı Cemal Yılmaz'ın 'tanık' sıfatıyla savcıya verdiği ifade; 2. pilot Yüzbaşı Ersun Atılğan'ın 'tanık' sıfatıyla savcıya verdiği ifade.

421] "Zekai Aksakallı'nın savcılık ifadesi," 15 Temmuz çatı davası iddianamesi, s. 518.

422] Yüzbaşı Cemal Yılmaz'ın 'tanık' sıfatıyla savcıya verdiği ifade.

423] Binbaşı Şahin'in 'şüpheli' sıfatıyla savcıya verdiği ifade. Terzi'nin Emir Subayı olan ve o gece uçakta hemen yanında oturan Ahmet Kara ise ifadesinde, 'Semih Terzi'nin Fatih Şahin'e hitaben 'Türk Silahlı Kuvvetleri yönetime el koydu diye söylediğini duymadımı' dedi.

424] "Zekai Aksakallı'nın savcılık ifadesi," 15 Temmuz çatı davası iddianamesi, s. 519.

425] "Zekai Aksakallı'nın savcılık ifadesi," 15 Temmuz çatı davası iddianamesi, s. 519.

426] 15 Temmuz çatı davası iddianamesi, s. 521.

Arkasından Jandarma Asayiş Kolordu Komutanı Korgeneral İsmail Metin Temel, 8. Kolordu Komutanı Korgeneral Yılmaz Uyar, 7. Kolordu Komutanı İbrahim Yılmaz, 6. Mekanize Piyade Tümen Komutanı Tümgeneral Osman Erbaş’a NTV’nin telefon numaralarını vererek darbeye karşı beyanda bulunmalarını talep etti. Bu komutanlar da canlı yayına bağlanıp darbe karşıtı açıklamalar yaptılar. Aksakallı, daha sonra, bu komutanların görev yerlerinin kritik olması sebebiyle bu isimleri tercih ettiğini belirtti.⁴²⁷

Aksakallı, bu süre zarfında Halisdemir’i 8 defa arayarak ısrarla cinayet emrini verdi.⁴²⁸ İlk konuşmalarda, “Fırsatını bulabilirsen Ümit Bak’ı öldür,” talimatını veren Aksakallı, sonrakilerde “Semih Terzi hain. Darbeci. Vatanımız ve milletimiz adına onu vurmanı emrediyorum,” dedi.⁴²⁹

Aksakallı’nın kendi anlatımıyla Ömer Halisdemir, 96-97 yılında mesleğe kendisinin yanında uzman çavuş olarak başladı. Tunceli-Bingöl bölgesindeki operasyonlara birlikte katıldılar. Astsubay olması için kendisini teşvik etti. Astsubaylık sınavlarına onu bizzat götürdü. Tam 20 yıldır yakın çalışıyorlardı. Son 3 yıldır da yanında koruma astsubayı olarak görev yapıyordu.⁴³⁰

Saat 02:05’te Tuğgeneral Terzi’yi taşıyan kargo uçağı, Etimesgut Özel Kuvvetler Hava Alay Komutanlığı’na indi. İnmeden önce uçağın pilotu Yüzbaşı Cemal Yılmaz, sivil havacılık trafiğini kontrol eden Ankara Kontrol’den iniş izni istedi, izin verildi. Ayrıca askeri radar ile de görüştü, oradan da herhangi bir olumsuz cevap almadı. Bunun üzerine iniş yaptı. Savcılığa ‘tanık sıfatıyla ifade veren Pilot Yüzbaşı Yılmaz, “Buraya gelirken tüm radar kontrol merkezleriyle görüşme yaptık. Bize olumsuz görüş veren olmadı,” diyecekti.⁴³¹

Uçak Etimesgut’a inmeden önce 12. Tabur Komutanı Binbaşı Fatih Şahin, tim komutanı Yüzbaşı Ahmet Kemal Yılmaz’a, “İner inmez Gölbaşı Oğulbey Kışlası’na geçeceğiz. Eğer 1 helikopter varsa 14 kişi gidecek. 2 helikopter varsa hepimiz gideceğiz. İlk etapta gidecek 14 kişiyi sen belirle,” dedi.⁴³² Yüzbaşı Yılmaz, 24 kişi arasından 14 kişiyi belirledi. Bunlardan 7 tanesini özellikle seçti. Bunlar Mihrali Atmaca, Erkan Kütükçü, Ahmet Muhammet Demirci, İsmail Çınar, Mehmet Bilge, Hüseyin Oğuz ve Hasan Aksoy’dur.⁴³³

Tuğgeneral Terzi, Emir Subayı Ahmet Kara ve Binbaşı Fatih Şahin ile birlikte 14 tim personeli, helikopterle acil olarak ÖKK’nın merkezi olan Gölbaşı Oğulbey Kışlası’na doğru havalandı. Ancak, 14 kişilik timi seçen Yüzbaşı Yılmaz, Terzi’den şüphelendiği için kışlaya

427] “Zekai Aksakallı’nın savcılık ifadesi,” 15 Temmuz çatı davası iddianamesi, s. 519.

428] “Zekai Aksakallı’nın savcılık ifadesi,” 15 Temmuz çatı davası iddianamesi, s. 519.

429] “Zekai Aksakallı’nın savcılık ifadesi,” 15 Temmuz çatı davası iddianamesi, s. 520.

430] 15 Temmuz çatı davası iddianamesi, s. 520.

431] Yüzbaşı Cemal Yılmaz’ın ‘tanık’ sıfatıyla savcıya verdiği ifade; 2. pilot Yüzbaşı Ersun Atılğan’ın ‘tanık’ sıfatıyla savcıya verdiği ifade.

432] Yüzbaşı Ahmet Kemal Yılmaz’ın ‘tanık’ sıfatıyla savcıya verdiği ifade.

433] Yüzbaşı Ahmet Kemal Yılmaz’ın ‘tanık’ sıfatıyla savcıya verdiği ifade.

gitmek istemedi ve Etimesgut Hava Alayı'nda kaldı.⁴³⁴ Bu, gecenin en ilginç olaylarından biriydi. Helikopterler gider gitmez Yüzbaşı Yılmaz Diyarbakır'dan Yüzbaşı Fatih İpek'in kendisini arayıp Albay Fırat Çelik'e yönlendirdiğini anlattı. Çelik ise o sırada beraberindeki askerlerle Oğulbey Kışlası'nın önünde nizamiyeden girmeye çalışıyor, ama nöbetçilere verilen talimat gereği giremiyorlardı. Bundan dolayı bir süredir nizamiyede silahlı çatışma yaşanıyordu. Ahmet Kemal Yılmaz, Albay Çelik'i aradı ve durum hakkında bilgi aldı.⁴³⁵

Saat 02:14, Etimesgut'tan havalanan 2 helikopter, Özel Kuvvetler Komutanlığı'na indi. Terzi doğrudan Karargah binasına doğru yürümeye başladı. Sonrasında yaşananlar, Ömer Halisdemir davası iddianamesinde şöyle anlatılıyor: "Karşılama gelen kalabalığın arasına karışan Ömer Halisdemir, Terzi tam binaya girmek üzereyken 02:16'da sağ arka tarafından 3-4 el ateş etti. Terzi yaralı bir şekilde yere düştü. Halisdemir ise, sağ taraftaki ağaçlık bölgeye doğru kaçtı. Bu durumu beklemeyen Terzi'nin yanındaki tim personeli o tarafa doğru ateş etti ve Halisdemir de vuruldu. Bu sırada diğer bir kısım askerler ile sıhhiyeciler Terzi'ye müdahale etmeye çalışıyordu. Diğer tim personeli ise, vurulan Ömer Halisdemir'i sürükleyerek karargâh binasının giriş kapısının sağ tarafındaki alana yatırdılar. Derhal olay yerine ambulans çağrıldı. Özel Kuvvetler Komutanlığı Doğal Afetler Arama Kurtarma Taburunda Acil Müdahale Uzmanı olan Kamil Aksoy, Halisdemir'in nabzını kontrol etti. Nabızı çok hafif atıyordu.⁴³⁶ Durumu çok ağırdı. Yüzbaşı Bal, "kurtaralım," dedi.⁴³⁷ Yaralıya müdahale ettikleri sırada Terzi'yle beraber Diyarbakır'dan gelmiş olan timden Üsteğmen Mihrali Atmaca, yanlarına gidip geliyordu. Son gelişinde beylik tabancısını çıkararak yerde yaralı yatan Halisdemir'in göğsüne iki el ateş etti ve öldürdü. Bu sırada saat 02:26 idi. Timden bir tanesi, 'Niye vurdun konuştururduk,' diye çıkıştı. Yüzbaşı Bal ise, 'O iyi bir çocuktu, niye vurdun?' diye sordu. Atmaca hiç bir şey söylemeden oradan uzaklaştı.'⁴³⁸

Ömer
Halisdemir

ÖKK Sıhhiye Bölüğü'nde çavuş olan ve yaralı Halisdemir'e müdahale için ambulansla gelen Mustafa Afyonlu, Halisdemir'in nabzını ölçmeye çalıştıkları esnada Atmaca'nın yanlarına gelip "Çekilin" dediğini ve yaralının göğsüne 2 el ateş ettiğini anlattı. Ardından da Atmaca'nın kendilerine "revirciler gidebilir," diyerek ambulansı oradan uzaklaştırdığını söyledi.⁴³⁹ Bu sırada Albay Ümit Bak ve beraberindeki bazı askerler ise, sıhhiyeci Hüseyin Oğuz'la birlikte Terzi'ye müdahale edebilmek için kendisini içeri götürdüler. İlk müdahale burada yapıldı. Daha sonra Albay Bak tarafından Terzi'nin hastaneye götürülmesi için helikopter çağrıldı.

Saat 02:30'da ÖKK Karargah binası önünde bunlar yaşanırken Etimesgut'ta kalan Yüzbaşı Ahmet Kemal Yılmaz ikinci kez Albay Fırat Çelik'i arayıp, "İçeride sağlam

434] Yüzbaşı Ahmet Kemal Yılmaz'ın 'tanık' sıfatıyla savcıya verdiği ifade.

435] Yüzbaşı Ahmet Kemal Yılmaz'ın 'tanık' sıfatıyla savcıya verdiği ifade.

436] "Kamil Aksoy'ın tanık sıfatıyla savcıya verdiği ifade," Ömer Halisdemir davası iddianamesi.

437] Kamil Aksoy'ın tanık sıfatıyla savcıya verdiği ifade.

438] "Kamil Aksoy'ın tanık sıfatıyla savcıya verdiği ifade," Ömer Halisdemir davası iddianamesi.

439] "Sıhhiye Çavuş Mustafa Afyonlu'nun 'tanık' sıfatıyla savcıya verdiği ifade," Ömer Halisdemir davası iddianamesi.

adamlarım var. Emrinizdeyim,” mesajı verdi.⁴⁴⁰ Bunun üzerine Fırat Çelik, Aksakallı’yı arayarak, “Diyarbakır’dan Terzi ile birlikte gelen tim komutanı Ahmet Kemal Yılmaz yüzbaşı sizden emir bekliyor,” dedi.⁴⁴¹

Saat 02:50 sıralarında yaralı Terzi, Binbaşı Fatih Şahin ve beraberindeki askerler tarafından helikopterle GATA Hastanesi’ne götürüldü. Ancak kurtarılamadı, Terzi orada yaşamını yitirdi.

Saat 02:54’te Etimesgut Hava Alayı’nda kalan Yüzbaşı Ahmet Kemal, Okul Komutanı Albay Ömer Faruk Bozdemir’in yönlendirmesi ile Aksakallı’yı aradı.⁴⁴² “Komutanım biz Semih Terzi ile geldik ancak sizin emir komutanızıdayız,” dedi. Ayrıca çok güvendiği adamlarının karargahta olduğunu söyledi.⁴⁴³ Aksakallı da ona Semih Terzi, Ümit Bak ve Mehmet Ali Çelik’in darbeci olduğunu söyledi. Aksakallı, Ankara 14. Ağır Ceza Mahkemesi’ne tanık sıfatıyla verdiği ifadede bu anları şöyle paylaştı: “Yılmaz Yüzbaşı, Semih Terzi ile birlikte Özel Kuvvetler Komutanlığı’na helikopterle giden tim içerisinde çok güvendiği personellerin olduğundan bahsetti. Ben de biraz önce ismini zikrettiğim kişilerin etkisiz hale getirilmesi emrini verdim. Hatırladığım kadarıyla 02:54’teki konuşmamızdan sonra Ahmet Kemal yüzbaşı ile beş kez daha telefonla konuştum. Ahmet Kemal yüzbaşının da bu konuşmamızdan sonra o an için ÖKK’ya gitmiş olan güvendiği personelle telefon irtibatı kurduğunu öğrendim.”⁴⁴⁴ Bu andan itibaren Zekai Aksakallı, Yüzbaşı Yılmaz üzerinden içerideki ‘çok güvendiği’ adamlarına talimat ulaştırmaya başladı.

Saat 02:59’da Yüzbaşı Ahmet Kemal Yılmaz, içerideki çok güvendiği adamlarının başında gelen Üsteğmen Mihrali Atmaca’yı aradı. 03:05’de bu kez Ali Güreli’nin telefonundan arayıp görüştü. Bu konuşmalarda Korgeneral Aksakallı’nın talimatlarını ilettiler. Semih Terzi ve Fatih Şahin’in hain olduğunu söyledi.⁴⁴⁵ Yılmaz ve Atmaca, neredeyse bütün tim personeline tek tek ulaşarak aynı şeyleri söyledi.

Saat 03:08 sıralarında tim komutanı Atmaca, saf değiştiren diğer tim personelleri Ahmet Muhammet Demirci, İsmail Çınar ve Ali Güreli ile birlikte karargah binası içerisine girerek darbecileri derdest etmeye başladı.

Saat 03:10’da Mihrali Atmaca ve beraberindeki tim personeli, ilk olarak Yarbay Mehmet Ali Çelik’i teslim alarak karargahın alt katına indirdi.⁴⁴⁶

440] Yüzbaşı Ahmet Kemal Yılmaz’ın ‘tanık’ sıfatıyla savcıya verdiği ifade.

441] “Zekai Aksakallı o geceyi anlattı,” Vatan, 20 Mart 2017, <http://www.gazetevatan.com/zekai-aksakalli-o-geceyi-anlatti-1049993-gundem/>

442] “Zekai Aksakallı o geceyi anlattı,” Vatan, 20 Mart 2017, <http://www.gazetevatan.com/zekai-aksakalli-o-geceyi-anlatti-1049993-gundem/>

443] Yüzbaşı Ahmet Kemal Yılmaz’ın ‘tanık’ sıfatıyla savcıya verdiği ifade.

444] “Zekai Aksakallı o geceyi anlattı,” Vatan, 20 Mart 2017, <http://www.gazetevatan.com/zekai-aksakalli-o-geceyi-anlatti-1049993-gundem/>

445] Yüzbaşı Ahmet Kemal Yılmaz’ın ‘tanık’ sıfatıyla savcıya verdiği ifade

446] Özel Kuvvetler Komutanlığı’nın 10 Ağustos 2016 tarihli İdari Tahkikat Raporu; “11 Temmuz’da darbe hazırlığına başlamışlar,” Hürriyet, 15 Aralık 2016, <http://www.hurriyet.com.tr/11-temmuzda-darbe-hazirligina-baslamislar-40307627>

Saat 03:20’de Atmaca, Demirci ve İsmail Çınar, Albay Ümit Bak’ı teslim almak için odasına gitti. Kapıda Bak’ın güvenliği için bekleyen Başçavuş Nedim Şahin, onlara engel olmaya çalıştı. Çıkan arbedede Mihrali Atmaca ve İsmail Çınar, Şahin’e ateş ederek öldürdü. Sonrasında Ümit Bak’ı gözaltına aldılar.

Saat 05:07’de Aksakallı’nın emriyle saatlerdir nizamiyeden içeri girmeye çalışan Albay Fırat Çelik, beraberindeki 10 bordo bereliyle beraber telleri aşarak karargaha ulaştı. Üsteğmen Mihrali Atmaca’nın başında bulunduğu timle beraber karargâhtaki Terzi timini derdest ettiler. Başçavuş Turgay Usanmaz, Başçavuş Şenol Soylu ve Başçavuş Muzaffer Han da gözaltına alınarak kelepçelendi ve alt katta tutulan Ümit Bak ile Mehmet Ali Çelik’in yanına kondu.

Saat 06:03’te içerideki askerler beyaz bez sallayarak teslim olmaya başladı.⁴⁴⁷

Saat 07:40’ta ÖKK Karargahı, darbeci tüm şüphelilerden arındırıldı.⁴⁴⁸

Saat 10:38’te ÖKK Komutanı Aksakallı, MİT yetkilisi Kemal Eskintan tarafından sağlanan zırhlı araç ile⁴⁴⁹ kışlaya gelerek emir-komutayı yeniden eline aldı.⁴⁵⁰

Aksakallı, o gece birçok kez MİT Müsteşarı Hakan Fidan ile telefonda görüşüğünü açıkladı.⁴⁵¹ Ankara 14. Ağır Ceza Mahkemesi’ne ‘tanık’ sıfatıyla verdiği ifadede, ÖKK’da kalkışmaya fiilen iştirak edenlerin Özel Kuvvetlerin mevcuduna oranının yüzde 5,4 olduğunu açıkladı.⁴⁵² Gölbaşı’ndaki ana karargâhta görevli 146 askerin fiilen darbeye katıldıkları öne sürüldü.⁴⁵³ O gece 4 kişi darbeci olduğu gerekçesiyle öldürüldü. Bunlar Semih Terzi, Nedim Şahin, Gökmen Ata ve Ercan Şen’di.⁴⁵⁴

447] Özel Kuvvetler Komutanlığı’nın 10 Ağustos 2016 tarihli İdari Tahkikat Raporu; “11 Temmuz’da darbe hazırlığına başlamışlar,” Hürriyet, 15 Aralık 2016, <http://www.hurriyet.com.tr/11-temmuzda-darbe-hazirligi-na-baslamislar-40307627>

448] Özel Kuvvetler Komutanlığı’nın 10 Ağustos 2016 tarihli İdari Tahkikat Raporu; “11 Temmuz’da darbe hazırlığına başlamışlar,” Hürriyet, 15 Aralık 2016, <http://www.hurriyet.com.tr/11-temmuzda-darbe-hazirligi-na-baslamislar-40307627>

449] 15 Temmuz çatı davası iddianamesi, s. 522.

450] Özel Kuvvetler Komutanlığı’nın 10 Ağustos 2016 tarihli İdari Tahkikat Raporu; “11 Temmuz’da darbe hazırlığına başlamışlar,” Hürriyet, 15 Aralık 2016, <http://www.hurriyet.com.tr/11-temmuzda-darbe-hazirligi-na-baslamislar-40307627>

451] 15 Temmuz çatı davası iddianamesi, s. 521.

452] “Zekai Aksakallı o geceyi anlattı,” Vatan, 20 Mart 2017, <http://www.gazetevatan.com/zekai-aksakalli-o-geceyi-anlatti-1049993-gundem/>

453] Özel Kuvvetler Komutanlığı’nın 10 Ağustos 2016 tarihli İdari Tahkikat Raporu; “11 Temmuz’da darbe hazırlığına başlamışlar,” Hürriyet, 15 Aralık 2016, <http://www.hurriyet.com.tr/11-temmuzda-darbe-hazirligi-na-baslamislar-40307627>

454] Özel Kuvvetler Komutanlığı’nın 10 Ağustos 2016 tarihli İdari Tahkikat Raporu; “11 Temmuz’da darbe hazırlığına başlamışlar,” Hürriyet, 15 Aralık 2016, <http://www.hurriyet.com.tr/11-temmuzda-darbe-hazirligi-na-baslamislar-40307627>

3.4.2. Cevap Bekleyen Sorular...

Saat 19:06'da ülke genelinde askeri uçak ve helikopterle uçuş yasağı gelmiş olmasına rağmen Etimesgut Hava Alay Komutanı Ümit Tatan, Diyarbakır'a gidecek olan CASA uçağına 20:50'de neden kalkış izni verdi? Bunun için Zekai Aksakallı'yı arayıp bilgi verdi mi?

Semih Terzi'yi Etimesgut'tan helikopterle Özel Kuvvetler Komutanlığı'na götüren tutuklu Pilot Binbaşı Mehmet Sağlam, Ankara 13. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülen Etimesgut Hava Alay Komutanlığı davasının 6 Şubat 2017 tarihli duruşmasında, "Uçuş yasağı 19:30 sıralarında veriliyor. Ancak Genelkurmay ve Özel Kuvvetler Komutanlığının emri ile Alay Komutanı Albay Ümit Tatan'ın gösterdiği bayağı bir çaba ile uçak kalkıyor. Uçağın Ankara'dan kalkışı, Diyarbakır'a varışı, tekrar oradan havalanıp Ankara'ya gelişi ile ilgili tüm konuşma kayıtlarının incelenmesini istiyorum. Uçağın kalkması için çaba gösterenler kahraman, biz ise terör örgütü üyeliğinden cezaevindeyiz," dedi.⁴⁵⁵ Ümit Tatan, uçağın kalkıp Terzi'yi getirmesi için neden bu kadar ısrarcı oldu? Aksakallı, Tatan'ın bu ısrarından haberdar mıydı?

Pilot Binbaşı Mehmet Sağlam, aynı duruşmada, "Ümit Tatan'ın saat 20:00 ile 23:30 arasındaki telefon kayıtlarının incelenmesini istiyorum. Kimlerle görüştüğü araştırılsın. Onun bu olanlardan haberi olmaması mümkün değil," dedi.⁴⁵⁶ O gece Hava Alay Komutanlığı nöbetçi amiri olan tutuklu Binbaşı Hüseyin Çakıroğlu da aynı duruşmada "Alay Komutanı Ümit Tatan, bizim de anlam veremediğimiz bir şekilde Semih Terzi'yi getirmek için havalanan uçağın kalkışını takip etti. Uçuş yasağı hatırlatılmasına rağmen, 'Bu uçuş için izin aldık. Bunun dışında uçuş olursa bana haber verin,' dedi. Zekai Aksakallı ve Alay Komutanı Ümit Tatan'ın, saat 23:30 sıralarına kadar darbe girişiminden haberlerinin olmaması mümkün değil," iddialarında bulundu.⁴⁵⁷ Aksakallı, düğünden çıkıp darbecilerin saldırısına uğradığı 21:30 sularından itibaren Ümit Tatan'la hiç konuşmadı mı? İfadelerinde bundan niye hiç bahsetmiyor?

Zekai Aksakallı, ÖKK Nöbetçi Amiri Ümit Koçak ve Nöbetçi Subayı M. Ali Çelik'e "İçeriye sadece Semih Terzi'nin alınması. Onun dışında başka hiç kimsenin kapıdan sokulmaması," talimatını verdi mi?

Aksakallı, 21:30 sularında düğün çıkışı kaçırılmak istenmesine ve bir müddet sonra Genelkurmay'dan gönderilen sıkıyönetim direktiflerinden haberdar olmasına rağmen neden Terzi'den başka kimsenin Karargah'tan içeri sokulmaması emrini verdi?

Aksakallı, saat 22:50 sularında evine geldiğini anlatıyor. Tekrardan Özel Kuvvetler

455] "Darbeci binbaşı: Ömer Halisdemir kadar vatanseverim," Sözcü, 6 Şubat 2017, <http://www.sozcu.com.tr/2017/gundem/darbe-girisiminden-yargilanan-binbasi-aksakalli-ve-tatandan-sikayetci-oldu-1663925/>

456] "Darbeci binbaşı: Ömer Halisdemir kadar vatanseverim," Sözcü, 6 Şubat 2017, <http://www.sozcu.com.tr/2017/gundem/darbe-girisiminden-yargilanan-binbasi-aksakalli-ve-tatandan-sikayetci-oldu-1663925/>

457] "Darbeci binbaşı: Ömer Halisdemir kadar vatanseverim," Sözcü, 6 Şubat 2017, <http://www.sozcu.com.tr/2017/gundem/darbe-girisiminden-yargilanan-binbasi-aksakalli-ve-tatandan-sikayetci-oldu-1663925/>

Harekat Merkezi'ni aradığını ve darbeci Yarbay Mehmet Ali Çelik ile bir kez daha görüştüğünü dile getiriyor. “O bana Genelkurmay’dan mesaj geldiğini, Özel Kuvvetler Komutanı görevimden alındığımı, yerime Semih Terzi’nin atandığını anlattı,” diyor. Bu sırada henüz Semih Terzi Diyarbakır’dan havalanmış değil. Üstelik uçuş yasağı var. İstenirse uçak kaldırılmayabilir. Fakat bu telefonda 1 saat sonra, 23:59’da Terzi’yi taşıyan uçak havalanıyor. Aksakallı, Terzi’nin Ankara’ya geleceğini biliyordu. Neden bu uçağın kalkışına engel olmadı? Nitekim darbe sanığı Binbaşı Fatih Şahin, “Alarm emrinin verildiği 21:30’dan itibaren uçağın kalktığı saat 24:00’e kadar Zekai Aksakallı’nın neden bizi arayıp Semih Terzi’nin durdurulmasını istemediğinin sorgulanması gerekir,” dedi.

Uçuş yasağına rağmen Terzi’yi taşıyan uçağa Diyarbakır’dan havalanırken ve Ankara’ya inerken nasıl izin verilebildi? İniş neden engellenmedi? Genelkurmay Başkanı’nın bizzat koyduğu yasağı onun dışında kimse kaldıramaz. Bu yasağı kim kaldırdı?

Diyarbakır’dan gelen askerlerin çoğu, darbeyi ya da çıkan ayaklanmayı bastırmaya gittiklerini sandıklarını söylediler. Binbaşı Fatih Şahin, “Uçakta Semih Terzi bana, ‘TSK yönetime el koymuş, hazır olmalıyız, müdahale yapanlar bize de müdahale edebilirler,’ diye bilgi verdi. Bu saatten sonra müdahale yapanlara karşı bir göreve gideceğimizi düşünmeye başladım,” dedi. Sanıklardan eski Astsubay Kıdemli Çavuş Harun Topbaş, Astsubay Erhan Almaz’ın, “Ayaklanma varsa onu bastırmaya gidiyoruz galiba, niçin gideriz ki Ankara’ya,” dediğini aktardı. Astsubay Erhan Almaz, “Radyodan, Başbakanın açıklamalarını duyduk, ‘Küçük bir grup kalkışma içinde, bastırılacak,’ diye. ‘Ankara’ya gitme sebebimiz belli oldu,’ dedim.” şeklinde ifade verdi. Darbe yapmaya gittiği ileri sürülen ve ÖKK Karargâhı’nı basıp emir-komutayı devralmaya giden Terzi, neden tanımadığı, güvenmediği, nereye gittiğini bile bilmeyen 24 kişilik bir timle yola çıktı? Yoksa Terzi, darbenin emir-komuta zinciri içinde olduğunu sanıyor ve Aksakallı’nın bilgisi dahilinde görevi devralmaya mı gidiyordu?

Aksakallı ifadesinde, Kurmay Başkanı Erdinç Kocayanık’ı ve Okul Komutanı Faruk Bozdemir’i arayıp “Güvendiğiniz kişilerle birliğe giderek emir ve komutayı devralın,” emri verdiğini kaydediyor. Böyle bir durumda neden kendisi birliğe gitmek yerine evinden talimat vermeyi tercih etti?

Aksakallı, kendisini almaya gelen zırhlı araca saldırı olduğu için ÖKK Karargâhı’na gidemediğini söylüyor. Kışla’ya gitmenin başka bir yolu yok muydu? Neden alternatif ulaşım imkânlarını denemedi? Albay Bozdemir ve Albay Çelik, onun emriyle kışlaya gidebilirken Aksakallı’nın kendisi niye gidemedi?

Korgeneral Aksakallı, Saat 23:35 sularında K. Irak’ın Selahattin kentindeki ÖKK 3. Tugay komutanı Tuğgeneral Halil Soysal’ı aradığını, Semih Terzi’nin sorumluluğunda olan Silopi Özel Kuvvetler Harekat Üssü’nün kontrolünü almasını ve darbeye karışanları tutuklaması emrini verdiğini anlatıyor.⁴⁵⁸ Bunun yerine neden Diyarbakır’dan henüz havalanmamış olan Terzi’nin tutuklanması ya da uçağın kalkışının engellenmesi emrini vermedi? Zaten hâlihazırda uçuş yasağı var. Bu emir rahatlıkla uygulanabilirdi.

458] “Zekai Aksakallı’nın savcılık ifadesi,” 15 Temmuz çatı davası iddianamesi, s. 518.

Aksakallı, “Yerimi tespit etmek için aradıklarını değerlendirdiğim telefonların gelmesi üzerine evde kalmanın tehlikeli olabileceğini düşünerek aynı sitede bulunan başka bir arkadaşın evine geçtim ve orayı karargâh olarak kullanmaya başladık,” diyor.⁴⁵⁹ Aynı site içerisinde bir başka ev güvenli miydi? O geceyi nerede geçirdi?

Aksakallı saat 01:11’de TGRT ve 01:47’de NTV televizyonlarına canlı yayın bağlantısı yaptı. Bu bağlantılarda, henüz havada olan Semih Terzi’den hiç bahsetmeme nedeni nedir? Canlı yayında bu uçuşu ifşa etse belki Tuğgeneral Terzi Etimesgut’a hiç inemeyecek ve Gölbaşı’na intikal edemeyecekti.

Başbakan Yıldırım 23:02’de çıktığı NTV yayınında bunun bir darbe girişimi olabileceğini açıkladı. Saat 00:24’te Cumhurbaşkanı Erdoğan, facetime ile CNN’e bağlandı ve halkı sokaklara çağırdı. Semih Terzi’yi taşıyan uçak, saat 02:05’te Etimesgut’a indi. Hiçbir dirençle karşılaşmadı. Ve yine hiçbir engelle karşılaşmadan başka bir helikopterle Gölbaşı’na hareket etti. Ona neden bu kadar kolay müsaade edildi? Sanki bir el ısrarla onu Gölbaşı kışlasına götürmeye mi çalışıyordu? Bu esnada Zekai Aksakallı ne yapıyordu?

Diyarbakır’dan Semih Terzi ile birlikte gelen Yüzbaşı Ahmet Kemal Yılmaz’ın tim komutanı olmasına rağmen timiyle birlikte helikoptere binmeyip Etimesgut Hava Alay Komutanlığı’nda kalması normal mi?

Darbe sanıklarından Binbaşı Fatih Şahin, Terzi ile birlikte Gölbaşı Oğulbey Kışlası’na geçecek 2 helikopterdeki personeli seçme görevini Yüzbaşı Ahmet Kemal Yılmaz’a veriyor. Yılmaz, 14 kişiyi belirleyip kendisi orada kalmayı tercih ediyor. Daha sonra da Zekai Aksakallı’nın emrine giriyor. Ömer Halisdemir öldükten sonra Aksakallı’nın talimatları, Yılmaz üzerinden Oğulbey Kışlası’ndaki Mihrali Atmaca’ya ulaşıyor. Hatta Aksakallı’nın emriyle hazırlanan ÖKK Raporu’nda Yılmaz’ın adı, darbeyi önleyen komutanlar arasında geçiyor. Bütün bunlar kuşku verici değil mi?

Zekai
Aksakallı

Yüzbaşı Ahmet Kemal Yılmaz, Aksakallı’ya “İçeride çok güvendiğim adamlarım var,” diyor. Bu tim daha çok Semih Terzi’ye değil, Yüzbaşı Yılmaz’a bağlı bir tim görüntüsü veriyor. Yılmaz’ın güvendiği adamlardan biri olan Mihrali Atmaca da ifadesinde, kendilerinin Semih Terzi ve Fatih Şahin ile herhangi bir irtibatları olmadığını ve özellikle seçilmediklerini belirtti.⁴⁶⁰ Bu tim neye göre seçildi? Semih Terzi darbeci ise ve bir çatışmaya girerek ÖKK Komutanlığı’nı devralmaya gidiyorsa, tanımadığı ve güvenmediği askerlerden oluşan küçük bir timle gitmesi mantıklı mı?

Mihrali Atmaca, yerde yaralı yatan Ömer Halisdemir’in göğüs bölgesine bilerek ve isteyerek 2 el daha ateş edip kendisini şehit etti. Aynı Atmaca, ifadesinde, sabah kışlaya gelen Komutan Aksakallı’nın kendisine “Aslanım, eline sağlık” diyerek teşekkür ettiğini

459] “Korgeneral Aksakallı: Halisdemir’in üzerindeki örtüyü kaldırdım, alnından öptüm,” Anadolu Ajansı, 20 Mart 2017, <http://aa.com.tr/tr/turkiye/korgeneral-aksakalli-halisdemirin-uzerindeki-ortuyu-kaldirdim-alnindan-optum/775701?amp=1>

460] Ömer Halisdemir davası iddianamesi.

öne sürdü.⁴⁶¹ O sırada orada bulunan Astsubay Kıdemli Çavuş Harun Topbaş da ifadesinde, “Zekai Paşa geldi, Ömer Halisdemir Başçavuşu alnından öptü, Mihrali Üsteğmeni de darbeyi engellediği için tebrik etti,” dedi.⁴⁶² Aksakallı ise kimseye özel olarak teşekkür etmediğini savundu.⁴⁶³ Hangisi doğruyu söylüyor?

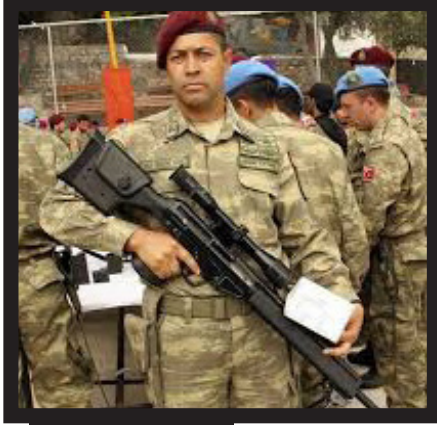
Zekai Aksakallı’nın emriyle hareket eden Yüzbaşı Ahmet Kemal Yılmaz’ın ‘güvendiğim adam’ dediği Mihrali Atmaca’nın, henüz nabızı atmakta olan Ömer Halisdemir’e, tıbbi müdahale edenler bulunmasına rağmen 2 el daha ateş edip öldürmesinin sebebi nedir?

Darbe sanığı Binbaşı Fatih Şahin, mahkemedeki savunmasında, Halisdemir’in vurulmasıyla ilgili olarak, “Kanunlara uygun olarak nefsi müdafaa hakkını kullanarak ateş ettik. Bir anda ateş edilince refleks olarak ateş ettik. Keşke bize ‘dur’ uyarısı yapılsaydı. Keşke baskın şeklinde ateş edilmeseydi ve silah arkadaşımızı vurmamış olsaydık. Semih Terzi’nin de Ömer Halisdemir’in de vurulmasını istemezdim,” ifadelerini kullandı.⁴⁶⁴ Tanık sıfatıyla ifade veren Okul Komutanı Albay Ömer Faruk Bozdemir, “Semih Terzi öldürülme de karargâhı elde ederdik,” dedi. O halde Aksakallı, 8 defa arayarak neden Terzi’nin öldürülmesinde bu kadar ısrarcı oldu? Belki darbenin en önemli delillerinden Terzi de şehit Ömer Halisdemir de hayatta olacaktı.

Aksakallı ifadesinde, Semih Terzi’nin 2015-16 yıllarında görevden alınması için 2 kez teklifte bulunduğunu ama reddedildiğini, buna rağmen darbe girişiminden 5 ay kadar önce kendisine, “Dilekçeni yaz, bu birlikten defol git,” dediğini anlattı.⁴⁶⁵ Terzi’nin ısrarla vurulmasını istemesinde bu kişisel husumetinin etkisi var mıydı?

Mihrali Atmaca, 10 Ağustos 2016 tarihli ÖKK İdari Tahkikat Raporu’nda darbeyi önleyen isimler arasında sayılıyor. Aksakallı, kendisinin emriyle Terzi’yi öldüren Halisdemir’i şehit eden bir subayı neden akladı? Ömer Halisdemir kahramansa Mihrali Atmaca nasıl kahraman oluyor?

Ömer Halisdemir’in şehit edilmesi davasında 18 sanık yargılanıyor. Bunlardan 13 tanesi, Zekai Aksakallı’nın emriyle hazırlanan ve savcılığa gönderilen Özel Kuvvetler

Ömer Halisdemir’in şehit edilmesi davasında 18 sanık yargılanıyor.

461] “Paşa ‘Aslanım’ dedi ama tutuklandı,” Sözcü, 18 Ağustos 2016, <http://www.sozcu.com.tr/2016/gundem/pasa-aslanim-dedi-ama-tutuklandi-1356468/>

462] “Şehit Halisdemir davasında ikinci gün ifadeleri: Aksakallı’dan hain Fatih Şahin’i vurun emri,” 22 Şubat 2017, <http://www.karar.com/guncel-haberler/sehit-halisdemir-davasinda-ikinci-gun-ifadeleri-aksakallidan-hain-fatih-sahini-vurun-emri-395963>

463] “Korgeneral Aksakallı: Halisdemir’in üzerindeki örtüyü kaldırdım, alnından öptüm,” Anadolu Ajansı, 20 Mart 2017, <http://aa.com.tr/tr/turkiye/korgeneral-aksakalli-halisdemirin-uzerindeki-ortuyu-kaldirdim-alnindan-optum/775701?amp=1>

464] “Halisdemir’e ateş eden Fatih Şahin’den akıllalmaz savunma!” Hürriyet, 22 Şubat 2017, <http://www.hurriyet.com.tr/halisdemiri-ates-eden-fatih-sahinden-akilalmaz-savunma-40373433>

465] “Zekai Aksakallı’nın savcılık ifadesi,” 15 Temmuz çatı davası iddianamesi, s. 523.

Komutanlığı İdari Tahkikat Raporu'nda 'darbeyi engelleyen' isimler olarak zikrediliyor. Aksakallı da Ankara 14. Ağır Ceza Mahkemesi'ne 'tanık' sıfatıyla verdiği ifadede "ÖKK'ya Semih Terzi ile birlikte gelen ve o an için Mihrali üstegmenin komutasında bulunan tim personeli, bizim Ahmet Kemal yüzbaşı vasıtasıyla kendisine yönelttiğimiz emirleri yerine getirdiler," beyanında bulundu.⁴⁶⁶ O halde bu askerler neden şüpheli sıfatıyla tutuklu yargılanıyor? Aksakallı ifadesinde neden ısrarla Mihrali Atmaca'yı zikredip ona sahip çıkmaya devam ediyor?

Semih Terzi'nin eşi Nermin Terzi, eşinin ölüm belgesinde ölüm saatinin 15 Temmuz 2016, saat 23:30 olarak yazıldığını belirtti. Fakat ÖKK raporunda 16 Temmuz saat 02:16 yazılı. Kendisi de bir doktor olan Nermin Terzi, aynı şekilde GATA'ya gidip ölüm raporunun altında imzası olan doktoru aradığını ama "Burada böyle bir kimse yok," cevabı aldığını iddia etti.⁴⁶⁷ Terzi'nin ölüm raporu sahte mi?

Terzi, 02:16'da vurulduğu ve darbecilerin başındaki Albay Ümit Bak da 03:20 sularında tutuklandığı halde Aksakallı neden kışlaya 10:38'de geldi? Bu zaman zarfında neredeydi?

İddianamelerden anlaşıldığına göre bütün olay yaklaşık 20 kişi arasında geçiyor. Terzi ile birlikte gelen 14 kişiden 5 tanesinin karşı tarafa geçmesiyle birlikte ÖKK'daki bütün darbeciler çözülüyor ve kışla bir anda geri alınıyor. Bu nasıl bir darbe baskını?

Genelkurmay Protokol Personeli tutuklu Kübra Yavuz, Aksakallı'nın yetkisi olmadığı halde darbe girişimi sonrası Genelkurmay karargahında bir sorgu odasını kurduğunu ve kendisine işkence ettiğini öne sürdü.⁴⁶⁸ Ölüm tehditleri ile kendisine zorla bir ifade imzalatıldığını iddia etti. Pilot Binbaşı Mehmet Sağlam da mahkemede, "Zekai Aksakallı ve Alay Komutanı Ümit Tatan'ın emri ile iki gün bize işkence yapıldı," iddiasında bulundu.⁴⁶⁹ Aksakallı, işkenceci mi?

Genelkurmay 2. Başkanı Yaşar Güler'in koruma ekibinde görevli Kıdemli Üstçavuş Uğur Kent de o gece ÖKK Komutanı Zekai Aksakallı'nın kendilerine bazı generalleri infaz etmeleri emri verdiğini açıkladı. Ankara 17. Ağır Ceza Mahkemesi'nde Genelkurmay Çatı Davası'nda savunma yapan Kent, "Tuvalete gittiğim bir sırada dışarıdaki masaya konmuş telefonumu fark ettirmeden aldım. Bizi tuttukları odaya dönünce Özel Kuvvetler Komutanı Zekai Aksakallı'nın koruması Makbul Uluğ'a ulaşip, durumumuzu söyledim. Zekai Paşa

466] "Zekai Aksakallı o geceyi anlattı," Vatan, 20 Mart 2017, <http://www.gazetevatan.com/zekai-aksakalli-o-geceyi-anlattı-1049993-gundem/>

467] "Semih Terzi'nin eşi hakim karşısına çıktı: Nasıl 15 Temmuz'da ölür, 16 Temmuz'da mesaj attı," Sputnik Türkçe, 26 January 2017, <https://tr.sputniknews.com/turkiye/201701261026952697-semih-terzi-nazire-terzi-darbe-girisimi/>

468] "15 Temmuz gecesi Fidan'ı uğurlayan Yavuz: Genelkurmay'daki ifademi ölüm tehdidi altında verdim," Sputnik Türkçe, 7 Mart 2017, <https://tr.sputniknews.com/turkiye/201703071027523444-darbe-gecesi-mit-mus-tesari-fidani-ugurlayan-kubra-yavuz-genelkurmaydaki-ifademi-olum-tehdidi-altinda-verdim/>

469] "Darbeci binbaşı: Ömer Halisdemir kadar vatanseverim," Sözcü, 6 Şubat 2017, <http://www.sozcu.com.tr/2017/gundem/darbe-girisiminden-yargilanan-binbasi-aksakalli-ve-tatandan-sikayetci-oldu-1663925/>

telefonu alıp, Abdurrahim Aksoy, Mehmet Partigöç ve diğer şüphelileri vurmamızı söyledi. Zekai Paşa'nın sorgusuz sualsiz infaz emirlerine defalarca tanık oldum. Ben ısrarla, 'eğer operasyon yapmayı düşünüyorsanız, biz de buradan harekete geçelim' dedim, ama o vurmamız gereken şahısların isimlerini sayıp, kapattı. Zekai Paşa'ya gece boyunca bilgi verdiğimiz halde ertesi güne kadar operasyon yapmamıştır." dedi. Aksakallı, neden bütün kritik isimleri öldürtmeye çalıştı? Geride tanık bırakmak istemiyor olabilir mi?⁴⁷⁰

Genelkurmay 2. Başkanı Güler, gözaltında tutulduğu odada ilk fırsatta konutunu aradığını şöyle anlatıyor: "Oğlum, hanımefendiye iyi olduğumu söyle. Ayrıca Özel Kuvvet Komutanı Zekai Paşa'yı ara ve telefonda üzerinde okuduğum 4210 numarayı söyleyerek bunu kendisine iletmesini ve 3 zilin çalmasını bekleyeceğimi söyledim."⁴⁷¹ Kendisini ÖKK'ya bağlı askerler derdest etmişken Aksakallı'nın darbeci olmadığından nasıl bu kadar emin olabildi?

3.5. YAŞ Üyesi Akın Öztürk

3.5.1. Öztürk, Darbe Girişiminin 1 Numarası Mı?

AKP hükümeti daha ilk saatlerinde 15 Temmuz 2016 darbe girişiminin failini belirlemiş ve Gülen Hareketi peşinen suçlu ilan edilmişti. Darbenin askeri kanadının 1 numarası olarak ise, Yüksek Askeri Şura üyesi eski Hava Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Akın Öztürk gösterildi. Darbe girişiminin başarılı olması halinde Genelkurmay Başkanı olacağı iddia edildi.⁴⁷²

Öztürk, Akıncı Üssü'ne Hava Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Abidin Ünal'ın isteği üzerine gitmiş, darbeci komutanlarla ikna görüşmelerini ise Genelkurmay Başkanı Orgeneral Hulusi Akar'ın talimatları üzerine yapmıştı. Darbecileri yönlendirdiğine dair somut bir delil ortaya konulamadı. Ancak emir ve talimat verdiği gerekçesiyle darbe girişiminin ilk gününde gözaltına alındı. Hemen ardından hükümete yakın yayın organlarında Öztürk'ün darbeden 1 yıl kadar önce bir grup subay tarafından 'darbe yapabilecek potansiyele sahip' olduğu gerekçesiyle Genelkurmay'a bildirildiği şeklinde haberler yapıldı.⁴⁷³

Akın Öztürk ise, gözaltına alınmadan önce hazırladığı basın açıklamasında şöyle diyordu: "Yüksek Askeri Şura üyesi olarak milletin emrinde olan ben Hava Orgeneral Akın Öztürk, kalkışma başladıktan itibaren kısa süre içerisinde bulundukları yere ulaşarak sürekli bir şekilde Sayın Genelkurmay Başkanı Orgeneral Hulusi Akar ile birlikte hareket ettim,

470] Hep Hulusi Akar'ın yanında çalışmışsın...", Oda Tv, 16 Haziran 2017, <http://odatv.com/hep-hulusi-akar-in-yaninda-calismisin...-1606171200.html>

471] Orgeneral Yaşar Güler'in kan donduran ifadesi. Vatan Gazetesi, 23 Temmuz 2016, <http://www.gazete-vatan.com/orgeneral-yasar-guler-in-kan-donduran-ifadesi-969716-gundem/>

472] "Darbe başarılı olsaydı Genelkurmay Başkanı o olacaktı," Akşam, 17 Temmuz 2016, <http://www.aksam.com.tr/guncel/darbe-basari-olsaydi-genelkurmay-baskani-o-olacakti/haber-533981>

473] "Cinnetin perde arkası," DHA, 16 Temmuz 2016, http://www.dha.com.tr/cinnetin-perde-arkasi_1281463.html

yanında bulundum. Milletimizi ve demokrasimizi hedef alan bu darbe girişiminin hiçbir aşamasında yer almadığım gibi, ülkemiz açısından en az zararla atlatılabilmesi için elimden geleni yaptım. Hava Kuvvetleri Komutanı Hava Orgeneral Abidin Ünal'ın isteği üzerine faillerle bizzat münazara ederek bir an önce hatalarından dönmeleri için gayret sarf ettim.”⁴⁷⁴

Akın Öztürk, darbe girişiminin hemen ardından 16 Temmuz 2016'da gözaltına alındı. Emniyet Müdürlüğü'ndeki sorgusu sürerken çekilen görüntülerde işkence gördüğü, vücudunun değişik yerlerinde kan izlerinin olduğu anlaşıyordu. Beraberindeki çok sayıda subayın durumu da Öztürk'ten farklı değildi. Sıraya dizilerek devletin resmi Anadolu Ajansı'nın (AA) görüntü alması için poz verdirilen generallerin kiminin başı, kiminin kolu, kiminin kulağı bandajla sarılıydı. Propaganda amaçlı olarak Öztürk'ün de aralarında bulunduğu üst düzey komutanların görüntüleri ve fotoğrafları, devletin resmi yayın organları AA ve TRT üzerinden 'darbecilerden intikam alındı' havasında yayınlanmıştı.

Akın Öztürk, her fırsatta darbeye katılmadığını, aksine darbeci subayları ikna etmek için uğraştığını anlattı.

Gördüğü ağır baskı ve işkencelere rağmen Orgeneral Akın Öztürk'ün, poliste, savcılıkta ve mahkemede yargılanırken verdiği ifadelerde çelişki gözüküyor. Öztürk, her fırsatta darbeye katılmadığını, aksine darbeci subayları ikna etmek için uğraştığını anlattı. Genelkurmay Başkanı Akar ve Hava Kuvvetleri Komutanı Ünal da Öztürk'ün kendilerinin yönlendirmesiyle Akıncı Üssü'nde darbecilerle görüşüğünü teyid etti. Ancak yine de savcılığa ve bazı komutanlara göre, Öztürk darbeci şüphesi taşıyordu. Akıncılar iddianamesine yansıdığı şekliyle, bu şüphelerin en önemli gerekçeleri olarak darbeciler tarafından derdest edilerek

rehin alınmaması ve pilotların saldırı talimatları aldığı yerlerden biri olan 141. Filo'nun komutanı Yarbay Hakan Karakuş'un Öztürk'ün damadı olması gösteriliyordu. Öztürk, darbe girişiminden ve 249 insanın ölümünden sorumlu tutularak tutuklandı. Akın Öztürk, cezaevinde de darp edilmesiyle gündeme gelecekti.⁴⁷⁵

3.5.2. Akın Öztürk'ün 15 Temmuz'daki Rolü

Akın Öztürk, kanser tedavisi gören babasının rahatsızlığı nedeniyle 4 Temmuz 2016'da İzmir'e gitmişti. 15 Temmuz tarihine kadar Hava Kuvvetleri Özdeğere Eğitim kampında kaldı. Kendi ifadesine göre 17 Temmuz 2016 tarihinde Ankara'ya dönmeyi planlarken 15 Temmuz 2016 tarihinde Kara Kuvvetleri Komutanı Salih Zeki Çolak'ın geldiği bir uçakla Ankara'ya dönmeye karar verdi. Eşi, korumaları ve Orgeneral Çolak ile birlikte uçtukları Komuta Kontrol Uçağı ile saat 14:00 sularında Ankara'ya indi. Akıncı 4. Ana Jet Üssü Lojmanlarında ikamet eden kızı Ayça Karakuş'un evine geçtiğinde saat 14:30 sularıydı.⁴⁷⁶

474] “Gözaltında olan Orgeneral Akın Öztürk'ten yakınları aracılığıyla açıklama,” BirGün, 17 Temmuz 2017, <http://www.birgun.net/haber-detay/gozaltinda-olan-orgeneral-akin-ozturk-ten-yakinlari-araciligiyla-aciklama-120275.html>

475] “Akın Öztürk'e Cezaevinde Darp Girişimine Soruşturma,” 4 Ağustos 2016, <https://onedio.com/haber/akin-ozturk-e-cezaevinde-darp-girisimine-sorusturma-724425>

476] Akıncı Üssü İddianamesi, s. 463

Aynı gün İstanbul Moda Deniz Kulübü'nde Eskişehir Muharip Hava Kuvvet ve Hava Füze Savunma Komutanı Korgeneral Mehmet Şanver'in kızının düğünü vardı. Akın Öztürk, Hava Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Abidin Ünal ile birlikte çok sayıda generalin katıldığı o düğünde Şanver'in kızının nikâh şahidi olacaktı. Ancak, öğle saatlerinde düğün sahiplerini aradı ve eşinin rahatsızlığını gerekçe göstererek düğüne katılamayacağını söyledi. Oysa, Akın Öztürk ile Mehmet Şanver yıllarca aynı filoda görev yapmış, ailecek görüşen, birbirleriyle çok özel hukukları olan iki generaldi.

General Şanver, Öztürk'ün o gece düğününe katılamayacak olmasına çok üzülmüştü. Darbe girişiminden bir ay sonra TSK'dan istifa eden Mehmet Şanver, bir röportajında, "Akın Öztürk'ü ve ailesini iyi tanıyorum. Aramızda çok özel bir hukuk olduğunu da zannediyordum. Biz birlikte aynı filoda görev yaptık. Oğlumun kirvesiydi. O üs komutanıyken ben üs harekât komutanlığı, O hava kuvvetleri komutanıyken ben hava kuvvetleri kurmay başkanlığı yaptım. Hem oğluma kız isterken, hem de kızımı istemeye geldiklerinde büyüğümüz olarak karar verici oldu. Kızımın düğününe iki eli kanda olsa da gelir diye değerlendiriyorduk, ama gelmedi. Büyük hayal kırıklığı oldu. Ama sadece Akın Öztürk değil ki... Aynı filoda görev yaptığımız, aynı kolda uçtuğunuz, birbirimize güvenip hayatlarımızı tehlikeye attığımız havacıların hepsi... Bizi hem üzdü, hem de yürekten yaraladı," ifadelerini kullandı.⁴⁷⁷

Öztürk'ün verdiği ifadeye göre, bir süre sonra Mehmet Şanver kendisini arayıp, "Ankara üzerinde uçaklar alçak uçuyor. Neyin nesidir, bir bilgin var mı?" diye sordu. Öztürk, cevaben hiçbir bilgisinin olmadığını söyledi. TV'de haberleri izlerken telefonu Şanver'den alan Hava Kuvvetleri Komutanı Abidin Ünal, "Ağabey uçaklar Akıncı'dan kalkıyormuş, madem sen de oradasın, yakınsın bir Üsse geçip bakar mısın, ne olur?" dedi.⁴⁷⁸

Akın Öztürk'ün bu anlatımlarını Hava Kuvvetleri Komutanı Abidin Ünal da doğruluyor. Ancak, şüphelerini dile getiren bazı detaylar da aktarıyor. Ünal, savcılığa verdiği ifadede, darbe girişiminden eşinin araması üzerine haberdar olduğunu belirterek şunları söyledi: "Ben Orgeneral Akın Öztürk'ü aramayı planladım. Akın Öztürk'ün Akıncı'da torunlarının yanında olduğunu biliyordum. Akın Öztürk'ün damadı Hakan Karakuş'un Akıncı'daki 141. Filo'nun komutanı olduğunu biliyordum. Akın Öztürk'ün telefonuna uzun süre ulaşamadım. Daha sonra Korgeneral Mehmet Şanver'den Akın Öztürk'e ulaşmasını söyledim. Mehmet Şanver, Akın Öztürk'e telefonla ulaşınca telefonu bana verdi. Ben Akın Öztürk'e, 'Ankara'da uçak uçuruyorlar. Ne oluyor oralarda, senin emirlerin hilafına darbe mi yapıyorlar?' diye sordum. Kendisi bana 'ben sadece gece uçuşu olduğunu zannediyorum. Ben bir araştırayım,' dedi, ben de kendisine 'gece uçuşu değil, Ankara'da alçak uçuşlar olduğunu,' söyledim. Bundan sonra Akın Öztürk bana hiçbir şekilde dönüş yapmadı. Yapmaya teşebbüs etmiş olmuş ise de, telefon bende olmadığından bana dönmeye teşebbüs edip etmediğini bilemiyorum. 'Bunun üzerine ben düğünde bulunan Üs Komutanlarını çağırıp topladım. Dedim ki, 'Herkes kendi üssünü arasın. Hiçbir şekilde uçuş olmadığını ve olmaması

477] "Mehmet Şanver: Akın Öztürk oğlumun kirvesiydi," Vatan, 2 Kasım 2017, <http://www.gazetevatan.com/mehmet-sanver-akin-ozturk-oglumun-kirvesiydi-1002344-gundem/>

478] Akıncı Üssü İddianamesi, s. 464.

gerektiğini teyit edin,’ diye emir verdim.”⁴⁷⁹

Akın Öztürk bu konuşmanın ardından Akıncılar Üs Komutanı Hakan Evrim’i aradı. Hakan Evrim, Öztürk’e “Komutanım operasyon var. Komutanımız da burada sizi de bekleriz,” dedi. Akın Öztürk üsse gidebilmek için konut astsubayı İsmail Keskin’i aradı. İsmail Keskin o dakikaları iddianameye giren ifadelerinde şöyle anlatıyor: “Akın Öztürk’ün bulunduğu binaya geldik. Binaya gelince yukarı daireye çıktım. ‘Ben geldim’ demek için kapıyı çaldım. Kızı kapıyı açtı. Akın Öztürk ve eşi ayakta televizyon izliyorlardı. Televizyonda da Boğaziçi Köprüsü’nün kapalı olduğuna ilişkin görüntü vardı. Ben içeriye girdiğimde Akın Öztürk, ‘Ne oluyor İsmail?’ dedi. Genelkurmay’a saldırı olduğunu, bunu Hava Kuvvetleri Komutanlığı nizamiyesindeki uzman çavuştan öğrendiğimi söyledim. Harekât merkezini aramamı söyledi. Ulaşamadım. Sonra Genelkurmay Harekât Merkezi’nin numarasını alarak orayı aradım. Telefona bir binbaşı çıktı. Akın Öztürk’ün binbaşıyla görüşmek istediğini söyledim. Fakat o, soy ismi Partigöç olan generalle görüşmesi gerektiğini söyledi. Öztürk’ün telefonundan soy ismi Partigöç olan generalin telefonunu çevirdim. Akın Öztürk, Partigöç isimli general ile görüşürken ben aşağıya indim. Bu arada saat 23:00 sıralarıydı. Ben aşağıya indikten 15-20 dakika sonra Akın Öztürk beni arayarak, yukarı gelmemi söyledi. Ben kapıyı çaldım, eşi açtı. Akın Öztürk telefonla görüşüyordu. Telefondakine ‘Abidin sen neredesin? Ne bekliyorsun orada? Bir uçağa atlayıp gelsene,’ dediğini duydum.”⁴⁸⁰

Akın Öztürk’ün telefonda çıktığı kişi Moda Deniz Kulübü’nde düğünde bulunan Hava Kuvvetleri Komutanı Abidin Ünal’dı. Ardından ‘Karargâha gidiyoruz,’ dedi, araca binerek karargaha gitti. Koridorun sonunda bulunan üs komutanının odasına girdi. Komutan odasına girdiğinde misafir koltuğunda Genelkurmay Başkanı Orgeneral Hulusi Akar’ın oturduğunu gördü. Akar’ın elleri kelepçeli değildi ve rahat görünüyordu. Akar’ın dışında odada daha sonra darbeci suçlamasıyla tutuklanan Çiğli 2’nci Ana Jet Üs Komutanı Hava Tümgeneral Kubilay Selçuk, Kuzey Deniz Saha Komutanlığı Kurmay Başkanı Tuğamiral Ömer Faruk Harmancık, Akıncı Üssü Komutanı Tuğgeneral Hakan Evrim ve AKP Genel Başkan Yardımcısı Şaban Dişli’nin kardeşi Tümgeneral Mehmet Dişli de bulunuyordu. Hulusi Akar’a ‘iyi akşamlar, hayırdır komutanım?’ diye soran Öztürk, Akar’dan ‘Bunlar darbe yapmak istiyor. Bunlarla konuş, ikna et, vazgeçsinler,’ cevabını aldı. Öztürk, bunun üzerine etrafındakilere, ‘yanlış yaptıklarımı, vazgeçmelerini’ söyledi. Bunu değişik zamanlarda tekrarladı.”⁴⁸¹

Akın Öztürk, bu süre zarfında emrindeki konut astsubayından Akar’a çay kahve ve cerez servisi yapılmasını sağlıyordu. Bir süre sonra Öztürk darbeyi yönlendirenlerin karargâh içinde 143. Filo’da olduğunu öğrenince makam aracıyla buraya gitti. Uçaklar kalkış yapmaya devam ediyordu. Öztürk, bundan sonraki gelişmeleri şöyle anlatıyor: “Gazino bölgesinde 30-40 civarında şahıs vardı. Bu kişiler askeri üniformalıydı. Burada MAK ve SAT askerleri

479] “Org Abidin Ünal’dan 15 Temmuz ifadesindeki bombalar,” Internet Haber, 27 Temmuz 2016, <http://www.internethaber.com/org-abidin-unalin-15-temmuz-ifadesindeki-bombalar-1702182h.htm>

480] “Keskin’in ifadesi,” Akıncı Üssü iddianamesi, s. 2680.

481] Akıncı Üssü İddianamesi, s. 464.

vardı. Sivil birisini görmedim. Gazinoya girdiğimde orada Kubilay Selçuk ve Ömer Faruk Harmancık'ı gördüm. Ayrıca burada pilotlar ve kara havacılar da vardı. Fakat ortam biraz karanlık olduğu için kimlerin olduğunu net olarak söyleyemiyorum. Kubilay Selçuk ve Ömer Faruk Harmancık'ı filonun içerisinden dışarıya doğru götürdüm. Kendilerine yaptıklarının yanlış olduğunu, bu devirde böyle bir şeyin kabul edilemeyeceğini söyledim. Burada Ömer Faruk Harmancık, darbe yapma konusunda kararlı olduklarını belirtir cümleler kullandı.”⁴⁸²

Öztürk, daha sonra tekrar Genelkurmay Başkanı Akar'ın yanına gitti ve darbecilerin kararlı olduklarını söyledi. Öztürk, mahkemedeki savunmasında da o anları anlatırken Genelkurmay Başkanı Hulusi Akar'ın, elleri bağısız halde rahat vaziyette oturduğunu, darbe konusunda kesinlikle kendisini ikna çabasının olmadığını, bunun Genelkurmay başkanına sorulabileceğini anlattı. Öztürk, o gece 7 saat geçirdiği Hulusi Akar ile ilgili mahkemede sorulan “‘Ben bu darbeyi engelleyeceğim,’ şeklinde bir tavrı var mıydı?” sorusuna, “Hayır, öyle bir tavrı yoktu. Ama TSK olarak ‘rezil olduk’ diyordu. Çok üzgündü,” yanıtını verdi. Ayrıca bir başka soru üzerine darbe suçundan tutuklanan Tümgeneral Mehmet Dişli için “Akar'ın emirlerine karşı gelecek bir pozisyonda değildi,” cevabını verdi.⁴⁸³

Kendi anlatımlarına göre, Akın Öztürk 15 Temmuz 2016 gecesi darbecileri ikna etmeye ve darbeden vazgeçirmeye çalışmıştı. İkna etmek için farklı zamanlarda 5 kez gittiği darbeci askerleri ancak sabah saatlerinde ikna edebilmişti. Akın Öztürk, Genelkurmay Başkanı Akar'ın sabah saatlerinde 143. Filo'dan müspet cevap alınca Başbakan Binali Yıldırım ile görüştüğünü ve “Bu işi bitiriyoruz, beraber Başbakanlığa gidiyoruz,” dediğini de anlattı. Ancak, Akar daha sonra Akın Öztürk'e “Sen kal. Bir saat daha burada arkadaşlara göz kulak ol,” dedi. Akın Öztürk ısrarla gelmek istediğini ve kargaşa içinde daha sonra gelebilmesinin mümkün olamayacağını söylese de Akar, kendisini sonra aldıracağını söyledi.⁴⁸⁴ Akar, yanına Tümgeneral Mehmet Dişli'yi de alarak helikopterle 09:00 sularında Çankaya Köşkü'ndeki Başbakanlık Binası pistine indi. Akın Öztürk yaklaşık 10 kez Mehmet Dişli'yi aradı ve telefonu açıldığında, “Hani beni buradan aldıracaktınız? Helikopter gelmedi,” dedi. Dişli'den “Komutana ilettim,” cevabını aldı. Ancak Akın Öztürk'ü almak için herhangi bir helikopter gelmedi.⁴⁸⁵

Orada bulunan bir helikoptere binerek Başbakanlığa gitmek istese de, bindiği helikopter yükselirken ateş edilmesi üzerine geri indi. Şarapnel parçaları nedeniyle bacağından yaralandı. Bu arada, Genelkurmay 2. Başkanı Yaşar Güler ve Hava Kuvvetleri Komutanı Abidin Ünal'ın da Akıncılar Üssü'nde tutulduğunu öğrenen Öztürk, karargâh bölgesinde bulunduğu odaya giderek Güler'in elindeki ve ayağındaki bağları çözdü. Abidin Ünal'ın bulunduğu 141. Filo'daki odaya girdiğinde ise Ünal'ın elleri bağlı değildi ve odada oturuyordu. Kendisine geçmiş olsun dedi. Darbecileri ikna ettiğini ve darbe girişiminin

482] Akıncı Üssü İddianamesi, s. 465.

483] “Akın Öztürke Akar sorusu,” Hürriyet, 23 Mayıs 2017, <http://www.hurriyet.com.tr/akin-ozturke-akar-sorusu-40466459>

484] Akıncı Üssü İddianamesi, s. 465.

485] “Akın Öztürk: Hulusi Akar'ın talebiyle sabaha kadar darbecileri ikna etmeye çalıştım,” BBC Türkçe, 22 Mayıs 2017, <http://www.bbc.com/turkce/haberler-turkiye-40006976>

sonlandığını söyledi. Akın Öztürk, sabah saatlerinde rehin tutulan 15 civarında subayı da kurtardığını açıkladı. Öztürk daha sonra yanında Yaşar Güler, arkadaki araçta Abidin Ünal olduğu halde kışladan ayrıldı.⁴⁸⁶

3.5.3. Engelleme Çabasına Rağmen Darbenin 1 Numarası Olarak Neden Gösterildi?

Hava Kuvvetleri Karargâhı'na vardıklarında Öztürk, TV'de darbenin bir numaralı ismi olarak kendisinin adının geçtiğini gördü. Öztürk'ün habere tepkisi şöyle oldu: "Burada Yaşar Güler'e 'bir numaralı suçlu bulunmuş' dedim. Ancak, tabi bu haberi görünce şok oldum. Ben darbeyi engellemeye çalışırken suçlu gösterilmem beni şok etti. Hava Kuvvetleri Karargâhı'na geldiğimizde Abidin Ünal, Cumhurbaşkanımızla telefon vasıtasıyla görüştü. Bu sırada Abidin Ünal, Cumhurbaşkanımıza Akın Öztürk de burada,

yaralanmış dedi. Cumhurbaşkanımız da ona 'ama onu baş yapmışlar' dedi. Abidin Ünal da Cumhurbaşkanımıza, benim için, darbeyi engellemeye çalıştığımı ve yaralandığımı söyledi. Daha sonra Abidin Ünal Milli Savunma Bakanı'yla telefonla görüştü. O görüşürken ben de 'Milli Savunma Bakanı Fikri Işık'la görüşmek istiyorum,' dedim ve telefonu aldım. Bakan'a sabaha kadar Genelkurmay Başkanı'nın yanında olduğumu, darbe girişimini önlemeye çalıştığımı, belli bir yere kadar başarılı olduğumu, Genelkurmay Başkanı, İkinci Başkan ve Abidin Ünal'ın şahidim olduklarını söyledim. Bakan da bana 'planlayıcılar arasında senin de bulunduğunu söylüyorlar,' dedi. Ben de 'kim söylüyor?' diye sordum. O da bana 'bütün kamuoyu böyle söylüyor' dedi."⁴⁸⁷

**15 Temmuz
gecesi Akıncı
Üssü.**

Akın Öztürk 16 Temmuz'u 17 Temmuz'a bağlayan gece 01:30 sularında evinde gözaltına alındı ve tutuklandı. Darbecilere yanlış yaptıklarını söyleyip vazgeçirmeye çalışmasına rağmen Akın Öztürk de derdest edildi ama diğer komutanlar gibi elinin kolunun bağlanmaması dikkat çekti. Şüpheli görülen bir diğer husus ise, Akıncı Üssü'ndeki filo komutanlarından biri olan damadı Hakan Karakuş ile hiç görüşmediğini söylemiş olmasıydı.

Rehin alındıktan sonra serbest kalan Hava Kuvvetleri Komutanı Abidin Ünal, 17 Temmuz günü savcılığa verdiği ifadesinde, "Saat 09:00'dan 12:00'ye kadar Akın Öztürk'ün, damadı olan Hakan Karakuş'a durumu iletip iletmediğini, bu konularda konuşup konuşmadığını bilemiyorum. Ayrıca, darbe yapan askerlere karşı, yukarıda anlattığım şekilde, yaptıklarının yanlış olduğunu Akın Öztürk'ün onlara söylemesi üzerine, darbeye teşebbüs eden askerlerin neden müdahale etmediklerini ya da neden Akın Öztürk'ü derdest edip etmediklerini bilemiyorum," dedi.⁴⁸⁸

486] "Ya Yaşar, sen burada ne geziyorsun?" Aljezeera Turk, 23 Temmuz 2017, <http://www.aljazeera.com.tr/haber/ya-yasar-sen-burada-ne-geziyorsun>

487] Akıncı Üssü İddianamesi, s. 466.

488] "Orgeneral Abidin Ünal'ın savcılık ifadesi ortaya çıktı," Akşam, 28 Temmuz 2017, <http://www.aksam.com.tr/guncel/orgeneral-abidin-unalin-savcilik-ifadesi-ortaya-cikti/haber-536794>

Ünal'ın 30 Temmuz'da savcılığa verdiği belirtilen ek ifadesinde ise, "Akın Öztürk'ün benim dışımda başka kişilerle konuşmalarında her kişiye farklı cevaplar vermesi nedeniyle, Akın Öztürk'ün benimle konuşması sırasında bana verdiği bilgilerin doğru olmadığını sonradan anladım. Tüm bu olarlardan ve darbeye teşebbüsten sonraki süreçte gözlemlerime göre, Akın Öztürk'ün bu darbeye teşebbüs eyleminin içerisinde olduğunu tahmin ediyorum," diyerek şüphelerini dile getirdi. Ünal'ın Akıncı Üssü iddianamesine giren ifadesinde ise, darbe suçundan tutuklu Yarbay Hakan Karakuş'un damadı olması, Binbaşı Mustafa Azimetli'nin eski özel sekreteri ve üs hareket komutanı Albay Ahmet Özçetin'in eski genel sekreteri olması nedeni ile Akın Öztürk'ün darbe girişiminin içinde olduğunu düşündüğü bilgisi yer aldı.⁴⁸⁹

Genelkurmay Başkanı Hulusi Akar ise, Ankara Başsavcılığı'na verdiği ifadede, alıkonulduğu Akıncılar Üssü'ndeki odaya Orgeneral Akın Öztürk'ün, tek başına geldiğini kaydetti. Orgeneral Akar: "Hem bu durum nedeniyle, hem de onu gördüğüm için çok şaşırdım ve burada ne yaptığını sordum. Yanında eşi ve Kara Kuvvetleri Komutanı ile birlikte İzmir'den komutanlığa ait bir uçakla geldiğini, üsteki lojmanda oturan kızının evinde iken Abidin Ünal'ın telefonla araması üzerine, üstün birilerinin uçaklar kaldırdığını ve bu hususa göz kulak olması gerektiğini belirttiği için buraya geldiğini anlattı. Hatta 'bu hususu söylediğini, anlatmaya çalıştığını ancak dinlemediklerini' söyledi," dedi.

Akın Öztürk'e helikopter gönderilerek Başbakanlığa getirilmesi konusunda Hulusi Akar'ın emir verdiği, ancak bu emrin uygulanmadığı da bir korgeneralin ifadesiyle ortaya çıktı. Buna göre, Akın Öztürk'ün kendisini söz verildiği şekilde Başbakanlığa götürecektik helikopterin gönderilmesi için ısrarla aradığı Tümgeneral Dişli, yetkili Korgeneral'e ulaştı. Genelkurmay Başkanı'nın emriyle Akın Öztürk'ün helikopterle ayrılmasına müsaade edilmesini istedi. Ancak Korgeneral cevap vermeden telefonu kapattı. Daha sonra ise, Genelkurmay Başkanı bizzat arayıp, '...Akın ve Yaşar konusunu çözün!' dedi. Korgeneral bu emri de dinlemedi.⁴⁹⁰

Genelkurmay Başkanlığı ise, resmi sitesinden yaptığı 22 Temmuz 2016 tarihli açıklamada Akın Öztürk ile ilgili şu ifadeleri kullandı: "Ayrıca Hv.K.Komutanı, Ankara'da Akıncı Üssü lojmanları bölgesinde bulunan Orgeneral Akın Öztürk'ü arayarak kendisine 4'üncü Ana Jet Üssü Akıncı'dan kalkan uçakların yasadışı olduğunu, ivedilikle Akıncı'ya giderek oradaki kalkışmada bulunanları ikna etmesini istemiştir."⁴⁹¹ Bu ifadeler, Hulusi Akar'ın Akın Öztürk'e sahip çıktığı şeklinde yorumlandı. Bununla birlikte Akın Öztürk, 16 Temmuz 2016'dan bu yana tutuklu bulunuyor.

489] Akıncı Üssü İddianamesi, s. 4551.

490] "Hulusi Akar darbenin '1 numarasını' neden sahiplendi," Odatv, 4 Mart 2017, <http://odatv.com/hulusi-akar-darbenin-1-numarasini-niye-sahiplendi-0403171200.html>

491] "Son dakika haberi: TSK'dan Akın Öztürk açıklaması," Sözcü, 21 Temmuz 2017, <http://www.sozcu.com.tr/2016/gundem/son-dakika-haberi-tskdan-15-temmuz-icin-ikinci-aciklama-1324555/>

3.6. Birinci Ordu Komutanı Ümit Dündar

3.6.1. Dündar'ın Darbe Girişimi Gecesi Oynadığı Rol

Bugün Genelkurmay 2. Başkanlığı konumunda bulunan Orgeneral Ümit Dündar, 15 Temmuz 2016 askeri darbe girişimi gecesinin önemli figürlerinden biri. O sırada İstanbul'da 1. Ordu Komutanı olan Dündar, Genelkurmay Başkanı, Genelkurmay 2. Başkanı ve Kara Kuvvetleri Komutanı'nın derdest edilmesi nedeniyle en kıdemli karacı general olarak fiilen Genelkurmay Başkanlığı görevini üstlendi. Sabaha kadar Silahlı Kuvvetler'in koordinasyonunu sağladı. Sabah saatlerinde ise, resmen Genelkurmay Başkan Vekili olarak tayin edildi. Darbe girişiminin bastırılmasında hayati bir rol oynadı.

Ümit Dündar, Meclis Araştırma Komisyonu'nun 18 Ekim 2016 tarihli 4. toplantısına davet edilerek dinlendi. Dündar, burada darbe gecesini neler yaşadığını anlatırken önemli detaylar verdi.⁴⁹² Dündar'ın kendi anlatımına göre;

Saat 21:40 civarında konutunda misafiriyle otururken İstanbul İl Emniyet Müdürü Mustafa Çalışkan tarafından telefonla arandı ve Beylerbeyi civarındaki askeri hareketlilikten haberdar edildi. Çalışkan'la Boğaziçi Köprüsü'nün Anadolu Yakası ayağının altında

buluşmak üzere sözleştiler.

Saat 22:45 civarında Boğaziçi Köprüsü'nde İstanbul İl Emniyet Müdürü Çalışkan'la buluştu. Kendi aracıyla darbecilerin askeri araçlarının yanına doğru ilerledi. Fakat oraya gittiğinde havaya ateş ettiklerini ve dostane bir tutum sergilemediklerini görünce tekrar Çalışkan'ın yanına döndü.

23:45 civarında Boğaziçi Köprüsü bölgesinin güvenli olmadığını görerek İstanbul Valisi Vasip Şahin ile birlikte daha güvenli bir yere geçtiler. İl Emniyet Müdürü Çalışkan ve Tümgeneral Yavuz Türkgenci, Boğaziçi Köprüsü'nde kaldı.

Eski Genelkurmay Başkanı Necdet Özel'le de 2 veya 3 defa görüşme yaptı. Necdet Özel daha sonra gazeteci Fikret Bila'ya bu görüşmeyi şöyle anlatacağı: “Ona cesaret verdim, hemen televizyona çıkmasını tavsiye ettim. Ümit Paşa'ya kolordu komutanlarının durumunu sordum. ‘İkinci Kolordu ve Beşinci Kolordu komutanları sağlam, Üçüncü Kolordu Komutanı izinde,’ dedi.”⁴⁹³

492] TBMM 15 Temmuz Araştırma Komisyonu Tutanak Dergisi, 18 Ekim 2016, s. 7-47. https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=1743

493] “15 Temmuz ve kumpas mağdurları sorusuna yanıt: Yüreğim yanıyor vicdanım sızlıyor,” Hürriyet, 11 Ağustos 2016 <http://www.hurriyet.com.tr/15-temmuz-ve-kumpas-magdurlari-sorusuna-yanit-yuregim-yaniyor-vicdanim-sizliyor-40190089>

Ümit Dündar, bu telkinlerin ardından Vali Şahin’le bir değerlendirme yapıp televizyonlara bağlanma kararı aldı. Ardından Ege Ordu Komutanı Orgeneral Abdullah Recep ve 3. Kolordu Komutanı Erdal Öztürk’ün telefon numaraları televizyon kanallarına iletildi. Onlar da çıkıp açıklama yaptı.⁴⁹⁴ Daha sonra da Ümit Dündar’ın emir komutası altında olan Çorlu’daki ve Gelibolu’daki kolordu komutanları açıklama yaptı.

06:00 sıralarında Vali Şahin ile birlikte deniz yoluyla Avrupa yakasına geçerek Cumhurbaşkanı Erdoğan’la buluşmak üzere Atatürk Havalimanı’na hareket ettiler.

06:30 civarında Cumhurbaşkanı Erdoğan, Atatürk Havalimanı’na gelmekte olan Ümit Dündar’ı arayarak Genelkurmay Başkan Vekili olarak atandığını bildirdi. 06:52’de de resmi ataması yapıldı.

Bunlar yaşanırken, Erdoğanist gazetecilerden Fatih Tezcan, gece 12:30 sularında “Darbeyi yapan şahsı açıklıyorum: Ümit Dündar! Buna biat etmeyin! SOKAKLARA ÇIKIN! İSYAN EDİN!” şeklinde paylaşımda bulundu.⁴⁹⁵ Tezcan, Dündar’ın sabah saatlerinde Genelkurmay Başkanvekili atanmasının ardından, saat 10:19’da bu kez, “Genelkurmay Başkanlığı’na atanan Ümit Dündar’la görüştüm, gece sehven attığım twitten dolayı özür diledim. Lütfen siz de mazur görünüz,” mesajını attı. Bu paylaşımlar, aslında AKP tabanının da genel hissiyatı ve kafa karışıklığını yansıtmaları bakımından önemli. Gece saatlerinde Dündar’la ilgili AKP tabanında kuşku varken Genelkurmay Başkanı Akar’ın rehin alınması ve Erdoğan’ın Dündar’ı vekil tayin etmesiyle birlikte bu kez onunla ilgili ‘kahraman’ algısı oluşturuldu.

Sadece AKP cenahında değil, ulusalcı cenahta da farklı bakış açıları ortaya çıktı. Örneğin, Ergenekon davasında adı geçen ‘açık istihbarat’ isimli siteden şu twitter paylaşımları yapıldı:

“O akşam 1.Ordu Komutanı Dündar bir kaç km ötedeki Köprü’ye müdahale için neden harekete geçmedi? ... Bir ordu komutanı Köprü’deki askerleri enterne edecek bir tabur askerine bile güvenemiyorsa terfi değil, istifa etmeli.”

3.6.2. Erdoğan’ı İstanbul’a Davet Ettiğini Yalanladı

Dündar’la ilgili en önemli iddia, 15 Temmuz 2016 gecesini Cumhurbaşkanı Erdoğan’la aralarında geçen bir diyaloga ilişkindi. İddiaya göre, Dündar, Marmaris’ten ayrılıp güvenli bir yere geçme planları yapan Erdoğan’ı arayıp “Sayın Cumhurbaşkanım Ankara’ya gitmeyin. İstanbul’a gelin, ben sizin güvenliğinizi sağlarım,” demişti.⁴⁹⁶ Buna karşılık Erdoğan’ın “Size

494] Buna rağmen, Erdal Öztürk darbeye iştirak etmek suçlamasıyla tutuklanarak cezaevine kondu.

495] “Yandaş Fatih Tezcan’ın ‘darbeci’ dediği isim Genelkurmay Başkanı yapıldı,” Haber Sol, 16 Temmuz 2016, <http://haber.sol.org.tr/toplum/yandas-fatih-tezcanin-darbeci-dedigi-isim-genelkurmay-baskani-yapildi-162199>

496] “Darbe gecesinin kader anları,” Abdülkadir Selvi, Hürriyet, 17 Temmuz 2016 <http://www.hurriyet.com.tr/yazarlar/abdulkadir-selvi/darbe-gecesinin-kader-anlari-40150159>

nasıl güveneyim?” diye sorduğu, onun da “Beni MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli’ye sorun,” cevabını verdiği öne sürülüyordu.⁴⁹⁷

Dündar, TBMM Komisyonu’na verdiği ifadede bu iddiaları yalanladı. “Hayır, Sayın Cumhurbaşkanımızla böyle bir görüşmem olmadı. Sayın Cumhurbaşkanımızla ilk defa 16 Temmuz sabahı havaalanına gittiğimde yüz yüze gelerek kendilerine bilgi arzım oldu. Onun dışında, bir de havaalanına doğru giderken Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından Genelkurmay Başkanlığı’na vekâlet edildiğim konusu telefonla emredildi,”⁴⁹⁸ diyen Dündar, Erdoğan’ın İstanbul’a gelirken kendisine bilgi vermediğini de belirtti.⁴⁹⁹

“İstanbul’a gelmesi konusunda Sayın Cumhurbaşkanı’nın güvenliği nasıl sağlandı, kimler tarafından temin edildi ve uçağının güvenle gelip havaalanına inmesi nasıl başarıldı? Tedbirler nasıl alındı havaalanında, kim aldı yani güvenlik güçlerini kim koordine etti? Onun güvenlik içerisinde havaalanına indiren bir sistem yok muydu? Yani Allah korusun Sayın Cumhurbaşkanı gelip oraya gidip hayatını tehlikeye mi attı?” şeklindeki sorulara cevaben, “Yani ona bir cevap vermem mümkün değil. Sayın Cumhurbaşkanımız karar verdi, nasıl karar verdiğini de bilmem mümkün değil, ama o karar süreci içerisinde ben yoktum, öyle söyleyeyim.” değerlendirmesini yaptı.

3.6.3. “Gülencilerin Bir Darbe Yapacağı Kanaati Hiç Yoktu”

Ümit Dündar, Meclis Araştırma Komisyonu üyelerinin bir sorusu üzerine, Gülen Hareketi’ne yakın olduğu düşünülen askerlerin bir darbe yapacağına ilişkin hiçbir istihbarat ve kanaat olmadığını dile getirdi.⁵⁰⁰ Dündar, “Kimlerin bu oluşum içerisinde olabileceği konusunda zaman zaman fikirlerimiz oluyordu, ancak bu oluşumun hiçbir zaman için bir darbeye dönüşeceği konusunda kimsede bir kanaat hasil olmamıştı,” dedi.

Dündar, Komisyon’daki ifadesinde, darbe girişiminin ilk anlarında, katılan birlik sayısının azlığı sayesinde bunun bir hiyerarşi içinde yapılan darbe olmadığını anladıklarını kaydetti. “Karşımızda az bir birliğin olması bizi, bastırmak anlamında, rahatlatmıştı,” dedi.⁵⁰¹ Darbe girişiminin emir-komuta hiyerarşisi içerisinde olmadığını nasıl anladığını detaylı anlatırken de şunları kaydetti: “Çorlu’daki ve Gelibolu’daki komutanlarla görüştüğümde kendilerinin ve aşağıdaki unsurların da bunun içerisine girmediğini gördüm. Daha ileriki aşamada hem Ege Ordu Komutanımızla hem de diğer ordu komutanıyla görüştüğümde de

497] “Sizi korurum, beni Bahçeli’ye sorun”, Sözcü, 27 Temmuz 2016 <http://www.sozcu.com.tr/2016/gundem/sizi-korurum-beni-bahceliye-sorun-1330479/>

498] TBMM 15 Temmuz Araştırma Komisyonu Tutanak Dergisi, 18 Ekim 2016, s. 14, https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=1743

499] TBMM 15 Temmuz Araştırma Komisyonu Tutanak Dergisi, 18 Ekim 2016, s. 28, https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=1743

500] TBMM 15 Temmuz Araştırma Komisyonu Tutanak Dergisi, 18 Ekim 2016, s. 12, https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=1743

501] TBMM 15 Temmuz Araştırma Komisyonu Tutanak Dergisi, 18 Ekim 2016, s. 13, https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=1743

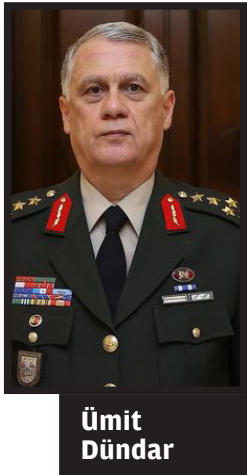
bu açıkça ortaya çıktı. Dolayısıyla gerçekten Türk Silahlı Kuvvetleri içerisindeki azınlık bir grubun olduğunu belirledik.”⁵⁰²

Ümit Dündar’ın da işaret ettiği gibi darbe girişimine katılan birlik sayısının azlığı, bastırılmasını kolaylaştırdı. Ancak, aynı zamanda bu darbe girişimine dair kuşkuları tetikleyen büyük bir soru işaretini de oluşturuyor. Meclis Araştırma Komisyonu’nda o gece İstanbul’da sadece 20 tankın darbeye katıldığını açıklayan Dündar’ın sözleri şöyle: “Unsurların çıkışı 22:00-22:15 civarında başlıyor. Dolayısıyla, o saatlerde ben de Köprü üzerindeydim. Anadolu yakasında tek birlik olarak bu Maltepe’deki 2’nci Zırhlı Tugay var. Kendileri araçları çıkarmış vaziyette ve kışanının kontrolü de onların elinde. Dolayısıyla, bir başka unsuru bulup onları durduracak bir imkân ve kabiliyetimiz yok. Emniyet makamlarının da zaten tankın karşısında durup da onları durdurma imkân ve gücü yok. Orada toplamda yaklaşık 120 civarında tank varken onlardan çıkan miktar 20, yani 120 tanktan sadece 20’si çıkmış vaziyette. Düzeltiyorum 80 tanktan 20’si çıkmış vaziyette.”⁵⁰³

15 Temmuz darbe girişimi gecesinin en önemli mekanlarından biri olan Boğaziçi Köprüsü’nde yaşananların tüm çıplaklığıyla ortaya çıkarılması önemli, çünkü hem darbenin başlangıcı buradan yapıldı, hem de en fazla sivil kaybı burada verildi.

Tıpkı normal bir askeri darbede olması gerekenin aksine, cuntacıların akşam saat 21:30 gibi erken bir saatte harekete geçmesi gibi, Boğaziçi Köprüsü’nün trafiğini tek yönlü olarak neden kestikleri ve bununla neyi amaçladıkları da anlaşılamayan hususlardan biri. Ümit Dündar da Meclis Araştırma Komisyonu’nda Boğaziçi Köprüsü’nde trafiğin bir yöne kapatılıp diğer yöne açık olmasını neye bağladığı sorusuna muhatap oldu. “Yani planlama böyle miydi yoksa kendi içerisinde darbeciler arasında yola çıkıp da yoldan dönenler mi vardı, onun için mi bir ayağı öyle kaldı?” diye soruldu. Dündar, şöyle cevap verdi: “Bana göre planlama tek ayaklı. Dolayısıyla, zaten tek ayağı kapatsa da önemli olan orada bir görüntüyü vermektir. Görüntüyü verdiklerini ve kendi amaçlarına ulaştıklarını ben şahsen değerlendiriyorum.”⁵⁰⁴

Darbe girişimini yaptığı belirtilen Yurtta Sulh Konseyi’nin kimlerden oluştuğu, siyasi hedefi ve vizyonunun ne olduğu da tartışılan konulardan biri. Genelkurmay 2. Başkanı Dündar, ifade verdiği tarihte darbe girişiminin üzerinden 3 ay geçmesine rağmen Komisyon’da, “Yurtta Sulh Konseyi’nin kimlerden meydana geldiği konusunda hiçbir fikrim yok. Şu ana kadar da herhangi bir açıklığa kavuşmadı,” dedi.⁵⁰⁵

502] TBMM 15 Temmuz Araştırma Komisyonu Tutanak Dergisi, 18 Ekim 2016, s. 27, https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=1743

503] TBMM 15 Temmuz Araştırma Komisyonu Tutanak Dergisi, 18 Ekim 2016, s. 31, https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=1743

504] TBMM 15 Temmuz Araştırma Komisyonu Tutanak Dergisi, 18 Ekim 2016, s. 29, https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=1743

505] TBMM 15 Temmuz Araştırma Komisyonu Tutanak Dergisi, 18 Ekim 2016, s. 18, https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=1743

Fahri
Kasırga

3.6.4. Dündar'ın Emriyle Hareket Eden Korgeneral 'Darbeci' Diye Tutuklandı

15 Temmuz 2016 gecesinin en kritik noktalarından birisi de şüphesiz ki Ankara'daki Akıncı Hava Üssü idi. Genelkurmay Başkanı Akar, Hava Kuvvetleri Komutanı Abidin Ünal, Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri Fahri Kasırga ve başka bazı komutanlar darbeciler tarafından derdest edilerek Akıncı Üssü'ne götürülmüştü. Kara Kuvvetleri Lojistik Komutanı Korgeneral Yıldırım Güvenç, o gece Akıncı Üssü'ne operasyon yaparak rehinenin kurtarılmasında rol oynadı. Buna rağmen 'darbeci' olduğu iddiasıyla tutuklanarak Sincan Cezaevi'ne konuldu. Savcılık ifadesinde, "Genelkurmay Başkan Vekili olarak atanan Orgeneral Ümit Dündar, Akıncı'ya gitmemi emretti. Akıncı'daki operasyonu ben yönettim ve rehineni ben kurtardım," dedi.⁵⁰⁶

Meclis Araştırma Komisyonu da Dündar'a, "Bu korgenerale böyle bir emir verdiniz mi? Bu korgeneral bu görevi ifa etti mi? Eğer darbeye bu kadar aktif olarak mücadele etmişse sizce bu korgeneral niye tutuklu olabilir?" soruları yöneltildi. Dündar'ın bu soruya cevabı şöyle oldu: "O anda Kara Kuvvetleri içerisinde en kıdemli ben durumdaydım, Korgeneral Yıldırım Güvenç de Ankara'da benimle temasa geçen korgeneraller içerisinde en kıdemlisiydi. Dolayısıyla kendisine Ankara'daki faaliyetlerden kendisinin sorumlu olmasını ve oradaki diğer arkadaşlarla da olayı koordine etmesini ve gelişmeleri bana rapor etmesini telefonda kendisine emrettim. Neden içeride olup olmadığını benim değerlendirebilmem de, bilmem de mümkün değil. Evet, emirlerimi uyguladı. Son noktada da Akıncı Kışlası'nın kontrol altına alınması konusu önem taşıyordu. Dolayısıyla oranın kontrol altına alınması gerektiğini ve darbecilerden kurtarılması gerektiğini düşünerek o yönde kendisine talimat verdim. Kendisi de gitti Akıncı Kışlası'na ve oradan kontrolü alarak çıktı, o şekilde ifade edeyim."

Aynı şekilde, Kara Kuvvetleri Eğitim ve Doktrin Komutanlığı (EDOK) Muhabere ve Destek Eğitim Komutanı Korgeneral Metin İyidil de o gece Dündar'la görüşüğünü, darbecilere karşı mücadele ettiğini ve 200 tankın Ankara'ya inmesini engelleyerek darbenin engellenmesinde en önemli hareketi kendisinin yaptığını savundu.⁵⁰⁷ Korgeneral Güvenç gibi İyidil de 'darbeci' olduğu iddiasıyla tutuklandı. İfadesinde, "Bütün bu faaliyetlerim esnasında Orgeneral Dündar'ın emir komutasında hareket ettim ve kendisini sürekli bilgilendirdim," dedi.⁵⁰⁸ Komisyon'da Ümit Dündar'a onun durumu da soruldu. Dündar, cevaben şunları söyledi: "Metin İyidil beni telefonla iki defa aradı. Her ikisinde de aradığında 4. Kolordu'daki olaya müdahale ettiğini, ayrıca ikinci telefonda da Etimesgut'taki olaylara müdahale ettiğini ifade etti. Ben kendisine herhangi bir emir vermedim, yani şunu yap veya bunu yap diye benim tarafımdan kendisine verilmiş bir emir yok, kendisi tarafından

506] "Komutandan mektup: Sizi ben kurtardım", Hürriyet, 13 Eylül 2016, <http://www.hurriyet.com.tr/komutandan-mektup-sizi-ben-kurtardim-40223231>

507] "Korgeneral Eyidil: 200 tankın Ankara'ya gitmesini engelledim", Hürriyet, 17 Temmuz 2016, <http://www.hurriyet.com.tr/korgeneral-eyidil-200-tankin-ankaraya-gitmesini-engelledim-40151444>

508] "Korgeneral Eyidil: 200 tankın Ankara'ya gitmesini engelledim", Hürriyet, 17 Temmuz 2016, <http://www.hurriyet.com.tr/korgeneral-eyidil-200-tankin-ankaraya-gitmesini-engelledim-40151444>

yaptıklarını bana ifade etti.”⁵⁰⁹

Yine 15 Temmuz gecesinin önemli olaylarından biri de İstanbul Moda Deniz Kulübü’nde yapılan ve Hava Kuvvetleri Komutanı Abidin Ünal ile çok sayıda üst düzey komutanın katıldığı düğündü. Muharip Hava Kuvveti Komutanı Korgeneral Mehmet Şanver’in kızı evleniyordu. Ünal ve beraberindeki komutanlar orada darbeciler tarafından derdest edilerek Ankara’daki Akıncı Hava Üssü’ne götürüldü.

O sırada 1. Ordu Komutanı olan Dünder, düğünden habersiz olduğunu açıkladı. 1. Ordu Komutanlığı, İstanbul Üsküdar’daki Selimiye Kışlası’nda bulunmaktadır. Düğünün yapıldığı Moda ise bu kışlaya arabayla 15 dakika mesafede. Komisyon’da bu düğüne ilişkin soruları cevaplayan Dünder, ne düğüne davet edildiğini ne de haberinin olduğunu açıkladı. Bu, protokol kuralları açısından normal olmayan bir durum.

15 Temmuz’un en büyük muammalarından bir tanesi de, öğleden sonra MİT’e giden Binbaşı O.K.’nin darbe ihbarında mı bulunduğu yoksa MİT Müsteşarı Fidan’ın şahsına yönelik bir saldırı olacağı ihbarında mı bulunduğu. Dünder’a Komisyon’da, “Genelkurmay 2. Başkanı olarak muhtemelen bu göreve geldikten sonra Genelkurmay Başkanı Akar’la bunları tartıştınız, bilgi alışverişi yaptınız, her şeyi gözden geçiriyorsunuz. İlk gelen istihbaratın bir darbe istihbaratı olmadığı, MİT Müsteşarı’nın Akar’a getirdiği istihbaratın, kendisine Silahlı Kuvvetlere sızmış bir grup içinden suikast yapılacağı yönünde olduğu söyleniyor. Yani MİT, Genelkurmay Başkanı’na bir darbe istihbaratı değil, kendisine yapılacak bir suikast ihbarı getirmiş, ne diyorsunuz?” sorusu yöneltildi.

Dünder şöyle cevap verdi: “İki kişi arasında geçen konuyu tam olarak bilmem mümkün değil. Ancak, belki şöyle bir yorum yapabilirim: Eğer gelen bilgi -gelen bilginin ne olduğunu bilmiyorum, samimi olarak ifade ediyorum- ancak gelen bilgi herhangi bir darbeye yönelik olmuş olsaydı Sayın Genelkurmay Başkanımız tarafından daha farklı emirlerle de bunun destekleneceğini değerlendiriyorum.”⁵¹⁰

3.6.5. Cevap Bekleyen Sorular...

Dönemin 1. Ordu Komutanı Ümit Dünder’ın açıklamaları üzerinden 15 Temmuz’la ilgili bazı önemli soru işaretleri oluşuyor. Bunları şöyle sıralamak mümkün:

Ümit Dünder’ın başında olduğu 1. Ordu, Boğaziçi Köprüsü’ne 15 dakika mesafedeki Selimiye Kışlası’nda. Dünder, o gece köprüdeki 50 civarında asker, 3 tank, 1 ZPT aracı ve 4 UNIMOG adı verilen askeri araca nasıl olup da 1. Ordu’dan müdahale edemedi? Sivillerle darbeciler karşı karşıya kaldı ve çok sayıda can kaybı yaşandı.

509] TBMM 15 Temmuz Araştırma Komisyonu Tutanak Dergisi, 18 Ekim 2016, s. 25-26, https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=1743

510] TBMM 15 Temmuz Araştırma Komisyonu Tutanak Dergisi, 18 Ekim 2016, s. 47, https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=1743

Köprü sivillerden arındırılrsa ve askerler kuşatma altında olduklarını görüp teslim olsalar, hem sivil kayıplar yaşanmaz hem de sivillerin askerleri linç etmesi engellenirdi. Bu zararsız yol neden tercih edilmedi?

Ümit Dündar, “Birlik sayısının az olması bir kere darbenin yasa dışı olduğunu gösterdi. Karşımızda az bir birliğin olması bizi bastırmak anlamında rahatlatmış,” diyor. Peki bu kadar az birlikle darbeye kalkışılır mı? Askeri mantık açısından bakıldığında, böyle bir darbe girişiminin mantığı ve izahı var mı? Aynı şekilde İstanbul Emniyet Müdürü Mustafa Çalışkan da TBMM Komisyonu’nun 1 Kasım 2016 tarihli 10. toplantısında, “40-50 civarında bir askerin, 2 araçla köprüyü kapattığını gördük,” dedi.⁵¹¹ Neredeyse bir avuç askerle köprüyü trafiğe kapatmanın mantığı nedir?

Dündar, o gece Hava Kuvvetleri Komutanı’nın katıldığı düğünden haberinin olmadığını, düğüne gitmediğini, çünkü davet almadığını söylüyor. Bu kadar üst düzey komutanın katıldığı bir düğünden 1. Ordu Komutanı’nın haberdar olmaması söz konusu olabilir mi? Davet almaması normal mi?

Dündar’ın açıklamalarından Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın o gece İstanbul’a gelmeye kendisinin karar verdiği, bunun için İstanbul’daki hiçbir yetkiliden bilgi almadığı anlaşılıyor. Bunu, İstanbul Valisi Şahin ile Emniyet Müdürü Çalışkan’ın açıklamaları da teyid ediyor.⁵¹² Hava Kuvvetleri Komutanı Abidin Ünal’ın Milli Savunma Bakanlığı’na gönderdiği raporda, “Yaklaşık saat 04:00 itibarı ile Ankara’daki Hava Harekât Merkezi’nin tamamı devre dışı bırakıldı. Gerçek manada kontrolün ele alınması 04:40’ta oldu” şeklinde bilgiler verildi.⁵¹³ Bu verilere göre, Erdoğan’ın Muğla’dan havalanıp İstanbul’a geldiği saatlerde havada ‘kontROLSÜZ uçaklar’ vardı. Hava trafiği kontrol altına alınmış değildi. Erdoğan böyle bir ortamda neye güvenerek ve hangi güvence ile bu kararı aldı? Havada uçağının düşürülmeyeceğinden nasıl emin oldu?

**Ekmeleddin
İhsanoğlu**

Dündar, en üst düzey komutan olarak sorumluluk alıp darbe girişiminin önlenmesinde rol alıyor fakat olaylar tamamen bitene kadar İstanbul Valisi hariç hiçbir sivil yetkiliyle teması olmuyor. Cumhurbaşkanı ve Başbakan dâhil kimseyle telefon irtibatı bile kurmuyor. Onlar da kendisini aramıyor. Komisyonunda MHP Milletvekili Ekmeleddin İhsanoğlu’nun da dikkatini çekiyor ve Dündar’a teyit ettiriyor. Bu normal mi?

Ümit Dündar, Boğaz köprüsünün sadece bir ayağının kapatılması için “Amaç görüntü vermektir, maksatları hasıl oldu,” diyor. Eğer amaç sadece görüntü vermektiyse neden en fazla sivil ölümü köprüde oldu? Zaten çok az bir birlikle darbeyi başlatan cunta, köprüyü sadece görüntü vermek için mi kapattı? Görüntüyü verdikten sonra nelerin olabileceğini, maliyetini hiç hesap edemeyen bir cunta ile mi karşı karşıyayız?

511] TBMM 15 Temmuz Araştırma Komisyonu Tutanak Dergisi, 1 Kasım 2016, s. 30, https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=1757

512] TBMM 15 Temmuz Araştırma Komisyonu Tutanak Dergisi, 1 Kasım 2016, s. 16, s. 34, https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=1757

513] “Hava Kuvvetleri Komutanı o geceyi anlattı-2,” Saygı Öztürk, Sözcü, 30 Ekim 2016, <http://www.sozcu.com.tr/2016/yazarlar/saygi-ozturk/hava-kuvvetleri-komutani-o-geceyi-anlatti-2-1477726/>

Dündar, o gece darbenin kırılma noktası olarak kendisi ve diğer ordu komutanlarının televizyonlara çıkarak darbeyi desteklemediklerine ilişkin açıklama yapmasını gösteriyor. Bir diğer kırılma noktasının da sabah 03:00 sularında başlayacak darbe girişiminin akşam 22:00 sularına çekilmiş olmasını gösteriyor. Yani zaten Genelkurmay 1. ve 2. başkanlarını, kuvvet komutanlarını, 1. ve 3. Ordu'yu yanına çekmemiş bir cunta var. Bir de akşam saatlerinde verilen emirlerle darbenin deşifre olduğu ya da önleneyeceği endişesine kapılıyorlar. Bu durumda hayatın olağan akışı içerisinde normal insan doğası ve asker mantığı ile bakıldığında, olması gereken davranış 'ne olursa olsun ve ne pahasına olursa olsun' diye bir darbeye kalkışmak mıdır, yoksa bütün planları durdurup vazgeçmek midir? Şu durumda saat en geç 19:30-20:00 itibariyle başarısız olacağı neredeyse garanti bir darbe girişimine kalkışmanın mantığı nedir?

Dündar, Boğaz köprüsüne gelen tankların saat 22:00-22:15 sularında Maltepe 2. Zırhlı Tugay'dan geldiğini söyledi. Anadolu yakasında tek bir zırhlı birlik olduğunu ve o tankları durdurabilecek başka bir güç olmadığını belirtti. İddiaya göre o tugay da darbecilerin elindeydi. Verdiği rakamlara göre tugayda 80 tank vardı, ama sadece 20 tanesi çıkmıştı. Darbeciler, zaten 1. Ordu'ya ve ona bağlı kolordulara hakim değilken, alabildiğine ve azami güce ihtiyacı varken neden ellerindeki tankların sadece dörtte birini çıkardılar? Bunun kurmay mantığı nedir?

Dündar, "MİT, Genelkurmay Başkanı'na bir darbe istihbaratı değil, kendisine yapılacak bir suikast ihbarı getirmiş şeklinde bir iddia var. Bu konuda ne diyorsunuz?" sorusuna karşılık, "Şimdi, iki kişi arasında geçen konuyu tam olarak bilmem mümkün değil," cevabını verdi. 15 Temmuz gecesini fiili olarak Genelkurmay Başkanlığı yapan, ertesi sabah da Cumhurbaşkanı tarafından Genelkurmay Başkan Vekili olarak tayin edilen, sonraki süreçte de Genelkurmay 2. Başkanı olan ve karargaha hakim olan birisi olarak, aradan 3 ay geçtikten sonra bile, "Haberim yok, bu 2 kişi arasındaki bir bilgi," diyebilir mi? Bu, iki kişinin kendi şahsi özel bir meselesi mi ki 'Bu onların arasında' diyebiliyor? Bu kadar önemli bir bilginin başta komutanlar olmak üzere savcılıklara ve medyaya şeffaf bir şekilde ilan edilmesi gerekmez mi?

Dündar, Ekim 2016 itibariyle Yurtta Sulh Konseyi'nin kimlerden oluştuğu konusunda herhangi bir bilgisinin olmadığını ifade ediyor. İddianamede de açıkça, "Soruşturma sırasında Yurtta Sulh Konseyi üyelerinin kimlerden oluştuğuna yönelik bir belge veya ifadeye rastlanmamıştır," diyor. Daha sonra 15 Temmuz ana iddianamesinde yer verilen 38 kişilik Yurtta Sulh Konseyi listesi neye göre hazırlandı? Genelkurmay, aylarca neden bu cunta konseyini aydınlatamadı?

3.7. Hava Kuvvetleri Komutanı Abidin Ünal

Hava Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Abidin Ünal, 15 Temmuz gecesinin kilit isimlerinden biriydi. O gece İstanbul Moda Deniz Kulübü'nde Eskişehir Muharip Hava Kuvveti ve Hava Füze Savunma Komutanı Korgeneral Mehmet Şanver'in kızının düğününe katılmıştı. Burada darbeci askerler tarafından derdest edilerek Ankara'daki Akıncı Hava

Üssü'ne götürüldü.

15 Temmuz'la ilgili rolünün aydınlatılması gereken portrelerden birisi de Ünal. Çünkü gerek müşteki olarak verdiği ifadeler, gerekse Milli Savunma Bakanlığı'na gönderdiği rapor, birbiriyle çelişen bilgiler barındırıyor. Darbenin önlenmesinde kritik rol oynayan isimlerden biri olarak zikredildiği düşünülürse bu çelişkiler daha da önemli hale geliyor.

3.7.1. Ünal, Darbe Girişimini İlk Ne Zaman Haber Aldı?

Orgeneral Abidin Ünal, darbe girişiminden 2 gün sonra, yani 17 Temmuz 2016 tarihinde, mağdur sıfatıyla Ankara Batı Cumhuriyet Başsavcılığı'na verdiği ilk ifade saat 19:30 sıralarında düğün salonunda bulunduğunu, bu saate kadar herhangi bir olumsuzluk ya da olağanüstü bir durum hissetmediğini ve ilk olarak 21:30 sıralarında eşinin kendisini aramasıyla darbe girişiminden haberdar olduğunu söyledi.

Hava Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Abidin Ünal.

Fakat Ünal, 13 gün sonra verdiği ek ifade birincisinden farklı bir açıklama yaptı. Bu kez saat 19:06 sıralarında Hava Kuvvetleri Harekat Merkezi'nden gelen telefonla darbe girişiminden haberdar olduğunu ve derhal emrin gereğini yerine getirerek uçak kaldırılmaması direktifini tüm birimlere ulaştırdığını belirtti. Saat 20:00 sıralarında Genelkurmay Başkanı Orgeneral Akar'a ulaşmaya çalıştığını, Akar'ın müsait olmadığını öğrendiğini ve sonrasında da kendisine hiç dönüş olmadığını anlattı.⁵¹⁴

Akıncı Üssü iddianamesine göre, Genelkurmay Başkanı Akar'ın hava sahasının tüm uçuşlara kapatılması talimatının birliklere ulaştırılma saati 19:05. Bu dakika itibarıyla uçuş yasağı emrini alan Hava Kuvvetleri Harekat Merkezi'nin (HKHM) Abidin Ünal'ı bu yasaktan haberdar etmemesi mümkün değil. Bütün askeri kurallar ve teamüllere göre böyle bir ihtimal söz konusu bile değil. Hava Kuvvetleri Harekat Merkezi'nin (HKHM) Ünal'ı bilgilendirmediğini düşünmek akıl dışı. Ünal da bu mantıksızlığı farketmiş olacak ki ikinci ifadesinde bunu düzeltme gereği hissetti.

Bu noktada Abidin Ünal'ın cevaplaması gereken şu sorular sorulabilir:

Darbe girişimi veya uçuş yasağından ilk ne zaman haberdar oldu? Hangi ifadesi gerçek? Neden iki farklı ifade verdi?

514] "Komutanın uçağındaki sivil darbeci," Saygı Öztürk, Sözcü, 6 Kasım 2016, <http://www.sozcu.com.tr/2016/yazarlar/saygi-ozturk/komutanin-ucagindaki-sivil-darbeci-1491245/>

Eğer ilk ifadesi doğruysa;

a) Genelkurmay Başkanı Akar, bu kadar önemli bir konuda Hava Kuvvetleri Komutanı'nı neden bilgilendirmediydi?

b) Hava Kuvvetleri Harekat Merkezi, Abidin Ünal'ı neden bilgilendirmediydi?

c) Moda Deniz Kulübü'ndeki düğünün ev sahibi Emekli Korgeneral Mehmet Şanver de Yeni Şafak gazetesine verdiği röportajda, “Hayatın normal akışına aykırı bir durum bu. Böyle bir emir yayınlandığı anda hava sahasının kontrolünden sorumlu komutan olarak benim haberimin olması lazımdı. Bu emir yayınlanmış. Daha yayınlanmadan, emir olgunlaşma safhasında telefonla benim haberdar edilmem gerekirdi,” dedi.⁵¹⁵ Şanver'in bile bilgilendirilmemesi hayatın normal akışına aykırı iken HKK Ünal'ın bilgilendirilmemesi mümkün mü?

d) Uçuş yasağı, aynı zamanda bütün üslere gittiğine göre ve hemen hemen bütün üs komutanları o gece Abidin Ünal'la birlikte düğünde olduğuna göre hiçbir üssün nöbetçi subayı kendi üs komutanına uçuş yasağıyla ilgili bilgi vermedi mi? Eğer üs komutanlarına bilgi geldiyse o komutanlar neden aynı düğünde bulundukları komutanları Abidin Ünal'ı bilgilendirmediler?

e) Eskişehir Muharip Hava Kuvvet Komutanı olan düğün sahibi Mehmet Şanver, “Bu yazılı emir 19:26'da Eskişehir'e gelmiş. Ama Muharip Hava Kuvvet Komutanı olarak bundan benim haberim yok. Her kim bu emri aldıysa bana bildirmesi gerekirdi. Hava sahasından sorumlu komutan benim,” dedi.⁵¹⁶ Aynı Şanver, “Darbeciler Ankara'daki Hava Kuvvetleri Karargahı'nı ve onun Harekat Merkezi'ni ele geçirmişlerdi. Ama Eskişehir'e halen biz hakimdik,” diyor.⁵¹⁷ O halde Eskişehir neden Şanver'i bilgilendirmediydi?

Eğer Ünal'ın ikinci ifadesi doğruysa;

a) İlk ifadesinde neden 21:30'a kadar bu yasaktan haberdar olmadığını söyledi?

b) Neden kendisini ilk arayanın HKHM değil de eşi olduğunu ifade etti?

c) 19:06 itibariyle yasaktan haberdar olduğunu söylüyor. Ancak ilk ifadesinde düğüne saat 19:30 sularında katıldığını açıklamıştı. Öyleyse düğüne katılım saati de mi gerçeği yansıtmıyor? Eğer düğün saati doğru ise, henüz Moda Deniz Kulübü'ne intikal etmeden önce mi uçuş yasağından haberdar oldu? Öyleyse neden düğüne katılmaktan vazgeçmedi? Neden olağanüstü durumla ilgilenmek yerine düğüne katılmayı tercih etti?

515] “Mehmet Şanver: Üst rütbeliler devşirildi,” Yeni Şafak, 18 Kasım 2016, <http://www.yenisafak.com/hayat/mehmet-sanver-ust-rutbeler-devsirildi-2566089>

516] “Mehmet Şanver: Üst rütbeliler devşirildi,” Yeni Şafak, 18 Kasım 2016, <http://www.yenisafak.com/hayat/mehmet-sanver-ust-rutbeler-devsirildi-2566089>

517] “Mehmet Şanver: Üst rütbeliler devşirildi,” Yeni Şafak, 18 Kasım 2016, <http://www.yenisafak.com/hayat/mehmet-sanver-ust-rutbeler-devsirildi-2566089>

d) 19:06 itibariyle bu yasaktan haberdar oldu ise, bir Hava Kuvvetleri Komutanı'nın bu durumun son derece sıradışı ve olağanüstü bir duruma işaret ettiğini bilmesi gerekir. Bu durumda da işin ciddiyetine uygun tepkiler vermesi beklenir. Anında Genelkurmay Başkanı'na arayıp sorması lazım. Fakat o 20:00 sularında aradığını söylüyor. Neden yaklaşık 1 saat bekledi? Genelkurmay Başkanı Akar o sırada karargâhta MİT Müsteşarı Fidan ile özel görüşme yapıyordu. Yani henüz darbecilerce enterne edilmemişti. Hava Kuvvetleri Komutanı kendisine neden ulaşamadı? O saat itibariyle darbeciler harekete geçmemiştir. Yaverler de henüz darbedeki rollerini icra etmeye başlamamıştı. Yaverlerin engellediği iddiası ne kadar inandırıcı, üstelese ve ısrar etse bir albay HKK orgenerale direnebilir miydi?

e) Ülke genelinde uçuş yasağı haberini alan ve üstüne üstük Genelkurmay Başkanı'na ve ikinci Başkan Güler'e ulaşamayan Ünal'ın, ortada bir olağanüstülük olduğunu sezip derhal Ankara'ya hareket etmesi gerekmez miydi? Düğün daha yeni başlamıştı. Şanver'in söylediğine göre düğünün başlama saati 19:00'du.⁵¹⁸ Nitekim o gece 23:00 sularında arayıp duruma vaziyet etmesini rica ettiği eski Hava Kuvvetleri Komutanı Akın Öztürk'ün kendisine telefonda bu yönde telkinde bulunduğu iddia ediliyor. Akın Öztürk'ün konut astsubayı olan ve o gece Öztürk'le birlikte Akıncı Üssü'ne giden İsmail Keskin, Akıncı Üssü İddianamesi'nde yer alan ifadesinde, "Bu arada saat 23:00 sıralarıydı. Ben aşağıya indikten 15-20 dakika sonra Akın Öztürk beni arayarak yukarı gelmemi söyledi. Ben kapıyı çaldım, eşi açtı. Akın Öztürk telefonla görüşüyordu. Telefondakine, 'Abidin sen neredesin? Ne bekliyorsun orada? Bir uçağa atlayıp gelsene!' dediğini duydum," dedi.⁵¹⁹ Buradan da anlaşılacağı gibi Abidin Ünal'ın düğün salonundan ayrılmaması ve Ankara'ya intikal etmemesi normal bir davranış değil. Öyleyse Ünal neden bir türlü Ankara'ya hareket etmedi?

f) Düğün sahibi Korgeneral Mehmet Şanver, emekli olduktan sonra Yeni Şafak'a verdiği röportajda, "Darbe girişimini biz de sonradan, olaylar vuku bulmaya başlayınca öğrendik. Düğün 19:00'da başladı ama bizim, en azından benim, olayların başladığı 21:00-21:30 surlarına kadar darbeye yönelik her hangi bir ön istihbaratım yoktu. (...) Havacı komutanlar olarak olayı 21:00-21:30 gibi öğrendik," dedi.⁵²⁰

Olayların başlangıcından 19:06 itibariyle haberdar olan Abidin Ünal, neden kendisinden sonra en kritik kişi olan düğün sahibi Şanver'e bilgi vermedi? Darbenin bastırılmasında Eskişehir Hava Harekat Merkezi'nin devreye sokulmasının çok önemli bir rol oynadığı vurgulanıyor. Nitekim Mehmet Şanver, "Eskişehir çok kritikti. Burada tüm muharip unsurları komuta edebilen, komutanı olduğum Muharip Hava Kuvveti Karargahı ve onun Harekat Merkezi vardı. Darbeciler Ankara'daki Hava Kuvvetleri Karargahı'nı ve onun Harekat Merkezi'ni ele geçirmişlerdi. Ama Eskişehir'e halen biz hakimdik," dedi.⁵²¹ Abidin

518] "Mehmet Şanver: Üst rütbeliler devşirildi," Yeni Şafak, 18 Kasım 2016, <http://www.yenisafak.com/hayat/mehmet-sanver-ust-rutbeler-devsirildi-2566089>

519] "15 Temmuz gecesi Akıncı'daki odaya giren ismin ifadesi ortalığı ayağa kaldırarak," Müyesser Yıldız, Odatv, 8 Nisan 2017, <http://odatv.com/15-temmuz-gecesi-akincidaki-odaya-giren-ismin-ifadesi-ortaligi-aya-ga-kaldiracak-0804171200.html>

520] "Mehmet Şanver: Üst rütbeliler devşirildi," Yeni Şafak, 18 Kasım 2016, <http://www.yenisafak.com/hayat/mehmet-sanver-ust-rutbeler-devsirildi-2566089>

521] "Mehmet Şanver: Üst rütbeliler devşirildi," Yeni Şafak, 18 Kasım 2016, <http://www.yenisafak.com/hayat/mehmet-sanver-ust-rutbeler-devsirildi-2566089>

**Mehmet
Şanver**

Ünal, Şanver'e zamanında bilgi vermeyerek görevini ihmal suçunu mu işledi?

3.7.2. Ünal'ın Milli Savunma Bakanlığı'na Gönderdiği Rapor

Abidin Ünal, darbe girişiminden ve savcılık ifadelerinden sonra, o gece yaşananlarla ilgili bir rapor hazırlayıp Milli Savunma Bakanlığı'na gönderdi.⁵²² Rapora göre, uçuş yasağına ilişkin işlemler 21:05'te tamamlandı ve 36 uçak inişini tamamladı. Abidin Ünal, "Ankara'daki Hava Harekat Merkezi'nin işlevinin sonlandırılmasına saat 23:00 sularında başlandı. Tamamının etkisiz hale getirilmesi saat 04:00'ü buldu. Gerçek manada kontrolün ele alınması, Sayın Başbakan'dan saat 04:40'ta 'Dost ve Kaçırılmış Uçakların Düşürülme Yetkisi'nin Eskişehir Hava Harekat Merkezi'ne intikal etmesiyle oldu. Meydanlarda hava savunma nöbeti tutan uçakların doğru ellerde olduğunun teyit edilmesi neticesinde, öncelikle 4 meydandan (Erzurum 04:53, Diyarbakır 05:02, Dalaman 05:43, Balıkesir 06:49) hava savunma yüklü uçaklar kaldırıldı. Saldırıları gerçekleştiren havadaki kontrolsüz uçakların üzerine sevk edilerek faaliyetleri engellendi. Darbecilerin kontrolünde kalkan en son uçak 08:00'da indi," dedi.⁵²³

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın uçağının izlenmesinin nasıl önlendiği ve darbenin nasıl bastırıldığı ile ilgili de şunları kaydetti: "Darbecilerin tamamen etkisiz hale getirilmesine yönelik gün boyunca toplam 104 sorti uçuş gerçekleştirildi. Darbecilerin gece boyunca uçurdukları uçak sayısının 31 olduğu tespit edildi. (...) gece boyunca Diyarbakır'dan Özel Kuvvetler'in uçak talebi karşılanmadı. Dalaman Meydanı'nda suikastçı helikopterlere hizmet verilmemesi, tanımlanmış hava resminin teröristlerce kullanılması engellendi. Böylece Sayın Cumhurbaşkanı'nın uçağının teröristlerce izlenmesi olanaksızlaştırıldı."⁵²⁴

Rapor şöyle bitirildi: "Sonuç olarak; 16 Temmuz 2016 saat 04:00 itibarıyla darbeciler tarafından uçuşların Ankara'daki Hava Harekat Merkezi vasıtasıyla sevk ve idare edilmesine son verildi. Eskişehir'deki Hava Harekat Merkezi'nin kontrolünde gerçekleştirilen karşı hava hareketi sonucunda darbe bastırıldı."⁵²⁵

Bu raporla ilgili de cevaplanması gereken bazı sorular bulunuyor:

522] "Hava'da 21 saat 24 dakika: Generallerin savaşı," Deniz Zeyrek, Hürriyet, 10 Ağustos 2016, <http://www.hurriyet.com.tr/havada-21-saat-24-dakika-generallerin-savasi-40187396> ; "İşte o gecenin kritik belgesi," Saygı Öztürk, Sözcü, 28 Ağustos 2016, <http://www.sozcu.com.tr/2016/yazarlar/saygi-ozturk/iste-o-gecenin-kritik-belgesi-1-1473864/> ; "Hava Kuvvetleri Komutanı o geceyi anlattı-2," Saygı Öztürk, Sözcü, 30 Ekim 2016, <http://www.sozcu.com.tr/2016/yazarlar/saygi-ozturk/hava-kuvvetleri-komutani-o-geceyi-anlat-ti-2-1477726/>

523] "Hava Kuvvetleri Komutanı o geceyi anlattı-2," Saygı Öztürk, Sözcü, 30 Ekim 2016, <http://www.sozcu.com.tr/2016/yazarlar/saygi-ozturk/hava-kuvvetleri-komutani-o-geceyi-anlat-ti-2-1477726/>

524] "Hava Kuvvetleri Komutanı o geceyi anlattı-2," Saygı Öztürk, Sözcü, 30 Ekim 2016, <http://www.sozcu.com.tr/2016/yazarlar/saygi-ozturk/hava-kuvvetleri-komutani-o-geceyi-anlat-ti-2-1477726/>

525] "Hava Kuvvetleri Komutanı o geceyi anlattı-2," Saygı Öztürk, Sözcü, 30 Ekim 2016, <http://www.sozcu.com.tr/2016/yazarlar/saygi-ozturk/hava-kuvvetleri-komutani-o-geceyi-anlat-ti-2-1477726/>

Hava Kuvvetleri Komutanlığı'na Genelkurmay Başkanlığı'ndan aktarılan bilgilerde darbe teşebbüsünü ima eden herhangi bir ifade yer almadığı belirtiliyor. Oysa Kara Havacılık Okulu'ndan binbaşı O.K.'nın saat 14:20'de Milli İstihbarat Teşkilatı'na (MİT) giderek darbeyi ihbar ettiği biliniyor.⁵²⁶ 11 Ağustos 2016 tarihinde ifade veren ihbarcı binbaşı, "14:20'de MİT'e geçtim. Darbe olabileceğini söyledim. Üzerime dinleme cihazı taktılar. 19:00'da birliğe geri döndüm," dedi.⁵²⁷ Öyleyse Genelkurmay Başkanlığı neden Hava Kuvvetleri'ne darbeyi haber vermedi? Hulusi Akar neden Abidin Ünal'ı arayıp derhal Ankara'ya gelmesini emretmedi?

Hava Kuvvetleri envanterine göre TSK bünyesinde 240 adet F16 uçağı mevcut.⁵²⁸ Darbeciler neden sadece 31 uçak uçurabildi?

Saat 22:30 itibarıyla Diyarbakır'daki 8. Ana Jet Üssü hariç bütün üs komutanlıklarında durumun kontrol altında olduğu belirtiliyor. Saat 22:45 itibarıyla İstanbul'da düğünde bulunan 2 korgeneral ile 1 tümgeneral ve 1 tuğgeneralin Eskişehir'deki Harekat Merkezi'ne gitmek üzere yola çıktığı bildiriliyor. Saat 23:00 itibarıyla Ünal'ın "Hava Kuvvetleri Komutanı adına emirler bundan sonra Ankara'dan değil Eskişehir'deki Birleştirme Hava Harekat Merkezi'nden alınacak" emri verdiği aktarılıyor. 16 Temmuz günü öğleye doğru 11:15'te Eskişehir'den kalkan uçakların, Akıncı Üssü'ndeki pist ve taksi yollarını vurduğu, bu sayede yeni uçak kalkışının engellendiği kaydediliyor.

Saat 23:00 sularında Eskişehir'e her türlü yetki verilmesine rağmen komutanları Akıncı Üssü'ne taşıyan helikopterlere ve uçaklara neden engel olunamadı?

Meclis'in bombalanmasına neden mani olunamadı?

Eskişehir, neden ertesi gün saat 11:15'te Akıncı'daki pistleri bombalamaya başladı da gecenin ilk saatlerinde bombalamadı?

Saat 04:40 itibarıyla Başbakan Yıldırım'ın, Harekat Merkezi'ne 'dost ve kaçırılmış uçakları düşürme' yetkisi verdiği bildiriliyor. Bu yetki neden daha önce verilmedi? Bu yetki neden hiç kullanılmadı? Sabah 06:00 sularında Cumhurbaşkanlığı Sarayı'nın yanındaki kavşak, otoyol ve caminin etrafı nasıl vurulabildi?

Ünal, gece boyunca Özel Kuvvetler'in Diyarbakır'daki uçak taleplerinin karşılanmadığını söylüyor. Öyleyse Özel Kuvvetler Komutanlığı 1. Tugay Komutanı Tuğgeneral Semih Terzi'yi Ankara'ya getiren uçak nasıl havalanabildi?

Abidin Ünal, ilk ifadesinde haberi almasının ardından Eskişehir Hava Harekat Merkezi Komutanı Tuğgeneral Recep Ünal'a destek olmak üzere düğün salonunda

526] "İşte o binbaşının ifadesi," Yeni Şafak, 20 Mayıs 2017, <http://www.yenisafak.com/gundem/iste-o-binbasinin-ifadesi-2671698>

527] "İşte o binbaşının ifadesi," Yeni Şafak, 20 Mayıs 2017, <http://www.yenisafak.com/gundem/iste-o-binbasinin-ifadesi-2671698>

528] "Hava Kuvvetleri Envanterindeki Uçaklar," https://www.hvkk.tsk.tr/tr-tr/Türk_Hava_Kuvvetleri/Hakkımızda/Günümüz_Hava_Kuvvetleri/Envanterdeki_Uçaklar

bulunan Korgeneral Ziya Cemal Kadioğlu ve Korgeneral Nihat Kökmen'e Eskişehir'e gitmelerini emrettiğini söyledi.⁵²⁹ Daha sonra Hava Kuvvetleri Komutanlığı'nın Milli Savunma Bakanlığı'na gönderdiği raporda bu emrin saati 22:45 olarak verildi.⁵³⁰ Düğün sahibi ve Hava Kuvvetleri'nin iki numarası Korgeneral Mehmet Şanver ise 19:30 civarında Eskişehir'e takviye gönderme teklifini Ünal'ın kabul etmediğini şöyle anlatıyor: "19.30-45 gibi yardımcım Kadioğlu general geldi, telefon elinde, durumu, tam o da bilmeden 'Komutanım Eskişehir'de bir şeyler varmış ve nöbetçi bıraktığımız General kendisini rahat hissetmiyormuş' dedi, ben de 'sen Eskişehir'e git o zaman' dedim. Nasıl gitsin diye düşünürken Hava Kuvvetleri Komutanıma söyledim, 'izin verirsiniz Kadioğlu'na bir uçak ayarlayacağım, onu Eskişehir'e gönderelim dedim.' Komutanımızsa bu aşamada gerek yok, gerekirse benim uçakla göndeririz' dedi."⁵³¹ '19:30'da verilmesi gereken emir neden 22:45 ertelendi?

3.7.3. Abidin Ünal Gözaltına Alındıktan Sonra Yaşananlar

Abidin Ünal, düğünde derdest edilmesinden sonraki gelişmeleri şöyle anlattı: "Saat 24:00'e yaklaşırken yaklaşık 10 kişi civarında tam teçhizatlı bir grup bağırarak ve tavana ateş ederek antreye geldiler. Hepsinin ellerinde plastik kelepçeler vardı. Ben herkese sakin olmalarını tembihledim. Beni ilk gelen gruba teslim ettiler ve helikoptere gitmemizi istediler. Dönüp baktığımda diğer arkadaşlarımın kelepçelenmekte olduğunu ve hatta iki tümgeneralin yere yatırılarak kelepçelendiğini gördüm. Bana kelepçe takmadılar. Helikoptere gittik. Helikopter Sabiha Gökçen Havaalanı'na indi. Bu helikoptere sadece beni bindirdiler ve orada hazır bir CN235 CASA uçağının beklediğini gördüm ve uçağa beni silahlı darbeciler bindirdiler. Buradan direkt Ankara Akıncı Üssü'ne saat 02:00 sıralarında indik. İninceye kadar helikopterden Eskişehir'deki arkadaşlarla temasa devam ettim, Eskişehir'den bana uçuşların halen devam etmekte olduğunu ve Ankara'ya hakiki mühimmat atıldığını ifade ettiler."⁵³²

Komutanları derdest etmeye gelen ekipten Muharebe Arama Kurtarma (MAK) Tim Komutanı Hava Piyade Kıdemli Başçavuş Yılmaz Bahar, o gece yaşananlarla ilgili önemli açıklamalarda bulundu. 10 Ağustos 2016 tarihinde şüpheli sıfatıyla Ankara Batı Cumhuriyet Başsavcılığı'na verdiği ek ifadede olayı detaylı bir şekilde anlatan Bahar, bazı soru işaretlerinin altını çizdi.⁵³³ Görevi kendisine 20 yıldır tanıdığı, birlikte Süleyman Şah Türbesi operasyonuna katıldıkları Tuğgeneral Gökhan Şahin Sönmezates ile Konya 3. Ana Jet

529] "Org. Abidin Ünal'ın ifadesi ortaya çıktı," Hürriyet, 27 Temmuz 2016, <http://www.hurriyet.com.tr/org-abidin-unalin-ifadesi-ortaya-cikti-40172614>

530] 'Hava'da 21 saat 24 dakika: Generallerin savaşı," Deniz Zeyrek, Hürriyet, 10 Ağustos 2016, <http://www.hurriyet.com.tr/havada-21-saat-24-dakika-generallerin-savasi-40187396>

531] Mehmet Şanver: Üst rütbeliler devşirildi. Yenişafak, 18 Kasım 2016, <http://www.yenisafak.com/hayat/mehmet-sanver-ust-rutbeler-devsirildi-2566089>

532] "Orgeneral Abidin Ünal'ın ifadesi," NTV, 28 Temmuz 2016, <http://www.ntv.com.tr/turkiye/orgeneral-abidin-unalin-ifadesi,PcAmhLjF3kyxKT7MkoeUpA>

533] Akıncı Üssü İddianamesi, s. 2022-2035.

Moda Deniz Kulübü'ne giden askerler, Hava Kuvvetleri Komutanı'nı korumak için geldiklerini düşünüyordu.

Üssü'nde kendisinin bölük komutanlığını yapan Binbaşı Gökhan Maldar'ın verdiğini söyledi. Ancak görevin ne olduğunu söylemediklerini, kendisinin de komutanlarına olan güveni nedeniyle sorgulamadığını anlattı.

Yılmaz Bahar, o gece Moda Deniz Kulübü'ne gelen ilk grup asker içerisindeydi. Kendilerine, Hava Kuvvetleri Komutanı Ünal'ın ve diğer komutanların güvenliğini sağlamak için gittiklerinin söylendiğini aktardı. Bahar'ın anlatımlarına göre Fenerbahçe Orduevi'nde bulunan Ünal'ın korumalarının da katılımıyla birlikte düğün salonuna 2 helikopterle hareket ettiler. İlk helikopterde kendisiyle birlikte Abidin Ünal'ın yakın koruması

Üsteğmen Fatih Kahraman ile diğer korumalar Astsubay Gökhan Gerboğa ve Astsubay Mustafa Turgut vardı. Arkadaki helikopterde ise, Binbaşı Gökhan Maldar vardı.

Bahar, ifadesinde düğünü bastıktan sonraki anları ise şöyle anlattı: “Bu sırada tahmin ediyorum 23:00 sıralarıydı. (...) Masanın başında Hava Kuvvetleri Komutanı Abidin Ünal oturmaktaydı ve elinde cep telefonu ile bir görüşme yapmaktaydı. Masada benim tanıdığım Konya 3. Ana Jet Üs Komutanı Tümgeneral Haluk Şahar (Bahar'ın görev yaptığı ve emri altında çalıştığı komutan), Korgeneral Mehmet Şanver komutanları hatırlıyorum. Abidin Ünal telefonla konuşurken Fatih Kahraman, Gökhan Gerboğa isimli korumaları Abidin Ünal'a yakın bir mesafede hazırda bekliyorlardı. Fatih Kahraman, Abidin Ünal'a birşeyler anlatmaya çalışıyordu. (...) Fatih, ezilip mahcup olmuş şekilde anlatmaktaydı. (...) Bizim bulunduğumuz binada çok fazla davetli ya da davetliler arasında bir panik hali yoktu. (...) Ben orada bulunurken komutanların tehlikeyeymiş gibi bir halleri yoktu. (...) Fakat 3. Ana Jet Üs Komutanı Haluk Şahar odadan yürüyerek dışarı çıktı. Ben üs komutanım olması nedeniyle hemen yanına indim. Karşısında esas duruşa geçip gözlerimle nasıl bir durum içerisinde olduğumuzu sormaya çalıştım. Yüzüme bakarak sıkıntılı bir ifade ile yüzünü buruşturup tekrar komutanların olduğu odaya girdi. Eğer bana orada durumun bu şekilde olduğunu söylemiş olsaydı gerekirse diğerleriyle dahi çatışmayı göze alırdım. Fakat halen tam olarak ne olduğunu anlamamıştım. (...) Gökhan Maldar'a açık bir şekilde ne yapacağımızı sordum. Bana Harekât Merkezi ile konuştuğunu, tüm komutanları alıp helikopterlere bindireceğimizi, Ankara'daki Akıncı Üssü'ne götüreceğimizi, gerekirse zor kullanarak çıkartıp götüreceğimizi, buna mecbur olduğumuzu, Hava Kuvvetleri Komutanı'nın hayatının tehlikede olduğunu söyledi. (...) Gökhan Maldar, komutanların tamamına hitaben çok sert bir şekilde ‘Hemen burayı boşaltmak zorundayız, çıkın dışarıya,’ diye bağırdı. Bu sırada sivil ya da resmi üniformalı korumalardan bize herhangi bir müdahale olmadı. (...) Generallerin bir bölümü dışarı çıkarken, Abidin Ünal masadan ayağa kalkarak diğer generallerin arasından yanında korumaları Fatih Kahraman ve Gökhan Gerboğa olduğu halde diğer generallerden ayrı bir şekilde yürüyerek merdivenlerden çıkıp binadan çıktı. Korumaları Fatih ile Gökhan askeri usuller çerçevesinde esas duruşta yanından ve arkasından yürüdüler. Bu sırada komutanın rehin alınmış ya da kaçırılmış gibi bir hali yoktu. Hatta ne biz ne oradaki hiç kimse komutana saygısızlık etmedik. (...) Bu sırada odadaki diğer generaller odanın önündeki büyük salona toplandılar. Ben olanlardan şüphelenmeye başladığımdan dolayı Gökhan Maldar'a

güvensizlik hissettim. Üs komutanım Haluk Şahar'ın yanına gittim. O da diğer generallerle birlikte ayakta bekliyordu. Ben tüfegimle esas duruşa geçtim ve emir vermesi için gözünün içine baktım. Abidin Ünal oradan ayrılmadan yüz ifadesinden ve mimiklerinden sıkıntı içinde olduğunu gördüğüm Tümgeneral Haluk Şahar bu sefer yüzüme bakarak rahat bir şekilde 'her şey yolunda' der gibi gülümseyerek başını salladı. Ben onun da bu hareketini görünce yaptığımızın doğru olduğunu düşünmeye başladım."

Konya 3. Ana Jet Komutanlığı MAK ekibinden Astsubay Yücel Lökeşe ifadesinde, "Hava Kuvvetleri Komutanı Abidin Ünal'ı elleri açık vaziyette kendi isteği ile gelmiş görünümünde helikoptere aldık." dedi.⁵³⁴ Yine Moda'daki komutanları Akıncı Üssü'ne götürmekle görevli askerlerden Hava Üstçavuş Ali Uçar da ifadesinde, "Almış olduğumuz üst düzey rütbeli komutanlarımız herhangi bir şekilde bizimle birlikte gelmeme konusunda bir irade beyanında bulunmadılar," dedi.⁵³⁵

Bu anlatımlar cevaplanması gereken pek çok soruyu da beraberinde getiriyor:

Abidin Ünal ile koruması Fatih Kahraman bu sırada ne konuştu?

Ünal ve beraberindeki komutanların telefon trafiğine neden müsaade edildi?

O gece operasyona katılan askerlerin neredeyse tamamı ifadelerinde, kendilerine o gece bir karışıklık olduğunun söylendiğini, Abidin Ünal ve beraberindeki komutanların güvenliğini sağlamak için görevlendirildiklerini, darbe için kullanıldıklarını ancak sabahleyin anlayabildiklerini dile getirdiler. Moda'da toplantı halinde olan 17 komutandan neden hiç biri bu askerlere, "Siz ne yapıyorsunuz? Darbede kullanılıyorsunuz," demedi?

Anlatımlara göre komutanlarda neden herhangi bir tedirginlik emaresi yoktu?

Komutanlardan neden hiç direnen ya da itiraz eden olmadı?

HKK Abidin Ünal'a neden plastik kelepçe takılmadı? Neden hiç rehin alınmış gibi bir hali yoktu?

Abidin Ünal, Sabiha Gökçen'den Akıncı Üssü'ne götürülmek üzere bindirildiği uçakta nasıl olup da Eskişehir'deki komutanlarla telefon görüşmesine devam edebildi? Darbeciler buna neden göz yumdu? Darbenin bastırılmasında Eskişehir'in hayati önemi haiz olduğu ifade ediliyorsa darbeciler buna neden engel olmadı?

3.7.4. Darbe Gecesi Abidin Ünal'ın Ruh Hali

Abidin Ünal'ın o geceki ruh hali, beden dili ve davranışları da soru işaretleri barındırıyor. Moda'dan kendisini kaçırın timler içerisinde yakın korumalarının olduğunu,

534] Akıncı Üssü İddianamesi, s. 1961.

535] Akıncı Üssü İddianamesi, s. 2050.

Abidin Ünal

yanında hazır ol vaziyetinde beklediklerini, eline plastik kelepçe takılmadığını, gözaltına alınmış gibi bir halinin olmadığını ve uçakta bile cep telefonu ile emir vermeye devam etmesine müsaade edildiğini yukarıda özetlemiştik.

Akıncı Üssü'ne götürüldükten sonrasına ilişkin de benzer gözlemlerin paylaşılması ilginç. Cumhurbaşkanlığı Sarayı kavşağını bombalayan pilot olarak bilinen Müslim Macit'in, 30 Eylül 2016 tarihli ikinci ifadesinde, "Hava Kuvvetleri Komutanı Abidin Ünal'ın 141. filoya gece yarısı getirildiğini biliyorum. Elleri bağlı değildi. Bizlere 'iyi akşamlar, kolay gelsin,' diyerek geçti," dedi⁵³⁶

Diyarbakır 8. Ana Jet Üs Komutanlığı 182. Filo Komutanı olan Binbaşı İbrahim Yozgat, ilk ifadesinde Ünal'ı ilk gördüğü ana ilişkin şunları paylaştı: "Akıncı Üssü'ne geldikten yarım saat sonra Hava Kuvvetleri Komutanı Org. Abidin Ünal'ı gördüm. Elleri kelepçeli değildi ancak etrafında silahlı birkaç asker vardı. Ben kendisini görünce ayağa kalktım. Daha sonra herkes kalktı selam verdi. Kendisi de iyi akşamlar dedi."⁵³⁷ Binbaşı Yozgat, ek ifadesinde de o anları şöyle tekrarladı: "Bu sırada Hava Kuvvetleri Komutanı Abidin Ünal eli bağırsız bir şekilde geldi. Gayet neşeliydi. Herhangi bir şekilde rehine olmuş havası yoktu. Ben kendisini görünce ayağa kalktım. Geçerken bize doğru 'İyi akşamlar arkadaşlar,' dedi."⁵³⁸

Abidin Ünal'ın koruması Astsubay Mustafa Turgay, "Gece saat 02:00 civarında Akıncı üssüne indik. (...) Komutan (Abidin Ünal) burada bulunan teğmenlere 'İyi akşamlar çocuklar' diyerek içeriye girdi. Komutan ile Albay Ahmet Özçetin bir odaya girdi, kısa süre sonra Albay Ahmet Özçetin odadan çıktı ve kapıyı kilitleyerek anahtarı Fatih Kahraman'a vererek, Fatih Kahraman ile birlikte dışarı çıktılar," dedi.⁵³⁹

Orgeneral Abidin Ünal ise ifadesinde, "Beni, Akıncı 4. Ana Jet Üssü Harekat Komutanı Kurmay Albay Ahmet Özçetin karşıladı. Bana 'hoşgeldiniz komutanım,' dedi. Ben kendisine 'hoş bulmadık,' dedim. Bana, 'bozulmuş ayarları düzeltmeye çalışıyoruz,' dedi. Ben de 'senin ayarın bozulmuş,' dedim. Tüm konuşmamız bundan ibaret oldu," anlatımında bulundu.⁵⁴⁰

Öte yandan, düğünün sahibi Korgeneral Mehmet Şanver ve eşi, Abidin-Leyla Ünal çiftinin yakın dostları idi. Bu tür düğünlere eşli katılmak adeta askeri bir teamüldür. Leyla Ünal, düğünün yapıldığı Moda Deniz Kulübü'ne sadece 4 kilometre mesafedeki Fenerbahçe

536] "O pilot 15 Temmuz'u anlattı: Bilerek vurdum," Hürriyet, 19 Ekim 2016, <http://www.hurriyet.com.tr/o-pilot-15-temmuzu-anlatti-bilerek-vurdum-40253454> ; "Hava Kuvvetleri Komutanı bizlere 'iyi akşamlar, kolay gelsin' diyerek geçti," Odatv, 20 Ekim 2016, <http://odatv.com/hava-kuvvetleri-komutani-bizlere-iyi-ak-samlar-kolay-gelsin-diyerek-gecti-2010161200.html>

537] Akıncı Üssü İddianamesi, s. 1480-1481.

538] Akıncı Üssü İddianamesi, s. 1483.

539] Akıncı Üssü İddianamesi, s. 2151.

540] "Orgeneral Abidin Ünal'ın ifadesi," NTV, 28 Temmuz 2016, <http://www.ntv.com.tr/turkiye/orgeneral-a-bidin-unalin-ifadesi,PcAmhLjF3kyxKT7MkoeUpA>

Orduevi'nde olmasına rağmen düğüne iştirak etmedi.⁵⁴¹ Bunun nedeni şu ana kadar açıklanmış değil.

Abidin Ünal'ın koruması Astsubay Mustafa Turgay ifadesinde, Ünal'ın yaveri Üsteğmen Fatih Kahraman ve ekibiyle birlikte o gün öğle saatlerinde Yalova Hava Harp Okulu Tatbiki Eğitim Kampı'na geçtiğini, kendisine ise 'Hanımefendi' ile kalma görevinin verildiğini söyledi.⁵⁴² Leyla Ünal'ın önce Fenerbahçe Orduevi'ne geçtiğini, saat 14:00 civarında çıktığını anlatan Turgay, şöyle devam etti: "Bana, 'özel alışveriş yapacağım, senin gelmene gerek yok,' dedi. Ben de nizamiyenin orada araçtan indim. Daha sonra ben komutanı beklemeye başladım. Saat 15:30 sıralarında Komutan geldi. (...) Komutanımız saat 17:00 sıralarında düğüne gitmek üzere orduevinden ayrıldı."⁵⁴³

3.7.5. Yalova'da, 'Çocukları Yormayın, Akşama Yorulacaklar' Dedi Mi?

Abidin Ünal'ın o gün öğle saatlerinde ziyaret ettiği Yalova Hava Meydan Komutanlığı'ndaki Harp Okulu Tatbiki Eğitim Kampı'ndaki sözleri çok tartışıldı. O kampta bulunan Hava Harp Okulu öğrencileri, akşam darbe girişimi başladıktan sonra gruplar halinde otobüslerle Boğaz köprüleri de dahil olmak üzere İstanbul'un değişik noktalarına 'takviye güç' olarak nakledildi. Öğrencilerin tamamı ifadelerinde, "Bize plansız eğitim var denildi. Darbeden haberimiz yoktu. Terörist saldırı ya da canlı bombalara karşı göreve gittiğimizi biliyorduk," şeklinde savunma yaptılar.

Milliyet gazetesi yazarlarından Melih Aşık, 2 Kasım 2016 tarihli köşe yazısında, o gün öğlen Yalova'daki kampı ziyaret eden Hava Kuvvetleri Komutanı Ünal'ın, "Çocukları fazla yormayın, akşam yorulacaklar" dediği iddiasını gündeme taşıdı. Öğrencilerden birisinin ağabeyinin kendisine mektup yazdığını ileten Aşık, bu mektubu köşesinde paylaştı. Mektupta şöyle deniliyordu: "Darbe günü kardeşim Yalova'da her yıl yaptıkları kamp için bulunmaktaydı... Darbe günü kamplarına, Hava Kuvvetleri Komutanı Abidin Ünal geliyor. 'Çocukları fazla yormayın, akşam yorulacaklar,' diyor ve kampta komutanlarla konuştuktan sonra ayrılarak düğüne gidiyor.

Olaydan bir gün önce Albay Hüseyin Ergezen Yalova'da bir firmadan 10 adet otobüs siparişinde bulunuyor. Olay günü 450 öğrenci kamptan ayrılıp İstanbul'a hareket ettiriliyor. Çocuklara tatbikat olduğu söyleniyor. 80 öğrenciyi Sabiha Gökçen Havalimanı'na, 300 öğrenciyi Digtürk'e ve 70 öğrenciyi de köprüye götürüyorlar."⁵⁴⁴

Twitter'da kendini o gün Yalova'daki kampta bulunan öğrencilerden biri olarak

541] Akıncı Üssü İddianamesi, s. 2147-2148

542] Akıncı Üssü İddianamesi, s. 2147-2148

543] Akıncı Üssü İddianamesi, s. 2147-2148; "Kurşun sıktıkları komutana 'bizi affet' diye yalvardılar," Sabah, 31 Ağustos, 2016, <http://www.sabah.com.tr/gundem/2016/08/31/kursun-siktiklari-komutana-bizi-affet-diye-yalvardilar>

544] "Hesabı görelim," Melih Aşık, Milliyet, 2 Kasım 2016, <http://www.milliyet.com.tr/yazarlar/melih-asik/hesabi-gorelim---2337726/>

tanıtan ‘İhsan Sınav’ kullanıcısı da 6 Nisan 2017 tarihinde attığı seri tweetlerde şunları yazdı: “Abidin Ünal 15 Temmuz günü Yalova’da Hava Harp Okulu Tatbiki Eğitim kampına icra etmiştir. Öğle yemeğinde geçen konuşma ise çok enteresan: 1) Abidin ÜNAL yemek sırasında Hava Harp Okulu Alay Komutanı Hv.Plt.Kur.Alb.Hüseyin Ergezen’e harbiyelilerin evkatini sordu. 2) Alb.ERGEZEN komutanım harbiyelilerin 5000 m tüfekli koşusu ve cuma töreni icraatları olacağını söyledi 3) Abidin ÜNAL’ın cevabı ne oldu biliyor musunuz, kan dondurucu cinsten, bir şeyler biliyor cinsten! 4) Abidin ÜNAL: Harbiyelilerin gece işi var, sporu da cuma törenini de iptal edin, fazla yorulmasınlar! 5) Ve bizler o gün ne spor ne de cuma töreni yaptık! Harp Okulu tarihinde bir ilk böyle gerçekleşti! (...) 7) Harbiyelileri tuzağa çeken, kandıran Abidin ÜNAL’dır. Şimdi o evinde yatarken, dışarda gezerken 263 Hava Harbiyeli neden hala içerde?”

Sözcü gazetesi yazarı Saygı Öztürk ise Abidin Ünal’ın bu sözleri söylemediğini yazdı. Melih Aşık’ın köşesine taşıdığı iddiadan 4 gün sonra bir yazı yazan Öztürk, şunları nakletti: “Hava Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Abidin Ünal’ın, ziyaret ettiği Hava Harp Okulu kampında, ‘Çocukları fazla yormayın, akşam yorulacaklar,’ dediği basında da yer aldı. Bu sözlerin kaynağına indiğimizde, farklı bir bilgiye ulaşıyoruz. Harp Okulu’na yeni girecek öğrencilerin, daha öğrenci statüsü bile kazanmamış olanların seçme uçuşu vardı. Uçuşu olanları fazla yormamalarını istemiş. Ancak bu sözlerin döne dolaşa, arkasına da ‘akşam yorulacaklar’ diye ekleme yapıldığını öğreniyorum.”⁵⁴⁵

O öğrencilerden bazıları İstanbul 24. Ağır Ceza Mahkemesi’nce yargılanıyor. İlk duruşmada savunma yapan askeri öğrencilerden Ahmet Hamdi Göçer, o gün için birlik içinde tek olağan dışı durumun Hava Kuvvetleri Komutanı Abidin Ünal’ın denetime gelmesi olduğunu söyledi.⁵⁴⁶

Bu öğrencilerle ilgili bir diğer yargılama da Ankara’da yapılıyor. Darbe girişiminden 4 gün önce İstanbul’dan Ankara’ya paraşüt eğitimi için 142 Hava Harp Okulu öğrencisinin gönderildiği, onların da 15 Temmuz’da darbe girişimine katıldığı öne sürülüyor. Bu davanın tutuklu sanıklarından biri de Hava Harp Okulu Alay Komutanı Albay Hüseyin Ergezen. Suçlamaları reddeden Ergezen’in avukatı, öğrencilerin Abidin Ünal’ın talimatıyla Ankara’ya geldiğini savunarak Ünal’ın tanık olarak dinlenmesini talep etti.⁵⁴⁷

Hala cevap bekleyen sorular:

Askeri öğrenci Ahmet Hamdi Göçer, bunun olağan dışı olduğunu söylediğine göre programda bu ziyaret yoktu. Abidin Ünal o gün neden Yalova’daki kampı ziyaret etti?

545] “Komutanın uçağındaki sivil darbeci,” Saygı Öztürk, Sözcü, 6 Kasım 2016, <http://www.sozcu.com.tr/2016/yazarlar/saygi-ozturk/komutanin-ucagindaki-sivil-darbeci-1491245/>

546] “Hava Harp Okulu öğrencilerinin 15 Temmuz davasından: Bizi oyuna getirdiler; darbeden haberimiz yoktu,” T24, 13 Mart 2017, <http://t24.com.tr/haber/hava-harp-okulu-ogrencilerinin-15-temmuz-davasindan-bi-zi-oyuna-getirdiler-darbeden-haberimiz-yoktu,393402>

547] “FETÖ tutuklusunu Hava Harp Okulu öğrencisi: Komutanımız darbeci askerlere karşı geldi,” Cumhuriyet, 9 Mayıs 2017, http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/737170/FETO_tutuklusunu_Hava_Harp_Okulu_ogrencisi_Komutanimiz_darbeci_askerlere_karsi_geldi.html

Ünal, Kurmay Albay Hüseyin Ergezen’e, “Çocukları fazla yormayın, akşam yorulacaklar,” dedi mi? O gün öğleden sonra öğrencilerin spor programı iptal edildi mi?

Hüseyin Ergezen, 14 Temmuz’da Yalova’da 10 tane otobüs sipariş etti mi? Ettiyse neden?

Kamptaki öğrencileri İstanbul’a götüren komutanlardan Teğmen Burhanettin Koyuncu, mahkemedeki savunmasında, öğrencilerin İstanbul’a sevk emrini Albay Hüseyin Ergezen’den aldığını söyledi.⁵⁴⁸ Bu emri Ergezen mi verdi? Ergezen emri kimden aldı?

3.8. Adil Öksüz

3.8.1. Darbeyi Gülen Hareketi İle İlişkilendirmekte Kullanılan Sivil Kişi

15 Temmuz darbe girişiminin kilit “sivil” isimlerinin başında Adil Öksüz gelmektedir. Sakarya Üniversitesi’nde yardımcı doçent olarak görev yapan 1967 doğumlu Adil Öksüz, darbe girişiminin ertesi günü Akıncılar Üssü’ne 20 km uzaklıktaki Kazan ilçesinde jandarma tarafından gözaltına alınmıştır. Kendisi ile ilgili işlemler kamuoyunda bilinenin aksine jandarma karakoluna gelen polisler tarafından yapılmıştır.⁵⁴⁹ 22 saat gözaltında kaldıktan sonra 17 Temmuz günü Ankara Emniyet Müdürlüğü Terörle Mücadele Şubesi’ne götürülmesine karar verilmiş ancak buradaki nezarethanede yer kalmadığı için Ankara Batı Adliyesi (Sincan) nezarethanesine yerleştirilmiştir. Savcılık sorgusu 18 Temmuz günü saat 02:28’de tamamlanmış, çıkarıldığı mahkemede saat 07:37’de adli kontrol şartı ile serbest kalmasına karar verilmiştir. 11:22’de serbest bırakılmış,⁵⁵⁰ salıverilmesine yapılan savcılık itirazı da mahkeme tarafından ret edilmiştir.

Adil Öksüz’ün darbe günü Akıncılar Üssü’nde olduğu iddiası ve gözaltına alındığına dair haberler ilk kez 19 Temmuz günü öğle saatlerinde internet sitelerinde yer almaya başlamıştır.⁵⁵¹ Ertesi günkü gazetelerin hemen hepsinde yakalanma haberleri “Gülen Hareketi’nin Hava Kuvvetleri İmamı” iddiası ile birlikte verilmiştir. Akıncı Üssü İddianamesi’nde, Adil Öksüz’ün defalarca ABD başta olmak üzere yurtdışına çıktığı bilgisi yer almaktadır. Adil Öksüz’ün darbe girişiminden önce 11 Temmuz’da gittiği ABD’den 13 Temmuz tarihinde döndüğü, ziyaretin darbe planlarını Fethullah Gülen’le görüşmek amacı ile gerçekleştirildiği iddia edilmektedir. Adil Öksüz’ün darbe gecesi Akıncılar Üssü’nde olduğu iddia edilen sivil kişilerle de irtibatlı olduğunu gösterdiği ileri sürülen uçuş kayıtları ve görsel malzemeler yine iddianamede yer almaktadır. Adil Öksüz ile ilgili iddianamelerde yer alan en önemli iddia ise, bir gizli tanık ifadesine dayandırılan Ankara Konutkent’te

548] “Hava Harp Okulu davasında tüm sanıkların savunması tamamlandı,” Anadolu Ajansı, 16 Mart 2017, <http://aa.com.tr/tr/turkiye/hava-harp-okulu-davasinda-tum-saniklarin-savunmasi-tamamlandi/773346>

549] Akıncı Üssü İddianamesi s. 335.

550] “Adil Öksüz’ün gözaltında yaşadıkları anlatıldı,” Sputnik Haber Ajansı, 8 Aralık 2016, <https://tr.sputniknews.com/turkiye/201612081026202344-adil-oksuz-gozalti/>

551] “Yrd. Doç. Dr. Adil Öksüz gözaltına alındı,” Habertürk, 19 Temmuz 2016, <http://www.haberturk.com/gundem/haber/1268815-yrddocdradiloksuzgozaltinaalindi>

Sakarya Üniversitesi’nde görev yapan Adil Öksüz’ün darbe günü Akıncılar Üssü’nde olduğu iddia ediliyor.

askerlerin katıldığı darbeye hazırlık toplantıları yaptığına dair olandır.⁵⁵²

Ancak gizli tanık ‘Kuzgun’, duruşmada villada yapılan toplantıya katıldığını iddia ettiği sanıkları tanıyamadı. Gökhan Şahin Sönmezates’in de aralarında bulunduğu 6 kişi ayağa kaldırılıp kamera ile yüzleri yaklaştırılarak kendisine gösterildi. Gizli tanık Kuzgun, bu kişileri tanımadığını söyledi.⁵⁵³

Adil Öksüz, iddianamelerde, darbe girişiminin Gülen Hareketi adına planlayıcısı, organizatörü ve yöneticisi olarak gösterilmektedir. Ancak, yine kamuoyundaki genel algının aksine Öksüz’ün Akıncı Üssü’nde bulunduğunu gösteren herhangi bir görüntü ya da fotoğraf şimdiye kadar ortaya çıkmamıştır. Öksüz’ün Akıncı Üssü’nde olduğunu söylediği iddia edilen askerler, duruşmalarda Üs’te olduğunu teyit etmemişlerdir.⁵⁵⁴ Adil Öksüz ile ilgili çıkan haberlerde Öksüz’ün Gülen Hareketi geçmişini gösteren fotoğraflar da bulunmaktadır.⁵⁵⁵ Öksüz’ün çeşitli zamanlarda çekilen fotoğraflarda, Fethullah Gülen ve Gülen’i ziyaret eden misafirlerle beraber olduğu görülmektedir.

3.8.2. ‘Devlet Tarafından Kullanılan Bir Kişi Olabilir’

SCF’nin ulaştığı bilgilere göre, Adil Öksüz ismine Gülen Hareketi gönüllüleri arasında ilk tepki bu şahsın kim olduğu üzerine yoğunlaşmıştır. Birçok kimse birbirine Öksüz’ü tanıyıp tanımadıklarını sormuştur. Hükümet kontrolündeki medyada yer alan iddia ve bilgilerin gönüllüler arasında üzüntü ve hayal kırıklığına sebep olduğu, Gülen Hareketi ile darbe girişimi arasındaki bağın sorgulanmasına yol açtığı gözlemlenmiştir.

Konu ile ilgili SCF’ye konuşan Gülen Hareketi gönüllüleri, “15 Temmuz sonrasında Gülen Hareketi’nin bütün medya organlarının susturulmuş olmasının bunda büyük bir payı vardır. Ancak 15 Temmuz darbe girişimi ile ilgili soru işaretlerinin artması, Erdoğan’ın darbe gecesi ile ilgili çelişkili demeçleri, yapılan orantısız uygulamalar, zulüm haline gelen insan hakları ihlalleri ve Adil Öksüz ile ilgili soru işaretleri bu meseleye bakışı değiştirmiş, iltisaklı ancak bilerek ya da bilmeyerek Gülen Hareketi’nin aleyhine bir hareket içerisine girmiş, devlet tarafından kullanılan bir kişi olabileceği değerlendirmesinin arttığını,” ifade etmiştir.

552] Akıncı Üssü İddianamesi, s. 242.

553] “Kuğun kod adlı itirafçı general tanık olarak ifade verdi,” Milliyet, 27 Nisan 2017, <http://www.milliyet.com.tr/kuzgun-kod-adli-itirafci-general-tanik-mugla-yerelhaber-2005591/>

554] Savcılık ifadesinde Öksüz’ü Akıncı üssünde gördüğü söyleyen Tuğgeneral Hakan Evrim mahkemede “İddianamede bildiğim kadarıyla Kazan ilçesine geldiği söyleniyor. Kazan ile bizim aramızda 20 kilometre var. Üsse kimlerin ne şekilde gireceği bellidir. Girseydi kayıtlara geçerdi. Böyle bir şey olmamıştır,” demiştir. Bkz. “İşte Akıncı Üssü eski Komutanı Tuğgeneral Hakan Evrim’in savunması,” Doğan Haber Ajansı, 29 Mayıs 2017, http://www.dha.com.tr/iste-akinci-ussu-eski-komutani-tuggeneral-hakan-evrimin-savunmasi_1519460.html

555] “Adil Öksüz’ün yeni fotoğrafı bulundu!” Sabah, 1 Eylül 2016, <http://www.sabah.com.tr/gundem/2016/09/01/adil-oksuzun-yeni-fotografi-bulundu> ; Adil Öksüz, „Gülen ile aynı karede!” Vatan, 13 Ağustos 2016, <http://www.gazetevatan.com/adil-oksuz-gulen-ile-ayni-karede--976085-gundem/>

Adil Öksüz'ün 15 Temmuz'dan hemen sonra toplu tutuklamaların yaşandığı ve hakim-savcılarının herhangi bir zan altında kalmamak için en ufak bir risk almadığı bir zamanda tutuklanmaması ve savcının tutuklama talebinin mahkemece ret edilmesi ilginçtir. Onunla birlikte yakalandığı öne sürülen göreceli olarak daha önemsiz görünen kişilerin tutuklanmış olması Öksüz'ün gizemini artırmaktadır. 16 Temmuz günü gözaltına alındıktan sonraki ifadesinde “tarla bakmaya gelmişim” gibi inandırıcılıktan uzak sözleri kendisinden şüphelenilmesi için yeter sebep oluşturmaktadır. Ülkenin darbe tehlikesi atlattığı, ölümlerin olduğu ve büyük bir belirsizliğin yaşandığı 15 Temmuz'un ertesi günü “tarla bakmak” hayatın doğal akışına ve ülke gerçeklerine son derece aykırıdır. 50 yaşındaki akademisyen birisinin bunu bilememesi ya da mahkemenin bu gerekçeyi ciddiye alması düşünülemez.

Darbe girişiminin hemen ardından binlerce hâkim ve savcı açığa alınmış, gözaltında tutulmuş ve tutuklanmıştır.⁵⁵⁶ Adil Öksüz gibi bir anda 15 Temmuz gündeminin ana aktörü haline getirilen birisini serbest bırakan ve salıverilmesine yapılan itirazı ret eden hakimler hakkında sadece soruşturma açılmış, ancak bir ay sonra, 16 Ağustos 2016 tarihinde, açığa alınmış ve aylarca adli bir işlem yapılmamıştır. Savcının itirazına ret kararı vererek aslında ilk karara uyan hakim Çetin Sönmez 10 ay sonra 5 Mayıs 2017 tarihinde meslekten ihraç edilmiştir. Bu tarihten bir gün sonra gözaltına alınan Sönmez, ev hapsi şartıyla

serbest bırakılmıştır. Hükümete yakın köşe yazarlarından gelen tepkiler üzerine iki hafta sonra tutuklanarak Ankara Sincan Cezaevi'ne konmuştur.⁵⁵⁷ Öksüz'ü ilk çıktığı mahkemede serbest bırakan diğer hakim Köksal Çelik için şimdiye kadar sadece açığa alma işlemi gerçekleşmiştir.

Adil Öksüz'ü sorgulayan, tutuklanması için mahkemeye sevk eden ve salıverilme kararına itiraz eden savcı Cihan Ergün, Ankara'dan Kırıkkale'ye gönderildi. Anayasa değişikliğinden sonra yeniden kurulan Hakimler Savcılar Kurulu ilk icraat olarak hazırladığı kararnamede, darbe soruşturmalarından sorumlu Ankara Başsavcıvekili Necip Cem İşçimen'i de düz savcı yaparak tenzil-i rütbeyle Yargıtay'a atadı.⁵⁵⁸

Adil Öksüz'ü salıveren hâkimlerin bu kadar önemli bir sanığı tutuklamamış olmalarına AKP kanadının açıklamaları ikna edici bulunmamaktadır. Adil Öksüz gibi ağır ithamların muhatabı bir şüpheli bir yana, meslektaşlarını ya da küçük çocuğu olan kadınları

556] “Turkey: Judges, Prosecutors Unfairly Jailed, Human Rights Watch,” 8 August 2016, <https://www.hrw.org/news/2016/08/05/turkey-judges-prosecutors-unfairly-jailed>

557] “Prosecutor responds pro-Erdoğan journalist's call with SMS,” Turkish Minute, 23 May 2017, <https://www.turkishminute.com/2017/05/23/prosecutor-responds-pro-erdogan-journalists-call-with-sms/>

558] “780 hakim ve savcının görev yeri değişti; Adil Öksüz'ü sorgulayan savcı, Kırıkkale'ye atandı,” Hürriyet, 3 Temmuz 2017, <http://www.hurriyet.com.tr/son-dakika-780-hakim-ve-savcinin-gorev-yeri-degisti-40508548>

tutuklamayanların dahi cezalandırıldığı günlerden söz ediyoruz.⁵⁵⁹ Daha önce Gülen Hareketi ile iltisaklı savcı ve hakimlerin bile kendilerini korumak adına tutuklama kararları verdiği iddia edilmiştir. Ayrıca hakim ve savcılar önüne gelen delil dosyasında nelerin olduğu ile ilgili ilginç iddialar dolaşmaktadır. Jandarma işlemlerinde ve daha sonra emniyet kayıtlarında Adil Öksüz'ün sıradan birisi gibi gösterildiği ve delil yetersizliği ile tahliyesinin gerçekleştiği iddia edilmektedir.⁵⁶⁰

3.8.3. Öksüz'ün MİT Tarafından Kullanıldığı Kanaati Neden Pekişti?

Yapılan araştırmalarda Adil Öksüz'ün istihbarat tarafından yakından bilinen bir isim olduğu ortaya çıkmaktadır. Adil Öksüz, darbe girişiminden 1 gün önce Ankara 4. Ağır Ceza Mahkemesi'ne gönderilen Gülen Hareketi ile ilgili çatı iddianamesinde yer almaktadır. Kız kardeşinin kocası Cemal Türk'ün şüpheli olarak yer aldığı iddianamede, Adil Öksüz'e de değinilmiş ve "Deniz Kuvvetleri Sorumlusu" olduğu iddiası not düşülmüştür.⁵⁶¹

13 Ocak 2017 günü Ankara 4. Ağır Ceza Mahkemesi'ndeki çatı davasında Gülen Hareketi eski mensubu olan ve tanık olarak ifade veren Kemalettin Özdemir, "Adil Öksüz'ü hem MİT'e hem Sabah gazetesine 5 yıl önce söyledim," demiştir.⁵⁶² Kemalettin Özdemir ile Adil Öksüz uzun yıllardır aynı fakültede görev yapmaktaydı.

Yine bir dönem Gülen Hareketi'nde bulunduktan sonra ayrılarak Gülen Hareketi'ne muhalif olan ve hükümet medyasında yazarlık/televizyon programları yapan Latif Erdoğan'ın da Adil Öksüz ismini adli mercilere iletmesi bilinmektedir.⁵⁶³

Hakkında bu kadar çok ihbar olan birisinin o tarihe kadar Türkiye'deki normal yaşamına devam etmesi bile kuşku uyandırıcıdır. Hakkında ihbar ve tehditler olan Gülen Hareketi mensuplarının, hükümet üyelerinin ve Erdoğan Ailesi'nin içinde yer aldığı 17-25 Aralık (2013) yolsuzluk ve rüşvet soruşturmalarından sonra hükümetin başlattığı

559] (Denizli'de 15 Temmuz darbe girişimi sonrasında hakim ve savcılar, "dosyada HSYK tarafından gönderilen tutuklanması gereken hakim ve savcılar isimlerinin olduğu liste haricinde delil olmadığı" için tutuklamayan Sulh Ceza Hakimi H.A'nın aynı gün HSYK tarafından yetkisi kaldırılmış yerine atanan Hakim S.U ise 23 hakim tamamlamıştır. Düzce adliyesinde kocaları da tutuklu iki bayan hâkimi "emzikli bebekleri olması gerekçesi" ile itirazlarını yerinde bulup tahliye eden nöbetçi sulh ceza hakimi K.O'ye başsavcı vekili tarafından baskı yapılmıştır. Tahliye kararı üzerine hakim nöbet listesinden çıkarılmıştır. Aynı hakim ikinci liste ile açığa alınmış ve hakkında gözaltı kararı verilmiştir.) Bkz. "Turkey's Descent Into Arbitrariness: The End Of Rule Of Law," SCF, 14 Nisan 2017, s.19, <http://stockholmcf.org/wp-content/uploads/2017/04/Turkey%E2%80%99s-Descent-Into-Arbitrariness-The-End-Of-Rule-Of-Law.pdf>

560] "Adil Öksüz Korunuyor mu?" Hürriyet, 30 Ağustos 2016,

<http://www.hurriyet.com.tr/yazarlar/abdulkadir-selvi/adil-oksuz-korunuyor-mu-40212196>

561] "FETÖ davasında Adil Öksüz skandalı, Gazete Duvar," 25 Kasım 2016,

<http://www.gazeteduvar.com.tr/gundem/2016/11/25/feto-davasinda-adil-oksuz-skandalı/>

562] "Adil Öksüz'ü hem MİT'e hem Sabah gazetesine 5 yıl önce söyledim," Odatv, 13 Ocak 2017, <http://odatv.com/adil-oksuzu-hem-mite-hem-sabah-gazetesine-5-yil-once-soyledim-1301171200.html>

563] "Hanefi Avcı: Adil Öksüz 2 yıldır biliniyordu," Sputnik Haber Ajansı, 26 Ekim 2016, <https://tr.sputniknews.com/turkiye/201610261025479285-hanefi-avci-adil-oksuz/>

tutuklamalardan dolayı ülkeyi terk ettiği bilinmektedir. Latif Erdoğan ve Kemalettin Özdemir gibi Gülen Hareketi aleyhine operasyonlarda referans kabul edilen kişilerin verdiği isimler hakkında işlemler yapıldığı bilinmektedir. Buna rağmen Öksüz'ün adli bir takibata uğramaması dikkat çekicidir.

Adil Öksüz'ün salıverildikten sonra Esenboğa Havalimanı'ndan Sabiha Gökçen Havalimanı'na indiği ve Üsküdar'daki evine gittiği bilinmektedir. 18 Temmuz gecesi telefonu Üsküdar'da baz istasyonlarından servis almıştır.⁵⁶⁴ Gece yarısı takvimlerin 19 Temmuz'u gösterdiği gün özel aracı ile Akyazı'daki kayınpederinin evine gitmiştir. SCF'nin araştırmalarına göre gece 02:30 civarı evdekilerle sohbet etmiş, başından geçenleri anlatmıştır. Daha sonra uyumuş ve kalktığında çantasını alarak evden çıkmıştır. SCF'nin edindiği bilgilere göre, kayınpederinin evinden akşam yemeğe geleceğini söyleyerek ayrılmıştır. Ve bir daha da kendisinden haber alınamamıştır. 20 Temmuz günü saat 13:02'de çalıştığı üniversitenin rektörlüğüne kayıtlı hatla yaptığı görüşme bilinen son görüşmesidir.⁵⁶⁵

Adil Öksüz'ün, 15 Temmuz'dan sonra Gülen Hareketine mensup herkesin büyük bir panik yaşadığı, saklanma ihtiyacı hissettiği bir ortamda yakalanması ve sürpriz bir şekilde salıverilmesi kadar o hengamede sükunet içerisinde yaptıkları da oldukça şüphe çekicidir. SCF, Adil Öksüz ile 18 ve 19 Temmuz 2016 günü karşılaşmış olan görgü şahitlerinin aktardıklarından Öksüz'ün herhangi bir panik içerisinde olmadığı bilgisine ulaşmıştır. Çevresine, polis tarafından derdest edilip kaçırıldıktan sonra jandarmanın kendisini yakaladığı Kazan'a bırakıldığını aktarmıştır. Ancak bu bilgi teyite muhtaçtır. Kaldı ki, başından böyle bir kaçırılma hadisesi geçen birisinin ilk bulunulacağı adreslere gitmesi ilginçtir. Kendi aracı ile İstanbul'dan kayınpederinin Sakarya'nın Akyazı ilçesindeki evine gelmesi de güvenliğinden hiçbir endişe etmediğini teyit etmektedir.

Adil Öksüz'den o tarihten itibaren bir daha haber alınamaması, halen saklandığı, güvenlik güçleri tarafından bir yerlerde alıkonulduğu ya da hayatını kaybettiği şeklinde birkaç ihtimali akıllara getirmektedir. Eğer halen hayatta ve bir yerlerde saklanıyor ise, hakkındaki bu kadar vahim iddialara karşı sessiz kalması ve bir şekilde kamuoyuna açıklama yapmaması da şaşırtıcıdır.

Adil Öksüz ile ilgili önemli bir iddia da MİT tarafından angaje edildiği iddiasıdır. CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu Öksüz'ün MİT'e çalıştığını bir çok kereler ima etmiştir. Nasıl serbest kaldığı ile ilgili benzer iddialarda bulunmuştur. "Adil Öksüz'ün elindeki GPS cihazını devletin hangi kurumu ithal etti?" şeklindeki sorularla MİT'i işaret eden Kılıçdaroğlu'nun 15 Temmuz ile ilgili kontrollü darbe tezinin en önemli parçasının Adil Öksüz ve irtibatları olduğu tahmin edilmektedir.⁵⁶⁶

564] "Adil Öksüz son telefon görüşmesini 20 Temmuz'da yaptı," Al Jazeera, 31 Mart 2017, <http://www.aljazeera.com.tr/haber/adil-oksuz-son-telefon-gorusmesini-20-temmuzda-yapti>

565] "Adil Öksüz son telefon görüşmesini 20 Temmuz'da yaptı," Al Jazeera, 31 Mart 2017, <http://www.aljazeera.com.tr/haber/adil-oksuz-son-telefon-gorusmesini-20-temmuzda-yapti>

566] "Kılıçdaroğlu'ndan Adil Öksüz Soruları," Hürriyet, 5 Nisan 2017, <http://www.hurriyet.com.tr/chp-lideri-kilicdaroglu-erdogana-bu-sozlerle-yanit-verdi-40418475>

Adil Öksüz'ün 2014 yılında angaje talebine olumlu cevap vererek “Timsah” kod adı altında MİT’e çalıştığı da bir başka iddiadır. Sosyal medyada dolaşan ve belgesi sunulan iddia ile ilgili olarak MİT Eski Kontr-terör Daire Başkanvekili Mehmet Eymür, Öksüz’ün MİT adına çalıştığı bilgisinin doğru bir bilgi olduğunu söylemiştir.⁵⁶⁷

Gülen Hareketi’ne yakınlığıyla bilinen gazetecilerin ve hatta eşlerinin 15 Temmuz 2016’dan çok önce pasaportlarına el konulmasına rağmen hakkında bu kadar iddia bulunan Öksüz’ün 15 Temmuz’dan birkaç gün önce THY’ye ait tarifeli bir uçakla ve üstelik hiçbir sorun yaşamadan yurtdışına çıkabilmesi ilginç bulunmaktadır. Hükümete yakınlığı ile bilinen ‘Üst Akıl Oyunları’ isimli Twitter hesabından darbe girişiminden bir ay önce Adil Öksüz’ün ‘Hava Kuvvetleri İmamı’ olduğuna dair ifşaatların yapılmasına rağmen hakkında hiçbir işlem yapılmadığı da not edilmelidir. Bütün bu bilgilerin ışığında SCF’nin ulaşabildiği Gülen Hareketi çevreleri, kendilerinde Adil Öksüz’ün darbe girişimini Gülen Hareketi’ne yıkmak için MİT tarafından özel olarak kullanıldığı kanaatinin pekiştiğini ifade etmektedirler.

Bu arada Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı, Öksüz’ün kaçmasıyla alakalı bir soruşturma yürüttü ve iddianame hazırladı. 13’ü asker, 14’ü Emniyet Genel Müdürlüğü personeli ve 1’i Başbakanlık müşaviri olarak görev yapan toplam 28 şüphelinin yer aldığı iddianamede ilginç bilgiler ortaya çıktı. Başbakanlık Müşaviri Ali İhsan Sarıkoca’nın Kışla Jandarma Karakolu’na gelerek gözaltındaki Adil Öksüz’le görüştüğü bilgisine yer verildi. Başbakanlık Müşaviri Sarıkoca, Nisan’da açığa alındı ancak henüz ihraç edilmedi ve bir yıla yakın bir süre geçmesine rağmen hakkında henüz gözaltı işlemi yapılmadı.

Sarıkoca, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı olduğu dönemde belediyede işe başlamıştı. (Bu bürokraside önemli bir özellik.) Sarıkoca bir dönem eski Başbakanlık Müsteşarı Ömer Dinçer’in özel kalem müdürlüğünü de yapmıştı. Başbakanlık İletişim Merkezi (BİMER)’in kuruluş aşamasında yer aldı ve uzun süre yönetti. Anadolu Ajansı Yönetim Kurulu Başkanvekilliği de yapmış olması Sarıkoca’nın AKP’nin güvendiği bürokratlardan olduğunu gösteriyor.⁵⁶⁸

AKP’nin haber alma mekanizmalarından birinin başında bulunan güvenilir bürokratlarından birinin Öksüz’le esrarengiz görüşmesi onun hakkındaki şüpheleri büyütüyor. Aynı şekilde Öksüz’ün gözaltındayken telefonunu kullanmasına izin verilmesi, normal zamanlarda bile az rastlanan bir imtiyaz. 15 Temmuz şartlarında ise hayal bile değil.⁵⁶⁹ Adil Öksüz’ün serbest bırakıldıktan sonra İstanbul’a gittiği biliniyor. Aynı saatlerde Sarıkoca’nın da İstanbul’da olduğu ortaya çıktı. Dikkatten kaçmaması gereken bir detay da iddianamede suçlanan 27 asker ve polisten kimsenin tutuklanmaması ve ikisi hariç hepsinin görev başında olması.⁵⁷⁰

567] “Kontrollü darbe tezine hangi eski MİT’çi destek verdi?” Odatv, 1 Haziran 2017, <http://odatv.com/kontrollu-darbe-tezine-hangi-eski-mitci-destek-verdi-0106171200.html>

568] Adil Öksüz’ü ziyaret eden Başbakanlık müşaviri hangi birimin başındaydı? 24 Haziran 2017 <http://odatv.com/adil-oksuzu-ziyaret-eden-basbakanlik-musaviri-hangi-birimin-basindaydi-2406171200.html>

569] Gözaltındayken Adil Öksüz’e telefonunu nasıl verdiler? 10 Nisan 2017, <http://odatv.com/gozaltindayken-adil-oksuz-e-telefonunu-nasil-verdiler-1004171200.html>

570] Öksüz’le görüşen müşavirden 5 yıldızlı yalan. Sözcü Gazetesi, 27 Haziran 2017, <http://www.sozcu.com.tr/2017/gundem/oksuzle-gorusen-basbakanlik-musavirinden-5-yildizli-yalan-1910341/>

BÖLÜM - 4 -

15 TEMMUZ'UN KAZANANLARI VE AVRASYACILIK

4.1. Darbe Girişimi Avrasyacılar İçin de 'Allah'ın Bir Lütfu' Oldu

Üzerindeki kalın sır perdesi halen aralanamayan 15 Temmuz 2016 askeri darbe girişiminin iki önemli sonucu oldu. 1) NATO ve ABD yanlısı TSK mensuplarının tasfiye edilmesiyle birlikte Türkiye'de Rusya ile yakınlaşmayı öngören Avrasyacı politikanın tırmanışa geçmesi. 2) Son yıllarda Erdoğan ve AKP'nin, son 30 yıldır ise ulusalcı/Avrasyacı çevrelerin mücadele ettikleri Gülen Hareketi ile birlikte sivil muhalefetin de Türkiye'de bitirilmesi.

Avrasyacılık fikri ilk olarak 1917 Ekim devriminden sonra Rusya'dan kaçan entelektüeller tarafından ortaya atıldı. Bu akım, Soğuk Savaş'ın sona erdiği 1990'lı yıllarda yeniden gündeme geldi. ABD'nin tek kutuplu bir 'Yeni Dünya Düzeni' kurmaya çalıştığı yıllarda Aleksandr Dugin'in de aralarında bulunduğu Rus jeopolitikçilerin kaleme aldıkları makale ve kitaplarla neo-Avrasyacılık fikri dünyada yeniden duyulmaya başladı. Dugin'in yıldızı Putin'in iktidara gelmesiyle birlikte iyice parladı.⁵⁷¹ Ona göre, bu şartlar altında kendisini Avrasyacı olarak görenlerin yegane çıkış yolu; Atlantik-Amerikan zorbalığına karşı geleneksel değerlerin restorasyonu için ve jeopolitik özerklikleri uğruna mücadele veren Doğulu ülke ve uluslarla bir ittifak gerçekleştirmektir.⁵⁷² Milli devlet stratejisini savunan Türk Avrasyacılığı'na göre ise Türkiye'nin AB üyeliği fikrinden vazgeçmesi gerekmektedir. Yoksa Türkiye AB'nin bir eyaleti haline gelecekti. Avrasyacılık ise, Türk Devleti'ni Atatürk'ün kurduğu tam bağımsız ve milli egemenliğe dayalı bir ulus devlet olarak korumayı⁵⁷³ vaat ediyordu.

Türkiye'de Ulusalcılık/Avrasyacılık akımı, 2007 yılında Türk Gladyosu veya Ergenekon olarak da adlandırılan yapılanmaya yönelik başlatılan soruşturmalarla gündeme gelmişti. Operasyonların başladığı günlerde Türk Silahlı Kuvvetleri içerisinde ağırlıklı olarak 'Avrasyacı/Rusçu' bir klingen temizlendiği ileri sürülürken, AB ve ABD'nin de sırf bu yüzden Ergenekon soruşturmasını desteklediği iddia edilmişti. Ergenekon Soruşturması'na destek veren bazı akademisyenler ve köşe yazarları, Türkiye'yi Rus-Çin-İran eksenine kaydırmak isteyen anti-AB'ci, anti-ABD'ci Rusçu bir klingen ABD ve NATO'nun desteği ile ordudan

571] "Avrasyacılık ve devrimciler," İleri haber, 15 Ağustos 2016, <http://ilerihaber.org/icerik/avrasyacilik-ve-devrimciler-58397.html>

572] "Türkiye ve Rusya Ekseninde Avrasyacılık," Meşdi İsmayilov, 2011, s. 155,

573] "Emekli Korgeneral Suat İlhan: AB üyeliği, Türk tarihine aykırıdır," TGRT Haber, 24 Mart 2002, <http://www.tgrthaber.com.tr/medya/40616.html>

tasfiye edildiği görüşünü dile getiriyordu.⁵⁷⁴

Bu soruşturmalar kapsamında gözaltına alınan Orgeneral Tuncer Kılınç, MGK Genel Sekreteri'yken, Türkiye için Avrasya açılımını savunuyordu. Kılınç, NATO-AB eksenine karşı Rusya-Çin-İran çizgisine girilmesi gerektiğini vurguluyordu. Bu soruşturmalar kapsamında darbe planları nedeniyle bir süre tutuklu yargılanan eski Jandarma Genel Komutanı Orgeneral Şener Eruygur da, soruşturmanın bazı sivil sanıkları gibi, Avrasyacılık konusunda benzer görüşleri benimsediğini açıklamıştı. Eruygur, Türkiye'nin NATO'dan çıkarak Şanghay İşbirliği Örgütü'ne katılmasını, Rusya ve İran'la birlikte bölgede yeni bir askeri ittifak oluşturulmasını önermişti.⁵⁷⁵

Prof. Dr.
İhsan Dağı

Prof. Dr. İhsan Dağı, 2009 yılında, darbe teşebbüsleri, faili meçhul suikastlar gibi suçlamalarla yargılanan Ulusalcı/Avrasyacı yapılanma ile ilgili kaleme aldığı bir köşe yazısında; "Ergenekon, devlet içinde bulunan resmî bir yapının deformasyona uğramış hali. Kökleri de belli: Özel Harp Dairesi. Türkiye'nin NATO'ya girmesinden sonra Avrupa'daki birçok NATO ülkesinde olduğu gibi bizde de örgütlendi. Mali kaynakları ve teçhizatı NATO'dan sağlandı. Amaç, Soğuk Savaş döneminde ülkenin muhtemel bir Sovyet işgaline uğraması veya komünist bir ihtilale maruz kalması durumunda 'sivil direniş'i örgütlemektir. Barış zamanında 'uyuması' öngörülen bu örgütler boş durmadılar. Siyasete, şiddete ve maddi çıkar kavgalarına bulaştılar. Soğuk Savaş'ın sona ermesiyle de NATO'nun suça karışmış bu örgütlere daha fazla ihtiyacı kalmayınca tasfiye edildiler. Benzer bir süreç şimdi de Türkiye'de yaşanıyor.

Amacı dışına çıkan ve Rusçu bir kliğin kontrolüne giren Türk Gladio'su artık korunup kollanmıyor. Nedeni açık: Gürcistan ve doğalgaz krizlerinde iyice görülen Rusya-Batı gerginliği Türkiye'yi yeniden vazgeçilmez bir cephe ülke konumuna getiriyor. Peki, böyle bir ülkede elli yıldır Batı güvenlik sistematığında bulunan bir ordunun Rusya yanlısı, NATO, ABD ve AB ile işbirliğine karşı Rusçu bir kliğin eline geçmesine seyirci kalır mı? Üstelik bu klik sadece ordu içinde yükselmeye değil, Özden Örnek günlüklerinden anlaşıldığı gibi fiili bir darbeye yönetime el koymaya çalışmış. Ama başaramamışlar; Rusçu bir darbeye vize verilmemiş!" ifadelerini kullandı.⁵⁷⁶

Dağı, yazısında, Türk Ordusu'nun, ortak düşman olan SSCB'nin ortadan kalkmasından sonra NATO'nun "ortak düşman" yerine, demokrasi, insan hakları ve hukuk devletine dayanan "ortak değerler" merkezli siyasetini kavrayamadığını ileri sürüyordu. Türk Ordusu'nun "ortak değerleri" kabul etmemesinin arkasında rejim içinde kendi konumunu yitirmesi endişesi vardı. Bundan dolayı, Türk Ordusu içinde bir grup, Avrasyacı-Rusçu çizgiye kaydı. Dağı'ya göre, Türk Ordusu içindeki Avrasyacı/Rusçular aslında ABD, AKP'ye

574] "Ergenekon süreci ABD ve NATO operasyonu muydu?" Yeniçağ, 14 Şubat 2013, <http://www.yenicaggazetesi.com.tr/ergenekon-sureci-abd-ve-nato-operasyonu-muydu-25774yy.htm>

575] "Ergenekon Davası, hukuk ve demokrasi sınavıdır!", Milliyet, 24 Ekim 2008, <http://www.milliyet.com.tr/sinavdan-gecmenin-kosulu---buyuk-ergenekon-u-cozmektir/hasan-cemal/siyaset/siyasetyazarde-tay/24.10.2008/1007255/default.htm>

576] "Rus yanlısı darbe ve Ergenekon," İhsan Dağı, Time Türk, 13 Ocak 2009, <http://www.timeturk.com/tr/makale/ihsan-dagi/rus-yanlisi-darbe-ve-ergenekon.html>

karşı yapmak istedikleri darbeyi desteklemediği için Avrasyacı/Rusçu olmuşlardır.⁵⁷⁷

CIA eski yöneticisi ve Türkiye uzmanı Graham Fuller ise, 19 Ekim 2007’de yazdığı “Ankara’nın ABD Düşmanlığı’nın Soykırım Kararından Çok Daha Derin Kökleri Var” başlıklı bir makalede şöyle demektedir: “Washington kızgın. Türk generaller, Batı’nın dayatmalarına karşı, Rus stratejik seçeneğini bile alçak sesle konuşmaktadırlar. Orta Asya enerji hatlarının Rusya veya İran ve Türkiye üzerinden Batı’ya ulaştırılması konusunda bazı anlaşmazlıklar olsa da, Ankara-Moskova ilişkilerine önem vermektedir... Çin ve Rusya’nın başını çektiği Şanghay İşbirliği Örgütü Asya’da hakim jeopolitik gruplaşma olursa, Türkiye de tıpkı Afganistan, İran ve Hindistan gibi bu örgütle işbirliği yapacaktır. Washington buna karşıdır.”⁵⁷⁸

Ergenekon ve Balyoz gibi davalarda yargılananlarla ilgili Dugin, Avrasyacılık düşüncesini savunan askerlerin darbe planı bahanesiyle tutuklandığını savundu. Dugin, “Neticede Türk askeri yöneticileri gözaltına alındı. Bazıları da görevlerini kaybetti. Böylece ABD tekrar Türkiye ve Erdoğan iktidarı üzerinde etkili olmayı başardı,” görüşünü ifade etti. ‘Yeni Osmanlılık’ politikasının da ABD’nin bir projesi olduğunu ileri süren Dugin, bu politikanın olası sonuçları konusunda Ankara’yı şöyle uyardı: “Türkiye Cumhuriyeti yıkılabilir. Laik milliyetçiler, Kemalistler, cumhuriyetçiler ve azınlık olan dini gruplar arasında iç savaş yaşanabilir. Bu Türkiye’nin etnik kimliğini kaybetmesi anlamına gelir.” Aynı Dugin, Ergenekon soruşturması kapsamında yapılan tutuklamalarla ‘Rusya’ya meydan okunduğunu’ da ileri sürmüş ve “Rusya’nın, bu meydan okumalara cevap vermesinin zamanı gelmiştir,” demişti.⁵⁷⁹

Ergenekon’a yönelik 2007 yılında başlayan soruşturmalar dönemin Başbakanı Erdoğan tarafından ‘Temiz Eller Operasyonu’ olarak değerlendirilmiş ve millet adına Ergenekon davasının savcısı olacağını söylemişti. Erdoğan, katıldığı bir TV programında AKP’ye ve Gülen Hareketine yönelik bitirme ve darbe planlarıyla ilgili ses kayıtlarının olduğu cd’leri de dinlediğini belirterek delillerin ne kadar somut olduğunu anlatmıştı. “Şok oldum. Yaş toplantılarında beraber olduğumuz bir arkadaş... Birlikte yolculuk yaptığımız bir arkadaş... CD’yi dinlemesem inanmayacağım. Bunun sesini dinleyince şoklara giriyorum. Nasıl olur diyorum,” demişti.⁵⁸⁰

Avrupa Birliği’nin yayınladığı 2010 Türkiye İlerleme Raporu’nda da Ergenekon davası ve diğer darbe planlarına yönelik soruşturmalarla atıf yapılarak, “Genel olarak, suç yapılanması olduğu iddia edilen Ergenekon’a yönelik soruşturma ve muhtelif diğer darbe planlarına yönelik tahkikatlar Türkiye’de demokratik kurumların uygun işleyişine ve hukukun üstünlüğüne güveni artırmak için fırsat oluşturmayı sürdürüyor,” ifadeleri kullanılmıştı.⁵⁸¹

577] “Ergenekon süreci ABD ve NATO operasyonu muydu?” Yeniçağ, 14 Şubat 2013, <http://www.yenicaggazetesi.com.tr/ergenekon-sureci-abd-ve-nato-operasyonu-muydu-25774yy.htm>

578] “Ergenekon Davası ve Türk Ordusu,” 6 Ağustos 2013, <http://www.21yyte.org/kose-yazisi-yazdir/7147>

579] “Ergenekon’a Rus desteği,” 27 Mart 2008, <http://habervesaire.com/ergenekon-a-rus-destegi/>

580] “Başbakan Erdoğan, Ergenekon İçin ‘Arı Kovanına Çomak Soktuk’ Dedi,” 18 Ocak 2019, <https://www.haberler.com/basbakan-erdogan-ergenekon-icin-ari-kovanina-comak-haberi/>

581] “Basına özgürlükten AB sınıfında kaldık,” Hürriyet, 10 Kasım 2010, <http://www.hurriyet.com.tr/basi-na-ozgurlukten-ab-sinifinda-kaldik-16259344>

Ancak, siyasilerin devam eden soruşturmalara ve davalara müdahaleleri nedeniyle toplumsal kutuplaşmalar başgöstermiş ve bir süre sonra da bu soruşturmalar muhaliflerin sanık yapılabildiği davalar olarak görülmeye başlanmıştı. Erdoğan ve AKP hükümeti

**Vatan
Partisi
lideri
Doğu
Perinçek.**

bu davalara verdiği desteği özellikle 7 Şubat 2012 MİT krizi soruşturması, 17-25 Aralık 2013 yolsuzluk ve rüşvet skandalı soruşturmaları ile Selam Tevhit-Kudüs Ordusu soruşturması sonrası kesti.⁵⁸² Erdoğan kendisini ve hükümetini zora sokan yolsuzluk ve rüşvet soruşturmaları nedeniyle bu soruşturmalardan sorumlu tuttuğu Gülen Hareketi'ne savaş açtı. Ve nihayet Erdoğan, bir zamanlar tam destek verdiği soruşturma ve davalarla ilgili 'kandırıldık' açıklaması yaptı.⁵⁸³ Darbe davalarının 'kumpas' olarak nitelendirilmesi ve AKP'nin yaptığı düzenlemelerle tüm sanıkların tahliye edilmesi de bu dönemde

oldu. Erdoğan bir TV röportajında tahliyelerin önünü açtıklarını açıklarken, sanıkların kendilerine teşekkür etmemesine sitem etmişti.⁵⁸⁴

4.1.2. Avrasyacı Perinçek: 'Tayyip Erdoğanlar Bizim Yanımıza Geldi'

"Kınından çıkmış kılıç gibiyiz görevlere hazırız... Cemaatlerin tarikatların kökünü kazıyacağız... Türkiye'yi bölenlerin hükümetini yıkacağız. Türkiye'yi birleştirenlerin iktidarını kuracağız. Cumhuriyeti yıkanların Tayyip Erdoğanların, Abdullah Güllerin iktidarını Fethullah Gülenlerin iktidarını hepsini birden yıkacağız..." Bu sözler 6 yıl cezaevinde kaldıktan sonra tahliye edilen Ergenekon davası sanıklarından Doğu Perinçek'e ait.⁵⁸⁵ 10 Mart 2014 tarihinde Silivri Cezaevi'nden çıktığı dakikalarda basın mensuplarına bu açıklamaları yapan Vatan Partisi lideri Perinçek, derin devlet yapılanmasının yöneticisi ve darbeci olduğu gerekçesiyle ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası almıştı.⁵⁸⁶

Ergenekon davasında aralarında eski Genelkurmay Başkanı Orgeneral İlker Başbuğ'un da yer aldığı 66'sı tutuklu 275 sanık bulunuyordu. Balyoz davasında ise eski Kuvvet Komutanları ve üst düzey generallerle birlikte 250'si tutuklu 365 TSK mensubu sanıktı. Refahyol Hükümeti'ne yönelik postmodern darbe girişimi olarak anılan 28 Şubat darbe davasında ise 37'si tutuklu 103 TSK mensubu yargılanıyordu.⁵⁸⁷ Yargılama devam ederken AKP hükümetinin tutukluluk sınırlaması getiren yasa değişikliği, anayasa

582] "7 Şubat'tan 15 Temmuz'a," AlJazeera Turk, 7 Şubat 2017, <http://www.aljazeera.com.tr/al-jazeera-ozel/7-subattan-15-temmuza>

583] "Sahte belgelerle kandırıldık," Ulusal Kanal, 19 Mart 2015, <http://www.ulusalkanal.com.tr/gundem/sahte-belgelerle-kandirildik-h53633.html>

584] "Erdoğan'dan tahliyelerle ilgili ilginç açıklama: Bize teşekkür etmediler," Shaber, 13 Mart 2014, <http://www.shaber3.com/web-tv/erdogandan-tahliyelerle-ilgili-iliginc-aciklama-bize-tesekkur-etmediler-7977-vi-deo-haberi/>

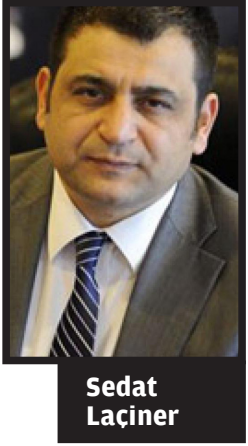
585] "Doğu Perinçek: Kınından Çıkmış Bir Kılıç Gibiyiz," 13 Mart 2014, <https://www.youtube.com/watch?v=Oh6knZWhJ-0>

586] "Ergenekon davasında Doğu Perinçek'e müebbet hapis cezası verildi," Hürriyet, 5 Ağustos 2013, <http://www.hurriyet.com.tr/ergenekon-davasinda-dogu-perinceke-muebbet-hapis-cezasi-verildi-24462317>

587] "Her rütbeden tutuklu var," Milliyet, 27 Ocak 2013, <http://www.milliyet.com.tr/her-rutbeden-tutuklu-var-gundem-1660794/>

mahkemesine bireysel başvuru hakkı ve Özel Yetkili Mahkemelerin kapatılmasını karara bağlayan düzenlemeleri sayesinde darbe girişimi ve derin devlet yapılanması ile suçlanan sanıklarının tamamı tahliye edildi. Türkiye’de Avrasyacılık akımını bu davada ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına çarptırılan ancak siyasi müdahaleyle tahliye edilen Vatan Partisi lideri Doğu Perinçek temsil etmektedir.

Açılan davalardan sorumlu tuttuğu AKP hükümetini ve Gülen Hareketi’ni bitirmekle tehdit eden Perinçek, Erdoğan’la ittifak kurduğu yönündeki iddiaları farklı ifadelerle doğrulamıştı: “Biz kendi programımıza sahip çıkıyoruz. Burada Tayyip Erdoğanlar bizim yanımıza geldi, biz onların yanına gitmedik.”⁵⁸⁸ Tabii ortak hedefleri öncelikle Gülen Hareketi’ydi.

Tahliyeler pek çok analist tarafından da Erdoğan’ın derin devlet olarak tanımlanan Türk Gladyosu ile uzlaştığı, ittifak yaptığı şeklinde değerlendirildi. Mesela, Prof. Dr. Taner Akçam, yaptığı bir açıklamada, tahliyeleri şöyle yorumlamıştı: “Ergenekoncular, Balyozcular dışarıda, faili meçhul cinayetleri işleyenler tek tek bırakıldı; hırsızlık, soygunculuk yapanlar, rüşvet yiyenler ise hiçbir şekilde takibe uğramıyor. Tüm bu Ergenekoncular, Balyozcular, faili meçhulcüler bırakılacak idi ise, bu mücadele niçin verildi? AKP, Balyoz’u, Ergenekon’u içeri atarak derin devleti kontrolü altına aldığını zannediyor. Şimdi derin devletle uzlaşarak ve ittifak içine girerek onların kendisine biat edeceğini zannediyor. En büyük hatası, en büyük yanılgısı bu oldu ve olacak. AKP, derin devlet dediğimiz yapıyı, sivil siyasetin kontrolü altına sokacak mekanizmalar oluşturmayarak tarihî bir hataya imza attı. Hatta tam aksine, çıkardığı Sayıştay ve MİT kanunlarıyla, derin devleti sivil siyasetin kontrol alanının tamamıyla dışına çıkardı ve potansiyel olarak daha da kuvvetlenmesinin koşullarını oluşturdu.”⁵⁸⁹

Çanakkale 18 Mart Üniversitesi eski Rektörü Sedat Laçiner’e göre de Erdoğan, Ergenekoncu denilen kişilerle, Ulusalcılarla Cemaat’i çarpıştırmayı hedef edindi. Müttetik değiştirdi. Bu anlaşma gereği Perinçek ve diğerleri ne isterse verildi. Laçiner, verdiği bir röportajda, “Bu süreçte amacı asla Derin Devlet’i sonlandırmak olmadı bence. Temel gayesi, onlarla anlaşmaktı ve diğer taraftan askeri ehlileştirmekti. Sonuçta amaçlarına ulaştı da. Genelkurmay Başkanı’ndan astsubayına kadar herkesin hapsedildiği bir süreçte Genelkurmay, kontrol altına alınmış, hatta sindirilmiş oldu. Böylece Erdoğan, amaçlarından birine ulaştı. Diğer amacı ise, derin yapılarla savaşmak değil, anlaşmaktı. O davaların sona ermemesinin en önemli nedeni budur. Kavga göstermelik kaldı, davalar sürüncemede tutuldu. 2010’dan sonra anlaşma zemini arandı ve o fırsat 2013’te geldi. 2013’te tüm kapılar açıldı ve Balyoz, Ergenekon ve diğer davaların tüm sanıkları birer birer salınmaya başladı. Bugün Adalet Bakanı bile itiraf ediyor, “birçok darbeci de dışarı çıktı,” diyor. O davalar zaten siyasi boyutlu davalardı, davaların savcısı, yani Başbakan iddiasını geri çekince,

588] “Perinçek: Tayyip Erdoğanlar bizim yanımıza geldi,” Cumhuriyet, 3 Ocak 2016, http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/457739/Perincek_Tayyip_Erdoganlar_bizim_yanimiza_geldi.html

589] “Prof. Akçam: Erdoğan, derin devletin kendisine biat edeceğini düşünerek hata ediyor,” T24, 19 Ağustos 2014, <http://t24.com.tr/haber/prof-akcam-erdogan-derin-devletin-kendisine-biat-edecegini-dusunerek-hata-ediyor.268073>

haliyle hepsi çöktü,” ifadelerini kullandı.⁵⁹⁰ 1 yıldır cezaevinde tutuklu bulunan Laçiner, gözaltı sürecinde yaşadıklarıyla ilgili kaleme aldığı bir yazısında, “Orada baktım ki Balyoz Planı uygulanmaya başlamış. Erdoğan ve Perinçek ittifakının resmini, gözaltındayken gördüm,” demişti.⁵⁹¹

Halk TV’de bir programa katılan CHP milletvekili Barış Yarkadaş da yolsuzluk dosyasının üzerinin örtülmesi ve Gülen Hareketi’ne yönelik operasyona destek için Erdoğan’ın Ergenekon sanıklarıyla anlaştığını şöyle dile getirmişti: “Tayyip Erdoğan 17-25 Aralık dosyalarının kapatılması, askerin arkasında durması karşısında Kürt politikasında değişikliğe gitmiştir. Burada bir takas yapılmıştır. İlişkinin başı oraya dayanır. Yalçın Küçük’lerin falan cezaevinden serbest bırakılması da, Tayyip Erdoğan’la yapılan anlaşmanın, uzlaşmanın sonucudur. Bir teslimiyet anlaşmasıdır o. Onlar Ergenekon tutuklularını bırakmıştır, bunun karşılığında Fethullah Gülen operasyonuna destek verilmesi için söz alınmıştır. Karşılığında da Kürt meselesinin değiştirilmesi ve 17-25 Aralık dosyalarının üzerinin örtülmesi konusunda uzlaşmıştır. Bugün o konsept geldi ‘Kürtleri sopayla dövme, terbiye etme’ anlayışına dayandı.”⁵⁹²

AKP’nin kendi içinden de bu ittifaka yönelik eleştiriler geldi. AKP milletvekili Şamil Tayyar, Gülen Hareketi’ni bitirmek için AKP Hükümeti’nin ‘derin devlet artıkları’ olarak nitelendirdiği grupla ittifak yaptığını ve bunun yanlış olduğunu söyledi. Tayyar, şunları ifade etti: “...Bir süre sonra paralel yapı ile mücadele, Ergenekonvari yapıları aklamaya dönüştü. Bizim yanımızdaki birçok arkadaş cümleye başlarken Ergenekon kumpası, Balyoz kumpası diye başlıyor mesela. Hiç kimse bana kalkıp bunlar olmamış gibi konuşmasın. İş öyle bir hale geldi ki, fail-i meçhul cinayet davasında Cemal Temizöz beraat etti. Beyler, kusura bakmayın. Bana, bu kararların tamamının hukuk çerçevesinde verilmiş olduğunu hiç kimse yutturamaz. Kimse kusura bakmasın. ...Paralel yapı ile mücadeleyi, eski derin devleti aklamak için kimse kullanmasın.”⁵⁹³

4.1.2. Tasfiye ve Tutuklama Süreci Darbe Girişiminden Çok Önce Başladı

AKP hükümeti, 17-25 Aralık 2013 yolsuzluk soruşturmalarını da bir ‘darbe girişimi’ olarak nitelendirdi. Soruşturmaya bakan savcıların ve polislerin Gülen Hareketi mensubu olduklarını ileri sürdü. Dönemin Başbakan’ı Erdoğan’ın talimatıyla aleyhlerine olduğu düşünülen tüm soruşturmalar savcıları değiştirilerek, takipsizlik kararları verilerek kapatıldı. Haziran 2014’te yargıda geniş yetkilerle donatılan ve kararlarına itiraz için yetkili başka bir merci bulunmayan Sulh Ceza Hakimlikleri projesi devreye konuldu.

590] “Prof. Dr. Laçiner: Ergenekon’un 2.0 versiyonu devrede,” Zaman Australia, 7 Mart 2016, <http://www.zamanaustralia.com/2016/03/prof-dr-lacinerergenekonun-2-0-versiyonu-devrede>

591] “Laçiner’den Perinçek’e anlamlı mesaj,” 9 Ocak 2016, <http://www.shaber3.com/lacinerden-perincceke-anlamli-mesaj-haberi/1215398/>

592] “Erdoğan’la anlaşış hapisten çıktılar,” Odatv, 28 Aralık 2015, <http://odatv.com/erdoganla-anlasip-hapisten-ciktilar-2812151200.html>

593] “Tayyar’dan itiraf üstüne itiraf,” SHaber, 7 Ocak 2016, <http://www.shaber3.com/tayyardan-itaraf-ustune-i-tiraf-haberi/1214473/?307652813>

22 Temmuz 2014 tarihinden itibaren üst düzey emniyet müdürlerinin de aralarında olduğu polisler tutuklanmaya başlandı. Binlerce polisin görev yeri değiştirildi. Sadece bir yıl içerisinde 80 bin polis görevden alındı ya da görev yerleri değiştirildi, 460'ı açığa alındı, 185'i ihraç edildi, 42'si tutuklandı.⁵⁹⁴ Hakim ve savcılar da verdikleri kararlardan dolayı tutuklanmaya, ihraç edilmeye başlandı. Başlatılan cadı avı sonucunda Gülen Hareketi'ne mensup olduğu gerekçesiyle on binlerce kamu görevlisi, öğretmen, akademisyen, doktor, memur ve gazeteci işlerinden oldu. Eğitim kurumlarına, gazete ve televizyonlara, holdinglere el konuldu.

15 Temmuz'dan sonra ise, tasfiye, tutuklama ve cadı avına hız verildi. 28 Mayıs 2017 tarihi itibarıyla TSK'da 358 generalden 168'si tutuklu bulunmaktaydı. 6 bin 810 albay ve daha düşük rütbede subay da tutuklandı. Ayrıca çoğunluğu Gülen Hareketi'ne mensup oldukları gerekçesiyle aralarında polis, hakim, savcı, avukat, gazeteci, öğretmen, öğrenci,

akademisyen, doktor, işadamı, esnaf gibi farklı sektörlerden oluşan 50 binden fazla kişi tutuklandı. 155 binden fazla kişi hakkında ise gözaltı, adli işlem ve ihraç gibi yaptırımlar uygulandı.⁵⁹⁵ Tüm bu insanlar da darbecilikle suçlandı. Eğitim kurumlarında, hastanelerde, medya kuruluşlarında çalışan insanların darbeye nasıl karıştığı mantıklı olarak izah edilemediği için bu gözaltılar ve tutuklamalar, tasfiyeler Gülen Hareketi'nden intikam alma operasyonları olarak yorumlandı.

Doğu Perinçek ve birlikte yargılandığı Ulusalcılar/Avrasyacılar, AKP hükümetinin yürüttüğü tutuklama ve tasfiyelerin arkasında kendilerinin olduğunu ve tasfiye listelerini kendilerinin verdiğini açıkladı.⁵⁹⁶ Genelkurmay eski

Başkanı İlker Başbuğ da tahliye edildikten sonra verdiği bir röportajda Başbakan Erdoğan'a Gülen Hareketi mensuplarının bir listesini verdiğini, listenin başında ise tutuklanan İstihbarattan Sorumlu Emniyet Müdür Yardımcısı Ali Fuat Yılmaz'ın olduğunu söyledi. Başbuğ, "Bu soruşturmalar, 17-25 Aralık olaylarıyla sınırlı kalmamalı. Bu fevkalade yanlış olur. Bu gözaltına alınan emniyet mensuplarının büyük bölümünün silahlı kuvvetlere karşı yürütülen komplo davalarında rol aldığını görüyoruz. ...Çeşitli kanallardan aldığımız bilgiler dahilinde emniyetle ilgili bir liste hazırladık. Ve bu polislerle ilgili kendisine (Erdoğan'a) bir liste verdik. Hatırladığım kadarıyla, bu listenin başında da, Ali Fuat Yılmaz var. Kendisi aldı, ilgileneceğini söyledi."⁵⁹⁷

Yılmaz, 22 Temmuz 2014 Operasyonu kapsamında tutuklanarak Silivri Cezaevi'ne konuldu.

594] "42 polis tutuklu 460'ı açığa alındı 185'i ihraç edildi," Hürriyet, 17 Aralık 2014, <http://www.hurriyet.com.tr/42-polis-tutuklu-460-i-aciga-alindi-185-i-ihrac-edildi-27787911>

595] "15 Temmuz hukuksuzluğunun bilançosu: Asker, polis, hakim, savcı, vali, kaymakam, 50 bin tutuklu, 155 bir gözaltı," TR7/24, 28 Mayıs 2017, <http://www.tr724.com/15-temmuz-hukuksuzlugunun-bilancosu-50-bin-tutuklu-155-bin-gozalti/>

596] "Doğu Perinçek: Cemaate yönelik operasyonları başlatan biziz, Erdoğan bizi destekliyor!" T24, 7 Ocak 2016, <http://t24.com.tr/haber/dogu-perincek-cemaate-yonelik-operasyonlari-baslatan-biziz-erdogan-bizi-des-tekliliyor,323258>

597] "İlker Başbuğ: Listenin başında Ali Fuat Yılmaz vardı," Milliyet, 24 Temmuz 2014, <http://www.milliyet.com.tr/ilker-basbug-listenin-basinda-ali-gundem-1916717/>

Perinçek de verdiği bir röportajda, “Cemaate yapılan operasyonlarda, tamamen Erdoğan’ı destekliyor musunuz?” sorusuna “Hayır, ben öyle bir şey demiyorum. O bizi destekliyor. Çünkü bu işi başlatan biziz. 1970’lerden beri Gülen’le mücadele eden ve bunun bir terör örgütü olduğunu söyleyen biziz, o değil ki,” cevabını verdi.⁵⁹⁸ 17-25 Aralık operasyonlarından sonra Erdoğan’la ittifak kurduğu belirtilen Perinçek, 17 Ağustos 2016’da TSK’dan ihraç edilen generallerle ilgili olarak da “Tasfiye listelerini biz hazırladık,” açıklamasında bulundu.⁵⁹⁹ Yaşanan gelişmeler, Erdoğan’ın NATO karşıtı emekli generallerin liderliğini yapan Perinçek’in hazırladığı listelerle, TSK’da Gülen Hareketi’ne sempatisi olsun ya da olmasın ne kadar Batı ve NATO yanlısı subay ve general varsa tasfiye ettiğini ortaya koyuyor.

Bir başka açıklamasında da Perinçek, “kurunun yanında yaş da yanıyor diyorlar, öyle bir şey yok,” diyerek darbe girişimi sonrasında özellikle Deniz Kuvvetleri, Kara Kuvvetleri ve Jandarma Genel Komutanlığı içerisinde tutuklananların, tasfiye edilenlerin tamamına yakınının bildikleri isimler olduğunu ileri sürdü.⁶⁰⁰ NATO kaynakları da darbe bahanesiyle NATO yanlısı subayların ve generallerin tasfiye edildiği fikrinde. NATO Avrupa Müttefik Kuvvetler Komutanı Orgeneral Curtis Scaparrotti, 15 Temmuz darbe girişiminin ardından Türkiye’nin Brüksel’de görevli subayları görevden uzaklaştırmasının ittifakı zayıflattığını söyledi. Scaparrotti, Brüksel’de yaptığı açıklamada, darbe girişiminden bu yana NATO bünyesinde görev yapan Türk Silahlı Kuvvetleri’ne mensup yaklaşık 150 üst düzey askeri personelin tutuklandığını, geri çağırıldığını ya da emekliye sevk edildiğini söyledi. Scaparrotti, “Bu subaylar, NATO’ya önemli hizmetler verdi... Burada yetenekli ve yetkin insanlarla birlikte çalışıyordum ve şu anda ekibimde yetenek, uzmanlık ve üretilen iş anlamında bir zayıflama görüyorum,” dedi.⁶⁰¹

15 Temmuz’u Avrasyacılığın amaçları doğrultusunda kullanan Perinçek, darbe girişimini ise ilk dakikadan itibaren NATO ve ABD’ye fatura etmeye gayret etti. Sahibi olduğu TV kanalı aracılığıyla darbe girişiminin ilk dakikalarında yaptığı açıklamada, darbenin ‘Amerikancı bir kalkışma’ olduğunu söyleyerek şu iddiaları dile getirdi: “Kalkışmanın kesinlikle TSK ile bir ilgisi yoktur. Göreceksiniz TSK, milletle birlikte bu Amerikancı-Fethullaçı kalkışmayı ezecektir, bozguna uğratacaktır.” Darbenin failleri daha belli olmadan peşinen ABD’yi ve Fethullah Gülen’i suçlayan Perinçek, açıklamasında 21 kez “Amerikan” veya “Amerikancı” ifadesini, 6 kez de “Fethullah” veya “Fethullahçı” kelimesini kullanmıştır.⁶⁰²

598] “Doğu Perinçek: Cemaate yönelik operasyonları başlatan biziz, Erdoğan bizi destekliyor!” T24, 7 Ocak 2016, <http://t24.com.tr/haber/dogu-perincek-cemaate-yonelik-operasyonlari-baslatan-biziz-erdogan-bizi-des-teklıyor,323258>

599] “Orduda yapılan tasfiye listelerini bakın kim vermiş,” 17 Ağustos 2017, <https://www.youtube.com/watch?v=-MVsf2O5IIA>

600] “Teke Tek - 16 Ağustos 1. Bölüm,” HabertürkTV, 17 Ağustos 2016, <http://www.haberturk.tv/programlar/video/teke-tek-16-agustos-1-bolum/197305>

601] “NATO Komutanı: TSK’daki görevden almalar ittifakı zayıflatıyor, kaygılıyım,” BBC Türkçe, 8 Aralık 2016 <http://www.bbc.com/turkce/haberler-turkiye-38247225>

602] “Vatan Partisi Genel Başkanı Doğu Perinçek Darbe Yorumu,” YouTube, 15 Temmuz 2016, <https://www.youtube.com/watch?v=17MZU0bn1sg>

Bu suçlamalara, kendi ismi de zikredildiği için cevap veren Amerikalı akademisyen Henri Barkey ise, yaptığı bir açıklamada, “İlk olarak şunu söyleyeyim, darbeyi ben yapmadım. İkinci olarak, eğer ben yapsaydım, başarılı olurdu. Darbe girişimi inanılmaz derecede amatörceydi. İstanbul’da trafiğin en yoğun olduğu saatte, Avrupa ile Asya kıtasını bağlayan en önemli köprü üzerinde yapıldı,” ifadelerini kullandı.⁶⁰³

Batılı birçok siyasi analizci de benzer değerlendirmeler yaptı. Mesela, Daily Mail gazetesi yazarı Dave Burke, 11 Aralık 2016 tarihinde “Türkiye, Erdoğan’a karşı yapılan darbe girişiminin ardından NATO’daki kritik görevlere Rusya yanlısı tutucu isimleri atıyor,” başlığıyla yayınlanan yazısında şunları ifade etti: “Temmuz’daki darbe girişiminden bu yana yüzlerce NATO yetkilisi ve diplomat, Erdoğan tarafından tasfiye edildi. Tasfiye edilenlerin yerine ‘ultra-ulusalcıların’ yerleştirildiğine dair endişeler arttı. Bu isimler içinde Londra’daki Türk askeri ataşesinin ofisinde göreve başlayan 2 üst düzey yetkilinin de olduğu belirtiliyor.”⁶⁰⁴

15 Temmuz’la ilgili akılları karıştıran hususlardan biri de darbe girişiminin ilk gününden başlayan tutuklamalar ve hazır listelerle tasfiyeler ve gözaltılar konusu. “Onbinlerce insan 1 hafta içinde kamudan nasıl ihraç edildi veya tutuklandı?” sorusu cevabını hala bulabilmiş değil. Şu ana kadar 150 bine yakın kişi memuriyetten ihraç edildi, 50 binden fazla kişi de tutuklandı. İhraç edilenler arasında 4 bin 317 hakim ve savcı da yer alıyor.⁶⁰⁵ Tasfiye ve gözaltı listelerinin çok önceden hazırlandığını ortaya koyan çarpıcı örneklerin başında, şehit olan ya da hayatını kaybeden asker, polis ve siviller için de bu süreçte ihraç ve tutuklama kararlarının verilmesi geliyor. Bunlardan biri de 4 Ağustos 2016’da Afganistan’da şehit olan Deniz Astsubay Esat Kalkan. Esat Kalkan 22 Kasım 2016 tarihinde yayınlanan KHK ile ihraç edildi.⁶⁰⁶

24 Kasım 2015’te Suriye sınırında düşürülen Rus savaş uçağı yüzünden Türkiye ile Rusya’nın arası açıldı. AKP hükümetinin ‘yine olsa yine yaparız’⁶⁰⁷ şeklindeki tavrı ikili ilişkileri kopma noktasına getirdi. Ancak, Rusya ile ilişkiler daha sonra AB ve NATO’ya karşı ittifaka gidecek kadar güçlendi. Erdoğan’ın Rusya’dan özür dilemesi⁶⁰⁸ ile düzelme sürecine giren Rusya ile ilişkiler konusunda Perinçek, “Türkiye’nin Rusya ile arasını biz yaptık,” dedi. Bu sözlerle dair hükümet kanadından tek bir açıklama veya reddiye gelmedi.⁶⁰⁹

603] “Eski CIA danışmanı Henri Barkey...” 18 Mayıs 2017, <https://www.youtube.com/watch?v=J-tVQ-mo6FWA&feature=youtu.be>

604] “NATO’daki kritik görevlere aşırı ulusalcı Rusya yanlısı isimleri atıyor,” Shaber, 11 Aralık 2016, <http://www.shaber3.com/natodaki-kritik-gorevlere-asiri-ulusalci-rusya-yanlisi-isimleri-atiyor-haberi/1277712/>

605] “107 hakim ve savcı meslekten ihraç edildi,” BBC Türkçe, 5 Mayıs 2017, <http://www.bbc.com/turkce/haberler-turkiye-39816875>

606] “Afganistanda şehit olan Astsubay da KHK ile ihraç edildi,” Çağdaş Ses, 24 Kasım 2016, <http://www.cag-dasses.com/guncel/56072/afganistanda-sehit-olan-astsubay-da-khk-ile-ihrac-edildi>

607] “Erdoğan’dan Putin’e yanıt: Bugün olsa yine yaparız,” Cumhuriyet, 26 Kasım 2015, http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/siyaset/433073/Erdogan_dan_Putin_e_yanit_Bugun_olsa_yine_yapariz.html

608] “Kremlin: Erdoğan özür diledi,” BBC Türkçe, 26 Haziran 2016, http://www.bbc.com/turkce/haberler/2016/06/160624_erdogan_rusya

609] “Önce İttifak Ettiler Şimdi Ayrılıyorlar mı?” Furkan Haber, 13 Ekim 2016, <http://www.furkanhaber.net/once-ittifak-ettiler-simdi-ayriliyorlar-mi/9705/>

**Konstantin
Malofeyev**

Perinçek, şöyle demişti: “Rusya’nın uçağı düşürüldüğü gün, o havaya kapılmayan tek gücüz. Bunun yanlış olduğunu belirttik. Türkiye’nin her an Rusya ile ilişkilerini düzeltmesi gerektiğini ısrarla savunduk ayrıca somut girişimlerde bulunduk. Rusya’dan Putin’in kurmayları geldiler, davetimiz üzerine onları ağırladık. Onları Tayyip Erdoğan’ın çevresi ile görüştürdük.”

Putin’e yakın isimlerden biri olarak gösterilen Konstantin Malofeyev, yaptığı açıklamalarda cezaevinden çıkmış Kemalist/Avrasyacı bir grubun kendilerini ziyaret ederek Türkiye-Rusya arasında sağlanacak barış konusunda ikna ettiklerini söyledi. Malofeyev, ayrıca “İlk defa onlar bize Fethullahçıların Türkiye’de çok geniş bir şekilde örgütlendiğini söyledi. Ve Erdoğan’ın, her ne kadar liderleri Amerika’da bulunsa da Fethullahçı tehdidi hesaba katmadan hareket edemediğini söylediler. Bu ziyaret çok faydalı oldu. Bir kırılma noktasıydı. Bu ziyaretten sonra Erdoğan’ın özür dilemesi durumunda tekrar anlaşmaya varılması gerektiği kanısı ortaya çıktı.”⁶¹⁰ Aynı günlerde Türk hükümet yetkililerinin de söylemleri aynı yönde değişerek Rusya’nın müttefiki Esad rejimine karşı bile ılımlılaştı.⁶¹¹

4.1.3. Perinçek ve Erdoğan 15 Temmuz Darbesini Önceden Biliyordu

15 Temmuz Darbe girişimiyle ilgili yeni bilgiler ortaya çıktıkça Perinçek ve Erdoğan ittifakının önceden öğrendikleri askeri darbe girişimini kendi lehlerine çevirecek hamleler yaptığı fikri öne çıkıyor. SCF’ye açıklamalarda bulunan Fethullah Gülen’e göre ise, ‘15 Temmuz Erdoğan ve avanesi tarafından kurgulanmış, haince bir senaryoydu.’

Perinçek her fırsatta darbenin olacağını önceden bildiklerini, hatta 14 gün öncesinden uyarı için bir bildiri bile yayınladıklarını açıkladı.⁶¹² Perinçek’in yoldaşlarından emekli albay Hasan Atilla Uğur’un darbe haberini bir gün önceden hükümete yakın Yeni Şafak gazetesine verdiği de öne sürüldü.⁶¹³ Perinçek’in yakın dostu ve Avrasyacılığın ideologlarından Alexandr Dugin’in darbeden bir gün önceki Ankara ziyareti de dikkat çekmişti. 14 Temmuz 2016 günü AKP’li isimlerle görüşen Dugin, darbe hazırlıklarını haber verdiğini açıkça beyan etmişti.

Erdoğan ve Perinçek’in darbenin hemen ardından Gülen Hareketi’ni suçlaması dünyada pek inandırıcı bulunmadı. Cemaat üyesi olduğunu itiraf ettiği öne sürülen Genelkurmay Başkanı Hulusi Akar’ın yaveri Levent Türkkkan da, mahkemedeki ifadesinde, işkence gördüğünü söyleyerek, “Her tarafım dağılmıştı, bana serum bağladılar, beyin röntgeni çektiler. Samimi

610] “Rusya’nın önde gelen isimlerinin ağzından Rusya ile ilişkilerin düzelmesinde Vatan Partisi’nin rolü,” Ulusal Kanal, 11 Ağustos 2016, <http://www.ulusalkanal.com.tr/gundem/rusya-nin-onde-gelen-isimlerinin-ag-zindan-rusya-ile-iliskilerin-duzelmesinde-vatan-partisi-nin-rolu-h116261.html>

611] “Türkiye’den Esat’a yeşil ışık,” Cumhuriyet, 11 Ağustos 2016, http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/dunya/582785/Turkiye_den_Esad_a_yesil_isik.html

612] “Doğu Perinçek: Darbeyi 14 gün önce milletimize duyurduk,” Ulusal Kanal, 16 Temmuz 2016, <http://www.ulusalkanal.com.tr/gundem/dogu-perincek-darbeyi-14-gun-once-milletimize-duyurduk-h112022.html>

613] “Perinçek: Darbeyi bir gün önce Yeni Şafak’a bildirdik,” Cumhuriyet, 15 Şubat 2017, http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/676506/Perincek_Darbeyi_bir_gun_once_Yeni_Safak_gazetesine_bildirdik.html

bir ifadem yok,”⁶¹⁴ diyerek kendisine işkence altında zorla imzalatılan ifadeleri reddetti.

4.2. Kontrolsüz Bir Dikta Uğruna Kontrollü Darbe

Erdoğan rejimi tarafından aylardır cezaevinde tutulan HDP Eş-Genel Başkanı Selahattin Demirtaş, 15 Temmuz 2016 askeri darbe girişiminin hemen ardından bu teşebbüsü “Türkiye Cumhuriyeti tarihinin en büyük kumpaslarından biriyle, darbe içinde darbeye karşı karşıyayız,” sözleriyle değerlendirdi.⁶¹⁵

4 Ekim 2016 günü HDP Meclis Grup Toplantısı’nda konuşan Demirtaş, şunları söylemişti: “Darbe ile mücadele ediyoruz adı altında, bizlerle, darbeye karşı direnen demokrasi güçleriyle mücadele ediyorlar. Defalarca ‘bunların siyasi ayağı nerede?’ diye sorduk. Darbe olsaydı, kim bakan, Başbakan, Cumhurbaşkanı olacaktı? Niye bunları açıklamıyorsun? Bank Asya’dan havale yapmış memuru işten atıyorsun. AKP’nin içinde kaç tane darbeyi haber alan veya darbenin içinde olan milletvekili var? Niye açıklamıyorsunuz? ‘Darbeyi eniştenden öğrendim,’ diyor, külliye yalan. Darbeden senden, benden, eniştenden, MİT’ten önce haberi vardı. Darbenin istihbaratını alacaksın, tedbirini alacaksın, 225 insan (ilerleyen zamanda sayı 249’ye ulaştı) yaşamını yitirecek, sırf sen kendi iktidarını sağlamlaştırdı diye. Darbe tehdidini önleme yerine harekete geçmelerini bekleyeceksin. Türkiye Cumhuriyeti tarihinin en büyük kumpaslarından biriyle, darbe içinde darbeye karşı karşıyayız. Darbecilerin isim isim, günler öncesinden listelerin elinizde olduğunu herkes biliyor artık.”

Darbenin bir senaryo olmadığını, gerçek olduğunu belirtmekle birlikte “Fakat buna karşı alınan tedbir büyük bir senaryodur,” diye konuşan Demirtaş, bu açıklamalarının ardından tutuklanarak cezaevine konuldu.

15 Temmuz darbe girişimi üzerindeki kalın sis perdesi aralanmaya başladıkça, ‘kontrollü darbe’ görüşü ve yaklaşımı güç kazanmaya başladı. Bu görüşü sıklıkla dile getiren isimlerden biri de Türkiye’nin ana muhalefet partisi CHP’nin lideri Kemal Kılıçdaroğlu’dur.⁶¹⁶ Darbe günü sokağa çıkan askerlerin çoğunun tatbikat veya terör saldırısı gerekçesiyle sokağa çıkarıldıklarını beyan etmeleri, darbe içim Boğaziçi Köprüsü’nün tek yönlü kapatılması, sokağa çıkan asker ve tank sayısının azlığı, Meclis’in, Cumhurbaşkanlığı Sarayı’nın, emniyet birimlerinin bombalanmasının darbenin amaçları doğrultusunda mantıklı bir açıklamasının yapılamaması, bir kurgusal darbenin sahnelendiği görüşüne güç kazandırıyor.

Darbe girişiminden en az 7 saat önce haberdar oldukları bilinen Türkiye’nin en

614] “‘Evet Cemaat üyesiyim’ ifadesi veren Hulusi Akar’ın yaveri: İfade işkence altında alındı”, soL, May 23, 2017, <http://haber.sol.org.tr/toplum/evet-cemaat-uyesiyim-ifadesi-veren-hulusi-akar-in-yaveri-ifade-iskence-altinda-alindi-197368>

615] “Selahattin Demirtaş: Darbe içinde darbeye karşı karşıyayız”, NTV, 4 Ekim 2016, <http://www.ntv.com.tr/turkiye/selahattin-demirtas-darbe-icinde-darbeye-karsi-karsiyayiz,2smsTEal0U-6XzDKcBNG6w>

616] “Kılıçdaroğlu: 15 Temmuz kontrollü darbe girişimidir”, BBC Türkçe, 3 Nisan 2017, <http://www.bbc.com/turkce/haberler-turkiye-39478777>

güçlü kurumlarının, bu girişimi önleme amacıyla yeterli tedbir almaması ve 249 vatandaşın hayatını kaybetmesi de artık daha fazla sorgulanıyor. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın, darbe teşebbüsünün halen devam ettiği bir sırada yaptığı açıklamada, çok sayıda insanın ölmesine rağmen "Bu Allah'ın bir lütfu. Tertemiz olması gereken TSK'nın temizlenmesine vesile olacak bir harekettir," sözleri de kumpas ve tuzak iddialarını güçlendiriyor. Erdoğan'ın içinden geldiği siyasal İslamcı kesimlerle içli dışlı olan gazeteci Levent Gültekin, Erdoğan'ın darbeyi önceden bildiğini, hatta 15 Temmuz günü Marmaris'te kaldığı otele bir kamera getirterek ulusa sesleniş konuşması bile çektiğini söyledi. Bu bilgiyi Erdoğan'a en yakın isimlerden birinden öğrendiğini kaydeden Gültekin: "Erdoğan darbeyi önceden biliyordu!"⁶¹⁷ dedi.

Darbe girişimini yakından gözlemleyen gazeteci Can Ataklı da, yaşanan gariplikleri söyle dile getiriyor: "Bu darbe önceden bastırıldı bitti. Sokağa çıkan askerler, Genelkurmay Başkanı, Kuvvet Komutanları emir komuta zinciri içinde darbe yaptıklarını zannediyorlardı. Sonra bu gündüz saatlerinde içeriden bastırıldı. Hükümete yakın gazeteciler anlatıyorlar. Buna göre, MİT Müsteşarı akşam 17:30'da Diyanet İşleri Başkanı ile yan yana geldi. Akşam hareketlilik olursa ezan ve sala okunmasını istedi. Siyasetçilerin bunu bilmemesi mümkün değil. Ben o gece sokaktaydım. Saat 9:30'da belediyeler kamyonları sokağa salmıştı. Geçtiğim 2-3 AKP belediyesinde kamyonlar sıralanmıştı."⁶¹⁸

4.3. Eymür: "15 Temmuz Raydan Çıkmış Bir MİT Çalışmasıdır"

MİT Kontr-Terör Dairesi eski Başkan Vekili Mehmet Eymür, 15 Temmuz darbesinin karanlık taraflarıyla ilgili olarak hazırladığı bir videoyu 24 Nisan 2017 tarihinde Youtube kanalından yayınladı. Eymür, videoda "15 Temmuz raydan çıkmış bir MİT çalışmasıdır," ifadesini kullandı.⁶¹⁹ Eymür, Akıncı Üssü'nde darbeyi yöneten 1 numaralı sivil olarak suçlanan, darbe günü çıkarıldığı mahkeme tarafından serbest bırakılan Adil Öksüz'ün angaje bir MİT ajanı olduğunu söyledi.

Darbe suçlamasıyla açılan davalarda şüpheli subaylar ifadelerini verdikçe sır perdesi de hafiften aralanmaya başladı. Ankara 17. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülen ana davada ifade veren Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın eski Başyaveri Ali Yazıcı, kendisini yaver olarak bizzat Erdoğan'ın seçtiğini söyledi. Yazıcı, ifadesinde şunları söyledi: "Hakkımda 3-4 ay araştırma yapmış. AK Parti ilçe teşkilatına ve muhtarlığa sordurmuş. MİT'ten bilgi istemiş. Benim bunlarla bir alakam olsaydı beni seçtirmezdi. Cumhurbaşkanı'na suikast suçlamasıyla yargılanıyorum. Her zaman yanındayım, imkân varken yapmıyorum, Cumhurbaşkanımızdan

**Mehmet
Eymür**

617] "Levent Gültekin: Erdoğan darbeyi önceden biliyordu," 5 Kasım 2016, <https://www.youtube.com/watch?v=ZXpOyMi7kXA>

618] "Can Ataklı'dan şok iddia: Askerler hükümetin bilgisi dahilinde sokağa çıktı!" 5 Kasım 2016, <https://www.youtube.com/watch?v=q6YbHDF8Njw>

619] "Eski MİT'çi Mehmet Eymür, 15 Temmuz ile ilgili çok konuşulacak açıklamalar yaptı," Haberdar, 1 Haziran 2017, <http://www.haberdar.com/gundem/eski-mit-ci-mehmet-eymur-15-temmuz-rayindan-cikmis-bir-mit-calismasidir-h53484.html>

ayrılınca suikast yapacağım söyleniyor. Bu akla yatkın değil.” dedi.

Kendisini “Atatürkçü bir subay” olarak tanımlayan Yazıcı, darbeyi kimin yaptığı konusunda fikri sorulduğunda, 1-2 ay öncesinden Cumhurbaşkanlığı uçağında danışmanların darbeyi dillendirdiklerini söyledi.⁶²⁰

Kara Kuvvetleri eski Kuvvet Geliştirme Başkanı Tuğgeneral Erhan Caha ise, aynı mahkemede verdiği ifadede, “Bu girişim öğrenilir öğrenilmez personel ikaz edilmiş olsaydı bu olayların hiçbiri yaşanmazdı. Ben ve benim gibi olan binlerce personel de bu rezilliği yaşamazdı,” şeklinde konuştu. Darbenin askeri görünümlü sivil bir darbe olduğunu düşündüğünü söyleyen Caha savunmasında şunları söyledi: “Bu vahim ve menfur darbe teşebbüsü, Genelkurmay Başkanı, Kuvvet Komutanları ve MİT Müsteşarı’nın planı, bilgisi ve kontrolü dahilinde olmuştur. Huzurda gelip tanık sıfatıyla dahi olsa dinlendiklerinde bu durum ortaya çıkacaktır. Gelen istihbaratla TSK, sözde darbe kumpası içine itilmiş ve nihayetinde bugün tasfiye aşamasına gelinmiştir. Kimdir bu planın arkasında olanlar? 16 Temmuz’da olayın aslı anlaşıldığında anladım ve gördüm ki TSK bir kumpasa maruz kalmış. Ben de kurulan bu kumpasın mağdurlarından biri olmuştum.”⁶²¹

Ankara 17. Ağır Ceza Mahkemesi’nde çarpıcı bilgiler veren “darbecilik” sanığı subaylardan biri de Kurmay Albay Fırat Alakuş’tu. Timiyle birlikte Genelkurmay Karargahı’na girerek Genelkurmay Başkanı Akar’ı rehin almakla suçlanan Alakuş, “Bana Genelkurmay Başkanı’nın emniyetini sağlama görevi verildi. Emir komuta içinde görevimi icra ettim. Ben ve timimin darbeciler tarafından tuzağa düşürüldüğüne inanıyorum. Amacımız alınan bir istihbarata dayalı olarak terör örgütlerinin muhtemel bir eylemine karşı Genelkurmay Başkanlığı’nın takviye edilmesi idi. Görevi bizzat ÖKK Komutanı Zekai Aksakallı’dan aldım. Görevin detayını ise Albay Ümit Bak’tan öğrenmem söylendi,” dedi. Mahkeme Başkanı’nın sadece sanığa “Tuzağa düşmeseydin,” demesi ve sözkonusu emri veren General Aksakallı hakkında herhangi bir işlem yapmaması anlamlı bulundu.⁶²²

Uzun yıllar Ulusalçı-Avrasyacı Vatan Partisi’nin lideri Perinçek’in sahibi olduğu Ulusal Kanal ve Aydınlık gazetesinde çalışan Mehmet Ali Güller’e göre ise, 15 Temmuz darbesi önceden öğrenilmiş ve erken doğuma zorlanmıştı. Darbeciler bir koalisyonndan oluşuyordu. Darbe aslında 16 Temmuz 2016’da saat 03:00’te yapılacaktı. Ancak darbeciler o saati beklememiş ve 15 Temmuz 2016 akşamı saat 21:00’de harekete geçmişti. Güller şu ifadeleri kullandı: “Peki darbeciler neden 6 saat beklemeyip herkesin ayakta olduğu saatlerde darbe girişimine başladılar? Mecbur mu kaldılar? İfadelerden de anlaşılacağı gibi aslında darbe girişimi üç grubun koalisyonu ile planlanmıştı: FETÖ’cü yapı, Atlantikçi grup ve

620] “FETÖ çatı davasında Erdoğan’ın eski Başyaveri Ali Yazıcı’dan sarsıcı ifadeler: Bekliyorlardı,” Cumhuriyet, 23 Mayıs 2017, http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/746885/FETO_cati_davasinda_Erdogan_in_eski_Basyaveri_Ali_Yazici_dan_sarsici_ifadeler_Bekliyorlardi.html

621] “Darbe sanığı Tuğgeneral Erhan Caha: Bu girişim öğrenilir öğrenilmez personel ikaz edilmiş olsaydı bu olayların hiçbiri yaşanmazdı,” Hürriyet, 24 Mayıs 2017, <http://www.hurriyet.com.tr/darbe-sanigi-tuggeneral-erhan-caha-bu-girisim-40468535>

622] “15 Temmuz Çatı Davası: ‘Görevi Aksakallı verdi’” Evrensel, 25 Mayıs 2017, <https://www.evrensel.net/haber/321036/15-temmuz-cati-davasi-gorevi-aksakalli-verdi>

**İsmail Hakkı
Pekin**

hükümetten rahatsız olan ve zaten emeklilikleri gelmiş olan grup... Bu gruplardan birinin girişimden önce “ikna” edildiği ve vazgeçirildiği anlaşıyor. Diğer grubun ise bir kısmının hiç başlamadığı, başlayanların da hızla vazgeçtiği anlaşıyor.”⁶²³

Kendisi de asker kökenli olduğu için TSK’yı yakından bilen gazeteci Metehan Demir, darbenin ilk saatlerinde ‘Yurtta Sulh Konseyi’ ile ilgili sosyal medyada “Atatürkçü bir grup” şeklinde paylaşımda bulunmuş, ancak bir süre sonra bu paylaşımı silmişti.

‘İnternet Andıcı’ soruşturması kapsamında tutuklanıp yargılanan Genelkurmay İstihbarat Dairesi eski Başkanı emekli Korgeneral İsmail Hakkı Pekin’e göre darbe girişiminin ana merkezinde Fethullah Gülen’e yakın isimler var.⁶²⁴ Perinçek’in Vatan Partisi’nde Genel Başkan Yardımcılığı görevi yapan Pekin, darbe girişiminde Gülen Hareketi’ne yakın isimlerin yanı sıra ‘vatan elden gidiyor’ düşüncesiyle hareket edenler olduğunu da söylüyor. Tutuklanan 2. Ordu Komutanı Adem Huduti’yi bu gruptan bir isim olarak gösteriyor: “Ben Adem Huduti’yi epeydir tanıyorum. Fethullah’la ilgisi olduğunu hiç görmedim.” Pekin’e göre bir diğer grup da ‘ikbal, gelecek bekleyen bir grup.’ “Darbe girişimi hareketine katılıp ‘Rant elde edebilir miyim?’ düşüncesinde olanlar vardır,” diyor Pekin, darbe girişiminde suçlanan en kıdemli askerlerden eski Hava Kuvvetleri Komutanı Akın Öztürk’ün de ‘büyük ihtimalle ikbalci’ olduğunu ileri sürüyor. Hizmet Hareketi’ne yakın isimlerin ordu içerisinde yüzde 10-15 olabileceğini öne süren Tuğgeneral Mehmet Tevfik Bedük’e göre de ‘vatan’ ve ‘ülke’ için böyle bir hareketlenmeye dahil olanlar vardı.

**Dursun
Çiçek**

Ergenekon soruşturmaları kapsamında bir süre tutuklu kaldıktan sonra tahliye edilen ve CHP Milletvekili olan emekli Albay Dursun Çiçek ise, darbe öncesi verdiği bir röportajda Hizmet Hareketi’nin darbeye kalkışma ihtimalinin sıfır olduğunu anlatmıştı.⁶²⁵ Çiçek, röportajda “Genelkurmay’da yüzde 10 Cemaatçi var,” şeklindeki iddiasını neye dayandığı sorulduğunda “Ben 7 yıl Genelkurmay Psikolojik Harekât’ta görev yaptım. 7 yıl da Deniz Kuvvetleri Karargâhı’nda görev yaptım. Bize akan bilgiler ve tespitlerimiz bunu gösteriyor. AKP, iktidara gelince YAŞ kararlarına şerh koydu. Bu durum Silahlı Kuvvetler üzerinde baskı oluşturdu ve Cemaatçilerin ordudan uzaklaştırılmaları zorlaştı. 2003’ten itibaren atılmalar azaldı, ondan sonra da sıfırlandı. Özellikle son 10 yıl içinde yapılandıkları için üst rütbelerden ziyade daha küçük rütbedeler. Bazıları yüzde 40 falan diyor. Öyle olsa orduyu teslim almış olurlardı ve Ergenekon, Balyoz operasyonlarını yaparak etkisizleştirmeye kalkışmazlardı,” cevabını vermişti. “Genelkurmay’daki bu yüzde 10’luk yapı darbe yapabilir mi? sorusunu ise “Ben buna güler geçerim. Böyle bir tehdit algılamıyorum,” şeklinde cevaplamıştı.

Önceden öğrenildiği ve hükümet kanadıyla Perinçek Grubu’nun kontrollü şekilde yönlendirdiği iddia edilen 15 Temmuz darbe girişiminden, henüz ortada herhangi bir delil, soruşturma veya yargılama yokken peşinen Gülen Hareketi sorumlu tutuldu. NATO yanlısı

623] “Kontrollü değil, erken doğurtulmuş darbe girişimi,” Mehmet Ali Güller, 29 Nisan 2017, <https://mehmeta-liguller.com/2017/04/29/kontrollu-degil-erken-dogurtulmus-darbe-girisimi/>

624] “15 Temmuz darbe girişiminin arkasında kim var?” BBC Türkçe, 20 Temmuz 2016, <http://www.bbc.com/turkce/haberler-turkiye-36843901>

625] “Ordudaki Fethullahçıların darbe yapma gücü sıfır,” Hürriyet, 23 Mart 2016, <http://www.hurriyet.com.tr/yazarlar/ahmet-hakan/ordudaki-fethullahcilarin-darbe-yapma-gucu-sifir-40074000>

olduğu bilinen generaller ve subaylar, Gülen Hareketi'ne mensup oldukları gerekçesiyle, tutuklandı. Tasfiye edilen komutanların yerlerine ise Balyoz ve Ergenekon davalarında yargılanmış subaylar da getirildi.⁶²⁶ Söz konusu davaların sanığı olmuş bazı subaylar da 15 Temmuz sonrası yapılan ilk YAŞ toplantısında terfi ettirildi.⁶²⁷ Tutuklanan generallerin, özellikle Balyoz davası sanıklarının suç duyurularında ve yazdıkları kitaplarda ismini zikrettikleri kişiler olması dikkat çekti. Mesela, Balyoz Davası sanıklarından emekli Jandarma Kurmay Albay Mustafa Önsel'in yazdığı 'Ağacın Kurdu – Fethullah'ın Askerleri' adlı kitapta Türk Silahlı Kuvvetleri içerisinde Fethullah Gülen'e yakın olduğu iddia edilen bazı subayların isimleri veriliyordu. Kitapta adları geçen 20 subayın tamamı darbe girişiminin ardından tutuklandı.⁶²⁸

626] "Mağdur oldular, cezaevinde yattılar, beraat ettiler ve göreve dönüyorlar," Hürriyet, 22 Temmuz 2016, <http://www.hurriyet.com.tr/magdur-oldular-cezaevinde-yattilar-beraat-ettiler-ve-yeniden-atandilar-40163342>

627] "Cezaevinden generalliğe; Balyoz ve Askeri Casusluk davaları sanığı 7 general ile darbeye direnenlere terfi," T24, 29 Temmuz 2016, <http://t24.com.tr/haber/balyozdan-yas-2016da-terfiye,352532>

628] "Darbeci subaylar o kitaptaydı," Hürriyet, 25 Temmuz 2016, <http://www.hurriyet.com.tr/darbeci-subaylar-o-kitaptaydi-40169299>

BÖLÜM - 5 -

DARBE GİRİŞİMİNİN HEDEFİ: DEMOKRASİ VE GÜLEN HAREKETİ

5.1. Gülen Hareketi 15 Temmuz Darbe Girişimi'nin Neresinde?

Çoğunlukla kendi ismiyle anılan Gülen Hareketi'ne fikir ve söylemleriyle ilham veren Fethullah Gülen, 15 Temmuz 2016'da yaşanan başarısız darbe girişimi ile ilişkisi olduğu iddialarını defaatle çok kesin ve net bir dille yalanladı. Yalanlamakla kalmayıp başarısız darbe teşebbüsüne dair tüm gerçeklerin ortaya çıkması için uluslararası bağımsız bir komisyon kurulmasını da önerdi. Bu önerisini her fırsat bulduğunda yineledi. Böyle bir komisyonun varacağı sonuçlara razı olacağını dile getiren Gülen, Hizmet Hareketi'ne sempati duyan insanların askeri darbe gibi bir girişime asla katılmayacağını da altını çizdi.

Gülen Hareketi'ne yakın isimler de, yaptıkları çeşitli açıklamalarda ve yayınladıkları yazılarda, Gülen ile aynı çizgide beyanlarda bulundular ve 15 Temmuz darbe girişiminin, Gülen Hareketi'nin bu vesileyle günah keçisi ilan edilerek yok edilmesi için önceden hazırlanmış bir kurgu olduğuna dair görüşler dile getirdiler. Bu yaklaşım şaşırtıcı değil, çünkü Gülen Hareketi, kendisini dünyanın 170 ülkesinde eğitim, diyalog ve insani yardım alanlarında faaliyet gösteren pasifist bir sivil toplum hareketi olarak tanımlıyor. Dini radikalleşmeye, aşırıcılığa ve terörün her türüne karşı fikirleriyle bilinen Fethullah Gülen de terör örgütlerine ve şiddet eylemlerine karşı sert tepki göstermesiyle biliniyor.

Fethullah Gülen, 15 Temmuz akşamı başlayan darbe girişimine dair sığağı sığağına yayınladığı bir açıklamada⁶²⁹ şöyle dedi: “Türkiye’de gerçekleşen askeri darbe girişimini, en güçlü ifadelerle kınıyorum. Hükümetler, güç kullanılarak değil, adil ve serbest seçimlerle değişmelidir. Türkiye, Türk halkı ve şu an Türkiye’de bulunan herkes için dua ediyorum. Bu problemin en hızlı ve barışçıl şekilde çözülmesini Cenab-ı Allah’tan niyaz ediyorum. Son 50 yıldır yaşanan her askeri darbenin çilesini çekmiş biri olarak, böyle bir girişimle ilişkilendirilmek onur kırıcı. Bu tip iftiraları koşulsuz bir şekilde reddediyorum.”⁶³⁰

Gülen Hareketi'ne yakınlığıyla bilinen gazeteler de, 16 Temmuz'da darbe girişimini lanetleyen manşetlerle çıktı. Ancak bu gazeteler bir kaç gün sonra çıkarılan KHK ile kapatıldı. Bu gazetelerde çalışan gazeteciler hakkında yakalama ve tutuklama kararları çıktı. Gülen Hareketi'ne yakın önemli sivil toplum kuruluşlarından biri olan Gazeteciler ve Yazarlar Vakfı da 16 Temmuz'da darbe girişimini kınayan bir açıklama yayınladı. Açıklamada şu ifadeler yer aldı: “Demokrasiye yapılacak her türlü darbenin karşısındayız.

629] “Gülen: Darbe girişimini lanetliyorum,” Artı49, 16 Temmuz 2017, <http://www.arti49.com/gulen-darbe-girisimini-lanetliyorum-517506h.htm>

630] “Fethullah Gülen Hocaefendi, darbe girişimini şiddetle kınadı”, 16 Temmuz 2016, <http://fethullahgulen.com/tr/fethullah-gulen-kimdir/fethullah-gulenin-mesajlari/50646-fethullah-gulen-hocaefendi-darbe-girisimini-siddetle-kinadi>

Bir süreden beridir askıya alınmış demokrasimiz ne yazık ki bir kere daha derin bir yara almıştır. Demokrasilerde hükümetler seçimle gelir, seçimle giderler. Aksi asla düşünülemez.”

Gülen Hareketi’ne cadı avı operasyonları darbe girişiminde 3 yıl önce başlamıştı. Erdoğan’ın ‘Allah’ın bir lütfu’ dediği darbe girişiminin ardından katlanarak arttı. Gülen, gazete ve televizyonlara verdiği tüm röportajlarda 15 Temmuz darbe girişimini araştırmak için uluslararası bir komisyon kurulmasını çağrısını tekrarladı.⁶³¹ Buna rağmen, Erdoğan uluslararası bir komisyon kurulması önerisini gündemine bile almadı. Ayrıca, darbeyi araştırmak için Meclis bünyesinde kurulan araştırma komisyonu da Fethullah Gülen’in ifadesinin alınması için herhangi bir girişimde bulunmadı. Halbuki Fethullah Gülen, 15 Temmuz askeri darbe girişimiyle ilgili yapılan tüm soruşturmaların ve açılan tüm davaların iddianamelerinde 1 numaralı şüpheli olarak gösterilmektedir. Hakkında yüzlerce kez ömür boyu hapis cezaları talep edildi. Oluşumuna ilham kaynağı olduğu Gülen Hareketi, Türk hükümeti tarafından hiçbir yargısal sürece tabi tutulmadan peşinen ve keyfi bir şekilde “terör örgütü” ilan edildi.

5.2. Darbe Girişimini Gülen Hareketi Sempatizanı Askerler Mi Yaptı?

15 Temmuz girişiminin ilk dakikalarından itibaren başta Cumhurbaşkanı Erdoğan ve Başbakan Yıldırım olmak üzere bütün AKP’liler, “Ordunun içindeki küçük bir grubun, Fethullahçıların kalkışması” olduğunu ileri sürdü. Genelkurmay Başkanı Akar ve komuta kademesi hakkında henüz bilgilerinin olmadığını eklemeleri bir çelişkiydi. Ama daha önemlisi darbecilerin kimliği hakkında hiçbir bilgi yokken bu açıklamalar yapıyordu. TBMM 15 Temmuz Komisyonu’nda AKP Milletvekili Burhanettin Uysal ile Jandarma Asayiş Bölge Komutanı Korgeneral Arif Çetin arasındaki diyalog, tuhaflığı özetliyor.

Uysal’ın, “Komutanım 22.40’ta komutanlığın önüne geliyorsunuz ki çatışma başlamış. İki albay, sizin önünüzü kesiyorlar ve diyorlar ki: Komutanım FETÖ’cüler... ‘Paralelciler ele geçirmiş.’ Ama siz bunu hiç yadırgamadınız. ‘Kim o FETÖ’cüler?’ diye sorma ihtiyacını bile duymadınız, işinize devam ettiniz. ‘Kim onlar?’ diye yani...” sorusuna Çetin sinirleniyor ve tartışma yaşanıyor. Korg. Çetin’in cevabı 15 Temmuz’un ilk dakikalarında suçlu üretme telaşını gösteriyor: “İçeride kimler var, bunu bilmemiz mümkün değil. Biz onu içeriye girdikten sonra öğrendik. İçeridekileri bilmiyorduk ki kim olduğunu. Yani takdir edersiniz ki, biz kışlanın dışındayız, onlar içeride. Bizim kışlanın dışında içeridekilerin kaç kişi olduğunu, kimler olduğunu bilmemiz mümkün değildi. Tabii, ertesi gün gördük, tanıdık...”⁶³²

İsimleri bile bilinmeyen insanların ilk dakikadan ideoloji ya da mensubiyetinin

631] “Fethullah Gülen: Uluslararası bir komisyon darbeyi araştırsın, sonucunu şimdiden kabul ediyoruz,” T24, 17 Temmuz 2016, <http://t24.com.tr/haber/fethullah-gulen-uluslararasi-bir-komisyon-darbeyi-arastirsın-sonucunu-simdiden-kabul-ediyoruz,350385>

632] TBMM tutanakları. 9 Kasım 2016, sayfa 36, https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=1775

bilinmesi ne kadar mümkün olabilir ki?

Alman Focus dergisi, 23 Temmuz 2016 tarihinde “Macht, Wahn, Erdoğan (İktidar, Hezeyan, Erdoğan)” başlıklı çarpıcı bir habere imza attı. Almanya’da ödül alan habere göre İngiliz siber istihbarat servisi GCHQ (Government Communications Headquarters), darbe girişimi sırasında Türk hükümetinin telefon görüşmelerini, e-posta ve diğer yazışmalarını takibe almıştı. Buna göre AKP hükümeti, askeri kalkışmanın başlamasından yarım saat sonra, “Gülen, isyanın beyni olarak sunulmalıdır” ve “Yarın tasfiyeler başlasın” emirleri vermişti.⁶³³

15 Temmuz 2016 askeri darbe girişimi öncesinde olduğu gibi sonrasında da Türk Silahlı Kuvvetleri’nde Gülen Hareketi’ne sempati duyduğu iddia edilen subaylarla ilgili sürekli rakamlar ve oranlar verilmekte. 15 Temmuz soruşturmasını yürüten Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı kaynaklı haberlerde, TSK’da Hizmet Hareketi ile irtibatlı olan en az 90 bin subay ve astsubayın olduğunu iddia edildi.⁶³⁴ TSK’da görevli subay+astsubay sayısının toplam 91 bin 277 olduğu düşünüldüğünde, savcıların ve medyanın ne kadar ütopik ve mesnetsiz bilgiler yaydığı ortaya çıkıyor.⁶³⁵

Genelkurmay Başkanlığı ise, 15 Temmuz darbe girişimine katılan personel sayısını 8 bin 651 kişi olarak açıkladı. 8 bin 651 kişinin 1,676’sı erbaş/erlerden, 1,214’ü askeri öğrencilerden oluşuyordu. Genelkurmay Başkanlığı, bu sayının TSK’nın mevcudunun yüzde 1,5’ine tekabül ettiğini de açıklamasına ekledi.⁶³⁶ Buna rağmen, 15 Temmuz’dan sonra 23 binden fazla subay-astsubay ve 16 binden fazla askeri öğrenci TSK’dan ihraç edildi.

15 Temmuz’da Ankara ve İstanbul’da darbe girişimine katıldığı iddia edilen subay ve asker sayısının burada zikredilenlerin de çok altında olduğu düşünülüyor. İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı Hizmet Hareketi ile irtibatlı olduğunu iddia ettiği 47 albaydan yalnızca 2’sinin darbe girişimine katıldığını açıkladı. 45 albayın neden katılmadığı sorusuna ise “Gülencilerin hepsi darbeye katılmadı çünkü ikinci bir darbe için onları gizlediler,” cevabını verdi.⁶³⁷ Eldeki gücün çok azıyla darbe girişiminde bulunup büyük kısmını “ilki başarılı olmazsa ikincisinde kullanırım” manasındaki savcılık iddiası, hiçbir somut delile dayanmadığı gibi en basit mantık ilkelerine de aykırı.

Belki ortalığı kaplayan bu türden mantık dışı görüş ve beyanlardan dolayıdır ki genel olarak dünyanın en güçlü ülkeleri ve istihbarat teşkilatları Erdoğan ve rejiminin 15 Temmuz’la ilgili Gülen Hareketi’ni hedef gösteren temelsiz iddialarına itibar etmediler,

633] “Macht. Wahn. Erdogan.”, Focus, 30 Temmuz 2016,

http://www.focus.de/politik/ausland/titelthema-macht-wahn-erdogan_id_5753730.html

634] “90 bin FETÖcü asker var,” Cumhuriyet, 16 Mart 2017, http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/700546/90_bin_FETO_cu_asker_var.html

635] “TSK’da personel sayısı açıklandı,” aHaber, 2 Ocak 2017, <http://www.ahaber.com.tr/gundem/2017/01/02/tsk-personel-sayisini-acikladi>

636] “Darbe envanteri,” Takvim, 28 Temmuz 2016, <http://www.takvim.com.tr/guncel/2016/07/28/darbe-envanteri>

637] “Savcılık 15 Temmuz’da Hizmet’in olmadığını itiraf etti,” Aktif Haber, 14 Nisan 2017, <http://aktifhaber.com/15-temmuz/savcilik-15-temmuzda-hizmetin-olmadigini-itiraf-etti-h94695.html>

suçlamaları ise gerçekçi bulmadılar.

Dönemin ABD Başkan Yardımcısı Joe Biden 24 Ağustos 2016 tarihinde Başbakan Yıldırım ile Ankara’da yaptığı ortak basın toplantısında darbe ile ilgili bir soru üzerine, “Olaylar olurken biz bunun gerçek olup olmadığını, internet oyunu olup olmadığını, ciddi olup olmadığını anlayamadık” dedi.⁶³⁸

İngiltere’de yayın yapan The Times gazetesinin 17 Ocak 2017 tarihli nüshasında yer alan bir haberde Avrupa Birliği İstihbarat Merkezi’nin (INTCEN) 15 Temmuz raporuna dair bazı detaylar verildi. Bruno Waterfield’in haberinde, INCEN raporunun Erdoğan’ın ordudaki tasfiyeyi 15 Temmuz darbe girişimi öncesi planladığını söylediği kaydediliyordu. BBC Türkçe’nin aktardığı haberde şu ifadeler yer veriliyor: ‘Gülenciler, Kemalistler (sekülerler), AKP muhalifleri ve fırsatçılardan oluşan bir grup askerin darbe girişiminin arkasında olması olası. Gülen’in girişimde doğrudan rol almış olması ise düşük ihtimal. Darbe girişimi, önceden planlanan görevden almalar için hızlandırıcı bir etki yarattı.’⁶³⁹

Almanya’nın dış istihbarat teşkilatı Federal Haberalma Servisi’nin (BND) Başkanı Bruno Kahl ise, 18 Mart 2017 tarihinde Der Spiegel dergisine verdiği mülakatta, “Darbenin arkasında Gülen’in olduğuna ikna olmadık,” ifadelerini kullandı.⁶⁴⁰ AKP Hükümeti’nin, 15 Temmuz darbe girişiminin arkasında Gülen yapılanmasının olduğu konusunda kendilerini “çeşitli yollardan ikna etmeye çalıştığını ancak bunun şu ana kadar gerçekleşmediğini” belirten Bruno Kahl, darbe girişiminin “devlet tarafından kurgulanmadığını” da söyledi. “15 Temmuz öncesinde de hükümet tarafından bir temizlik dalgası başlatıldığını” söyleyen BND Başkanı Kahl “Bu yüzden ordunun bazı kesimleri sıra kendilerine gelmeden darbe yapmak istedi. Ancak, artık çok geçti, kendileri de temizlendi,” dedi.

Darbenin devletçe tasarlanmamış olmasına karşın Cumhurbaşkanı Erdoğan açısından “memnuniyet verici bir mazeret” olduğunu ifade eden Kahl, Der Spiegel’in “Gülen yapılanmasını aşırılık yanlısı İslamcı ya da terörist diye tanımlayabilir misiniz?” sorusuna ise, “Gülen yapılanması dini ve seküler eğitim için bir araya gelmiş sivil bir oluşum. Bunlar arasında dershaneler, Erdoğan güçleriyle yıllarca ortak çalıştıkları eğitim kurumları var,” cevabını verdi. Gülen yapılanmasını bir ‘tarikat’ olarak tanımlayamayacağını belirten BND Başkanı Kahl, Gülen yapılanmasının “önemsenemeyecek bir azınlık” olmadığını söyledi.

638] “Darbe girişimi olurken bunun gerçek olup olmadığını anlayamadık”, Sputnik, 24 Ağustos 2016, <https://tr.sputniknews.com/abd/201608241024534188-biden-abd/>

639] “AB’nin istihbarat örgütünden ‘15 Temmuz’ raporu: İddialar çelişiyor,” Cumhuriyet, 17 Ocak 2017, http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/dunya/661309/AB_nin_istihbarat_organundan_15_Temmuz_raporu_iddialar_celisiyor.html

640] “Alman istihbarat şefi: Darbenin arkasında Gülen’in olduğuna ikna olmadık,” DW, 18 Mart 2017, <http://www.dw.com/tr/alman-istihbarat-%C5%9Fefi-darbenin-arkas%C4%B1nda-g%C3%BClenin-ordu%C4%9Funa-ikna-olmad%C4%B1k/a-38006818>

Almanya'nın iç istihbarat servisi Anayasayı Koruma Teşkilatı'nın (BfV) başkanı Hans-Georg Maassen de, 28 Mart 2017 tarihinde, "Türkiye'nin dışarısında hiç kimsenin Gülen Hareketi'nin darbe girişiminin arkasında olduğuna inandığını düşünmüyorum," açıklamasında bulundu.⁶⁴¹ Maassen, "Hiçbir koşulda, Türkiye'nin dışarısında Türk hükümeti tarafından ikna edilmiş kimseyi tanımıyorum," diye konuştu.

ABD Temsilciler Meclisi İstihbarat Komitesi'nin Cumhuriyetçi Başkanı Devin Nunes, 19 Mart 2017 tarihinde Fox TV'deki Chris Wallace'ın programında 15 Temmuz'la ilgili açıklamalarda bulundu.⁶⁴² Chris Wallace'in "Türkiye'den yeni bir haber var. Türkiye, Trump yönetiminin Fethullah Gülen'i iade etmeyi düşündüğünü söylüyor. Bu ülkede uzun süredir yaşayan İslam din adamı Gülen'in, Erdoğan'a karşı yapılan başarısız darbenin mimarı olduğunu iddia etmekte. Bu konu hakkında bildiğiniz bir şey var mı?" şeklindeki sorusunu Nunes, "Bu söylediğinize inanmakta oldukça güçlük çekiyorum. Erdoğan hükümeti giderek daha otoriter bir hale geliyor. NATO'da olan Türkiye uzun süredir bizim güçlü bir müttefikimiz. Aslına bakarsanız onlar şimdi giderek güvenilir bir müttefik olmak konusunda daha da çok ve çok endişe verir bir duruma gelmekte. Böyle birini iade eder miyiz bilmiyorum. Gülen'in darbeye karıştığına dair herhangi bir kanıt görmedim," şeklinde cevapladı.

İngiliz Parlamentosu, 23 Mart'ta yayınladığı "İngiltere'nin Türkiye ile olan ilişkileri" raporunda 15 Temmuz'la ilgili önemli tespitlere yer verdi. Raporda, "Gülen Hareketi'nin darbe girişiminden sorumlu olduğuna dair deliller genellikle darbecilerin itiraflarına dayalı. Fakat, bu itirafların işkence sonucunda elde edilmiş olma ihtimali olduğu için (darbecilerin gözaltındayken hasar gördüklerini gösteren resimler mevcut), Parlamento bu delillerin güvenilirliği konusunda şüpheli,"⁶⁴³ denildi.

Raporda şu ifadeler yer alıyor: "15 Temmuz olaylarının şiddeti, Gülenistlere karşı suçlamaların ciddiyeti ve bu suçlamalara dayanarak iddia edilen Gülenistlere karşı geniş çaplı temizleme hareketi dikkate alınır, oransal olarak Gülenistlerin, bir organizasyon olarak darbeden sorumlu olduklarını kanıtlamak için yeterince somut, halka açık bilgi bulunmuyor. Bazı Gülenistlerin darbeye dahil olduklarını gösteren delil bulunsada, bazıları itirafa dayalı ve çoğu anekdotal veya dolaylı olan, hala kifayetsiz bulunan beyyineler, Gülenist organizasyonun veya liderlerinin suçlu olduklarını şimdiye kadar kanıtlamamıştır. Darbe girişiminden dokuz ay sonra biz bu raporu yayınlarken, İngiltere hükümeti ve Türk hükümetinin her ikisi de bize mahkeme tarafından suçlu olarak yargılanmış, veya suçlu bulunmanın yanı sıra Gülenist motivasyonlarının mahkeme tarafından ispatlanmış olduğu tek bir kişi gösteremiyor. Aynı zamanda Türkiye'nin ABD'ye Fethullah Gülen'in iadesini

641] "Alman istihbarat şefi: 15 Temmuz'un arkasında Gülen hareketinin olduğuna kimse inanmıyor," BBC Türkçe, 28 Mart 2017, <http://www.bbc.com/turkce/haberler-turkiye-39417246>

642] "Alman İstihbarat Şefinden Sonra ABD Kongre İstihbarat Şefinden Türkiye'yi Sarsacak Gülen-Darbe Yanıtı Geldi," Washington Hattı, 20 Mart 2017, <https://washingtonhatti.com/2017/03/20/alman-istihbarat-sefinden-abd-kongre-istihbarat-sefinden-gulen-darbe-yaniti-geldi/>

643] "İngiliz Parlamentosu da Gülençilerin Darbenin Arkasında Olduğundan Emin Değil," Washington Hattı, 26 Mart 2017, <https://washingtonhatti.com/2017/03/26/ingiliz-parlamentosu-da-gulencilerin-darbenin-arkasinda-oldugundan-emin-degil/>

sağlamak üzere 80 kutuluk delil yollamış olmasına rağmen, ABD adliyesinin iadeye yönelik herhangi bir hamle yapmamış olduğunu da belirtmek istiyoruz.

“2013’ten beri, Gülenistlerle ilişkileri olan şahıslar Ak Parti’nin karşıtı bir gündem oluşturup, bir darbe girişimine destek olacak yöntem, motivasyon, ve fırsatlara sahip olmuştur, ama suçları şimdiye kadar açık bir şekilde ispat edilmemiştir. Dışişleri Bakanlığı, İngiltere’nin Gülenistleri terör organizasyonu olarak tanımlaması için yeterince delile sahip olmadıklarını bize bildirdi ve biz de bu konuda hemfikiriz...”

Erdoğan’ın 15-17 Mayıs 2017 tarihleri arasındaki Washington ziyaretinde TC Büyükelçiliği rezidansı önünde göstericilerin Erdoğan’ın koruma ekibi tarafından dövülmesi üzerine Amerikan Kongresi Dışişlikler Komitesi’nde gerçekleşen bir oturumda Fethullah Gülen ve darbe iddiaları da gündeme geldi. Kongre üyesi Brad Sherman daha önce kendisinin de bazı şüphelere sahip olduğu Gülen hakkında Erdoğan hükümetinin iddialarının inandırıcı olmadığını belirtti. Yine aynı toplantı da konuşan Kongre üyesi Dana Rohrabacher de Amerika’da yaşanan görüntüler ve Erdoğan’ın bütün okullarını kapatmaya çalıştığını gördükten sonra Gülen Hareketi’nin faydalı ve olumlu bir hareket olduğunun fark edilmesi gerektiğini söyledi. Darbe iddialarına da değinen Rohrabacher, “olduğu varsayılan darbenin Erdoğan’ın muhalefeti yok etmek için kullandığı bir bahane” olduğunu iddia etti.⁶⁴⁴

5.3. 15 Temmuz Asıl Gülen Hareketi’ne Bir Darbe

Erdoğan ve kontrolündeki baskıcı rejim, 15 Temmuz’dan sonra Gülen Hareketi’ne sempatisi olduğu gerekçesiyle asker, polis, hakim, savcı, akademisyen, öğretmen, doktor, memur, işçi ayrımı gözetmeden en az 150 bin kişiyi devletten ihraç edip, başka bir iş bulmalarını da engelleyerek fiilen açlığa mahkum etti. 15 bini kadın olmak üzere 50 binden fazla insanı tutukladı.⁶⁴⁵ Muhatap oldukları iftiralar, karalamalar, yaşadıkları baskı ve zulüm nedeniyle 75’ten fazla insan ya intihar etti ya da işkencelere dayanamayarak hayatını kaybetti.⁶⁴⁶ Adalet Bakanlığı’nın verilerine göre, toplamda 8,651 kişinin katıldığı ileri sürülen askeri darbe teşebbüsü gerekçe gösterilerek açılan soruşturmalar sonucunda, 28 Mayıs 2017 tarihine kadar toplam 50 bin 136 kişi tutuklandı.⁶⁴⁷

Bakanlık verilerine göre, Gülen Hareketi’nden oldukları iddia edilen insanlara yönelik bir ‘sosyal soykırım’ boyutuna ulaşan keyfi uygulamaların istatistiki görünümü şöyle:

644] “US Congressman: No credibility in charges by Turkey against Gülen,” Turkish Minute, May 26, 2017, <https://www.turkishminute.com/2017/05/26/video-us-congressman-no-credibility-in-charges-by-turkey-against-gulen/>

645] “Darbe girişiminin 10 aylık bilançosu: 50 bin 136 kişi tutuklandı,” Diken, 28 Mayıs 2017, <http://www.diken.com.tr/darbe-girisiminin10-aylik-bilancosu-50-bin-136-kisi-tutuklandi/>

646] “Suspicious Deaths And Suicides In Turkey – Updated List (As of June 03, 2017)” <http://stockholmcf.org/suspicious-deaths-and-suicides-in-turkey-updated-list/>

647] “Darbe girişiminin 10 aylık bilançosu: 50 bin 136 kişi tutuklandı,” Diken, 28 Mayıs 2017, <http://www.diken.com.tr/darbe-girisiminin10-aylik-bilancosu-50-bin-136-kisi-tutuklandi/>

154 bin 694 şüpheli hakkında işlem yapıldı. Şüphelilerden 2 bin 763'ü hakkında kovuşturmayaya yer olmadığına hükmedildi. 50 bin 136 kişi tutuklandı. Tutuklananlar arasında 2 bin 431 hakim ve savcı; 104 Yargıtay, 41 Danıştay, iki Anayasa Mahkemesi, üç Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu (HSYK) üyesi bulunuyor. Tutuklananlar arasında 168'i general olmak üzere 6 bin 982 asker, 8 bin 816 polis, 23 vali, 72 vali yardımcısı, 112 kaymakam ve 31 bin 550 sivil ile memur da bulunuyor. 211 hakim ve savcı, altı Danıştay üyesi, 25 Yargıtay üyesi, 137 asker, 369 polis, üç vali yardımcısı, sekiz kaymakam, 6 bin 353 kamu görevlisi ve sivil olmak üzere 7 bin 112 şüpheli hakkında yakalama kararı bulunuyor ve bu şüpheliler hala aranıyor.

Gülen Hareketi'ne yakın insanlar tarafından açılan sağlık kuruluşlarının öncelikle Sosyal Güvenlik Kurumu ile anlaşmaları iptal edildi. Ardından Türkiye genelinde 35 hastane ve tıp merkezi kapatıldı.⁶⁴⁸ Sağlık Bakanı Recep Akdağ, 4 Şubat 2017 tarihinde yaptığı açıklamada, 15 Temmuz 2016'dan sonra çıkarılan Kanun Hükmünde Kararnamelerle (KHK) 6,500 sağlık çalışanının memuriyetten ihraç edildiğini söyledi. İhraç edilen doktor sayısını ise 1,500 olarak açıkladı.⁶⁴⁹

Milli Eğitim Bakanı İsmet Yılmaz, 10 Şubat 2017'de yaptığı açıklamada "Kanun Hükmünde Kararnamelerle toplam ihraç edilen personel sayımız 33,065," dedi.⁶⁵⁰ Öğretmenler ihraç edilmekle de kalmadı polis operasyonlarının hedefi oldu. Binlerce öğretmen 15 Temmuz 2016 sonrası operasyonlarda gözaltına alındı. Bunlardan en az 2 bin 635'i tutuklandı. Gülen Hareketi'ne yakın okulların kapatılmasıyla birlikte bu okullarda görev yapan 28,163 öğretmenin öğretmenlik lisansları iptal edildi. İşlerini kaybeden öğretmenler başka işlerde de çalışamaz hale getirildi.

15 Temmuz 2016 sonrası Gülen Hareketi'ne yakınlığıyla bilinen 15 vakıf üniversitesi kapatıldı.⁶⁵¹ Milli Eğitim Bakanı Yılmaz, 15 Temmuz sonrası Gülen Hareketi'ne yakın 1,060 özel okul, 345 diğer özel öğretim kurumu ve 844 özel öğrenci yurdu olmak üzere toplam 2 bin 249 kurumun kapatıldığını söyledi.⁶⁵² Kapatılan bu okullarda 140 binden fazla öğrenci eğitim görüyordu. Bu öğrenciler okulları kapatılınca büyük mağduriyetler yaşadı. 2016-2017 eğitim dönemi okul ücretleri de 2016'nın Ocak-Şubat ve Mart aylarında peşin ödenmişti. Okullara el koyan Erdoğan, peşin yapılan bu ödemeleri de öğrenci velilerine iade etmedi. El konulan bu rakamın yaklaşık 3 milyar lira olduğu tahmin ediliyor.

Erdoğan'ın talimatıyla iş dünyasının önde gelen isimleri tutuklanırken kendi

648] "FETÖ operasyonlarında kapatılan hastaneler," Sözcü, 30 Temmuz 2016, <http://www.sozcu.com.tr/2016/saglik/feto-operasyonlarında-kapatılan-hastaneler-1333533/>

649] "Bakan Akdağ açıkladı: 1500 doktor ihraç edildi," Milliyet, 4 Şubat 2017, <http://www.milliyet.com.tr/bakan-akdag-acikladi-1500-doktor-gundem-2390569/>

650] "33 bin 65 personel MEB'den ihraç edildi," TRT Haber, 10 Şubat 2017, <http://www.trthaber.com/haber/gundem/33-bin-65-personel-mebden-ihrac-edildi-298277.html>

651] "Sayılarla Kapatılan Üniversiteler," Bianet, 2 Ağustos 2016, <http://bianet.org/bianet/egitim/177442-sayilar-la-kapatilan-universiteler>

652] "FETÖ kapsamında 2 bin 249 eğitim kurumu kapatıldı," Time Türk, 15 Kasım 2016, <http://www.timeturk.com/feto-kapsaminda-2-bin-249-egitim-kurumu-kapatildi/haber-376009>

sektörlerindeki at başı holdinglere, şirketlere de el konuldu. 17-25 Aralık 2013 sonrası medya patronu Akın İpek'in 21 şirketi, Bank Asya, bünyesinde 31 şirket barındıran Boydak Holding başta olmak üzere çok sayıda şirket TMSF'ye devredildi. 15 Temmuz 2016'dan sonra Gülen Hareketi'ne yakın olduğu gerekçesiyle 942 şirket TMSF'ye devredilmek suretiyle el konuldu. Başbakan Yardımcısı Nurettin Canikli, 29 Mayıs 2017'de yaptığı açıklamada bu şirketlerin toplam 40,5 milyar liralık aktif büyüklüğe sahip olduklarını ve bu şirketlerde 44,868 kişinin istihdam edildiğini açıkladı.⁶⁵³ Çevre Bakanı Mehmet Özhaske, 13 Kasım 2016 tarihinde yaptığı açıklamada Gülen Hareketi ile bağlantılı dernek, vakıf ve şirketlerin 15 milyar TL'lik taşınmazının hazineye intikal ettiğini," belirtirken, hakkında adli soruşturma bulunan kişi ve kuruluşlara ait 190 bin taşınmazın bloke edildiğini ifade etti.⁶⁵⁴

Gülen Hareketi soruşturmaları kapsamında 3 haber ajansı, 16 televizyon kanalı, 23 radyo istasyonu, 45 gazete, 15 dergi ile 29 yayınevi ve dağıtım şirketi kapatıldı. Kapatılan gazete, dergi, yayınevi ve dağıtım kanalları, özel radyo ve televizyon kuruluşlarına ait olan taşınır ve her türlü malvarlığı, alacak ve haklar hazineye devredildi.⁶⁵⁵ Bu kurumlarda çalışan 200'ün üzerinde gazeteci hakkında tutuklama kararı verildi. Birlerce gazeteci işsiz kaldı.⁶⁵⁶

Erdoğan rejiminin Gülen Hareketi mensuplarını yaptığı zulümler bunlarla da sınırlı kalmadı. Gülen Hareketi mensuplarına yönelik yurt içinde ve yurtdışında sistematik takibatlar, fişlemeler yapıldı. Haklarında yakalama kararları bulunmadığı halde bazı kişiler yaşadıkları Malezya, Myanmar gibi bazı ülkelerden yasadışı şekilde kaçırıldı.⁶⁵⁷ Hakkında yakalama kararı bulunan bazı isimler de benzer şekilde yurtdışında kaçırılarak Türkiye'ye getirilmeleri sağlandı.⁶⁵⁸ Gülen Hareketi mensuplarına gözaltındayken veya tutuklandıktan sonra ölümlere sebep olacak şekilde ağır ve sistematik işkenceler yapıldığı tespit edildi. Bu tür kötü muamelelerden dolayı en az 75 kişi ya şüpheli bir şekilde öldü ya da intihar etti.⁶⁵⁹

653] "Turkish Gov't Seized 942 Companies Worth TL 40.5 Bln Since Failed Coup," SCF, 29 Mayıs 2017, <http://stockholmcf.org/turkish-govt-seized-942-companies-worth-tl-40-5-bln-since-failed-coup/>

654] "Çevre Bakanı: 15 milyarlık 'FETÖ' taşınmazı hazineye geçti," BirGün, 13 Kasım 2016, <http://www.birgun.net/haber-detay/cevre-bakani-15-milyarlik-feto-tasinmazi-hazineye-gecti-135385.html>

655] "Kapatılan televizyonlar ve gazeteler belli oldu!" Hürriyet, 28 Temmuz 2016, <http://www.hurriyet.com.tr/3-ajans-16-tv-45-gazete-23-radyo-kapatildi-40172869>

656] "Jailed and wanted journalists in Turkey – Updated List," SCF- Stockholm Center for Freedom, 06 Haziran 2017, <http://stockholmcf.org/updated-list/>

657] "Kaçırılan 11 kişi nerede?", BirGün, 30 Mayıs 2017, <http://www.birgun.net/haber-detay/kacirilan-11-kisi-nerede-161826.html>

658] "Malezya'dan kaçırılan Türk eğitimcileri yazdı," Shaber, 30 Ekim 2016, <http://www.shaber3.com/malezya-dan-kacirilan-turk-egitimcileri-yazdi-haberi/1275064/>

659] "Suspicious Deaths And Suicides In Turkey – Updated List," SCF- Stockholm Center for Freedom, 3 Haziran 2017, <http://stockholmcf.org/suspicious-deaths-and-suicides-in-turkey-updated-list/>

5.4. Fethullah Gülen’le Mülakat: Hulusi Akar’ın Darbe Niyeti Olduğunu Duymuştum

Darbe teşebbüsünü ilk ne zaman öğrendiniz? İlk tepkiniz ne oldu?

Darbeyi medyadan öğrendim. Buradaki arkadaşlar haber verdiler. Türkiye’de bugüne kadar yapılmış bütün darbelere şahit olmuş ve darbelerin ülkeye verdiği zararları birebir yaşamış biri olarak ilk tepkim “Allah milletimize zeval vermesin,” oldu. Türkiye’de bazı insanlar demokrasiye ‘dinsizlik’ nazarıyla baktığı günlerde tepkileri göze alarak ‘demokrasiden dönüş yok’ demiş bir insanım. Darbelerin, zararını birebir yaşamış ve millete faturasını müşahade etmiş biri olarak ülkem adına endişelendim. Henüz püskürtülmeden de sert bir dille kınayarak karşısında yer aldım.

15 Temmuz’dan önce bir darbe girişimi olacağından endişe ediyor muydunuz?

Ordunun bir darbe hazırlığı içinde olduğu çok yerde konuşuluyordu. Bir gazeteci arkadaşımın naklettiğine göre Ankara gazetecileri arasında bile bu mesele kısık sesle gündeme geliyordu. Ben de Genelkurmay Başkanı Orgeneral Hulusi Akar’ın uzun zamandır bir darbe hazırlığı içinde olduğunu, buna matuf ciddi çalışmalar yaptığını duyuyordum. Bu söylentilerin tesirinde kalıp o gece gerçekten emir komuta içinde bir darbe yapıldığını sanan bazıları da o teşebbüse iştirak etmiş olabilir. Tabii işin hakikatini

Allah bilir. Ama Hizmet Hareketini bitirme amaçlı böyle kanlı bir darbe tezgâhlanacağı aklıma bile gelmemişti.

15 Temmuz sonrası yabancı basına verdiğiniz bir röportajda darbe girişimi için “Hollywood senaryosu” benzetmesinde bulundunuz. Hangi verilerle ve saiklerle böyle bir kanaate vardınız? Sizce bu senaryoyu kimler yazdı? 15 Temmuz’un arkasında kimler var?

Türkiye’de şimdiye kadar üç tane darbeye şahit oldum. Yakın dönemde Ergenekon ve Balyoz davaları vesilesiyle bir takım darbe teşebbüsleri de medyaya intikal etmişti. Bu ise ne yapılan darbelerle ne de hazırlık aşamasındaki darbelerle hiç benzeşmeyen ve senaryo olduğunu bir çocuğun dahi anlayabileceği haince bir tiyatroydu. Bu tiyatroyla alakalı çok şeyler söylendi, yazıldı. Belki sadece işin bu kısmı bile müstakil olarak üzerinde çalışılması gereken uzun bir mesele. Teferruatına girmek saatler alır ama başlama saatinden tutun, yaz akşamı herkesin dışarıda olduğu bir vakitte bir avuç askerin köprüünün sadece bir yanını tutmasına kadar onlarca şey sayabilirsiniz. Daha sonra da bir kısım emekli paşalar bunun “başarısız olmak üzere kurgulanmış” bir darbe olduğunu söylediler. Hatta Türkiye’yi ziyaret eden dönemin Amerika Başkan Yardımcısı J. Biden olan biteni bir bilgisayar oyununa benzetmişti.

Tabii tiyatro veya senaryo derken meseleyi basitleştirmek adına söylemiyorum. Neticeleri Türkiye’deki bütün gerçekleşmiş darbelerden daha ağır oldu, oluyor. 249 insanımız hayatını kaybetti. Elli bin masum insan hapishanelere atıldı. Her gün yeni mazlumiyet, mağduriyet haberleri geliyor. Okullar, üniversiteler kapatıldı. Binlerce şirkete el konuldu. Türkiye yavaş yavaş da olsa yol almakta olduğu demokrasi çizgisinden tamamen koptu. Halk ayrıştı, insanlar arasında telafisi zor husumet tohumları ekildi. Başkanlık adı altında Ortadoğu ülkelerinde görülen Baas tipi bir diktatörlük tesis ediliyor.

‘Erdoğan ve Avanesince Kurgulanmış Haince Bir Senaryoydu’

Uzun zamandır yok etmek istediği Hizmet Hareketi’ne karşı bütün zorlamalara rağmen hukuki yollarla istediği neticeyi elde edemeyen Erdoğan, böyle bir teşebbüste bulundu. Hatırlarsanız daha önce “Birkaç polis ve savcı marifetiyle Hizmet’i bütün dünyaya terör örgütü olarak ilan etme” niyetini açık etmişti. Ama Hizmet insanları hayatlarında karınca ezmemiş, sokağa çıkmamış, hiç kimseye taş bile atmamış nitelikli insanlar olduğundan hukuki yollarla bunu yapabilmesi imkânsızdı. O da Hizmet insanlarını elleri silahlı gösterecek böyle haince bir senaryoya teşebbüs etti. Böylece hem kendi diktasına giden yolu açtı, hem de hizmete karşı eşine az rastlanır bir cadı avı başlattı. Uluslararası kamuoyunu yine ikna edemedi ama onlarca gazete ve televizyonun aynı istikamette yayın yapmasıyla Türk toplumunu Hizmet’e düşman haline getirdi. Keşke mesele sadece Hizmet’e düşmanlıkla sınırlı kalsaydı. Bir ülkenin istikbaline kıyıldı. Devletin içi boşaltıldı. Yüzbinlerce mağdur var. Hepsisi nitelikli, okumuş ve milletini seven binlerce beyin şimdi ya zindanlarda ya da yurt dışına çıkmak zorunda kaldı. Hâsılı, 15 Temmuz Erdoğan ve avanesi tarafından kurgulanmış, haince bir senaryoydu.

Hizmet Hareketi'nin devlete ve kurumlarına sızdığı, emniyette, adliyede ve askeriyede nüfuz elde etme peşinde olduğu söylendi hep. Bu iddialar doğru mu, Hizmet'in böyle bir amacı var mı?

'Sızma', 'ele geçirme', 'nüfuz elde etme' gibi nahoş iddiaları kat'iyyen kabul etmiyorum. Hizmet Hareketi, başlangıçtan bu yana hep eğitime önem vermiş, insanlara iyi, nitelikli, ahlaklı, bilgili, yaşadığı çağın idrakinde, vefalı, hasbi ve fedakâr olmalarını telkin etmiş, gönüllülük esasına dayanan bir harekettir. Benzer iddialar kadimden beri hep dillendirildi. Ben de naçizane her seferinde ülke insanının kendi kurumlarına evlatlarını göndermesinin bir sızma değil, en tabii hak olduğunu söyledim. Bunu herkese açık sohbetlerde, röportajlarda defalarca dile getirdim. Hala da aynı kanaattayım. Bir milletin, evlatlarını kendi müesseselerine göndermesi sızma değil, en tabii haktır.

***'Darbe Tiyatrosunun İçinde Olan,
Hizmet'in Temel Değerlerine İhanet Etmiştir'***

Bendenize itibar eden insanlardan çocuklarını farklı fakültelere, üniversitelere olduğu gibi buralara gönderenler de olmuştur. Bahsettiğiniz yerlerde Hizmet'e sempati ile bakan, Hizmet'in sevgi, barış, diyalog, evrensel değerler perspektifini benimseyenler olmuştur. Bu da yadırganacak bir şey değildir. Ama bu insanların oralarda bulunmasından birileri hep rahatsız oldu. Son üç beş senede Hizmet'e yapılan sistematik tenkil bu rahatsızlığın tezahüründen başka bir şey değildir.

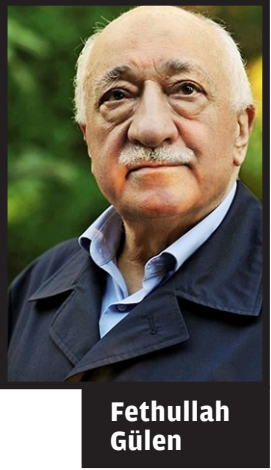
Görevden alınan, hapse atılan emniyetçilerin, hakim ve savcılarının ya da askerlerin ne kadarı Hizmet'le alakadardır onu bilmiyorum. Hizmet'e sempati besleyen insanların büyük ekseriyetini tanımam. Bunun bir kaydı, defteri vs de yoktur. Hizmet tamamen bir gönüllüler hareketidir. Daha önce de söylediğim bir şeyi sizin aracılığınızla yeniden ifade etmek isterim. Bu darbe tiyatrosunda yer alanların içinde Hizmet'e sempati duyan birileri olup olmadığını bilmiyoruz. Bunların arasında Hizmet'e sempati duyanlar varsa Hizmet'in temel değerlerine ihanet etmiş demektir.

'Uluslararası Komisyon Kurulması Teklifimde Israrcıyım'

Darbe teşebbüsünün araştırılması için uluslararası bir komisyon kurulması teklifinde bulundunuz. Beklentiniz ne idi? Daha sonra farklı ülkelerin istihbarat raporları yayınlandı. Bu sizin uluslararası komisyon talebinizi karşıladı mı?

Hayır karşılamadı. Darbe tiyatrosunun hemen ardından böyle bir teklifte bulundum. Hala da aynı teklifte ısrarcıyım. Uluslararası kuruluşlar, BM, Avrupa Birliği, NATO vs hangisi olursa olsun, bunu araştırmak için bağımsız bir komisyon kursunlar. Bu komisyona ben de ifade vermeye hazırım. Onların kararı ne olursa o karara da sonuna kadar saygılıyım.

Ama bu teklife Erdoğan ve AKP yanaşmadı. Bırakın uluslararası komisyonu, Meclis'te konu ile ilgili yapılan görüşme talepleri bile onların oylarıyla reddedildi. Aylar sonra baskılar sonucu kurulan göstermelik Meclis Komisyonu'nda yaşananları ise biliyorsunuz. Bu tiyatronun kilit isimlerinden hiçbirisi milletin Meclisi'ne gelip hesap vermeye tenezzül bile etmedi.

Fethullah
Gülen

Amerika, İngiltere, Almanya gibi güçlü istihbarata sahip ülkelerin darbenin Hizmet Hareketi tarafından yapıldığına dair müşahhas deliller olmadığı istikametindeki raporları, Hizmet'in masumiyetinin ilanı manasına gelse de, bu yeterli değil. Çünkü Türkiye'ye müsbet manada bir yansıması olmadı. Ben meselenin daha ciddi ve bütün uluslararası camiayı bağlayacak bir komisyon tarafından ele alınması taraftarıyım. Bunu en çok bu yalan üzerinden Türkiye'de canı yanan yüzbinlerce insanın beraati için istiyorum. Son bir senede Türkiye'de bu yalan üzerinden yaşananlara bakınca uluslararası bağımsız bir komisyon ısrarımın ehemmiyeti daha iyi anlaşılacaktır.

'Türkiye Cumhuriyeti Bunların Elinde Mafyatik Bir Yapıya Dönüştü'

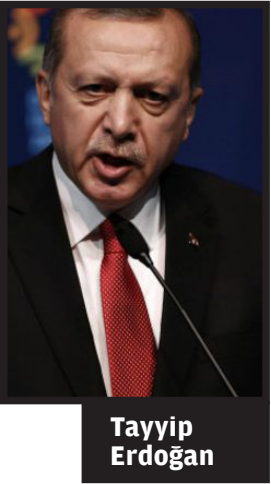
AKP'li bakanların, Amerika Başkanı Trump'un eski özel güvenlik danışmanı Michael Flynn ile sizi kaçırmak üzere plan yaptıkları ortaya çıktı. Bunu nasıl değerlendiriyorsunuz? Size yönelik başka teşebbüsler hakkında bilginiz oldu mu?

Bunu duyduğumda inanın en çok ülkem adına üzüldüm. Kadim bir geleneği olan, iyi kötü bir demokrasi yolculuğu yapan Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin bu insanların elinde mafyatik bir yapıya dönüşmesine üzüldüm. Bugünlerde demokrasi, insan hak ve hürriyetleri ile hukuk anlamında geri kalmış veya az gelişmiş bazı ülkelerde hizmet insanlarına karşı devlet ciddiyetiyle, hukukla, insan hak ve hürriyetleriyle bağdaşmayan mafyavari yöntemlerle kaçırma hadiseleri yaşanıyor maalesef. Anlaşılan o ki, burada (ABD) da benzer teşebbüslerde bulunmuşlar. Ama burası demokrasinin bütün kurumlarıyla sağlıklı işlediği, hukukun bütün evrensel ilkeleriyle gerçekten üstün olduğu bir ülke. Burada bunu başarabilmeleri mümkün değil. Bundan önce de buranın güvenlik birimleri bir kısım suikast teşebbüsleri konusunda bizi uyarılmış ve bilgilendirmişlerdi.

SONUÇ

Devlet eliyle uygulanan yoğun sansür, karartma, baskı ve tehditlere rağmen ortaya çıkan veriler incelendiğinde, 15 Temmuz darbe girişimi ile ilgili olarak, Erdoğan rejiminin resmi söylemleri ile gerçekler arasında oldukça derin bir uçurumun olduğu görülmektedir.

Dünya siyasi tarihinde, otoriter ve totaliter liderlerin güçlerini ve arkalarındaki halk desteğini konsolide etmek; Meclis ve yargı denetimlerini devre dışı bırakmak; sivil toplum, muhalifler ve basını susturmak maksadıyla kurgu darbeler, kurgu suikastlar ve kurgu halk ayaklanmaları tertip ettiklerinin bir çok örneği bulunmaktadır. Esasen Erdoğan darbe öncesinde de, muhalefet partisi CHP'nin de adının karıştırıldığı kızı 'Sümeyye Erdoğan'a suikast' senaryosu ve Gezi Parkı protestoları sürecinde Kabataş'ta AKP'li bir belediye başkanının başörtülü gelinine 'yarı çıplak erkekler tarafından topluca saldırı' yapılması gibi tümüyle yalan ve uydurma olduğu sonradan ortaya çıkan kurgularla toplumda infial yaratmaya çalışmış, ama bunda başarılı olamamıştı.

Tayyip
Erdoğan

Erdoğan, darbe girişimi öncesinde giriştiği tüm baskı ve tahriklere rağmen Türk ordusunu Suriye'ye sokmaya da muvaffak olamamıştır. Türk ordusundaki NATO ve Batı yanlısı subaylar başta olmak üzere, Gülen Hareketi ile iltisaklı ya da Atatürkçü subay kadrolarını MİT tek tek fişlemiş ve Erdoğan hükümeti bu subayların ordudan atılması yönünde büyük bir baskı kurmuştu. Buna rağmen, ordu fişlenen subaylar hakkında somut delillerin olmadığından hareketle hukuk dışı bu baskılara karşı direnmiş, bünyesinde on yıllarca hizmet etmiş general ve subaylarını cadı avı kampanyasına karşı korumaya almıştır.

15 Temmuz darbe girişimi sonuçları itibari ile Hitler'in Reichstag (Parlamento) Yangını'nı andırmaktadır. 1933 yılında muhalifleri sindirmek için tertip edilen yangın sonrası Hitler'in imzası ile temel hak ve özgürlüklerin askıya alındığı, basına sansürün ilan edildiği, haberleşmenin kısıtlandığı ve gösterilerin iptal edildiği bir kararname yürürlüğe sokulmuştur. İktidardaki Nazi Partisi ve ona yakın milliyetçi parti dışında tüm partilerin seçim faaliyetine son verilmiş ve muhalefetteki Alman Komünist Partisi'nin 181 milletvekili tutuklanmıştır. Ve sonrasında yapılan seçimlerde Hitler parlamentoda tek başına çoğunluğu ele geçirmiştir. Tarihçiler, Reichstag Yangını'nı Hitler için diktatörlüğe giden yolun, Almanya için ise felaketin başlangıcı olarak kabul etmektedir.

15 Temmuz sonrası ilan edilen OHAL ile Türkiye'de de özgürlükler askıya alınmış, devlet kademesinde muhalif görüşlü olduğu iddia edilen 140 bin çalışan terör suçlamasıyla işten atılmış, medya üzerinde sansür en yüksek seviyelere ulaşmış, toplamı 50 bini aşan asker, savcı, polis, diplomat, akademisyen, gazeteci, işadamı, avukat, doktor, öğrenci ve ev kadını tutuklanmıştır. Gözaltında ve cezaevlerinde işkence ve kötü muamele yaygın ve organize bir hal almıştır. İşkence görüntüleri, muhaliflere korku salabilmek ve toplumu sindirebilmek amacıyla resmi devlet ajansı vasıtasıyla yayımlanmıştır.

Polis müdahalesinin olmadığı muhalif bir gösteri ya da eylem yapmak neredeyse

imkânsız hale gelmiştir. Nitekim 15 Temmuz'dan sonra yapılan ve Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın bütün yetkileri elinde topladığı referandumda zirveye çıktığı gibi, muhalif olmak “vatan haini” ve “terörist” olmakla eşdeğer hale getirilmiştir. AGİT ve AKPM gözlemcilerinin isabetli bir şekilde tespit ettiği üzere referandum sandığına büyük bir fırsat eşitsizliği ve korku ikliminde gidilmiştir. Erdoğan devletin bütün imkânlarını ve araçlarını kendi lehine kullanmıştır. Neticede, Erdoğan'ın tartışmasız tek karar verici ve her türlü denetimden uzak bir “tek adam rejimi” kurmasının önünü açan anayasa değişikliği ‘şaiBELİ’ bir referandumda kabul edilmiştir.

Bugün Türkiye’de yasama organı olan Meclis devre dışı kalmıştır. Kürt siyasi hareketinin temsilcileri cezaevindedir. Yargı tamamen Erdoğan’ın talimatları ile hareket eden bir yapı halini almıştır. Yürütmeyi temsil eden bakanlar kurulu ve başbakanlık sembolik görevler haline gelmiştir.

SCF, bu raporda yer alan bilgiler ışığında, 15 Temmuz darbe girişiminin emir komuta çerçevesinde bir askeri faaliyet görüntüsü verilerek kurgulandığı, ancak çok az bir askerin dâhil olduğu, başarısızlığa mahkum edilmiş bir hareket olduğu sonucuna ulaşmıştır. Buna göre, 15 Temmuz, istihbarat örgütü tarafından kurgulanan, darbe mantığı ile bağdaşmayan, tamamen kamuoyunda bir tedhiş duygusu uyandırmayı amaçlayan eylemlerle daha ziyade bir ‘false flag’a benzeyen sinsi bir plan olarak ortaya çıkmaktadır. İstanbul’da Boğaziçi Köprüsü’nün tek taraflı tutulması ve Ankara’da Meclis binasının bombalanması gibi eylemler de varılan sonucu doğrulamaktadır.

İŞİD ve PKK terör saldırılarının Ankara’nın kalbinde arka arkaya yaşandığı ve hatta askeri hedeflere yönelik bombalı intihar saldırılarının gerçekleştiği bir atmosferde, zaten sürekli teyakkuz halinde bulunan birliklerden bazı askerlerin tatbikat veya terör saldırısına müdahale gibi görevlerle kışla dışına çıkması sağlanmıştır. Darbe girişiminin hemen öncesinde, Erdoğan’ın imzaladığı bir yasa ile askere toplumsal olaylara müdahale yetkisi tanınmış, hukuki olarak da askerin şehir içerisindeki olaylara müdahale için sokağa inmesine imkan tanınmıştır.

Darbe girişiminden habersiz askerlerin büyük bir bölümü, bunun emir komuta çerçevesinde icra edilen bir faaliyet olmadığını, terör saldırısı ya da tatbikat olmadığını anlar anlamaz darbeye iştirakten vazgeçmiştir.

TSK’nın resmi açıklamasına göre, Türk Silahlı Kuvvetleri’nin (TSK) yüzde 98.5’i darbeye katılmamıştır. Buna rağmen, TSK’nın personel sayısı darbeden hemen sonra 561 bin 496’dan 351 bin 176’ya indirilmiştir. Tasfiye edilen personelin içinde yer alan subay ve astsubayların büyük bir çoğunluğu halen cezaevindedir.

Darbeyi 21:30’da öğrendiğini söyleyen Erdoğan’ın bu ifadesinin doğru olmadığı bir çok resmi belgedeki bilgilerle ve şahitlerin beyanıyla ispatlanmıştır. Erdoğan’ın darbeyi kurguladığı iddialarından bağımsız olarak, darbe girişimini öğrenir öğrenmez engellemek adına hiç bir şey yapmadığı da görülmektedir. 249 kişinin hayatını kaybettiği bu hadisenin engellenmemiş olmasında en büyük sorumluluk Erdoğan’a aittir. Tam tersine Erdoğan, darbe gecesini İstanbul’a iner inmez darbe girişimi için “Bu Allah’ın bir lütfudur” açıklamasında

bulunmuştur.

SCF'nin tespitlerine göre, 15 Temmuz darbe girişimi ile ilgili olarak Milli İstihbarat Teşkilatı'nın (MİT) rolünün aydınlatılması, 15 Temmuz'da gerçekte ne olduğunun anlaşılması açısından hayati önem taşımaktadır. MİT Müsteşarı Hakan Fidan'ın darbe öncesi ve esnasındaki görüşmeleri ve eylemleri, üst düzey komutanlarla darbe öncesi sıklaşan görüşme trafiği, darbeyi ihbar eden subayın MİT mensubu haline getirilerek mahkemelerden kaçırılması MİT'in darbe girişimindeki rolüne dair şüpheleri güçlendirmektedir. Yazılı ifadeleri haricinde Fidan'ın hiçbir komisyonda ya da mahkemede ifade vermemesi de bu şüpheleri kuvvetlendirmektedir. Hareketlenmenin, darbecilerin hedefinde olduğu iddia edilen Fidan'ın Genelkurmay Karargâhı'ndan ayrılmasından hemen sonra başlaması dikkat çekicidir. Darbecilerin kendisini Genelkurmay Karargâhı'nda kolayca rehin alma imkanları varken kapıya kadar uğurlamaları da izah gerektiren önemli çelişkiler arasındadır.

Genelkurmay Başkanı Hulusi Akar'ın darbe öncesi ve sonrası yaptıkları ve kamuoyuna izah etmekte zorlandığı hususlar konusundaki suskunluğu, darbe girişimi ile ilgili bildiklerinin ne olduğunun mutlaka öğrenilmesini zorunlu kılmaktadır. Darbe olacağını saatler önce öğrenen bir Genelkurmay Başkanı'nın, çok az sayıda (resmi rakam 8,657, yani ordunun yüzde 1.5'i) askerin katılımıyla gerçekleşen bir girişimi engelleyememesi hayatın olağan akışına uymamaktadır. Etrafında sert, otoriter ve emirlerinin yerine getirilmesi konusunda tavizsiz bir komutan olarak bilinen Akar'ın darbe girişimi konusunda mutlaka cevap vermesi gereken birçok karanlık nokta bulunmaktadır.

15 Temmuz'un en trajik boyutunu o gece hayatını kaybeden sivil ve askerler oluşturmaktadır. Ancak aradan bir yıl geçmiş olmasına rağmen otopsi ve balistik raporlarının bütün açıklığıyla ortaya konmaması düşündürücüdür. 15 Temmuz gecesi sahada oldukları kesinlik kazanan Erdoğan yanlısı paramiliter güçlerin kimler olduğu, nasıl bir organizasyonla o gece silahlı şekilde sokaklarda oldukları ve polisin o gece bazı sivillere silah dağıttığına dair ortaya çıkan vahim iddiaların da mutlaka açıklığa kavuşturulması gerekmektedir.

15 Temmuz'un bir "kurgulanmış darbe" olarak tanımlanması, hayatını kaybeden vatandaşlara yapılmış bir saygısızlık değildir. Bilakis, sevdiklerini kaybedenlerin gerçekte ne olduğunu herkesten çok bilmeye hakları vardır. SCF, hangi görüşten olursa olsun bütün aileleri, yakınlarının nasıl öldüğü konusunda sorgulayıcı ve duyarlı olmaya davet etmektedir. SCF, "şehitlik", "vatan ve millet için canını vermek" gibi kutsal kavramların istismar edilerek cinayetlerin üstününün örtülmemesi ve bu yolla katillerin korunmaması gerektiğine inanmaktadır.

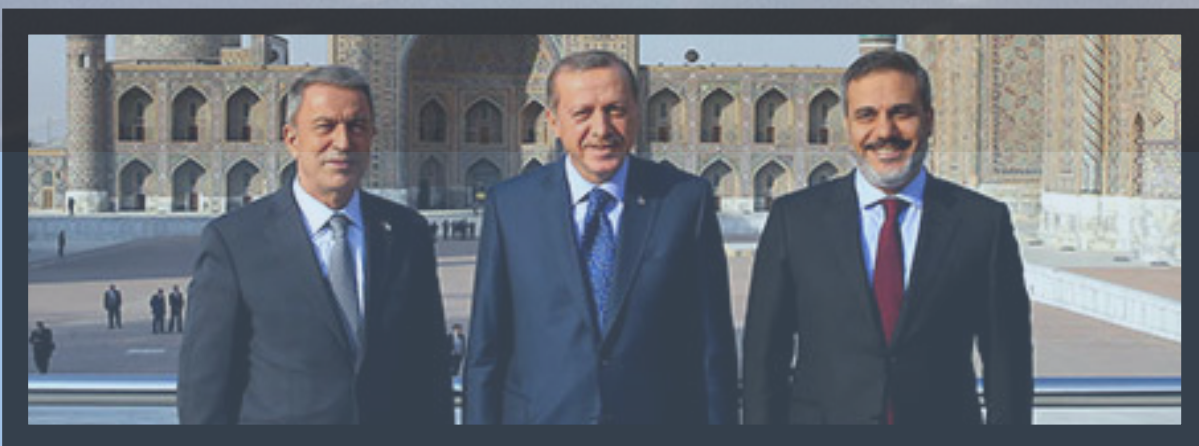
SCF, darbe girişimi ile ilgili olarak sıklıkla şüphelerini dile getiren, bu konuda perde arkasına matuf bilgilerin kendisine ulaştırıldığı belirtilen CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu'nu ve CHP'yi, darbe girişimine dair tüm bildiklerini gecikmeden kamuoyuyla paylaşmaya davet etmektedir. AKP'li Komisyon üyelerinin hazırladığı rapora muhalefet serhi olarak kaleme alınan, "Öngörülen, Önlenmeyen ve Sonuçları Kullanılan Kontrollü

Darbe” başlıklı⁶⁶⁰ raporu olumlu ve önemli bir adım olarak değerlendirmekte ancak yeterli bulmamaktadır. 249 kişinin hayatına mal olmakla kalmayıp, demokrasi, hukuk, temel hak ve özgürlükler açısından Türkiye’yi büyük bir felakete sürükleyen 15 Temmuz darbe girişimine dair bilinenlerin açıklanmasında gecikilen her saniye, onbinlerce insanın mağduriyetinin devamına göz yummak ve vahim hak ihlalleri suçuna ortak olmak anlamına gelmektedir.

SCF bir kez daha, tüm uluslararası ve yerel insan hakları kuruluşlarını, Türkiye’nin ortak ve müttefiklerini, Birleşmiş Milletleri, Avrupa Birliği’ni, NATO, Avrupa Konseyi ve AGİT’i Türkiye’deki insan hakları ihlalleri konusunda somut adımlar atmaya davet etmektedir. Türkiye’nin zayıflatılan iç dinamiklerinin sistematik bir hale gelen işkenceyi, artan faili meçhulleri, keyfi gözaltı ve tutuklamaları, özel mülk gasplarını engellemeye yetmediği aşikardır. Halen AB adayı bir ülke olan Türkiye’nin demokrasi ve hukuktan uzaklaşarak baskıcı bir rejim haline gelmesi, sadece 80 milyon Türkiye vatandaşı için değil, aynı zamanda bölge ve dünya barışı ve güvenliği için de büyük bir tehdittir.

660] CHP’nin Darbe komisyonu raporuna muhalefet şerhi. <http://www.chp.org.tr/Public/0/Folder//87360.pdf>

15 TEMMUZ

ERDOĞAN'IN DARBESİ

SCF

stockholm
center for
freedom